

**OKRĘGOWA KOMISJA EGZAMINACYJNA
W POZNANIU**

**WYNIKI
EGZAMINU MATURALNEGO
RAPORT**

**WOJEWÓDZTWA
LUBUSKIE*WIELKOPOLSKIE*ZACHODNIOPOMORSKIE
2006**

Opracowanie: Maja Antoszevska, Anna Gontarz, Dariusz Jankowski, Halina Kałek, Adela Łabuzińska, Albert Łukaszewicz, Joanna Marchewka, Agnieszka Michalska, Maciej Młynarczyk, Agnieszka Paździor, Iwona Plich-Sitarz, Anna Przybył-Prange, Elżbieta Zastrożna
Skład i łamanie: Jerzy Kraczkowski

Redakcja: Zofia Hryhorowicz, Krystyna Grykiel

Nr ISBN 83-922094-6-X

Okręgowa Komisja Egzaminacyjna w Poznaniu
ul. Gronowa 22
60-858 Poznań

Wydawnictwo:
Zakład Poligraficzny
Antoni Frąckowiak
ul. Unii Lubelskiej 3
61-249 Poznań

Szanowni Państwo,

w imieniu własnym oraz Pracowników Okręgowej Komisji Egzaminacyjnej w Poznaniu składam podziękowanie wszystkim osobom, których praca, współpraca i życzliwość były pomocne w sprawnym, rzetelnym, a przede wszystkim służącym młodzieży przeprowadzeniu egzaminu maturalnego 2006 r.

Przesyłany raport jest jednym z kilku źródeł informacji o wynikach, które przygotowuje OKE w Poznaniu, działająca na terenie trzech województw i które równolegle – obok wersji papierowej – publikuje na stronach internetowych www.oke.poznan.pl

Wierzę, że dane o wynikach zawarte w raporcie wraz z wcześniejszymi publikacjami druków, w tym z krajowym opracowaniem, będą pomocne w budowaniu lepszej jakości dydaktyki szkolnej. Raport zawiera obok statystycznych opisów populacji, arkuszy, także analizy jakościowe, konteksty, które mają wpływ na wynik, daje możliwość określenia tendencji rozwojowych szkoły ...

Wyniki podane dla kraju, województwa, powiatów i gmin oraz rozpisane nie tylko na zadania, a także na umiejętności, czynności, sprawności pozwalają na pogłębione analizy wyników każdej szkoły po uwzględnieniu własnych uwarunkowań.

W związku z rozpoczynającym się nowym rokiem szkolnym - 2006/2007 życzymy osiągnąć na miarę marzeń i możliwości Uczniom, Dyrektorom, Nauczycielom, Rodzicom, Pracownikom organów prowadzących, nadzorujących oraz ośrodków doskonalenia nauczycieli, poradni psychologiczno-pedagogicznych oraz uczelni wyższych, związanych z systemem egzaminów zewnętrznych.

Poznań, sierpień 2006

Dyrektor

Zofia Hryhorowicz

Okręgowej Komisji Egzaminacyjnej
w Poznaniu

Spis treści

1. Wstęp – informacje ogólne	5
1.1 Dane statystyczne	5
2. Analiza wyników egzaminu maturalnego	18
2.1 Język polski	18
2.2 Język ukraiński	40
2.3 Języki obce nowożytne	43
2.4 Języki klasyczne (łaciński i greka) i kultura antyczna.....	72
2.5 Biologia.....	74
2.6 Chemia	87
2.7 Fizyka i astronomia.....	99
2.8 Geografia	110
2.9 Historia	121
2.10 Historia muzyki	137
2.11 Historia sztuki.....	142
2.12 Matematyka	148
2.13 Informatyka.....	160
2.14 Wiedza o społeczeństwie	167
2.15 Wiedza o tańcu	176
3. Prawidłowość przebiegu egzaminu maturalnego w sesji wiosennej 2006 roku.....	179
4. Załączniki	186

1. Wstęp – informacje ogólne

1.1 Dane statystyczne

Egzamin maturalny w sesji wiosennej roku 2006 był przeprowadzony w dniach od 4 do 31 maja. Od 5 maja odbywały się równoległe egzaminy ustne i pisemne.

Do egzaminu maturalnego przystąpili po raz pierwszy absolwenci techników oraz liceów uzupełniających. Wśród zdających byli także ubiegłorocznicy maturzyści, którzy poprawiali lub podnosili wynik egzaminu z sesji wiosennej 2005 lub sesji zimowej 2006.

W maju 2006 r. do egzaminu maturalnego przystąpiło **65100** maturzystów, w tym **61516** tegorocznych absolwentów z 1172 szkół ponadgimnazjalnych. W tej liczbie ujęci zostali również ci, którzy zdawali tylko jeden przedmiot, tylko część ustną lub z przyczyn losowych zdawali egzamin w terminie dodatkowym od 6 do 20 czerwca 2006 roku.

Tabela 1. Liczby przystępujących do egzaminu maturalnego w sesji wiosennej 2006 r.

	Okręg			Województwo lubuskie			Województwo wielkopolskie			Województwo zachodniopomorskie		
	Pierwszy raz	Kolejny raz	Razem	Pierwszy raz	Kolejny raz	Razem	Pierwszy raz	Kolejny raz	Razem	Pierwszy raz	Kolejny raz	Razem
*LO	35344	2604	37948	5689	498	6187	19495	1419	20914	10160	687	10847
LP	10592	980	11572	2127	218	2345	5813	456	6269	2652	306	2958
LU	654	-	654	131	-	131	326	-	326	197	-	197
T	14926	-	14926	2394	-	2394	9261	-	9261	3271	-	3271
Razem	61516	3584	65100	10341	716	11057	34895	1875	36770	16280	993	17273

*LO – licea ogólnokształcące, LP – licea profilowane, LU – licea uzupełniające, T – technika

Tegorocznicy absolwenci szkół ponadgimnazjalnych przystępowali do dwóch obowiązkowych egzaminów ustnych – z języka polskiego i wybranego języka obcego nowożytnego oraz do trzech obowiązkowych egzaminów pisemnych – z języka polskiego, języka obcego nowożytnego i jednego przedmiotu wybranego. Ponadto 16 maturzystów w Okręgu zdawało obowiązkowy egzamin ustny i pisemny z języka ukraińskiego jako języka mniejszości narodowej. 40282 absolwentów przystępujących do egzaminów pisemnych (65,5%) nie wybrało przedmiotów dodatkowych – zdawali egzamin tylko z trzech przedmiotów obowiązkowych; 18337 zdających wybrało jeden przedmiot dodatkowy, 2740 – dwa, a 157 – trzy przedmioty dodatkowe.

Przeważająca część zdających rozwiązywała zadania z arkuszy standardowych (oznaczonych symbolem A1 lub A4 - arkusze z powiększoną czcionką). 3745 absolwentów, posiadających opinię poradni psychologiczno-pedagogicznej o dysleksji, rozwiązywało zadania z arkuszy standardowych, lecz oceniano je zgodnie z kryteriami dostosowanymi do tej dysfunkcji. Oddzielne arkusze przygotowano dla niewidzących (A6 – napisane alfabetem Braille'a) i niesłyszących (A7 skonstruowane wg odrębnych standardów).

W maju 2006 r. do egzaminów maturalnych z różnych przedmiotów przystąpiło 3584 ubiegłorocznych maturzystów, którzy poprawiali (w przypadku niezdania) lub podwyższali wynik swojego egzaminu. Zdający mogli przystępować do rozwiązywania zadań z arkusza I lub II (a w przypadku języków nowożytnych, również III). Tabela nr 1 zawiera zestawienie liczb zdających, z uwzględnieniem osób, które przystępowały do egzaminu w celu podwyższenia wyniku i tych, które osiągnęły cel (uzyskały aneks do ubiegłorocznego świadectwa). Aneksy do świadectw uzyskało 1855 absolwentów, którzy podwyższyli wynik egzaminu maturalnego.

Tabela 2. Liczby maturzystów z roku 2005 przystępujących w roku 2006 do egzaminu maturalnego z poszczególnych przedmiotów

Przedmiot oraz poziom zdawania egzaminu	Liczba przystępujących	Podwyższało wynik	Uzyskało wyższy wynik
Język polski – arkusz I	1423	118	63
Język polski – arkusz II	415	99	54
Język angielski – arkusz I	287	112	74
Język angielski – arkusz II i III	318	105	36
Język angielski dwujęzyczny	4	4	4
Język niemiecki – arkusz I	97	35	19
Język niemiecki – arkusz II i III	98	41	15
Język rosyjski – arkusz I	3	1	-
Język rosyjski – arkusz II i III	5	1	-
Język francuski – arkusz I	5	2	2
Język francuski – arkusz II i III	4	1	1
Język hiszpański – arkusz I	6	3	2
Język hiszpański – arkusz II i III	6	4	3
Biologia – arkusz I	534	173	31
Biologia – arkusz II	641	322	89
Biologia dw. – j. angielski	2	2	0
Chemia dw. – j. angielski	1	1	1
Chemia - arkusz I	267	125	80
Chemia - arkusz II	498	289	165
Fizyka i astronomia – arkusz I	152	44	25
Fizyka i astronomia – arkusz II	218	89	61
Geografia – arkusz I	505	85	41
Geografia – arkusz II	266	97	29
Historia – arkusz I	354	111	32
Historia – arkusz II	272	123	113
Historia sztuki – arkusz I	26	7	2
Historia sztuki – arkusz II	22	6	2
Matematyka – arkusz I	397	109	82
Matematyka – arkusz II	235	120	73
Wiedza o społeczeństwie – arkusz I	380	63	54
Wiedza o społeczeństwie – arkusz II	253	67	16

Zestawienie liczb tegorocznych absolwentów zdających w Okręgu, czyli w trzech województwach: lubuskim (L), wielkopolskim (W) i zachodniopomorskim (Z), z podziałem na przedmioty obowiązkowe i dodatkowe, przedstawia tabela nr 3.

Tabela 3. Liczby przystępujących w Okręgu i województwach do pisemnego egzaminu maturalnego z poszczególnych przedmiotów wybieranych jako obowiązkowe i dodatkowe

Przedmiot	Wybierany jako obowiązkowy					Wybierany w Okręgu jako dodatkowy	Wybór przedmiotu w %
	Województwo			Okręg	W tym na poziomie rozszerzonym		
	L*	W	Z				
Język polski	10315	34885	16194	61394	18484	-	-
Język ukraiński	-	-	16	16	12	-	-
Język angielski	6670	23817	11682	42169	15701	629	69,6
Język niemiecki	3220	9477	4051	16748	4297	432	27,9
Język rosyjski	202	890	348	1440	238	58	2,7
Język francuski	164	446	105	715	248	70	1,6
Język hiszpański	3	63	5	71	27	30	0,2
Język włoski	2	9	4	15	6	9	0,00
Język szwedzki	1	-	-	1	-	1	0,00
Język angielski dwujęzyczny	12	30	-	42	-	-	0,06
Język francuski dwujęzyczny	-	27	-	27	-	-	0,04
Język niemiecki dwujęzyczny	-	22	14	36	-	-	0,06
Język grecki i kultura antyczna	-	-	-	-	-	1	0,00
Język łaciński i kultura antyczna	-	-	-	-	-	17	0,01
Biologia	1979	7770	3644	13393	7655	1895	24,9
Chemia	158	906	262	1326	933	2917	6,9
Fizyka i astronomia	72	123	57	252	151	2960	5,2
Geografia	2915	11581	4981	19477	8233	3300	37,0
Historia	1109	4358	2013	7480	5512	2416	16,1
Historia muzyki	9	51	37	97	52	20	0,2
Historia sztuki	73	145	78	296	224	259	0,9
Informatyka	-	-	-	-	-	449	0,7
Matematyka	1498	5114	2145	8757	6232	2558	18,4
Wiedza o społeczeństwie	2482	4733	2972	10187	4658	6205	26,7
Wiedza o tańcu	-	5	3	8	6	2	0,02

*L – woj. lubuskie, W- woj. wielkopolskie, Z – woj. zachodniopomorskie

Absolwenci oddziałów dwujęzycznych, wybierający na egzaminie maturalnym jako obowiązkowy przedmiot, który był nauczany dwujęzycznie, mieli obowiązek przystąpić do rozwiązywania dodatkowych zadań egzaminacyjnych z tego przedmiotu w języku obcym, będącym drugim językiem nauczania (arkusz III). Tabela 4. przedstawia liczby absolwentów klas dwujęzycznych zdających egzamin z poszczególnych przedmiotów w języku nauczania.

Tabela 4. Przedmioty wybierane przez absolwentów klas dwujęzycznych, zdawane w danym języku nauczania

Przedmiot	Okręg	Województwo		
		L	W	Z
Biologia – j. angielski	11	6	5	-
Biologia – j. francuski	8	-	8	-
Chemia – j. angielski	5	-	5	-
Chemia – j. francuski	5	-	5	-
Chemia – j. niemiecki	1	-	-	1
Fizyka – j. niemiecki	4	-	4	-
Fizyka – j. francuski	2	-	2	-
Geografia – j. francuski	5	-	5	-
Geografia – j. niemiecki	10	-	4	6
Historia – j. angielski	3	1	2	-
Historia – j. francuski	13	-	13	-
Historia – j. niemiecki	8	-	8	-
Matematyka – j. angielski	21	12	9	-
Matematyka – j. francuski	6	-	6	-
Matematyka – j. niemiecki	27	-	20	7

Od 6 do 20 czerwca przeprowadzono dodatkowe egzaminy dla osób, które z powodów losowych nie przystąpiły do matury w maju lub z powodów proceduralnych ich egzamin został unieważniony (np. otrzymali do rozwiązania niewłaściwe arkusze lub nie otrzymali arkusza III z języka obcego).

Tabela 5. Liczby przystępujących do egzaminów pisemnych w terminie dodatkowym

Przedmiot	Liczba zdających	W tym na poziomie rozszerzonym
Język polski	103	38
Język angielski	38	9
Język niemiecki	11	1
Język rosyjski	6	2
Biologia	7	5
Chemia	4	4
Fizyka	8	8
Geografia	19	11
Historia	11	3
Historia muzyki	2	2
Historia sztuki	1	1
Matematyka	34	9
Wiedza o społeczeństwie	17	9
Razem	261	102

Zróżnicowanie wyborów przedmiotów obowiązkowych na egzamin w części pisemnej wśród tegorocznych absolwentów szkół ponadgimnazjalnych, z uwzględnieniem procentowej wybieralności głównych przedmiotów maturalnych w poszczególnych typach szkół w Okręgu i trzech województwach przedstawiono w tabeli nr 6.

Tabela 6. Wybieralność przedmiotów zdawanych jako obowiązkowe przez absolwentów różnych typów szkół w Okręgu i województwach

Przedmiot	Wybieralność w %															
	Okręg				Województwo lubuskie				Województwo wielkopolskie				Województwo zachodniopomorskie			
	LO	LP	LU	T	LO	LP	LU	T	LO	LP	LU	T	LO	LP	LU	T
Język angielski	73	65	53	61	68	61	42	61	74	65	56	60	76	68	50	65
Język niemiecki	23	31	23	34	28	33	25	36	23	32	21	34	22	29	27	30
Język rosyjski	1	2	17	4	2	2	21	2	2	2	18	4	1	3	15	5
Biologia	25	20	20	18	21	17	21	16	24	21	17	19	24	21	26	17
Chemia	3	1	0,0	1	2	0,0	-	0,8	4	1	0,0	1	2	1	0,5	0,5
Fizyka i astronomia	1	0,2	-	0,0	1	0,0	-	0,5	0,4	0,2	-	0,2	0,4	0,2	-	0,3
Geografia	24	41	32	43	23	33	24	36	24	45	33	45	25	38	36	41
Historia	16	7	13	6	13	8	11	7	17	7	2	5	16	7	9	6
Matematyka	17	8	0,5	11	17	9	5	13	18	8	6	11	16	7	1	11
Wiedza o społeczeństwie	13	22	25	20	20	32	32	27	11	18	22	17	15	23	25	24

Tegorocznymi absolwentami liceów profilowanych, liceów uzupełniających, liceów dla dorosłych oraz techników znacznie częściej niż absolwenci liceów ogólnokształcących wybierali geografię i wiedzę o społeczeństwie, natomiast niewielu z nich wybrało matematykę, fizykę oraz chemię, czyli przedmioty ścisłe.

Informacje dotyczące wyników matury oraz ich analiza ilościowa i jakościowa w dalszych częściach raportu odnoszą się wyłącznie do absolwentów szkół ponadgimnazjalnych w roku 2006.

Aby zdać maturę należało otrzymać 30% możliwych do uzyskania punktów na poziomie podstawowym z każdego z obowiązkowych przedmiotów zdawanych w części pisemnej i ustnej. Egzamin ustny z języka polskiego był zdawany na jednym poziomie, a z języków obcych nowożytnych na poziomie podstawowym lub rozszerzonym i warunkiem zaliczenia było również zdobycie 30% punktów.

Spośród 61516 tegorocznych absolwentów szkół ponadgimnazjalnych, przystępujących do egzaminu maturalnego w Okręgu, 47686 (77,5%) otrzymało świadectwa maturalne. W tabeli nr 7 zestawiono liczby zdających oraz procentowe wskaźniki zdawalności (zdawalność w %) w poszczególnych typach szkół ponadgimnazjalnych w Okręgu oraz w trzech województwach.

Tabela 7. Liczby zdających i procentowy wskaźnik zdawalności egzaminu maturalnego w różnych typach szkół w Okręgu

Województwo	Liczba przystępujących do egzaminu					Zdawalność w %				
	Razem	LO	LP	LU	T	Razem	LO	LP	LU	T
lubuskie	10341	5689	2127	131	2394	76,6	89,1	61,4	27,5	63,7
wielkopolskie	34895	19495	5813	326	9261	78,2	89,7	63,8	34,7	64,6
zachodniopomorskie	16280	10160	2652	197	3271	76,5	86,8	59,7	37,1	60,4
Razem w Okręgu	61516	35344	10592	654	14926	77,5	88,8	62,3	33,9	63,6

Absolwenci szkół ponadgimnazjalnych, którzy uzyskali tytuł laureata lub finalisty olimpiady przedmiotowej byli zwolnieni z egzaminu maturalnego z danego przedmiotu i otrzymywali na świadectwie maturalnym wynik 100% pkt. W bieżącym roku było w Okręgu

161 takich maturzystów. Tabela nr 8 zawiera dane dotyczące liczby absolwentów zwolnionych z egzaminu maturalnego w Okręgu i w poszczególnych województwach.

Tabela 8. Liczby laureatów i finalistów olimpiad przedmiotowych zwolnionych z egzaminu maturalnego

Przedmiot	Liczba laureatów i finalistów			
	Okręg	L	W	Z
Język polski	34	4	18	12
Język angielski	3	-	-	3
Język niemiecki	4	-	3	1
Język rosyjski	14	6	5	3
Język francuski	1	-	-	1
Język łaciński i kultura antyczna	4	-	3	1
Biologia	17	2	11	4
Chemia	14	3	3	8
Fizyka i astronomia	8	2	3	3
Geografia	8	2	4	2
Historia	20	4	14	2
Historia muzyki	2	2	-	-
Historia sztuki	3	1	2	-
Informatyka	2	-	1	1
Matematyka	6	-	2	4
Wiedza o społeczeństwie	21	4	8	9
Razem	161	30	77	54

Zgodnie z obowiązującym prawem, naruszenie procedur egzaminacyjnych, w tym niesamodzielność pracy zdającego, skutkowało unieważnieniem egzaminu. Decyzję zespołów o unieważnieniu mógł podjąć przewodniczący szkolnego zespołu egzaminacyjnego lub na wniosek egzaminatorów Dyrektor OKE w Poznaniu. W bieżącym roku unieważnionych zostało 13 egzaminów ustnych oraz 137 egzaminów pisemnych. Dane dotyczące unieważnień egzaminów pisemnych przedstawione zostały w tabeli nr 9.

Tabela 9. Unieważnienia egzaminów pisemnych w Okręgu i województwach

Przedmiot	W Okręgu	W województwach		
		L	W	Z
Język polski	32	3	20	9
Język angielski	44	0	16	28
Język niemiecki	33	4	23	6
Język rosyjski	2	-	2	-
Biologia	9	0	8	1
Geografia	2	1	0	1
Matematyka	11	0	11	0
Wiedza o społeczeństwie	4	2	1	1
Razem	137	10	81	46

Zdawalność egzaminu maturalnego z poszczególnych przedmiotów w części pisemnej była bardzo zróżnicowana - od 78,7% z biologii do 100% z języka ukraińskiego, włoskiego i szwedzkiego oraz języka angielskiego, francuskiego i niemieckiego dla klas dwujęzycznych. W tabeli nr 11 przedstawiono procentową zdawalność egzaminów pisemnych i średnie wyniki procentowe tych egzaminów z poszczególnych przedmiotów, wybieranych jako obowiązkowe

i zdawanych na poziomie podstawowym, a w tabeli nr 12 dla przedmiotów wybieranych jako obowiązkowe i zdawanych na poziomie rozszerzonym (arkusz II). W tabeli nr 13 przedstawiono zdawalność oraz średnie wyniki za rozwiązanie zadań z arkusza I z uwzględnieniem poszczególnych typów szkół.

Należy podkreślić, że przedstawione dane są wartościami statystycznymi, które pozwalają określić ogólne tendencje, natomiast wśród liceów profilowanych czy techników są również takie szkoły, których absolwenci uzyskiwali wyższe wyniki niż absolwenci niektórych liceów ogólnokształcących.

Egzamin maturalny przeprowadzono w zasadzie (poza nielicznymi przypadkami) w macierzystych szkołach absolwentów. Część ustną oceniali przedmiotowe zespoły egzaminacyjne, powołane w szkołach przez dyrektorów. Egzaminacje pisemne sprawdzali i oceniali egzaminatorzy zatrudnieni przez Okręgową Komisję Egzaminacyjną. Egzaminatorzy pracowali w zespołach, w wyznaczonych miejscach, pod kierunkiem przewodniczącego. Zespół egzaminatorów składał się przeciętnie z 22 egzaminatorów oraz dwóch weryfikatorów, których rolą było sprawdzanie poprawności oceny wybranych zadań we wszystkich arkuszach. Przewodniczący zespołu nadzorował pracę zarówno egzaminatorów, jak i weryfikatorów, kontrolując poprawność sprawdzania, oceniania i weryfikowania prac. Zadaniem przewodniczącego była także weryfikacja sprawdzania każdej pracy, która została oceniona od 1 do 2 punktów poniżej progu zaliczenia. Kolejny etap weryfikacji miał miejsce podczas sczytywania i wprowadzania wyników do baz danych.

Na terenie działania Okręgowej Komisji Egzaminacyjnej w Poznaniu powołano 256 zespołów egzaminatorów, które pracowały w 20 ośrodkach. Liczby zespołów oraz egzaminatorów z poszczególnych przedmiotów przedstawiono w tabeli nr 10.

Tabela 10. Liczby egzaminatorów sprawdzających i oceniających egzamin pisemny

Przedmiot	Liczba zespołów egzaminatorów	Liczba egzaminatorów
Język polski	65	1115
Język angielski	36	588
Język angielski dwujęzyczny	1	3
Język niemiecki	27	510
Język rosyjski	2	38
Język francuski	2	34
Język hiszpański	1	3
Język włoski		1
Biologia	17	311
Chemia	11	197
Fizyka i astronomia	11	187
Geografia	17	363
Historia	19	345
Historia muzyki	1	6
Historia sztuki	1	8
Informatyka	2	26
Matematyka	29	498
Wiedza o społeczeństwie	13	245
Razem	255	4478

Tabela 11. Liczby zdających w Okręgu i w poszczególnych województwach oraz wyniki egzaminów pisemnych z przedmiotów wybieranych jako obowiązkowe na poziomie podstawowym

		Język polski	Język ukraiński	Język angielski	Język niemiecki	Język rosyjski	Język francuski	Język hiszpański	Język włoski	Język szwedzki	Biologia	Chemia	Fizyka i astronomia	Geografia	Historia	Historia muzyki	Historia sztuki	Matematyka	Wiedza o społeczeństwie	Wiedza o tańcu
lubuskie	Liczba przystępujących	10315	-	6670	3220	202	164	3	2	1	1979	158	72	2915	1109	9	73	1498	2482	-
	Zdało egzamin w %	91,3	-	91,9	96,1	96,6	98,8	66,7	100	100	77,2	91,8	87,5	96,2	83,8	100	90,4	93,4	99,3	-
	Średni wynik wyrażony w %	49,9	-	64,9	58,8	61,2	69,4	46,7	81	44	45,5	65,1	58,5	55,0	45,4	67,2	53,6	64,2	60,0	-
wielkopolskie	Liczba przystępujących	34885	-	23817	9477	890	475	63	9	-	7770	906	123	11581	4358	50	145	5114	4733	5
	Zdało egzamin w %	92,0	-	92,7	96,3	95,2	99,6	95,2	100	-	80,0	93,2	82,9	96,6	90,4	80,0	86,2	94,2	99,4	100
	Średni wynik wyrażony w %	49,3	-	65,5	59,2	61,1	73,3	68,5	86,7	-	45,8	67,5	51,5	55,8	49,3	48,7	48,6	66,6	60,0	71,2
zachodnio-pomorskie	Liczba przystępujących	16194	16	11682	4051	348	105	5	4	-	3644	262	57	4981	2013	37	78	2145	2972	3
	Zdało egzamin w %	90,8	100	92,8	94,9	94,8	100	100	100	-	76,9	89,7	86,0	95,7	87,3	97,3	84,6	92,9	98,9	66,7
	Średni wynik wyrażony w %	47,9	73,1	66,9	57,7	57,0	77,6	64,8	84,5	-	44,5	60,3	60,5	54,5	47,3	57,5	47,2	66,1	60,9	44,7
Okręg	Liczba przystępujących	61394	16	42169	16748	1440	715	71	15	1	13393	1326	252	19477	7480	96	296	8757	10187	8
	Zdało egzamin w %	91,6	100	92,6	95,0	95,3	99,4	94,4	100	100	78,7	92,3	84,9	96,3	88,6	88,5	86,8	93,7	99,2	87,5
	Średni wynik wyrażony w %	49,1	73,1	65,8	58,9	59,9	72,9	67,4	85,3	44	45,4	65,8	55,6	55,4	48,2	53,8	49,5	66,0	61,2	61,3

Tabela 12. Liczby przystępujących do egzaminów w Okręgu i poszczególnych województwach oraz wyniki z przedmiotów wybieranych jako obowiązkowe na poziomie rozszerzonym

		Język polski	Język ukraiński	Język angielski	Język niemiecki	Język rosyjski	Język francuski	Język hiszpański	Język włoski	Biologia	Chemia	Fizyka i astronomia	Geografia	Historia	Historia muzyki	Historia sztuki	Matematyka	Wiedza o społeczeństwie	Wiedza o tańcu
lubuskie	Liczba przystępujących	3468	-	2543	876	39	30	1	1	1165	119	43	1297	744	6	66	1028	1339	-
	Średni wynik wyrażony w %	41,2	-	46,8	46,0	43,4	59,5	23,0	36	43,0	46,0	44,2	37,7	50,5	68,7	53,4	36,0	36,4	-
wielkopolskie	Liczba przystępujących	9349	-	8263	2262	185	173	25	3	4476	673	74	4804	3325	18	98	3676	1862	5
	Średni wynik wyrażony w %	45,2	-	49,5	48,1	47,2	55,8	56,1	73	42,5	51,4	39,3	41,4	49,7	46,6	57,3	39,2	44,9	66,4
zachodnio-pomorskie	Liczba przystępujących	5667	12	4899	1160	24	45	1	2	2030	141	34	2132	1443	28	60	1528	1457	1
	Średni wynik wyrażony w %	42,5	75,7	48,9	47,62	48,5	56,9	53	67,5	43,6	49,8	51,2	41,1	51,7	59,7	54,4	39,0	39,4	70,0
Okręg	Liczba przystępujących	18484	12	15705	4298	248	248	27	6	7655	933	151	8233	5512	52	224	6232	4658	6
	Średni wynik wyrażony w %	43,6	75,7	48,8	47,5	46,7	56,5	54,7	65	42,9	50,4	43,4	40,7	50,3	56,2	55,4	38,7	40,7	67

Tabela 13. Liczby przystępujących do egzaminów oraz wyniki z przedmiotów wybieranych jako obowiązkowe w różnych typach szkół.

Przedmiot		Okręg				Województwo											
						lubuskie				wielkopolskie				zachodniopomorskie			
		LO	LP	LU	T	LO	LP	LU	T	LO	LP	LU	T	LO	LP	LU	T
Język polski	Liczba przystępujących	35315	10546	650	14883	5681	2113	130	2389	19489	5806	325	9247	10145	2627	195	3247
	Zdawalność w %	96,2	85,0	67,2	86,3	96,7	84,8	66,9	85,7	96,7	85,8	70,2	86,8	95,0	83,4	62,1	85,7
	Średni wynik w %	54,4	41,5	34,8	42,4	55,8	42,1	35,6	43,3	55,0	42,0	35,8	42,6	52,5	39,8	32,4	41,2
Język angielski	Liczba przystępujących	25911	6878	337	9108	3873	1303	55	1457	14354	3775	184	5538	7684	1800	98	2113
	Zdawalność w %	97,0	86,8	64,4	85,5	96,8	86,7	69,1	84,7	97,5	87,0	58,7	85,4	96,4	86,6	72,4	86,1
	Średni wynik w %	74,2	53,4	37,6	52,4	73,7	52,8	37,5	53,2	74,5	53,3	35,8	51,7	73,9	54,0	41,0	53,7
Język niemiecki	Liczba przystępujących	8323	3306	153	5003	1618	711	33	858	4446	1831	67	3153	2259	764	53	992
	Zdawalność w %	98,8	93,4	81,0	93,3	98,9	93,1	78,8	93,7	99,2	94,0	76,1	94,1	97,9	92,0	88,7	90,6
	Średni wynik w %	68,4	48,9	41,6	49,7	68,2	48,7	41,1	50,0	69,7	49,9	37,1	50,4	66,2	47,0	47,7	47,2
Język rosyjski	Liczba przystępujących	509	246	114	581	91	50	28	35	314	131	56	396	104	65	30	150
	Zdawalność w %	99,0	93,1	93,0	93,5	98,9	96,0	96,4	91,4	99,4	90,8	89,3	94,2	98,1	95,4	96,7	92,0
	Średni wynik w %	70,6	53,5	55,4	54,8	66,1	54,9	63,5	55,6	74,4	53,5	51,2	54,5	62,9	52,3	55,5	55,4
Biologia	Liczba przystępujących	8424	2133	133	2715	1205	362	28	383	4758	1204	54	1764	2461	567	51	568
	Zdawalność w %	88,8	63,1	41,1	61,7	88,8	56,9	32,1	63,2	89,8	67,6	51,9	62,8	86,8	57,3	35,3	57,2
	Średni wynik w %	52,7	33,5	25,9	32,8	54,2	31,0	23,1	33,7	53,2	35,3	29,4	33,4	51,2	31,4	23,9	30,7
Chemia	Liczba przystępujących	1054	120	2	150	129	10	0	19	719	73	1	113	206	37	1	18
	Zdawalność w %	96,5	75,0	50,0	77,3	96,9	100	-	52,6	96,8	78,1	100	79,6	95,3	62,2	0,0	88,9
	Średni wynik w %	71,5	43,1	25,0	46,1	70,5	57,2	-	34,0	72,9	44,1	32,0	48,8	67,5	37,3	18,0	41,7
Fizyka i astronomia	Liczba przystępujących	175	27	-	50	53	6	-	13	82	15	-	26	40	6	-	11
	Zdawalność w %	90,9	55,6	-	80,0	94,3	66,7	-	69,2	87,8	46,7	-	88,5	92,5	66,7	-	72,7
	Średni wynik w %	61,9	32,1	-	45,9	64,8	37,7	-	42,6	57,3	28,8	-	46,5	67,7	35,0	-	48,4
Geografia	Liczba przystępujących	8613	4295	209	6360	1325	697	31	862	4709	2594	108	4170	2579	1004	70	1328
	Zdawalność w %	98,3	93,6	85,6	96,0	98,5	93,3	83,9	95,6	98,6	93,7	85,2	96,5	97,4	93,4	87,1	94,7
	Średni wynik w %	61,8	48,8	44,7	51,5	60,8	48,9	44,9	51,5	63,1	49,1	42,9	52,2	59,9	48,0	47,5	49,3
Historia	Liczba przystępujących	5750	775	87	868	758	174	14	163	3398	409	55	496	1594	192	18	209
	Zdawalność w %	93,7	74,1	58,6	72,8	93,5	64,7	42,9	62,3	94,7	75,8	61,8	76,7	91,1	77,1	61,1	69,5
	Średni wynik w %	51,6	37,0	32,6	36,4	50,9	34,0	28,6	33,4	52,6	38,0	33,4	37,7	50,1	37,6	33,1	35,4
Matematyka	Liczba przystępujących	6156	862	30	1709	999	188	7	304	3554	479	21	1060	1603	195	2	345
	Zdawalność w %	97,4	83,5	30,0	86,7	98,3	79,3	14,3	87,8	97,7	85,6	28,6	87,5	96,3	82,1	100	83,2
	Średni wynik w %	72,5	48,4	20,3	52,4	71,9	44,4	10,8	52,5	73,2	49,8	22,4	52,8	71,4	48,8	32,0	51,2
Wiedza o społeczeństwie	Liczba przystępujących	4692	2312	164	3019	1126	676	42	638	2040	1024	73	1596	1526	612	49	785
	Zdawalność w %	99,7	98,7	98,2	98,8	99,6	99,1	100	98,9	100	98,6	98,6	99,1	99,5	98,4	95,9	98,2
	Średni wynik w %	66,1	54,1	49,4	53,8	64,8	54,0	51,4	53,8	67,3	54,8	48,8	53,5	65,1	53,0	48,3	53,4

Arkusze z przedmiotów rzadko wybieranych przez zdających lub wymagające specjalnego przygotowania egzaminatorów były sprawdzane i oceniane przez zespoły powołane dla całego kraju. Dotyczyło to: języka ukraińskiego, języka łacińskiego i kultury antycznej; języka polskiego, angielskiego i niemieckiego dla niesłyszących; wiedzy o tańcu oraz arkuszy z przedmiotów zdawanych w języku nauczania przez absolwentów klas dwujęzycznych.

Raport zawiera szczegółową analizę wyników uzyskanych z poszczególnych przedmiotów przez tegorocznych absolwentów szkół ponadgimnazjalnych. Wyniki komunikujemy poprzez skalę procentową. Aby mówić o poziomie osiągnięć maturzystów, nie można poprzestać na zdawalności i średnich wynikach procentowych. Posługujemy się także współczynnikiem łatwości oraz skalą staninową.

Współczynnik łatwości zadania/arkusza obliczamy, dzieląc liczbę punktów uzyskanych przez zdającego/grupę zdających (klasę, szkołę) za rozwiązanie zadania/arkusza przez maksymalną liczbę punktów możliwych do uzyskania za to zadanie/arkusz. Np.: za poprawne rozwiązanie wszystkich zadań z arkusza I z geografii zdający mógł uzyskać 50 pkt, a otrzymał 30 pkt. Współczynnik łatwości za ten arkusz, dla tego zdającego, wynosi $30 : 50 = 0,60$. Jeżeli znamy średnią klasy/szkoły za określone zadanie/arkusz, to współczynnik łatwości dla tego zadania/arkusza możemy obliczyć, dzieląc średnią przez maksymalną liczbę punktów możliwych do uzyskania za dane zadanie czy arkusz. Poszczególnym przedziałom wartości współczynnika łatwości odpowiadają opisy dydaktyczne, określające odpowiedni stopień trudności.

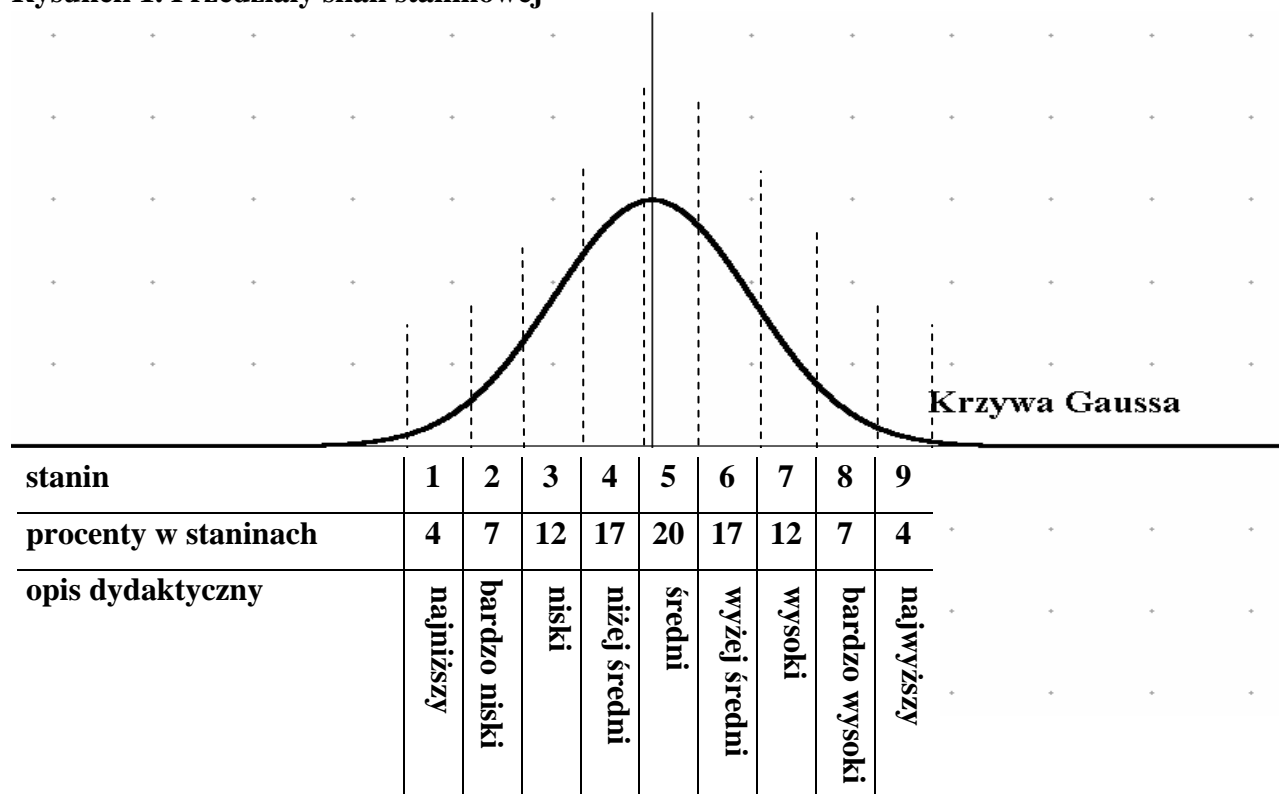
Tabela 14. Wartości współczynnika łatwości

Wartość współczynnika łatwości	Stopień trudności (opis)
0,00 – 0,19	bardzo trudne
0,20 – 0,49	trudne
0,50 – 0,69	umiarkowanie trudne
0,70 – 0,89	łatwe
0,90 – 1,00	bardzo łatwe

Każdy absolwent, nauczyciel przedmiotu, wychowawca klasy, dyrektor szkoły itd. może sam obliczyć współczynnik łatwości za określone zadania czy arkusze i znaleźć odpowiedź na pytanie, które zadania, a także jakie umiejętności czy wiadomości sprawdzane poprzez te zadania, sprawiły zdającym trudność, a które były łatwe.

Chcąc ocenić wynik uzyskany przez każdego zdającego na tle wyników całej populacji lub ocenić średni wynik danej szkoły na tle wyników innych szkół, posługujemy się **znormalizowaną (dziewięciopunktową) skalą staninową**¹. Skala ta składa się z dziewięciu przedziałów (stanin) od najniższych do najwyższych, którym odpowiada określony i stały procent wyników oraz opis dydaktyczny (np. średni, wyżej średni itp.). Wynik najniższy (stanin pierwszy), to wynik uzyskiwany przez 4% wszystkich zdających, wynik bardzo niski (stanin drugi), to wynik osiągany przez 7% populacji itd. Na rysunku nr 1 przedstawiono schemat ilustrujący przedziały skali staninowej. Granice tych przedziałów ustalone są bez względu na trudność arkusza, co umożliwia porównywanie wyników uzyskanych przez szkołę w poszczególnych latach. Porównywanie to możliwe jest jedynie w przedziałach skali staninowej, nie można porównywać wyników punktowych.

Rysunek 1. Przedziały skali staninowej

Na stronie internetowej OKE w Poznaniu www.oke.poznan.pl zamieszczone są tabele staninowe wyników z wszystkich przedmiotów (poziom podstawowy i rozszerzony) dla zdających oraz szkół w Okręgu i w poszczególnych województwach. Każdemu uzyskanemu wynikowi procentowemu przyporządkowana jest liczba zdających, którzy uzyskali taki wynik, a z kolumny „procent skumulowany” odczytamy informację, jaki procent zdających/szkół w Okręgu/województwie uzyskał taki sam lub niższy wynik.

¹ Bolesław Niemierko, *Pomiar wyników kształcenia*, WSiP, Warszawa 1999.

Tabela 15. Przykład tabeli staninowej dla ucznia (bez żadnego odniesienia do wyników z 2006 r.)

Procent liczby punktów	Liczba zdających, którzy uzyskali określony procent punktów	Procent skumulowany	Ranga centylowa	Stanin	Nazwa stanina
0	0	0,00%	0%	1	najniższy
2	0	0,00%	0%	1	
4	0	0,00%	0%	1	
6	1	0,01%	0%	1	
7	0	0,01%	0%	1	
8	2	0,03%	0%	1	
10	5	0,08%	0%	1	
12	11	0,19%	0%	1	
14	13	0,31%	0%	1	
16	15	0,46%	0%	1	
18	15	0,61%	1%	1	
20	19	0,79%	1%	1	
22	33	1,12%	1%	1	
24	26	1,37%	1%	1	
26	19	1,56%	1%	1	
28	3	1,58%	2%	1	
30	128	2,84%	2%	1	
32	123	4,04%	3%	1	
34	113	5,14%	5%	2	
36	133	6,45%	6%	2	
38	141	7,82%	7%	2	
40	177	9,56%	9%	2	
42	203	11,54%	11%	3	
44	216	13,65%	13%	3	
46	212	15,73%	15%	3	
48	248	18,15%	17%	3	
50	313	21,21%	20%	3	
52	298	24,13%	23%	4	
54	347	27,52%	26%	4	
56	353	30,98%	29%	4	
58	377	34,66%	33%	4	
60	394	38,52%	37%	4	
62	350	41,94%	40%	5	
64	393	45,78%	44%	5	
66	381	49,51%	48%	5	
68	415	53,57%	52%	5	
70	391	57,39%	55%	5	
72	375	61,06%	59%	5	
74	413	65,10%	63%	6	
76	414	69,15%	67%	6	
78	384	72,91%	71%	6	
80	430	77,11%	75%	6	
82	354	80,58%	79%	7	
84	362	84,12%	82%	7	
86	336	87,40%	86%	7	
88	310	90,43%	89%	8	
90	306	93,43%	92%	8	
92	265	96,02%	95%	8	
94	192	97,90%	97%	9	
96	121	99,08%	98%	9	
98	72	99,78%	99%	9	
100	22	100,00%	100%	9	

2. Analiza wyników egzaminu maturalnego

2.1 Język polski

I. STATYSTYCZNA CHARAKTERYSTYKA POPULACJI ZDAJĄCYCH

Wszystkie dane dotyczą liczebności populacji absolwentów szkół ponadgimnazjalnych w roku 2006 zdających maturę po raz pierwszy i posłużą ukazaniu **zróżnicowania tej populacji w układzie terytorialnym** (województwa oraz wsie i miasta różnej wielkości - tab. 1., 3.) oraz w zależności od **typu szkoły** (licea ogólnokształcące - LO, licea profilowane - LP, licea uzupełniające - LU i technika - T oraz szkoły publiczne i niepubliczne - tabele: 2., 4.).

Dane uwzględniają również **zdających z dysfunkcjami**, dla których dostosowano kryteria oceny w arkuszu standardowym lub przygotowano przystosowane odpowiednio arkusze o symbolach A7 i A6:

- 3745 absolwentów ze specyficznymi trudnościami w uczeniu się (dysleksją), z których 1017 (czyli 27%) zdawało na poziomie rozszerzonym,
- 62 absolwentów niesłyszących (arkusz A7), z których 6 (czyli 1%) zdawało na poziomie rozszerzonym,
- 2 absolwentów niewidomych (arkusz A6), z których 1 zdawał na poziomie rozszerzonym.

W liczbie absolwentów, którzy w Okręgu zdali egzamin maturalny z języka polskiego, znajdują się również laureaci i finaliści Olimpiady Literatury i Języka Polskiego, którzy otrzymali z obu części egzaminu maksymalny wynik punktowy: w województwie lubuskim było ich 4, w wielkopolskim – 18, w zachodniopomorskim – 12.

1. Liczebność populacji zdających

Tabela 1. Absolwenci zdający maturę z języka polskiego w roku 2006 na terenie działania OKE w Poznaniu- układ terytorialny (dane liczbowe i procentowe)

Absolwenci, którzy:	Kraj	Okręg	Województwo:			Typ miejscowości w Okręgu:			
			lubuskie	wielkopolskie	zach.-pom.	wieś	do 20 tys. mieszk.	20-100 tys. mieszk.	pow. 100 tys. mieszk.
przystąpili do egzaminu ustnego	393347	59792	9934	34100	15758	2825	16409	21528	19030
przystąpili do egzaminu pisemnego	402847	61394	10315	34885	16194	2968	16929	22045	19452
zdawali na poziomie rozszerzonym	113138 28,0%	18484 30,0%	3468 33,6%	9349 26,8%	5667 34,9%	506 17,0%	4945 29,2%	6439 29,2%	6594 33,9%

Do matury ustnej z języka polskiego przystąpiło na terenie działania OKE w Poznaniu prawie 60 tys. absolwentów, natomiast do matury pisemnej na poziomie podstawowym - ponad 61 tys.; (ok. 1/6 populacji krajowej), z czego ponad połowa zdawała w szkołach zlokalizowanych w województwie wielkopolskim. Zdecydowaną większość stanowili

absolwenci szkół miejskich (najwięcej - w miastach średniej wielkości); niespełna 3 tys. zdających to absolwenci szkół wiejskich; należy jednak pamiętać, że dane dotyczą lokalizacji szkół, nie zaś pochodzenia abiturientów.

Tylko 30% maturzystów na terenie działania OKE w Poznaniu zdecydowało się zdawać język polski na poziomie rozszerzonym (o ok. 2% więcej niż w kraju); procentowo najwięcej było ich w województwie lubuskim, najmniej – w wielkopolskim. W szkołach wielkomijskich poziom rozszerzony wybrało niemal 34% zdających, natomiast w szkołach wiejskich - tylko 17% (odsetek 2 razy niższy).

Tabela 2. Absolwenci zdający maturę z języka polskiego w roku 2006 w różnych typach szkół na terenie działania OKE w Poznaniu (dane liczbowe i procentowe)

Absolwenci, którzy:	Typy szkół:				Status szkoły:	
	LO	LP	LU	T	publiczne	niepubliczne
przystąpili do egzaminu ustnego	35087	9969	989	14147	57711	2081
przystąpili do egzaminu pisemnego	35315	10546	650	14883	59211	2183
zdawali na poziomie rozszerzonym	14808 41,9%	1698 16,1%	4 0,6%	1974 13,3%	18091 31%	393 18%

Większość zdających stanowią absolwenci liceów ogólnokształcących, o ponad 10 tys. mniej - absolwenci liceów profilowanych i techników łącznie; niespełna tysiąc abiturientów zdawało w liceach uzupełniających. Bardzo wyraźne jest zróżnicowanie procentowej wybieralności poziomu rozszerzonego w różnych typach szkół: od niemal 42% w liceach ogólnokształcących, przez ok. 16 - 13% odpowiednio w liceach profilowanych i technikach, aż po niespełna 1% w liceach uzupełniających. Odsetek maturzystów zdających na poziomie rozszerzonym jest wyraźnie wyższy w szkołach publicznych niż niepublicznych; należy jednak pamiętać, że wśród tych ostatnich są zarówno szkoły młodzieżowe, jak i dla dorosłych (stacjonarne i zaoczne).

2. Zdawalność matury

Ustną maturę z języka polskiego zdało na terenie działania OKE w Poznaniu o ok. 5% absolwentów więcej niż maturę pisemną; warto również zauważyć, że zdawalność egzaminu ustnego jest w Okręgu o ok. 1% wyższa niż w kraju, natomiast zdawalność egzaminu pisemnego – o ok. 1% niższa.

Tabela 3. Zdawalność matury z języka polskiego w roku 2006 na terenie działania OKE w Poznaniu - układ terytorialny

% absolwentów, którzy:	Kraj	Okręg	Województwo:			Wielkość miejscowości w Okręgu:			
			lubuskie	wielkopolskie	zachodniopomorskie	wieś	do 20 tys. mieszk.	20-100 tys. mieszk.	pow. 100 tys. mieszk.
zdali egzamin ustny	96,00	96,88	96,43	97,04	96,81	92,99	96,28	97,45	97,31
zdali egzamin pisemny	92,60	91,59	91,34	92,01	90,84	81,40	89,69	92,44	93,83

Zróznicowanie zdawalności między województwami jest niewielkie - sięga ok. 1% (zarówno w maturze ustnej, jak i pisemnej - na korzyść wielkopolskiego, na niekorzyść zachodniopomorskiego). Różnice zdawalności w obrębie miast różnej wielkości są znaczące tylko w przypadku egzaminu pisemnego; wyraźnie niższa niż w miastach jest zdawalność matury z języka polskiego w szkołach wiejskich (w przypadku egzaminu ustnego o ok. 4%, w przypadku pisemnego – o ok. 10%).

Tabela 4. Zdawalność matury z języka polskiego w roku 2006 w różnych typach szkół na terenie działania OKE w Poznaniu

% absolwentów, którzy:	Typy szkół:				Status szkoły:	
	LO	LP	LU	T	publiczne	niepubliczne
zdali egzamin ustny	98,47	94,76	89,13	94,73	97,03	92,70
zdali egzamin pisemny	96,23	84,97	67,23	86,33	92	77

Zróznicowanie zdawalności ocenianego wewnątrz egzaminu ustnego z języka polskiego w różnych typach szkół sięga 4% i jest wyraźnie mniejsze, niż w przypadku zewnętrznie ocenianego egzaminu pisemnego. W liceach ogólnokształcących maturę pisemną zdało niemal o 30% więcej absolwentów niż w liceach uzupełniających. Warto odnotować, że zdawalność w technikach była o ok. 2% wyższa niż w liceach profilowanych.

W analogicznym układzie (terytorialnym i według typów szkół) w dalszej części raportu zostanie ukazane zróznicowanie poziomu wyników ustnej i pisemnej matury z języka polskiego na poziomie podstawowym i rozszerzonym.

II. CZĘŚĆ USTNA EGZAMINU MATURALNEGO

A. Opis egzaminu

Ustna część matury z języka polskiego to egzaminy **obowiązkowe, zdawane przez wszystkich absolwentów na jednym poziomie**. Zostały przeprowadzone w szkołach od 5 do 31 maja 2006 r.

Na początku klasy trzeciej, we wrześniu, uczniowie wybierają zagadnienie do prezentacji z przygotowanej przez nauczycieli - polonistów szkolnej listy tematów. Na przygotowanie prezentacji (tj. zapoznanie się z literaturą podmiotową i przedmiotową, opracowanie bibliografii, przeanalizowanie zgromadzonych tekstów literackich i kultury lub materiału językowego, sformułowanie tezy i argumentów, przygotowanie planu prezentacji, ewentualne opracowanie materiałów pomocniczych) mają około 6 miesięcy. Egzamin polega na tym, że zdający prezentuje zagadnienie, a następnie odbywa się rozmowa z nauczycielami wchodzącymi w skład zespołu egzaminacyjnego. Ocenie podlegają umiejętności: rozwiązywania problemu przez postawienie tezy i przedstawienia własnych argumentów, a także swobodnego wypowiedzania się i uczestniczenia w dyskusji na wybrany temat.

W ustnej części egzaminu ocenie podlegają: **prezentacja tematu** (zawartość merytoryczna i kompozycja wypowiedzi), **rozmowa** o problemach związanych z prezentowanym zagadnieniem i **sprawność językowa** w obu częściach egzaminu.

W sumie za ustną część egzaminu zdający może uzyskać **20 punktów** w następującym układzie:

- za prezentację tematu:
5 pkt (3 za zawartość merytoryczną, 2 za kompozycję) - 25% ogólnej punktacji,
- za rozmowę:
7 pkt - 35% ogólnej punktacji,
- za język:
8 pkt (oceniany w obu częściach egzaminu) - 40% ogólnej punktacji.

Nie ocenia się oddzielnie języka prezentacji i języka rozmowy. **Jeżeli zdający nie podjął rozmowy, nie uzyskuje punktów za język.**

Zdający **zaliczył egzamin ustny**, jeżeli za prezentację, kompozycję, rozmowę i język uzyskał co najmniej **30 %** punktów, tj. **6 punktów**.

B. Wyniki egzaminu ustnego z języka polskiego

Dla przeanalizowania uzyskanych na terenie działania OKE w Poznaniu wyników egzaminu zastosowano następujące miary:

- **średnia liczba punktów wyrażona w procentach**, z którą można bezpośrednio porównać każdy indywidualny wynik zdającego lub średni wynik uzyskany w szkole czy powiecie;
- **wynik standardowy** (różnica średniej, np. w liceach uzupełniających, i średniej w Okręgu, podzielona przez odchylenie standardowe w Okręgu), który jest znormalizowaną wielkością niemianowaną, informującą o tym, w jakim odchyleniu od średniej uzyskanej w Okręgu znajduje się dany wynik. Im wyższa wartość bezwzględna wyniku standardowego w danej grupie (województwie, typie szkoły), tym bardziej wynik ten odbiega od średniej w całej populacji; ujemna wartość wyniku standardowego informuje, że jest to różnica na niekorzyść tej grupy.

Wynik standardowy może zatem posłużyć do obiektywnego porównywania wyników, uzyskiwanych w danej grupie w kolejnych latach (o pozytywnej lub negatywnej tendencji wyniku w danej grupie informuje obiektywnie zmiana wartości, jaką przyjmuje wynik standardowy).

Powyższe miary posłużyły do porównania wyników w układzie terytorialnym (tabela 5.) i w zależności od typu szkoły (tabela 6.) oraz dokonania oceny umiejętności zdających (we wnioskach).

Tabela 5. Wyniki matury ustnej z języka polskiego w roku 2006 – zróżnicowanie terytorialne

Wynik	Kraj	Okręg	Województwo:			Typ miejscowości w Okręgu:			
			lubuskie	wielko-polskie	zach.-pom.	wieś	do 20 tys. mieszk.	20-100 tys. mieszk.	pow. 100 tys. mieszk.
średni w %	brak danych	69,4	68,7	69,7	69,1	61,9	66,6	70,2	71,9
standardowy*	brak danych	-----	- 0,14	0,07	- 0,06	- 1,51	- 0,56	0,17	0,51

* odniesienie do średniej w Okręgu.

Za ustną część matury z języka polskiego uczniowie w Okręgu uzyskali średni wynik tylko o 0,6% niższy niż wynik uznawany w pomiarze za zadowalający (70%). **Różnice średnich wyników uzyskanych w województwach nie są znaczące**, o czym świadczą również niskie wartości, jakie przyjmują wyniki standardowe dla województw.

Dosyć duże jest zróżnicowanie wyników w miejscowościach różnej wielkości. Średnie procentowe i wyniki standardowe świadczą o tym, że populacja w Okręgu wyraźnie się dzieli: najwyższe są osiągnięcia absolwentów szkół zlokalizowanych w dużych miastach (świadczy o tym dodatni wynik standardowy 0,51). Wyraźnie niższe są osiągnięcia absolwentów, którzy uczęszczali do szkół w małych miastach, a zwłaszcza we wsiach, w których wynik standardowy jest znacząco ujemny (ok. - 1,5).

Tabela 6. Wyniki matury ustnej z języka polskiego w roku 2006 uzyskane w różnych typach szkół w Okręgu

Wynik	Typy szkół:				Status szkoły:	
	LO	LP	LU	T	publiczne	niepubliczne
średni w %	74,3	62,7	56,3	62,4	69,5	65,4
standardowy*	1,00	- 1,36	- 2,66	- 1,40	0,03	- 0,80

Wyniki uzyskane w różnych typach szkół są jeszcze bardziej zróżnicowane, niż w przypadku miast i wsi: od osiągnięć absolwentów liceów ogólnokształcących znacząco odbiegają osiągnięcia absolwentów wszystkich innych typów szkół, a zwłaszcza liceów uzupełniających (o czym świadczy zarówno średni wynik procentowy, jak i mocno ujemny wynik standardowy). Wyniki uzyskane w liceach profilowanych są natomiast bardzo zbliżone do osiągnięć absolwentów techników, a na niekorzyść odbiegają od wyników w liceach ogólnokształcących. Status szkoły ma mniejszy wpływ na osiągnięcia absolwentów; zauważalny jest jednak ujemny wynik standardowy uzyskany w szkołach niepublicznych (łącznie młodzieżowych i dla dorosłych).

Wnioski

- **Umiejętności sprawdzane w czasie ustnej matury z języka polskiego zostały w Okręgu opanowane niemal zadowalająco** (współczynnik łatwości 0,69); należy jednak wziąć pod uwagę pewne ułatwienia dla zdających, związane z samą formułą egzaminu: uczniowie sami wybierają temat prezentacji, mają ok. 6 miesięcy na przygotowanie i doskonalenie prezentacji, sami też w zasadzie określają poziom trudności ujęcia danego zagadnienia, a także są oceniani w macierzystej szkole (przy współudziale nauczyciela z zewnątrz).
- **Głębsza analiza pokazuje, że zadowalać mogą tylko wyniki uzyskane w liceach ogólnokształcących oraz ogólnie w szkołach zlokalizowanych w dużych i średnich miastach.** Od osiągnięć absolwentów tych szkół niepokojąco odbiegają wyniki uzyskane w liceach profilowanych i technicach, a zwłaszcza – liceach uzupełniających. Znacząco niekorzystne są również wyniki uzyskane w małych miastach i wsiach. **Duże zróżnicowanie wyników powinno więc skłonić do działań mających na celu wyrównywanie szans edukacyjnych w zakresie umiejętności sprawdzanych podczas ustnej matury.**
- **W Okręgu uzyskano średni wynik procentowy tylko minimalnie niższy od wyniku pierwszej nowej matury z roku 2005:** świadczyć to może o wpływie na wynik szkół,

których absolwenci po raz pierwszy przystąpili do ustnej matury z języka polskiego, a także o niewielkim wpływie zmiany kryteriów oceniania (której celem było zmniejszenie wagi prezentacji na rzecz rozmowy) na oceny wystawiane przez zespoły egzaminacyjne.

III. CZĘŚĆ PISEMNA EGZAMINU MATURALNEGO

A. Opis egzaminu

1. Normy zaliczeń dla pisemnego egzaminu maturalnego z języka polskiego

Za część pisemną matury zdający mogli uzyskać maksymalnie:

- **na poziomie podstawowym** (arkusz I) - **70** punktów, w tym za:
 - część 1., czyli test sprawdzający rozumienie czytanego tekstu - **20** punktów,
 - część 2., - wypracowanie w związku z zamieszczonym tekstem literackim - **50** punktów;
- **na poziomie rozszerzonym** (arkusz II) - **40** punktów
za napisanie własnego tekstu w związku z zamieszczonym tekstem literackim.

Zdający **zaliczył egzamin na poziomie podstawowym**, jeśli za rozwiązanie zadań w arkuszu I uzyskał łącznie co najmniej **30 %** punktów, tj. **21** punktów (z 70 możliwych).

Na poziomie rozszerzonym nie ma ustalonego progu zaliczenia.

2. Wiedza i umiejętności sprawdzane na obu poziomach egzaminu

Zadania zawarte w arkuszach posłużyły do sprawdzenia wiedzy i umiejętności ujętych w następujące, wspólne dla wszystkich przedmiotów zdawanych na maturze, główne obszary standardów wymagań egzaminacyjnych:

I - wiadomości i rozumienie, II - korzystanie z informacji, III - tworzenie informacji.

Zadania, które posłużyły do sprawdzenia głównych obszarów umiejętności, oraz liczbę i udział procentowy punktów w arkuszu możliwych do uzyskania za każdą z tych umiejętności, przedstawiono poniżej.

Tabela 7. Główne umiejętności sprawdzane na obu poziomach matury z języka polskiego

Poziom	Kategoria standardów wymagań	Zadania /kryteria	Liczba punktów		Udział procentowy	
Podstawowy Arkusz I (max. 70 pkt)	II Korzystanie z informacji	Cz. 1. - Test na rozumienie tekstu popularnonaukowego lub publicystycznego	20	45	28%	64%
		Cz. 2 - treść wypracowania - analiza i interpretacja tekstu literackiego	25		36%	
	III Tworzenie informacji	Cz. 2. - forma wypracowania (kompozycja, styl, język, zapis)	25	36%		
Rozszerzony Arkusz II (max. 40 pkt)	II Korzystanie z informacji	treść wypracowania – analiza i interpretacja tekstu literackiego	24	60%		
	III Tworzenie informacji	forma wypracowania (kompozycja, styl, język, zapis)	16	40%		

W obu arkuszach większy jest udział punktów, które zdający może uzyskać za korzystanie z informacji (odczytywanie tekstów) niż za tworzenie własnego tekstu na poziomie formy kompozycyjnej i językowej. Zasada ta wyraźna jest zwłaszcza na poziomie podstawowym (arkusz I), którego zaliczenie wymaga zarówno rozumienia tekstu popularnonaukowego lub publicystycznego, jak i interpretowania tekstu literackiego.

3. Sprawdzanie i ocenianie zadań egzaminacyjnych

Arkusz I część pierwsza składa się z **zadań typu testowego**, najczęściej zadań krótkiej odpowiedzi, punktowanych od 0 do 2 zgodnie z modelem oceniania, zawierającym przykładowe odpowiedzi oraz zasady punktowania.

Arkusz I część druga oraz arkusz II - wypracowania, na poziomie podstawowym jak i rozszerzonym sprawdzane i oceniane są według modelu rozwinięcia tematu oraz ustalonych kryteriów dla następujących aspektów wypowiedzi pisemnej: kompozycja, styl, język, zapis, szczególne walory.

Podział puli punktów możliwych do uzyskania za napisanie własnego tekstu w związku z tekstem literackim oraz progi punktowe (liczby punktów przyznawane za różne poziomy realizacji poszczególnych aspektów formalnych wypracowania) przedstawiają się następująco:

Tabela 8. Punktacja za poszczególne elementy wypracowania z języka polskiego – poziom podstawowy i rozszerzony

Lp.	Kryteria	Punktacja			
		Arkusz I (max. 50 pkt) poziom podstawowy		Arkusz II (max. 40 pkt) poziom rozszerzony	
I	rozwinięcie tematu	0 - 25	50%	0 - 24	60%
II	kompozycja	0, 1, 3, 5	50%	0, 1, 2	40%
III	styl	0, 1, 3, 5		0, 1, 2	
IV	język	0, 1, 3, 6, 9, 12		0, 3, 5, 8	
V	zapis	0, 1, 2, 3		0, 1, 2	
VI	szczególne walory	0 - 4		0 - 4	

- **na poziomie podstawowym rozkład punktów jest równomierny**; za trafne rozpoznanie treści, idei dzieła literackiego zdający otrzymuje maksymalnie **50 %**, za formalny kształt wypowiedzi (kompozycyjny, językowy, stylistyczny, ortograficzny, interpunkcyjny) również **50%**;
- **na poziomie rozszerzonym** podniesiono wartość interpretacji tekstu literackiego (**60%** w stosunku do **40%** za formę wypracowania: kompozycję, styl, język i zapis).

Zapis rozumiany jest jako **umiejętność poprawnego stosowania zasad ortografii i interpunkcji**. W ocenie prac zdających z opinią o dysfunkcjach (dysleksja, dysortografia) w zakresie wymienionych umiejętności stosowano kryteria o obniżonym poziomie wymagań.

Szczególne walory to takie elementy pisemnej wypowiedzi, które mogą (ale nie muszą) pojawić się w wypracowaniu. Kryterium to pozwala na przyznanie dodatkowych punktów np. za funkcjonalne stosowanie pojęć teoretycznoliterackich, uwzględnienie kontekstów, za walory stylu czy kompozycji, a więc za takie aspekty wypracowania, których nie obejmują podstawowe wymagania opisane w kryteriach.

4. Opis zestawu egzaminacyjnego zastosowanego w roku 2006

Na egzaminie maturalnym 2006 zastosowano arkusze egzaminacyjne przygotowane przez OKE i CKE. Oba arkusze były zgodne z zasadami ustalonymi w rozporządzeniach określających zasady i status egzaminu oraz standardami wymagań egzaminacyjnych i formułą opisaną w *Informatorze maturalnym*.

Arkusz I dla poziomu podstawowego

1. **Część 1** arkusza zawierała **test sprawdzający rozumienie czytanego tekstu** publicystycznego (Jan Nowak-Jeziorański: *O patriotyzmie i nacjonalizmie*) składający się z 15 zadań (3 zamkniętych i 12 krótkiej odpowiedzi), wymagających rozumienia tekstu na poziomie znaczeń dosłownych i przenośnych, związków między elementami treści, funkcjonalności języka i stylu oraz poziomu komunikacji.
2. **Część 2** arkusza zawierała **teksty literackie i zredagowane do nich dwa tematy wypracowania** (do wyboru). Oba tematy dotyczyły tekstów należących do ścisłego kanonu literatury polskiej i powszechnej, które uczniowie powinni przeczytać oraz omówić w szkole. Zdający mogli wybierać między interpretacją prozy lub dramatu pisanego wierszem.

Temat 1.: *Charakteryzując Makbeta na podstawie danych fragmentów dramatu Szekspira, określ, na czym polega tragizm postaci i porównaj go z tragizmem bohatera ze znanego Ci dramatu antycznego* zobowiązywał do zanalizowania dwóch fragmentów dramatu na poziomie idei oraz napisania na ich podstawie charakterystyki bohatera, co wymagało również odwołania się do treści całego dzieła. Znajomość odpowiedniego kontekstu literackiego niezbędna była również do porównania tragizmu Makbeta z tragizmem bohatera dowolnie wybranego dramatu antycznego.

Temat 2.: *Kłótnia u Borynów. Zanalizuj podany fragment „Chłopów” Władysława Reymonta i scharakteryzuj występujące w nim postacie. Na podstawie fragmentu i I tomu powieści określ przyczyny kłótni i źródła dramatyczności sceny* wymagał scharakteryzowania bohaterów oraz określenia źródeł dramatyczności sceny kłótni na podstawie fragmentu powieści. Znajomość tomu I była natomiast niezbędna dla określenia źródeł konfliktu w rodzinie Borynów.

Arkusz II dla poziomu rozszerzonego

Zawierał on **teksty literackie i dwa tematy wypracowania** (do wyboru) zredagowane w odniesieniu do tych tekstów (nieanalizowanych w szkole, lecz napisanych w znanej uczniom konwencji i podejmujących problemy omawiane w toku nauki szkolnej).

Temat 1.: *Analizując i interpretując wiersz Anny Świrszczyńskiej „Budując barykadę” oraz fragmenty „Pamiętnika z powstania warszawskiego” Mirona Białoszewskiego, przedstaw i porównaj dwa sposoby prezentacji dramatu zwykłych ludzi uwikłanych w historię* zobowiązywał zdającego do napisania analizy i interpretacji porównawczej utworu poetyckiego oraz fragmentów prozy z drugiej połowy XX wieku, które łączy problem uwikłania człowieka w historię.

Temat 2.: *Analizując i interpretując utwór Jarosława Iwaszkiewicza „Wiewiórka”, przedstaw wzajemne relacje między narratorem a światem przedstawionym* wymagał natomiast od zdającego napisania analizy i interpretacji krótkiego opowiadania opublikowanego w połowie XX wieku.

B. Wyniki matury z języka polskiego w części pisemnej**I. Analiza ilościowa****1. Zróżnicowanie wyników uzyskanych na obu poziomach egzaminu**

Celem ilościowej analizy wyników pisemnego egzaminu maturalnego z języka polskiego jest ukazanie stopnia zróżnicowania wyników w zależności od różnych czynników terytorialnych i środowiskowych (np. wieś - miasto, typ szkoły), co może być przydatne dla podjęcia odpowiednich działań dla zmniejszenia tego - zawsze niepożądanego - zróżnicowania. Dane statystyczne, które posłużą zobrazowaniu poziomu i zróżnicowania wyników na terenie działania OKE w Poznaniu - średni wynik procentowy i wynik standardowy - zostały omówione w części dotyczącej egzaminu ustnego. W zamieszczonych niżej tabelach zobrazowano zróżnicowanie wyników w województwach i miejscowościach różnej wielkości (tab. 9. - 10.) oraz w różnych typach szkół (tab. 11. - 12.).

Tabela 9. Zróżnicowanie terytorialne wyników pisemnej matury z języka polskiego w roku 2006 – poziom podstawowy

Wynik	Kraj	Okręg	Województwo:			Typ miejscowości w Okręgu:			
			lubuskie	wielko-polskie	zach.-pom.	wieś	do 20 tys. mieszk.	20-100 tys. mieszk.	pow. 100 tys. mieszk.
średni w %	brak danych	49,1	49,9	49,3	47,9	40,5	46,6	49,3	52,2
standardowy *	brak danych	-----	0,07	0,03	- 0,10	- 0,78	- 0,22	0,02	0,28

Tabela 10. Zróżnicowanie terytorialne wyników pisemnej matury z języka polskiego w roku 2006 - poziom rozszerzony

Wynik	Kraj	Okręg	Województwo:			Typ miejscowości w Okręgu:			
			lubuskie	wielko-polskie	zach.-pom.	wieś	do 20 tys. mieszk.	20-100 tys. mieszk.	pow. 100 tys. mieszk.
średni w %	brak danych	43,6	41,2	45,2	42,5	35,3	40,8	44,2	45,3
standardowy*	brak danych	-----	- 0,38	0,26	- 0,18	- 1,38	- 0,44	0,12	0,28

Na poziomie podstawowym pisemnej matury z języka polskiego na terenie działania OKE w Poznaniu uzyskano średnio ok. 49% maksymalnej liczby punktów, natomiast na poziomie rozszerzonym wynik był o 5,5% niższy. **Różnice średnich wyników uzyskanych w województwach są niewielkie.** Na obu poziomach minimalnie ujemne są wyniki standardowe w województwie zachodniopomorskim, natomiast tylko na poziomie rozszerzonym – w województwie lubuskim (tu średni wynik jest niższy niż w całej populacji, mimo że na poziom rozszerzony zdecydowało się o ok. 4% więcej absolwentów niż w Okręgu).

* odniesienie do średniej w Okręgu

Podobnie jak w przypadku matury ustnej **dosyć duże jest zróżnicowanie wyników matury pisemnej w zależności od typu miejscowości**. Najwyższe są osiągnięcia absolwentów szkół zlokalizowanych w dużych miastach (na obu poziomach wynik standardowy wynosi 0,28). Wyraźnie niższe są osiągnięcia absolwentów w małych miastach, a zwłaszcza we wsiach (w których wyniki standardowe na obu poziomach są znacząco niższe od wyników w Okręgu - na poziomie podstawowym - 0,8, na poziomie rozszerzonym – 1,38).

Tabela 11. Wyniki pisemnej matury z języka polskiego 2006 uzyskane w różnych typach szkół na terenie działania OKE w Poznaniu – poziom podstawowy

Wynik	Typy szkół:				Status:	
	LO	LP	LU	T	szkoły publiczne	szkoły niepubliczne
średni w %	54,4	41,5	34,8	42,4	49,3	41,3
standardowy*	0,49	- 0,69	-1,3	- 0,61	0,03	- 0,72

Tabela 12. Wyniki pisemnej matury z języka polskiego 2006 uzyskane w różnych typach szkół na terenie działania OKE w Poznaniu – poziom rozszerzony

Wynik	Typy szkół:				Status:	
	LO	LP	LU	T	szkoły publiczne	szkoły niepubliczne
średni w %	45,4	35,2	31,9	36,0	43,39	44,65
standardowy*	0,31	- 1,48	-3, 06	- 1,27	- 0,003	0,16

Wyniki uzyskane za egzamin pisemny w różnych typach szkół są jeszcze bardziej zróżnicowane, niż w przypadku miast i wsi: od osiągnięć absolwentów liceów ogólnokształcących znacząco niższe są na obu poziomach osiągnięcia absolwentów wszystkich innych typów szkół, a zwłaszcza liceów uzupełniających. W tych ostatnich na poziomie podstawowym wynik standardowy wynosi - 1,3, natomiast na poziomie rozszerzonym (na który zdecydowało się tylko 0,6% absolwentów tych szkół) aż - 3.

Wyniki uzyskane w liceach profilowanych są minimalnie niższe od osiągnięć absolwentów techników.

To, czy szkoła jest publiczna, ma mniejszy wpływ na osiągnięcia absolwentów; w szkołach niepublicznych na poziomie podstawowym uzyskano wyniki znacząco niższe niż w szkołach publicznych, natomiast na poziomie rozszerzonym - nieco wyższe niż w szkołach publicznych. Być może powodem tego jest fakt, że na wynik szkół niepublicznych na poziomie podstawowym negatywny wpływ mieli absolwenci szkół dla dorosłych, z których bardzo nieliczni przystąpili do matury na poziomie rozszerzonym.

II Analiza jakościowa – interpretacja osiągnięć zdających

Celem jakościowej analizy wyników egzaminu jest ocena poziomu opanowania przez maturzystów umiejętności ujętych w standardach wymagań egzaminacyjnych, sprawdzanych za pomocą zadań zamieszczonych w arkuszach.

Podstawą takiej oceny jest analiza uzyskanych za określone umiejętności (zadania) współczynników łatwości, wyrażonych ułamekami dziesiętnymi, które informują o tym, jaka część wymagań została spełniona przez zdających. Pozwala to na wskazanie zwłaszcza tych umiejętności, które nie zostały opanowane na zadowalającym poziomie (w pomiarze jako zadowalający przyjmuje się współczynnik łatwości 0,70) oraz wyciągnięcie stosownych wniosków.

1. Główne obszary umiejętności

Na obu poziomach pisemnego egzaminu maturalnego z języka polskiego sprawdzono umiejętności ujęte w główne obszary, wspólne dla wszystkich przedmiotów maturalnych. Umiejętności te, jak też zadania, które w obu arkuszach posłużyły ich sprawdzeniu, zostały szczegółowo scharakteryzowane we wstępnym opisie egzaminu maturalnego z języka polskiego w części pisemnej.

W tym miejscu przypomnijmy tylko, że w przypadku języka polskiego umiejętność **korzystania z informacji (II kategoria standardów)** oznacza rozumienie czytanych tekstów publicystycznych i popularnonaukowych (test w arkuszu I) oraz analizowanie i interpretowanie tekstów literackich (treść wypracowań w obu arkuszach).

Tworzenie informacji (kategoria III) to umiejętności poprawnego skomponowania oraz zwerbalizowania dłuższej wypowiedzi pisemnej (kompozycja, styl, język, zapis wypracowania na obu poziomach).

Nieosiągalne jest wyodrębnienie zadań, które sprawdzają wyłącznie I kategorię standardów wymagań. Wiedza, połączona ze zrozumieniem posiadanych wiadomości na temat literatury i języka, niezbędna jest zarówno do rozwiązania testu na rozumienie czytanego tekstu, jak i do napisania wypracowania.

Wyniki, uzyskane przez absolwentów szkół ponadgimnazjalnych w zakresie głównych umiejętności sprawdzanych podczas egzaminu maturalnego, są na zbliżonym poziomie we wszystkich województwach na terenie działania OKE w Poznaniu.

Tabela 15. Współczynniki łatwości uzyskane za główne umiejętności na pisemnej maturze z języka polskiego 2006 w poszczególnych województwach

Województwo	Współczynniki łatwości uzyskane na poziomie podstawowym za:				
	II Korzystanie z informacji - czytanie tekstu:			III Tworzenie informacji	
	publicystycznego - test na poziomie podstawowym	literackiego (treść wypracowania)		poprawną formę wypracowania	
poziom podstawowy		poziom rozszerzony	poziom podstawowy	poziom rozszerzony	
lubuskie	0,66	0,41	0,41	0,45	0,41
wielkopolskie	0,66	0,40	0,46	0,45	0,44
zachodnio- pomorskie	0,66	0,38	0,43	0,42	0,41
w Okręgu ogółem	0,66	0,40	0,44	0,44	0,42

W zakresie korzystania z informacji (II obszar standardów wymagań) zdający lepiej opanowali umiejętność rozumienia tekstu publicystycznego niż analizę i interpretację tekstu literackiego. Test sprawdzający czytanie tekstu publicystycznego był dla nich umiarkowanie trudny (wskaźnik łatwości jest tylko o 0,04 niższy, niż uznany w pomiarze za zadowalający - 0,70), natomiast rozwinięcie tematu wypracowania, które wymagało interpretacji tekstów literackich – na obu poziomach okazało się trudne. Nieco wyższy współczynnik łatwości za treść wypracowania na poziomie rozszerzonym (co może się wydawać paradoksalne) prawdopodobnie jest skutkiem tego, że na zdawanie na tym poziomie zdecydowało się tylko ok. 30% absolwentów najbardziej pewnych swych umiejętności lub tych, którym jest to niezbędne do podjęcia studiów. Warto też pamiętać, że na poziomie rozszerzonym za rozwinięcie tematu można uzyskać 60% punktów możliwych do zdobycia za wypracowanie, podczas gdy na poziomie podstawowym - 50%.

Tworzenie informacji (III obszar standardów wymagań egzaminacyjnych) również było trudne dla absolwentów zdających pisemną maturę z języka polskiego: za umiejętności napisania wypracowania właściwie skomponowanego, a także poprawnego pod względem stylu, języka i zapisu, na obu poziomach zdający uzyskali średnio mniej niż połowę możliwych do zdobycia punktów. W zakresie poprawnej formy kompozycyjno-językowej nieco trudniejsze okazało się wypracowanie na poziomie rozszerzonym, niż na poziomie podstawowym (na którym zdającym stawia się niższe wymagania, a ponadto za kompozycję, styl, język i zapis można przyznać 50% ogólnej liczby punktów - o 10% więcej niż na poziomie rozszerzonym).

Osiągnięcia absolwentów w zakresie omawianych głównych umiejętności sprawdzanych na maturze są na tyle istotne, że należy zinterpretować również ich zróżnicowanie w zależności od typów szkół, w których zdawali oni egzaminy oraz zdobywali potrzebną wiedzę i umiejętności.

Tabela 16. Współczynniki łatwości uzyskane za główne kategorie umiejętności na pisemnej maturze z języka polskiego 2006 w różnych typach szkół w Okręgu

Typ szkoły:	Współczynniki łatwości uzyskane za:				
	II Korzystanie z informacji - publicystycznego - test na poziomie podstawowym	literackiego (treść wypracowania)		III Tworzenie informacji poprawną formę wypracowania	
		poziom podstawowy	poziom rozszerzony	poziom podstawowy	poziom rozszerzony
liceum ogólnokształcące	0,71	0,44	0,46	0,51	0,44
liceum profilowane	0,58	0,33	0,35	0,36	0,35
liceum uzupełniające	0,49	0,29	0,36	0,29	0,25
technikum	0,59	0,34	0,36	0,36	0,36
szkoły publiczne	0,66	0,40	0,45	0,45	0,42
szkoły niepubliczne	0,59	0,32	0,44	0,36	0,42

Osiągnięcia absolwentów liceów ogólnokształcących w zakresie wszystkich głównych umiejętności, sprawdzanych na maturze z języka polskiego, są znacząco wyższe niż osiągnięcia

absolwentów innych typów szkół. Jednak tylko rozumienie czytanego tekstu publicystycznego okazało się dla nich łatwe; trudna była analiza i interpretacja tekstu literackiego (zarówno na poziomie podstawowym, jak i rozszerzonym). Napisanie wypracowania poprawnego pod względem formy kompozycyjno-językowej na poziomie podstawowym sprawiło zdającym umiarkowaną trudność, na poziomie rozszerzonym była to umiejętność trudna.

Poziom osiągnięć absolwentów liceów profilowanych i techników jest bardzo zbliżony, a nawet minimalnie wyższy w technikach, i to pod względem niemal wszystkich głównych umiejętności polonistycznych (oprócz poprawnego pisania na poziomie podstawowym). Trzeba jednak podkreślić, że tylko test sprawdzający rozumienie tekstu publicystycznego był umiarkowanie trudny dla zdających w obu tych typach szkół. **Wszystkie umiejętności, których wymaga napisanie wypracowania (analiza i interpretacja tekstu literackiego oraz przestrzeganie reguł poprawności wypowiedzi), na obu poziomach matury okazały się trudne, zarówno dla absolwentów techników, jak i liceów profilowanych.**

Pod każdym względem niezadowolające są osiągnięcia absolwentów liceów uzupełniających; wszystkie główne umiejętności wymagane na maturze pisemnej z języka polskiego okazały się dla nich trudne (najmniej - czytanie tekstu publicystycznego, najbardziej - interpretacja tekstu literackiego i poprawne pisanie wypracowania na poziomie podstawowym). Paradoksalnie wyższe wskaźniki łatwości na poziomie rozszerzonym są efektem tego, że wypracowanie to na terenie działania OKE w Poznaniu napisało tylko 4 absolwentów liceów uzupełniających.

Obie główne umiejętności (czytanie i interpretowanie tekstów oraz tworzenie poprawnych wypowiedzi pisemnych) zostały przez absolwentów szkół publicznych opanowane na poziomie wyższym od poziomu osiągnięć absolwentów szkół niepublicznych.

Przewagę absolwentów szkół publicznych przynajmniej w części można tłumaczyć tym, że wśród szkół niepublicznych były zarówno szkoły młodzieżowe, jak i szkoły dla dorosłych (stacjonarne lub zaoczne). Większe zróżnicowanie osiągnięć absolwentów szkół publicznych i niepublicznych na poziomie podstawowym niż na poziomie rozszerzonym wynika natomiast z faktu, że to drugie, trudniejsze wypracowanie napisało bardzo niewielu absolwentów szkół niepublicznych dla dorosłych.

2. Umiejętności sprawdzane poprzez poszczególne zadania z uwzględnieniem kryteriów oceny

Umiejętności sprawdzane za pomocą zadań, wchodzących w skład arkuszy maturalnych dla obu poziomów egzaminu z j. polskiego, a także sposób punktowania tych zadań, zostały omówione we wstępnej charakterystyce egzaminu pisemnego. W tym rozdziale zostaną przywołane tylko najistotniejsze informacje. Interpretację oraz ocenę osiągnięć zdających w zakresie szczegółowych umiejętności (czynności), sprawdzanych w pisemnej części matury z języka polskiego, poprzedzi analiza uzyskanych za poszczególne zadania współczynników łatwości.

Wyniki uzyskane za test na rozumienie czytanego tekstu

Część 1. arkusza I. zawierała tekst publicystyczny autorstwa Jana Nowaka-Jeziorańskiego *O patriotyzmie i nacjonalizmie* oraz test sprawdzający rozumienie tekstu na poziomie znaczeń dosłownych i przenośnych, związków między elementami treści, funkcjonalności języka i stylu oraz poziomu komunikacji. Składał się z 15 zadań zamkniętych lub zadań krótkiej odpowiedzi, punktowanych od 0 do 2 zgodnie z modelem oceniania, zawierającym przykładowe odpowiedzi oraz zasady punktowania. Poziom osiągnięć zdających w zakresie umiejętności sprawdzanych za pomocą poszczególnych zadań w teście ilustruje zestawienie tych zadań według ustalonych w pomiarze norm łatwości.

Tabela 17. Klasy łatwości zadań w teście na rozumienie czytanego tekstu w arkuszu maturalnym z języka polskiego na poziomie podstawowym

Zróżnicowanie współczynnika łatwości zadań				
0,00 – 0,19	0,20 – 0,49	0,50 – 0,69	0,70 – 0,89	0,90 – 1,0
bardzo trudne	trudne	umiarkowanie trudne	łatwe	bardzo łatwe
---	2, 8	1, 7, 12, 13, 14, 15	4, 5, 6, 9, 10, 11	3

Spośród zadań, które posłużyły sprawdzeniu umiejętności rozumienia czytanego tekstu publicystycznego, bardzo łatwe okazało się tylko zadanie wymagające wypisania ze wskazanego akapitu synonimicznych określeń patriotyzmu i nacjonalizmu. Łatwe dla zdających były zadania sprawdzające rozumienie dosłownego sensu 1-3 akapitów oraz zadanie zamknięte wymagające określenia treściowego związku między kolejnymi akapitami.

Umiarkowanie trudne okazało się rozpoznanie w tekście hipotezy, a także określenie funkcji cudzoźłowu w wyrażeniu przenośnym, rozpoznanie funkcji akapitów: podsumowującego fragment tekstu oraz będącego zakończeniem tekstu, a także napisanie notatki biograficznej zawierającej 4 informacje podane w tekście. Umiejętności trudne dla maturzystów to: określenie funkcji, jaką pełnią w tekście przykłady z biografii autora, wypisanie przykładów nacjonalizmu, a także zastąpienie zwrotu z tekstu zwrotem bliskoznacznym.

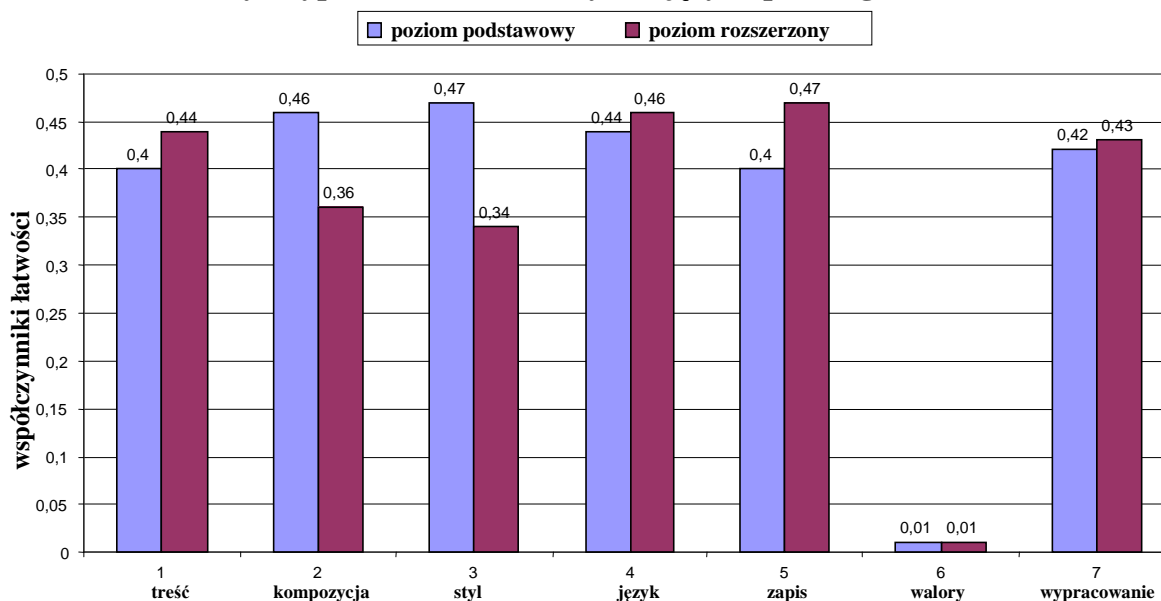
Podsumowując należy stwierdzić, że spośród umiejętności czytania tekstu nieliterackiego maturzyści zdający język polski zadowalająco opanowali tylko odczytywanie dosłownych znaczeń na poziomie 1-3 kolejnych akapitów; selekcjonowanie informacji z całego tekstu (konieczne do napisania notatki) okazało się umiarkowanie trudne, podobnie jak umiejętności określania funkcji różnych elementów tekstu. Najwięcej trudności sprawiły zadania wymagające dogłębnego rozumienia wyrazów lub związków wyrazowych: kluczowego w tekście pojęcia nacjonalizmu (potrzebnego do rozpoznania jego przejawów) oraz zwrotu użytego w znaczeniu przenośnym.

Wyniki uzyskane za wypracowania na poziomie podstawowym i rozszerzonym

Zarówno na poziomie podstawowym, jak i rozszerzonym zdający otrzymali **dwa tematy wypracowania** (do wyboru), **związane z tekstami literackimi**, których fragmenty zamieszczono w arkuszach. Na poziomie podstawowym były to teksty omawiane w szkole, należące do ścisłego kanonu literatury polskiej (*Chtopi* Wł. Reymonta) i powszechnej (*Makbet* W. Szekspira). Zdający mogli więc wybierać między interpretacją prozy lub dramatu pisanego wierszem. Na poziomie rozszerzonym tematy odnosiły się do tekstów (prozatorskich i poetyckich) spoza szkolnego kanonu, lecz napisanych w znanych uczniom konwencjach i podejmujących problemy omawiane w toku nauki szkolnej.

Wypracowania na poziomie podstawowym i rozszerzonym były sprawdzane i oceniane według **modelu rozwinięcia tematu** oraz ustalonych kryteriów dla następujących aspektów formalnych wypowiedzi pisemnej: **kompozycja, styl, język, zapis, szczególne walory**. **Miarą osiągnięć uczniów są współczynniki łatwości uzyskane za te elementy wypracowania.**

Wykres 1. Współczynniki łatwości uzyskane w Okręgu za poszczególne elementy (kryteria oceny) wypracowań maturalnych z języka polskiego w roku 2006

Napisanie wypracowań w związku z tekstami literackimi zamieszczonymi w arkuszach było dla zdających trudne; na poziomie podstawowym i rozszerzonym współczynniki łatwości za całe wypracowanie są niemal równe i świadczą o tym, że zdający uzyskali średnio ok. 40% punktów możliwych do zdobycia.

Zróznicowanie wyników uzyskanych za poszczególne kryteria oceny wypracowań świadczy o nierównym poziomie opanowania umiejętności, które były sprawdzane poprzez te kryteria.

Zdający na poziomie podstawowym najwięcej punktów (47%) otrzymali za styl, a tylko o 1% mniej za kompozycję i o 3% mniej za poprawny język wypowiedzi pisemnej, natomiast większe trudności sprawiło im rozwinięcie tematu oraz przestrzeganie reguł poprawnego zapisu (ortografii i interpunkcji). Na poziomie rozszerzonym przeciwnie: poprawność ortograficzna i interpunkcyjna, a także sprawność językowa i umiejętność rozwinięcia tematu były wyżej

ocenionymi umiejętnościami zdających; zdecydowanie gorzej poradzili oni sobie z właściwym skomponowaniem tekstu i stylem wypowiedzi.

Sporadycznie przyznawano punkty za szczególne walory (dotyczyć mogły zarówno treści, jak i kompozycji, stylu czy języka wypracowania); współczynnik łatwości 0,01 oznacza w praktyce, że punkt z tej puli otrzymał średnio co setny zdający - zarówno na poziomie podstawowym, jak i rozszerzonym.

Zależność wyniku za interpretację tekstu literackiego (treść wypracowania) od wyboru tematu

Absolwenci piszący maturalne wypracowanie z języka polskiego, zarówno na poziomie podstawowym jak i rozszerzonym, mieli dwa tematy do wyboru. Aby ocena sprawdzanych poprzez wypracowanie umiejętności analizowania i interpretowania tekstu literackiego (II kategoria standardów wymagań) była rzetelna, powinny to być tematy na tym samym poziomie trudności. Wnioski w tym zakresie pozwoliło wyciągnąć zbadanie wpływu wyboru tematu na wskaźniki łatwości uzyskane przez zdających za rozwinięcie tematu (treść wypracowania). Zależność tę warto zinterpretować z uwzględnieniem typów szkół, w których zdający uczyli się języka polskiego oraz zdawali maturę.

Tabela 18. Osiągnięcia absolwentów różnych typów szkół w zakresie treści wypracowania z języka polskiego w zależności od wyboru tematu

Współczynniki łatwości uzyskane za:		w Okręgu ogółem	w typach szkół:				w szkołach:	
			LO	LP	LU	T	publicznych	niepublicznych
poziom podstawowy	temat 1.	0,39	0,44	0,30	0,26	0,30	0,40	0,32
	temat 2.	0,40	0,45	0,35	0,30	0,36	0,41	0,32
poziom rozszerzony	temat 1.	0,45	0,47	0,34	-	0,35	0,45	0,46
	temat 2.	0,42	0,44	0,35	0,32	0,37	0,42	0,43

Wśród 61344 absolwentów piszących wypracowanie w arkuszu standardowym na poziomie podstawowym większym powodzeniem cieszył się temat 2. (charakterystyka bohaterów *Chłopów* na podstawie fragmentu powieści), który wybrało 33821 (ok. 55% zdających). Temat 1. (charakterystykę Makbeta w porównaniu z bohaterem dowolnego dramatu antycznego) wybrało 27 523 zdających (czyli ok. 45%).

Na poziomie rozszerzonym 9877 (czyli ok. 54%) spośród 18447 zdających wybrało temat 1. (interpretację opowiadania Iwaszkiewicza *Wiewiórka*), natomiast wypracowanie na temat 2. (interpretację porównawczą wiersza Świrszczyńskiej i fragmentu *Pamiętnika z powstania warszawskiego* Białoszewskiego) pisało 8570 zdających (ok. 46%).

W całej populacji zdających na terenie działania OKE w Poznaniu na poziomie podstawowym zróżnicowanie wyników za treść wypracowań na oba tematy jest bardzo niewielkie. Jednak tylko absolwenci liceów ogólnokształcących równie dobrze poradzili sobie z tematem 1., jak z tematem 2. We wszystkich pozostałych typach szkół nieco łatwiejszy dla zdających okazał się temat 2. - wymagający interpretacji fragmentu prozy.

Na poziomie rozszerzonym wpływ wyboru tematu na wyniki jest z kolei bardziej wyraźny w całej populacji niż w różnych typach szkół (nieco łatwiejsza dla zdających okazała się interpretacja porównawcza wiersza Świrszczyńskiej i fragmentu prozy Białoszewskiego

niż interpretacja opowiadania Iwaszkiewicza). Warto jednak zauważyć, że absolwenci wszystkich typów szkół, oprócz liceów ogólnokształcących, nieco lepiej poradzili sobie z interpretacją utworu prozą niż z interpretacją porównawczą wiersza i prozy poetyckiej.

Analiza współczynników łatwości uzyskanych w różnych typach szkół za treść wypracowań na różne tematy prowadzi więc do wniosku o w miarę wyrównanym poziomie trudności tematów, a także pozwala zauważyć, że tylko w liceach ogólnokształcących umiejętność interpretowania utworów poetyckich jest wykształcona na równi z umiejętnością interpretowania prozy. Absolwenci pozostałych typów szkół wyraźnie lepiej radzą sobie z odczytywaniem fragmentu powieści i opowiadania.

Sprawności: kompozycyjna, stylistyczna i językowa absolwentów bez dysfunkcji i z dysleksją

Szczegółowo analizując wyniki uzyskane przez zdających pisemną maturę z języka polskiego za poprawność: **kompozycji, stylu, języka i zapisu**, warto wziąć pod uwagę wpływ specyficznych trudności w uczeniu się na osiągnięcia absolwentów w tym zakresie. **Punktem wyjścia dla wniosków będzie interpretacja procentowych liczebności grup uczniów z dysleksją i bez dysfunkcji, uzyskujących kolejne progi punktowe, którym w kryteriach¹ przyporządkowane są odpowiednie charakterystyki osiągnięć.** Dane te - kolejno dla kompozycji, stylu, języka i zapisu wypracowań maturalnych na obu poziomach - znajdują się w tabelach: 19. - 22.

Wyjaśnienia wymaga ogólna koncepcja kryteriów oceny formalnych aspektów wypracowania oraz ich konstrukcja: kryteria te są takie same dla oceny wypracowań na różne tematy. Dla poziomu podstawowego ustalono kilka progów wymagań, które opisano w kryteriach oceny i przyporządkowano im odpowiednio punktację. Na poziomie rozszerzonym jest mniej progów wymagań oraz przyznaje się za ich spełnienie mniej punktów (np. za kompozycję w pełni odpowiadającą koncepcji ujęcia tematu na poziomie podstawowym przyznaje się 5 pkt, a na poziomie rozszerzonym tylko 2 pkt). Za spełnienie minimalnych wymagań (np. w zakresie kompozycji – podjęcie próby porządkowania myśli) na poziomie podstawowym przyznaje się 1 pkt, natomiast na poziomie rozszerzonym oznacza to niespełnienie wymagań i oceniane jest na 0 pkt. **Dla absolwentów z opiniami o specyficznych trudnościach w uczeniu się (dyslektyków) kryteria oceny zostały przystosowane tylko w części dotyczącej zapisu (poprawności ortograficznej i interpunkcyjnej).**

Tabela 19. Absolwenci bez dysfunkcji i z dysleksją uzyskujący kolejne progi punktowe w zakresie kompozycji na poziomie podstawowym i rozszerzonym

% populacji uczniów:	Poszczególne progi punktowania za kompozycję na poziomie:						
	podstawowym				rozszerzonym		
	5 pkt	3 pkt	1 pkt	0 pkt	2 pkt	1 pkt	0 pkt
bez dysfunkcji	9,30	50,54	32,46	7,69	20,37	68,99	10,61
z dysleksją	6,17	49,96	36,82	6,17	15,54	68,73	15,73

¹ Charakterystyka kryteriów oceny wypracowań na poziomie podstawowym i rozszerzonym znajduje się we wstępnym opisie matury pisemnej.

Za poprawne skomponowanie tekstu wypracowania na poziomie podstawowym każdy zdający mógł uzyskać najwięcej 5 pkt, natomiast na poziomie rozszerzonym – 2 pkt. Maksymalne oceny przyznawano na obu poziomach za **kompozycję podporządkowaną zamysłowi funkcjonalnemu wobec tematu, spójną wewnątrznie, przejrzystą i logiczną**. Wymogi te spełnił zaledwie co dziesiąty z absolwentów bez dysfunkcji obowiązkowo zdających na poziomie podstawowym oraz co piąty ze zdających na poziomie rozszerzonym (w grupie dyslektyków odpowiednio: ok. 6% na poziomie podstawowym i ok. 15% na poziomie rozszerzonym).

Za **tekst uporządkowany wobec przyjętego kryterium (np. chronologicznego) i spójny** przyznawano 3 pkt na poziomie podstawowym i 1 pkt na poziomie rozszerzonym. Taką kompozycją cechowała się ok. połowa wypracowań na poziomie podstawowym i niemal 70% na poziomie rozszerzonym. Na obu poziomach równie często ten próg punktowy uzyskiwali absolwenci bez dysfunkcji, jak i dyslektycy.

Jeszcze niższy próg wymagań to **kompozycja wskazująca na podjęcie próby porządkowania myśli, na ogół spójna**. Na poziomie podstawowym są to elementarne wymagania, za których spełnienie przyznaje się 1 pkt (0 pkt w przypadku ich niespełnienia). Na poziomie rozszerzonym wypracowanie tak skomponowane nie spełnia żadnych wymogów i jest oceniane na 0 pkt. Tak elementarne wymagania w zakresie kompozycji na poziomie podstawowym spełniło ok. 32% absolwentów bez dysfunkcji i o ok. 5% więcej dyslektyków. Warto zauważyć, że odsetek dyslektyków, którzy nie potrafili podjąć chociażby próby porządkowania myśli, jest na poziomie podstawowym o prawie 2% niższy niż odsetek niespełniających podstawowych wymagań absolwentów bez dysleksji. Przeciwnie zjawisko można obserwować na poziomie rozszerzonym: 0 pkt za kompozycję uzyskało o ok. 5% więcej zdających dyslektyków niż absolwentów bez dysfunkcji.

Zasady oceniania stylu wypowiedzi pisemnych są podobne, jak w zakresie kompozycji; za spełnienie najwyższych (i tak samo na obu poziomach opisanych) wymagań na poziomie podstawowym przyznaje się 5 pkt, na rozszerzonym 2 pkt, średni próg oceny to 3 pkt na poziomie podstawowym i 1 pkt na poziomie rozszerzonym, elementarny próg wymagań podstawowych (1 pkt za styl zaledwie komunikatywny) to 0 pkt na poziomie rozszerzonym.

Tabela 20. Absolwenci bez dysfunkcji i z dysleksją uzyskujący kolejne progi punktowe w zakresie stylu na poziomie podstawowym i rozszerzonym

% populacji uczniów:	Poszczególne progi punktowania za styl na poziomie:						
	podstawowym				rozszerzonym		
	5 pkt	3 pkt	1 pkt	0 pkt	2 pkt	1 pkt	0 pkt
bez dysfunkcji	8,80	53,74	31,26	6,20	15,96	69,66	14,38
z dysleksją	4,72	53,32	36,31	5,61	11,21	69,71	19,08

Na najwyższym poziomie wymagań, czyli **stylem jasnym, żywym, swobodnym, urozmaiconym pod względem słownictwa i zgodnym z zastosowaną formą wypowiedzi**, napisało na obu poziomach o około 4% mniej dyslektyków niż absolwentów bez dysfunkcji (ogólnie na poziomie podstawowym normy te spełniło tylko kilka, a na poziomie rozszerzonym - kilkanaście procent zdających).

Styl na ogół jasny oraz dostosowany do formy wypowiedzi to pułap osiągnąć ponad połowy zdających na poziomie podstawowym i prawie 70% z tych, którzy zdecydowali się pisać również wypracowanie na poziomie rozszerzonym. W tym zakresie na poziomie podstawowym nie ma istotnych różnic między osiągnięciami absolwentów bez dysfunkcji i z opiniami o dysleksji. Na poziomie rozszerzonym natomiast tych norm wymagań nie spełniło kilkanaście procent absolwentów (o ok. 5% więcej dyslektyków niż zdających bez dysfunkcji).

Elementarny poziom wymagań w zakresie stylu to **jego komunikatywność (z dopuszczeniem schematów językowych)**. Normy te (odnoszące się tylko do poziomu podstawowego) spełniło ok. 31% absolwentów bez dysfunkcji i o 5% więcej zdających ze specyficznymi trudnościami w uczeniu się. Stylem nie spełniającym nawet minimalnego wymogu komunikatywności napisało kilka procent zdających na poziomie podstawowym.

Za właściwe stosowanie norm poprawności językowej (poprawne budowanie zdań, właściwe stosowanie wyrazów i związków wyrazowych, poprawną odmianę i tworzenie wyrazów) przewidziano w kryteriach oceny stosunkowo dużo punktów (maksymalnie 12 na poziomie podstawowym i 8 na poziomie rozszerzonym). Trzy progi punktowe na poziomie rozszerzonym odpowiadają trzem najwyższym progom na poziomie podstawowym. Niespełnienie kolejnych progów (za które na poziomie podstawowym przyznaje się 3 lub 1 pkt) na poziomie rozszerzonym oznacza przyznanie 0 pkt.

Tabela 21. Absolwenci bez dysfunkcji i z dysleksją uzyskujący kolejne progi punktowe w zakresie języka na poziomie podstawowym i rozszerzonym

% populacji uczniów:	Poszczególne progi punktowania za poprawność języka na poziomie:									
	podstawowym						rozszerzonym			
	12 pkt	9 pkt	6 pkt	3 pkt	1 pkt	0 pkt	8 pkt	5 pkt	3 pkt	0 pkt
bez dysfunkcji	2,92	19,21	37,87	27,48	8,18	4,31	7,41	33,82	48,20	10,53
z dysleksją	1,17	13,30	37,30	33,70	10,55	3,98	2,95	25,17	55,06	16,81

Językiem w pełni komunikatywnym, urozmaiconym pod względem składni oraz poprawnym pod względem słownictwa, frazeologii i fleksji (ocenionym na 12 i 8 pkt) cechują się prace tylko niespełna 3% absolwentów bez dysfunkcji zdających na poziomie podstawowym oraz ok. 7% zdających na poziomie rozszerzonym. Odsetek dyslektyków, spełniających najwyższe normy wymagań, na obu poziomach jest ponad dwukrotnie niższy.

Podobna (choć nieco mniejsza) dysproporcja daje się zauważyć również na następnym progu wymagań (**język komunikatywny oraz poprawny pod względem: składni, słownictwa, frazeologii i fleksji**). Za spełnienie tych wymagań 9 pkt na poziomie podstawowym uzyskało o prawie 6% dyslektyków mniej niż zdających bez dysfunkcji, natomiast 5 pkt na poziomie rozszerzonym - o ponad 8% mniej.

Największe procentowo grupy zdających (zarówno dyslektyków jak i absolwentów bez dysfunkcji) uzyskały za język 6 pkt na poziomie podstawowym i 3 pkt na poziomie rozszerzonym. Napisali oni **językiem w całej pracy komunikatywnym, poprawnym pod względem fleksji oraz w większości poprawnym pod względem: składni, słownictwa i frazeologii**. Niespełnienie tych wymagań na poziomie rozszerzonym powodowało przyznanie 0 pkt. Wynik taki uzyskało o ponad 6% dyslektyków więcej, niż absolwentów bez dysfunkcji.

Dyslektycy zdający na poziomie podstawowym wyraźnie częściej niż ich koledzy nie mający specyficznych trudności w nauce uzyskiwali za poprawność językową niskie oceny: 3 pkt (**język komunikatywny mimo błędów składniowych, słownikowych, frazeologicznych i fleksyjnych**) oraz 1 pkt (**język komunikatywny mimo błędów fleksyjnych, licznych błędów składniowych, słownikowych i frazeologicznych**). Po ok. 4% obu grup absolwentów nie spełniło nawet tych ostatnich wymagań, otrzymując za język 0 pkt.

Kryteria oceny poprawności zapisu (ortografii i interpunkcji) zostały przystosowane do potrzeb i możliwości maturzystów z dysleksją w ten sposób, że tylko naruszenie podstawowych, możliwych do pamięciowego wyuczenia zasad traktowane jest w ich pracach jako błędy ortograficzne; wszystkie błędy drugorzędne (np. pisownia zmiękczeń, nosówek) a także te pierwszorzędne, które wynikają np. z hiperpoprawnego stosowania zasad, zaburzeń postrzegania (wielkie i małe litery) czy kłopotów z segmentacją tekstu (pisownia łączna i rozdzielna), u dyslektyków traktowane są jako błędy graficzne. W przypadku popełnienia dużej liczby bardzo rażących błędów możliwe jest jednak przyznanie dyslektykowi 0 pkt za zapis.

Tabela 22. Absolwenci bez dysfunkcji i z dysleksją uzyskujący kolejne progi punktowania za poprawność zapisu na poziomie podstawowym i rozszerzonym

% populacji uczniów:	Progi punktowania za poprawną ortografię i interpunkcję na poziomie:						
	podstawowym				rozszerzonym		
	3 pkt	2 pkt	1 pkt	0 pkt	2 pkt	1 pkt	0 pkt
bez dysfunkcji	10,54	29,19	9,08	29,20	21,64	51,08	27,23
z dysleksją	7,96	28,09	38,50	25,45	15,24	52,11	32,65

Średnio co dziesiąty piszący wypracowanie maturalne na poziomie podstawowym i co piąty zdający na poziomie rozszerzonym poprawnie zastosował zasady ortografii i interpunkcji, popełniając jedynie nieliczne błędy interpunkcyjne. Dyslektyków, spełniających te wymagania na obu poziomach, było tylko o kilka procent mniej niż absolwentów bez dysfunkcji.

Najczęściej przyznawano oceny średnie; co trzeci zdający na poziomie podstawowym uzyskał 2 pkt, a co drugi zdający na poziomie rozszerzonym uzyskał 1 pkt (dotyczy to w równym stopniu dyslektyków, jak zdających bez dysfunkcji). **Ci absolwenci popełnili nieliczne błędy ortograficzne II stopnia przy na ogół poprawnej interpunkcji**.

Minimalne na poziomie podstawowym normy wymagań (nieliczne błędy ortograficzne różnego stopnia oraz interpunkcja, mimo różnych błędów, niezakłócająca komunikacji) spełniło 10 % zdających bez dysfunkcji; aż czterokrotnie częściej 1 pkt za zapis przyznawano dyslektykom (w tej grupie jest to ocena najczęściej otrzymywana). Warto zwrócić uwagę na fakt, że 0 pkt za zapis na poziomie podstawowym otrzymał co czwarty dyslektyk (i co trzeci maturzysta bez dysleksji), podczas gdy na poziomie rozszerzonym 0 pkt za zapis otrzymało o ok. 5% dyslektyków więcej niż absolwentów bez dysfunkcji.

WNIOSKI

- Obowiązkową dla wszystkich pisemną maturę z języka polskiego w roku 2006 na terenie działania OKE w Poznaniu zdało prawie 92% przystępujących do niej absolwentów szkół ponadgimnazjalnych; **niepokoić musi jednak średni wynik procentowy na poziomie podstawowym (49,1%), który świadczy o nieopanowaniu nawet w połowie ogółu umiejętności kształconych w szkołach i wymaganych na maturze z języka polskiego.**
- Jeszcze o ponad 5% niższy jest średni wynik na poziomie rozszerzonym, do którego przystąpiło tylko ok. 30% zdających. Świadczy to o coraz niższej randze języka polskiego jako przedmiotu szkolnego, co pogłębia fakt, że wynik matury z języka polskiego jest brany pod uwagę w czasie rekrutacji na bardzo nieliczne kierunki studiów.
- **Wyraźne - i przez to niepokojące – jest zróżnicowanie średnich wyników związane z typami szkół i wielkością miejscowości, w których są one zlokalizowane. Statystyczny absolwent szkoły wielkomiejskiej uzyskał wynik o 10% wyższy niż absolwent szkoły wiejskiej. Od osiągnięć absolwentów liceów ogólnokształcących znacząco niższe są wyniki absolwentów innych typów szkół, zwłaszcza zaś liceów uzupełniających.** Absolwenci techników (którzy w tym roku po raz pierwszy przystąpili do matury i którym przypisywano negatywny wpływ na niski poziom jej wyników) zdali nieco lepiej od absolwentów liceów profilowanych.
- **Dysproporcje między osiągnięciami absolwentów liceów ogólnokształcących a osiągnięciami absolwentów pozostałych typów szkół w zakresie głównych umiejętności ujawniają jakościowe różnice edukacji polonistycznej w tych typach szkół;** tylko zdający w liceach ogólnokształcących zadowalająco opanowali umiejętności rozumienia czytanego tekstu publicystycznego, tylko oni na w miarę jednakowym poziomie interpretowali utwory wierszowane jak i fragmenty prozy. Absolwenci pozostałych typów szkół zdecydowanie lepiej poradzili sobie z fragmentem powieści i opowiadaniem niż z dramatem i interpretacją porównawczą wiersza i prozy poetyckiej.
- **Rozumienie czytanego tekstu publicystycznego okazało się ogólnie umiarkowanie trudne, jednak zdający dobrze odczytali w zasadzie tylko dosłowne sensy na poziomie 1-3 akapitów oraz potrafili skorzystać z informacji.** Trudniejsze okazało się napisanie krótkiej notatki na podstawie całego tekstu oraz określanie funkcji wskazanych elementów tekstu, a także rozumienie naddanych i przenośnych sensów wyrazów czy związków wyrazowych.
- **Napisanie wypracowania w związku z tekstem literackim zamieszczonym w arkuszu było dla zdających trudne, zarówno na poziomie podstawowym, jak i rozszerzonym.**
 - **W zakresie rozwinięcia tematu ujawniały się brak wiedzy o literaturze i niezajomość treści utworów z kanonu lekturowego,** co skutkowało ograniczaniem się do analizowania (a często tylko komentowania lub streszczania) zamieszczonych fragmentów lub popełnianiem błędów rzeczowych (jeżeli były liczne i rażące – przyznawano 0 pkt za całe wypracowanie). Nisko oceniane było również reprodukcje stereotypowych sądów interpretacyjnych z lekcji

lub opracowań czy też streszczanie utworów zamiast analizowania fragmentów w kontekście całości dzieła.

- **Pod względem kompozycji zdecydowana większość zdających sprostała tylko elementarnym wymogom trójdzielności i spójności tekstu**, porządkując go najczęściej zgodnie z układem treści analizowanego fragmentu. Wypowiedź o konstrukcji funkcjonalnie podporządkowanej rozważanemu problemowi oraz przejrzystej i logicznie uporządkowanej stworzył tylko co dziesiąty maturzysta.
- **Ponad połowa zdających posługuje się stylem zaledwie jasnym i dostosowanym do formy wypowiedzi oraz językiem komunikatywnym mimo błędów składniowych, słownikowych, frazeologicznych i fleksyjnych**. Tymczasem warunkiem dobrej komunikacji jest pełna poprawność języka, a jego bogactwo, jak też żywość i swoboda stylu, bardzo ułatwiają funkcjonowanie społeczne i zawodowe.
- **Poziom opanowania norm zapisu jest zróżnicowany, wielu maturzystów popełnia jednak dosyć liczne i rażące błędy ortograficzne oraz nie stosuje podstawowych zasad interpunkcji**, chociaż umiejętności te powinny być w zasadzie opanowane już na niższych poziomach edukacji.
- **Wykształcenie u młodzieży umiejętności potrzebnych nie tylko do zdania matury z języka polskiego, lecz przede wszystkim warunkujących dalsze kształcenie oraz właściwe funkcjonowanie społeczne i zawodowe, wymaga przede wszystkim:**
 - skłaniania uczniów do czytania lektur i egzekwowania ich znajomości,
 - rozwijania umiejętności rozumienia (nie tylko dosłownych) sensów tekstów informacyjnych i publicystycznych,
 - kształcenia świadomego odbioru dzieł literackich oraz umiejętności ich analizowania i interpretowania,
 - nie tylko „zadawania”, lecz przede wszystkim korekty, oceniania i recenzowania wypracowań, między innymi w formach określonych w standardach wymagań egzaminacyjnych,
 - kształcenia sprawności językowych, to znaczy umiejętności posługiwania się językiem ojczystym zgodnie z zasadami poprawności stylistycznej, językowej, ortograficznej i interpunkcyjnej.

Anna Gontarz

2.2 Język ukraiński

I. Statystyczna charakterystyka populacji

Do egzaminu z języka ukraińskiego mogli przystąpić absolwenci szkół, w których język ten ma status języka mniejszości narodowej. Na terenie działania Okręgowej Komisji Egzaminacyjnej w Poznaniu znajduje się tylko jedna taka szkoła - w województwie zachodniopomorskim.

Egzamin z języka ukraińskiego zdawało 16 absolwentów, spośród których 13 przystąpiło również do poziomu rozszerzonego. 100 % zdających pomyślnie zaliczyło egzamin.

II. Opis zestawów egzaminacyjnych

Koncepcja i struktura egzaminu maturalnego z języka ukraińskiego jest taka sama, jak wszystkich pozostałych języków mniejszości narodowych oraz języka polskiego.

Arkusze egzaminacyjny z poziomu podstawowego składał się z dwóch części. Część pierwszą stanowiły zadania testowe, poprzez które sprawdzano komunikacyjny odbiór tekstu współczesnego nieliterackiego. Część druga arkusza zawierała teksty literackie oraz propozycje tematów (dwa do wyboru) bezpośrednio związanych z nimi, na które zdający wypowiadali się w formie adekwatnej do postawionego problemu (rozprawka interpretacyjna).

Część pierwsza badała umiejętność rozumienia czytanego tekstu na podstawie eseju Iwana Dracza, poświęconego kwestii przynależności kulturowej i mentalnej mieszkańców Ukrainy do Europy. Zestaw poleceń zawierał 12 zadań, w tym 1 zamknięte, pozostałe to zadania krótkiej odpowiedzi. Odnosiły się one do aspektu treści, struktury oraz języka czytanego tekstu.

Część druga sprawdzała nie tylko umiejętność świadomego i intencjonalnego czytania tekstu literackiego, lecz także sprawność formułowania dłuższej wypowiedzi pisemnej w związku z zamieszczonymi w arkuszu utworami literackimi bądź ich fragmentami.

Temat pierwszy wymagał od zdającego analizy i interpretacji porównawczej dwóch utworów poetyckich I. Franki – rozpoznania nadrzędnych idei (humanizmu, patriotyzmu, prometeizmu, rewolucji jako siły postępu, poety jako przewodnika narodu) oraz dostrzeżenia artystycznych walorów tekstów.

Temat drugi zawierał fragment prozy M. Kociubińskiego *Intermezzo*, utrzymanej w konwencji impresjonistycznej, i wymagał prezentacji bohatera - narratora opowiadającego o świecie natury i swojej relacji z nim.

Arkusze egzaminacyjny z poziomu rozszerzonego poprzez zamieszczone w nim zadania sprawdzał umiejętność interpretacji dzieł literackich nie tylko na płaszczyźnie idei (główne wymaganie poziomu podstawowego), lecz także organizacji artystycznej. Zdający wybierał do realizacji jedną spośród dwóch propozycji.

Temat pierwszy skonstruowano w związku z zestawieniem dwóch tekstów poetyckich powstałych w różnych okresach literackich (1893 r. i 2002 r.). Zadaniem maturzysty było porównanie, jak twórcy wyrażają swoje nastawienie do życia. Od zdającego oczekiwano przede wszystkim, iż dostrzeże on, że zarówno tekst L. Ukrainki, jak i S. Jowenki realizują wspólny motyw – życia jako drogi.

Temat drugi odnosił się do problemu obrazowania ukraińskiej wsi w prozie dziewiętnastowiecznych powieściopisarzy: I. Nieczuja Lewackiego i J.I. Kraszewskiego. Od zdającego wymagano wskazania podobieństw i różnic w realistycznym ujęciu świata przedstawionego.

III. Analiza ilościowa i jakościowa wyników z języka ukraińskiego

Maksymalnie za rozwiązanie zadań z arkusza I (poziom podstawowy) zdający mógł uzyskać 70 punktów. Warunkiem zaliczenia egzaminu było zdobycie 30% punktów (21 pkt). Najwyższy wynik uzyskany przez zdających maturę z języka ukraińskiego w roku szkolnym 2005/2006 wyniósł **94% punktów** (1 zdający), najniższy zaś **41% punktów** (1 zdający). Średnia wyników za rozwiązanie arkusza I wynosiła **73,12% punktów**.

Maksymalnie za rozwiązanie zadań z arkusza II można otrzymać 40 punktów (na poziomie rozszerzonym nie wyznacza się progu zaliczenia). Najwyższy wynik wyniósł **97% punktów** (1 zdający), a najniższy **0** (zdający nie podjął realizacji tematu po otwarciu arkusza), a spośród tych, którzy przystąpili do pracy – **57% punktów** (2 zdających). Średnia wyników za napisanie własnego tekstu wyniosła **69,62% punktów**.

Istotną miarą osiągnięć dydaktycznych jest współczynnik łatwości. Pozwala on określić, które zadania, a w ślad za tym umiejętności, okazały się trudne dla danej populacji zdających.

Tabela 1. Interpretacja wartości współczynnika łatwości

Współczynnik łatwości	Opis dydaktyczny
0,00 – 0,19	Bardzo trudne
0,20 – 0,49	Trudne
0,50 – 0,69	Umiarkowanie trudne
0,70 – 0,89	Łatwe
0,90 – 1,00	Bardzo łatwe

Współczynnik łatwości za arkusz I (poziom podstawowy) wyniósł **0,73**. Oznacza to, że wymagania postawione przed zdającymi okazały się dla nich łatwe, dzięki czemu wykazali się zadowalającym poziomem umiejętności. Poziom osiągnięć za rozwiązanie arkusza II był niemal identyczny, bo wyniósł **0,70**.

Tabela 2. Współczynnik łatwości poszczególnych zadań w I części arkusza I

Nr zadania	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
Współczynnik łatwości	0,75	0,69	0,83	0,65	0,62	0,75	0,88	0,56	0,94	0,78	0,69	0,37

Należy zwrócić uwagę, że tylko jedno zadanie okazało się dla zdających trudne (z.12). Wymagało ono rozumienia sensu i funkcji wykorzystanych przez autora eseju aluzji biblijnych. Zadania umiarkowanie trudne to: z. 2. – sprawdzające znajomość tradycji literackiej; z. 4. – wymagające określenia funkcji ideowej odwołania mitologicznego; z. 5. - sprawdzające umiejętność selekcjonowania informacji; z. 8. – polegające na odczytaniu przenośnych sensów.

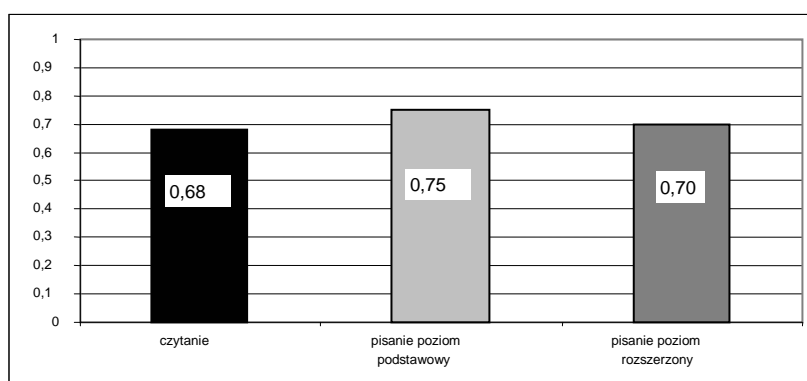
Tabela 3. Współczynnik łatwości kryteriów zadania otwartego w części drugiej arkusza I

Kryterium	Rozwinięcie tematu	Poprawność składniowa, fleksyjna	Sprawność leksykalna, frazeologiczna, stylistyczna	Zapis (poprawność ortograficzna i interpunkcyjna)	Kompozycja
Współczynnik łatwości	0,63	0,83	0,79	0,82	0,93

Tabela 4. Współczynnik łatwości kryteriów zadania otwartego w arkuszu II

Kryterium	Rozwinięcie tematu	Poprawność składniowa, fleksyjna	Sprawność leksykalna, frazeologiczna, stylistyczna	Zapis (poprawność ortograficzna i interpunkcyjna)	Kompozycja
Współczynnik łatwości	0,56	0,92	0,82	0,79	0,84

W pisaniu własnego tekstu zdający zarówno na poziomie podstawowym, jak i rozszerzonym najłatwiej radzili sobie z interpretacją sensów wpisanych w analizowane dzieła literackie. Łatwości uzyskane za tę umiejętność (0,63 arkusz I; 0,56 arkusz II), świadczą o tym, że nie została ona opanowana w stopniu zadowalającym.

Wykres 1. Poziom osiągnięć w zakresie głównych umiejętności sprawdzanych w czasie egzaminu z języka ukraińskiego:

Czytanie ze zrozumieniem było dla zdających umiejętnością umiarkowanie trudną. Pisanie własnego tekstu w związku z interpretowanym tekstem literackim (głównie na poziomie idei) opanowana została na wysokim poziomie, nieco gorzej tylko umiejętność pisania interpretacji porównawczej z uwzględnieniem aspektu idei i struktury artystycznej.

IV. Wnioski

Mała populacja zdających egzamin z języka ukraińskiego w naszym Okręgu skłania do ostrożności przy formułowaniu konkluzji o charakterze statystycznym. Wszelkie dane, jakimi posługiwaliśmy się, odnoszą się do konkretnej i bardzo wąskiej grupy absolwentów.

Wyniki egzaminacyjne są wysokie; świadczą o tym: stuprocentowa zdawalność oraz dobry i bardzo dobry poziom opanowania podstawowych umiejętności określonych w standardach wymagań egzaminacyjnych. Skrupulatna analiza współczynników łatwości za poszczególne zadania i kryteria oceny wypracowań pozwala sugerować kierunki dalszej pracy dydaktycznej:

- ćwiczenie odczytywania znaczeń wyrażanych nie wprost (za pomocą aluzji, przenośni, metafor, symboli);
- dostrzeganie trwałości dziedzictwa kulturowego, kontynuacji idei, obecności toposów;
- utrwalanie umiejętności stosowania procedur interpretacyjnych;
- formułowanie wniosków z analizy porównawczej dzieł literackich.

Joanna Marchewka

2.3 Języki obce nowożytne

W sesji wiosennej 2006, przystępując do egzaminu maturalnego z języka obcego nowożytnego, absolwenci szkół ponadgimnazjalnych wybierali spośród następujących języków: angielskiego, francuskiego, hiszpańskiego, niemieckiego, portugalskiego, rosyjskiego, słowackiego, szwedzkiego i włoskiego. Zdający mogli także wybrać język obcy nowożytny jako przedmiot dodatkowy, nie mógł to jednak być ten sam język, który był wybrany jako przedmiot obowiązkowy. Bez względu na to, czy język obcy zdawany był jako przedmiot obowiązkowy bądź dodatkowy, egzamin składał się z części ustnej i pisemnej.

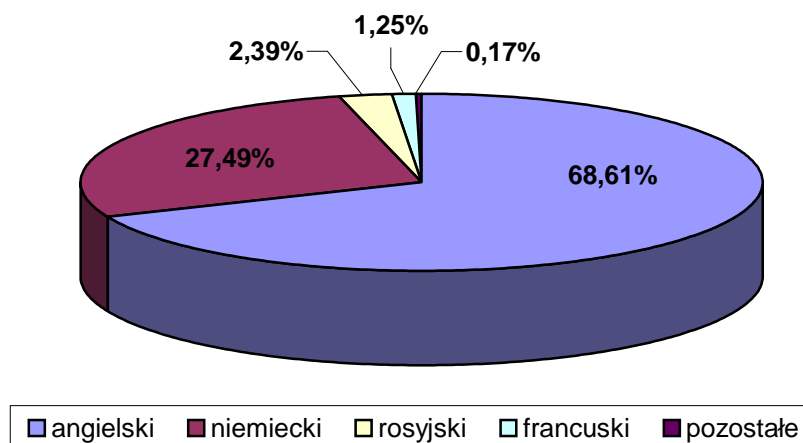
Język obcy nowożytny wybierany jako przedmiot obowiązkowy mógł być zdawany na poziomie podstawowym lub na poziomie podstawowym i rozszerzonym, przy czym poziom części ustnej egzaminu nie musiał odpowiadać poziomowi części pisemnej. Wybierając język obcy nowożytny jako przedmiot dodatkowy, zdający przystępował do poziomu podstawowego i poziomu rozszerzonego w części pisemnej, natomiast w części ustnej zdawał egzamin na jednym poziomie - rozszerzonym.

W roku szkolnym 2005/2006 decyzję o wyborze języka uczniowie podejmowali w ostatnim roku nauki, we wrześniu, mając możliwość dokonania zmian najpóźniej na trzy miesiące przed terminem egzaminu. W wypełnianej deklaracji decydowali również o wyborze poziomu egzaminu w części ustnej i pisemnej.

Absolwenci oddziałów dwujęzycznych, którzy wybrali jako przedmiot obowiązkowy język obcy nowożytny, będący drugim językiem nauczania, zdawali ten język zarówno w części ustnej, jak i pisemnej na jednym poziomie - dwujęzycznym, który jest określony w odrębnych standardach wymagań.

Poniższy wykres przedstawia udział procentowy każdego ze zdawanych języków będący odzwierciedleniem wyborów dokonywanych przez maturzystów w sesji wiosennej 2006.

Wykres 1. Wybór poszczególnych języków obcych

Najczęściej wybieranym językiem obcym był język angielski, zdawany przez 68,6% absolwentów. Ponad jedna czwarta maturzystów wybrała język niemiecki. Wybory dotyczące tych dwóch najczęściej zdawanych języków kształtowały się na tym samym poziomie, co w roku ubiegłym. Niewielki wzrost odnotowano w przypadku języka rosyjskiego; w 2005 roku wybrało go 2,09% zdających, a w roku 2006 – 2,4%. Język francuski zdawało mniej osób niż w roku ubiegłym – w 2005 roku 1,75%, a w 2006 – 1,3% zdających. Wzrosła liczba absolwentów wybierających język hiszpański; w roku 2005 – 84 zdających, w roku 2006 – 101 osób. Język włoski wybrało 0,04% zdających. W tegorocznej sesji dwie osoby w Okręgu przystąpiły do egzaminu z języka szwedzkiego.

Z egzaminu z języka obcego nowożytnego zwolnionych było 20 laureatów lub finalistów olimpiad przedmiotowych, w tym 3 osoby z języka angielskiego, 4 z języka niemieckiego i 13 z języka rosyjskiego. Uzyskali oni 100% punktów w części ustnej i pisemnej egzaminu (na poziomie rozszerzonym). Ponieważ nie rozwiązywali oni zadań z arkuszy egzaminacyjnych, wyniki przez nich uzyskane nie są brane pod uwagę w analizie ilościowej i jakościowej zaprezentowanej w tym raporcie.

I. CZĘŚĆ USTNA EGZAMINU

1. Statystyczna charakterystyka populacji zdających

Do egzaminu ustnego z języków obcych nowożytnych przystąpiło łącznie 61439 zdających, w tym 54067 na poziomie podstawowym, 7372 na poziomie rozszerzonym i 105 do egzaminu dla klas dwujęzycznych. Ponadto wynik egzaminu ustnego poprawiało 438 absolwentów z roku 2005 (z języka angielskiego 262, niemieckiego – 168, rosyjskiego – 4, hiszpańskiego – 3 i włoskiego – 1).

Zestawienie liczby zdających przystępujących do części ustnej egzaminu z języka obcego zaprezentowane w tabeli 1. uwzględnia jedynie tegorocznych absolwentów szkół ponadgimnazjalnych. W tabeli przedstawiono dane dotyczące liczby zdających w Okręgu oraz poszczególnych województwach z uwzględnieniem wyboru języka jako przedmiotu obowiązkowego i dodatkowego oraz poziomu egzaminu. Najwięcej zdających pochodziło z województwa wielkopolskiego – 57% populacji, maturzyści z województwa zachodniopomorskiego stanowili ponad 26%, a z województwa lubuskiego 17% liczby wszystkich zdających egzamin ustny.

Język szwedzki był zdawany w naszym Okręgu po raz pierwszy, nikt natomiast nie przystąpił do egzaminu z języka portugalskiego i słowackiego. Ponadto do egzaminu ustnego przystąpiło dwóch absolwentów niewidzących – jeden z języka angielskiego na poziomie podstawowym i jeden z języka niemieckiego na poziomie rozszerzonym.

Tabela 1. Liczby zdających egzamin ustny z języków obcych nowożytnych

Język	Poziom		Liczba zdających			
			Okręg	L ¹	W	Z
angielski	przedmiot obowiązkowy	p ²	36702	6074	21027	9962
		r	4791	792	2459	1540
	przedmiot dodatkowy		618	107	322	189
	dwujęzyczny		42	12	30	-
niemiecki	przedmiot obowiązkowy	p	15337	2895	8800	3642
		r	1075	234	518	323
	przedmiot dodatkowy		417	59	206	152
	dwujęzyczny		36	-	22	14
francuski	przedmiot obowiązkowy	p	594	145	358	90
		r	114	14	86	14
	przedmiot dodatkowy		70	21	26	23
	dwujęzyczny		27	-	27	-
rosyjski	przedmiot obowiązkowy	p	1367	192	842	333
		r	66	11	43	12
	przedmiot dodatkowy		58	8	36	14
hiszpański	przedmiot obowiązkowy	p	55	3	48	4
		r	15	-	14	1
	przedmiot dodatkowy		29	1	24	4
włoski	przedmiot obowiązkowy	p	11	2	7	2
		r	4	-	2	2
	przedmiot dodatkowy		8	2	5	1
szwedzki	przedmiot obowiązkowy		1	1	-	-
	przedmiot dodatkowy		1	-	1	-

2. Opis zestawów egzaminacyjnych – część ustna

Zestawy egzaminacyjne zostały przygotowane przez Okręgową Komisję Egzaminacyjną w Poznaniu. Egzamin na poziomie podstawowym trwał 10 minut, dodatkowo zdający miał 5 minut na zapoznanie się z treścią zadania. Zestaw składał się z dwóch zadań, za które można było otrzymać łącznie 20 punktów. Zadanie pierwsze wymagało od zdającego wykazania się umiejętnościami udzielania i uzyskiwania informacji, relacjonowania wydarzeń oraz negocjowania w sytuacjach życia codziennego. W zadaniu drugim sprawdzano umiejętności opisywania ilustracji i wyrażania opinii. Egzamin na poziomie rozszerzonym trwał 15 minut. Zdający miał ponadto na zapoznanie się z zestawem 15 minut, które nie były wliczane do czasu trwania egzaminu. Zestaw zawierał dwa zadania, za które zdający mógł uzyskać maksymalnie 20 punktów. Zadania zawarte w zestawach sprawdzały następujące umiejętności: opis i interpretację materiału stymulującego, wyrażanie i obronę własnej opinii oraz prezentację tematu wybranego spośród dwóch zawartych w zestawie.

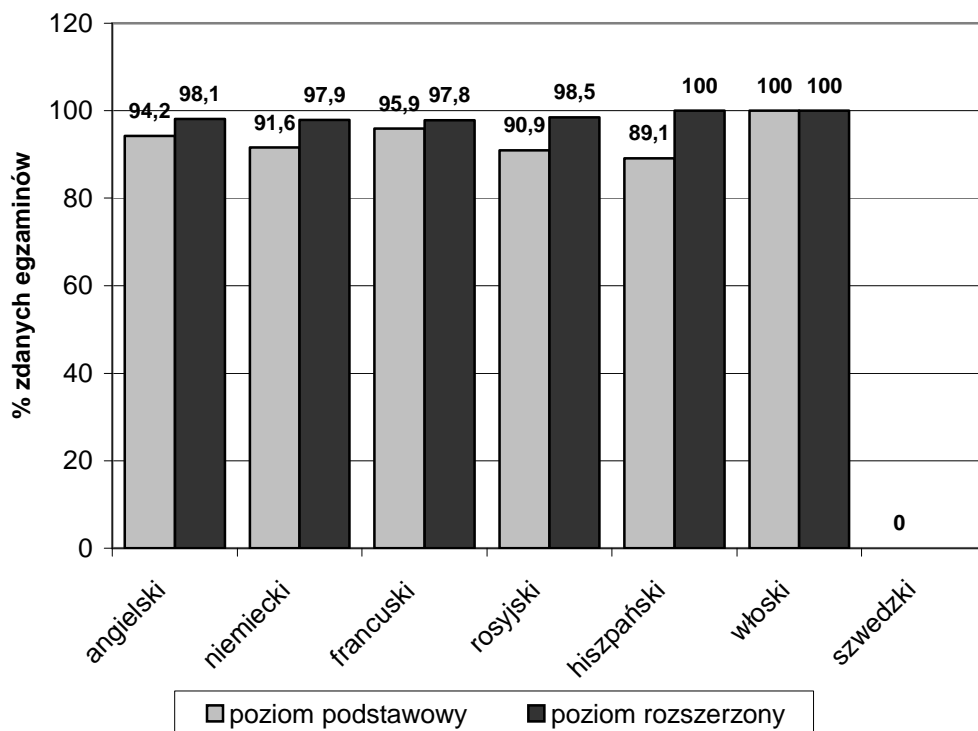
¹ L – województwo lubuskie, W – województwo wielkopolskie, Z – województwo zachodniopomorskie

² p – poziom podstawowy; r – poziom rozszerzony

3. Ilościowa i jakościowa analiza wyników

Spośród 60237 zdających, przystępujących do ustnego egzaminu maturalnego z języka obcego nowożytnego jako przedmiotu obowiązkowego, 6% nie osiągnęło 30% progu zaliczenia, czyli 6 punktów na 20 możliwych do uzyskania. Poniższy wykres jest graficznym odzwierciedleniem zdawalności dla poszczególnych języków obcych w Okręgu.

Wykres 2. Procent zdanych egzaminów ustnych z języków obcych nowożytnych

Zdawalność egzaminów ustnych z języków obcych nowożytnych wśród tegorocznych absolwentów szkół ponadgimnazjalnych była bardzo wysoka i wynosiła ponad 90% (z wyjątkiem języka szwedzkiego). W tabeli 2. zamieszczono zestawienie procentowej zdawalności egzaminów ustnych z poszczególnych języków obcych w Okręgu z podziałem na województwa i z uwzględnieniem poziomu zdawanego egzaminu. W przypadku każdego z języków procent zdanych egzaminów na poziomie podstawowym jest niższy niż na poziomie rozszerzonym. Może to wynikać z faktu, iż zdający, którzy lepiej opanowali język, zdecydowali się na jego zdawanie na poziomie rozszerzonym (jako przedmiot obowiązkowy lub dodatkowy), natomiast pozostali, wybierając język obcy nowożytny jako przedmiot obowiązkowy, zdecydowali się nie ryzykować niepowodzenia egzaminacyjnego i wybierali poziom podstawowy. Przyczyną mogło też być słabsze przygotowanie lub mniejsze aspiracje maturzystów. Zdawalność w obrębie poszczególnych języków obcych nowożytnych pomiędzy województwami i Okręgiem jest zbliżona.

W grupie absolwentów z roku 2005, którzy poprawiali wynik egzaminu ustnego, 30% ponownie nie zdało egzaminu.

Tabela 2. Procent zdanych egzaminów ustnych z języków obcych nowożytnych

Język	Poziom	% zdanych egzaminów			
		Okręg	L	W	Z
angielski	podstawowy	94,2	94,4	94,2	94,3
	rozszerzony	98,1	99,0	97,6	98,4
	dwujęzyczny	100	100	100	-
niemiecki	podstawowy	91,6	91,7	91,8	91,0
	rozszerzony	97,9	98,0	97,9	97,7
	dwujęzyczny	100	-	100	100
francuski	podstawowy	95,9	97,9	94,73	98,91
	rozszerzony	97,8	97,2	98,2	94,7
	dwujęzyczny	100	-	100	-
rosyjski	podstawowy	90,9	91,1	90,6	91,3
	rozszerzony	98,5	100	97,7	100
hiszpański	podstawowy	89,1	100	87,5	100
	rozszerzony	100	-	100	100
włoski	podstawowy	100	100	100	100
	rozszerzony	100	100	100	100
szwedzki	podstawowy	0	0	-	-

W tabeli 3. przedstawiono wyniki egzaminu ustnego wyrażone w procentach dla wszystkich zdających w Okręgu i z podziałem na poszczególne województwa. Uwzględniono wybór języka jako przedmiotu obowiązkowego i dodatkowego oraz poziom egzaminu.

W skali Okręgu najwyższe wyniki na poziomie podstawowym osiągnęli maturzyści, którzy wybrali język francuski, najniższe ci, którzy zdawali język rosyjski¹. Należy jednak zauważyć, że języki te zdawały dużo mniejsze populacje maturzystów niż w przypadku języka angielskiego i niemieckiego. Porównując te dwa najczęściej wybierane języki można stwierdzić, że zdający język angielski mieli wyższe osiągnięcia. Analizując wyniki egzaminu ustnego z języka hiszpańskiego i włoskiego – dwóch najmniej licznie wybieranych języków, warto zastanowić się, dlaczego niższe są osiągnięcia maturzystów, którzy wybrali język hiszpański. Wydaje się, że pomimo rosnącej popularności tego języka, zdający nie zawsze trafnie oceniają swoje możliwości, zwłaszcza, jeśli weźmie się pod uwagę fakt, iż 11% absolwentów nie zdało egzaminu ustnego z tego języka.

¹ W porównaniu nie uwzględniono języka szwedzkiego ze względu na niską wybieralność – dwie osoby w skali Okręgu.

W przypadku niemal wszystkich języków obcych, średni wynik procentowy jest wyższy, gdy przedmiot zdawany jest na poziomie rozszerzonym. Potwierdza to lepsze przygotowanie do egzaminu z języka obcego tych zdających, którzy zadeklarowali poziom rozszerzony. Ocenili oni trafnie swoje możliwości i uzyskali lepsze wyniki. W tej grupie najwyższą średnią uzyskali zdający egzamin z języka francuskiego, najgorzej przygotowani okazali się absolwenci, którzy wybrali język rosyjski. Absolwenci klas dwujęzycznych opanowali umiejętności sprawdzane w części ustnej egzaminu w stopniu zadowalającym.

Tabela 3. Średnie wyniki procentowe za część ustną egzaminów z języków obcych nowożytnych

Język	Poziom		Średni wynik procentowy			
			Okręg	L	W	Z
angielski	przedmiot obowiązkowy	p	66,6	67,7	66,1	66,9
		r	76,6	82,7	76,0	77,0
	przedmiot dodatkowy		79,0	79,9	78,1	79,9
	dwujęzyczny		87,0	78,0	91,0	-
niemiecki	przedmiot obowiązkowy	p	59,8	60,4	59,9	59,2
		r	79,3	79,2	81,2	76,5
	przedmiot dodatkowy		78,2	76,7	78,0	79,1
	dwujęzyczny		87,1	-	81,6	95,7
francuski	przedmiot obowiązkowy	p	66,9	70,8	63,6	73,6
		r	84,7	81,1	85,6	83,2
	przedmiot dodatkowy		78,3	84,1	77,5	74,0
	dwujęzyczny		80,3	-	80,3	-
rosyjski	przedmiot obowiązkowy	p	54,5	53,8	55,0	53,4
		r	74,2	64,6	78,3	68,8
	przedmiot dodatkowy		84,6	81,3	85,1	85,0
hiszpański	przedmiot obowiązkowy	p	64,6	66,7	65,3	55,0
		r	75,7	-	75,0	85,0
	przedmiot dodatkowy		80,8	100	80,0	81,3
włoski	przedmiot obowiązkowy	p	66,4	85,0	60,0	70,0
		r	78,7	-	92,5	65,0
	przedmiot dodatkowy		78,7	80,0	80,0	70,0
szwedzki	przedmiot obowiązkowy p		15,0	15,0	-	-
	przedmiot dodatkowy		25,0	-	25,0	-

II. CZĘŚĆ PISEMNA EGZAMINU

1. Statystyczna charakterystyka populacji zdających

Do pisemnego egzaminu maturalnego z języka obcego nowożytnego na terenie działania OKE w Poznaniu przystąpiło 62494 absolwentów, z czego 61159 zdawało egzamin wyłącznie na poziomie podstawowym, a 21747 zdecydowało się przystąpić do egzaminu na poziomie rozszerzonym. 105 maturzystów przystąpiło do egzaminu maturalnego z języka obcego dla oddziałów dwujęzycznych. Ponadto 61 osób rozwiązywało zadania z arkusza A7 dostosowanego dla osób niesłyszących. Do części pisemnej egzaminu, tak jak do części ustnej, przystąpiło dwóch absolwentów

niewidzących – jeden z języka angielskiego na poziomie podstawowym i jeden z języka niemieckiego na poziomie rozszerzonym. Rozwiązali oni arkusz dostosowany - A6.

Dodatkowo, 394 absolwentów z roku 2005 poprawiało lub podwyższało wynik egzaminu pisemnego (z języka angielskiego 287, z języka niemieckiego 97, 3 osoby z języka rosyjskiego, 6 z hiszpańskiego i jedna z włoskiego).

Tabela 4. Liczby zdających egzamin pisemny z języków obcych nowożytnych

Język	Poziom		Liczba zdających			
			Okręg	L	W	Z
angielski	przedmiot obowiązkowy	p	42169	6670	23817	11682
		r	15701	2544	8264	4893
	przedmiot dodatkowy		629	111	325	193
	dwujęzyczny		42	12	30	-
niemiecki	przedmiot obowiązkowy	p	16748	3220	9477	4051
		r	4297	876	2261	1160
	przedmiot dodatkowy		432	61	214	159
	dwujęzyczny		36	-	22	14
francuski	przedmiot obowiązkowy	p	715	164	446	105
		r	248	30	173	45
	przedmiot dodatkowy		70	21	26	23
	dwujęzyczny		27	-	27	-
rosyjski	przedmiot obowiązkowy	p	1440	202	890	348
		r	238	36	179	23
	przedmiot dodatkowy		58	8	36	14
hiszpański	przedmiot obowiązkowy	p	71	3	63	5
		r	27	1	25	1
	przedmiot dodatkowy		30	2	24	4
włoski	przedmiot obowiązkowy	p	15	2	9	4
		r	6	1	3	2
	przedmiot dodatkowy		9	3	5	1
szwedzki	przedmiot obowiązkowy p		1	1	-	-
	przedmiot dodatkowy		1	-	1	-

Tak jak w przypadku egzaminu ustnego, powyższe zestawienie uwzględnia jedynie maturzystów przystępujących do egzaminu dojrzałości w sesji 2006 po raz pierwszy. Absolwenci z województwa wielkopolskiego stanowili 56,6% wszystkich piszących, 26,7% to maturzyści z województwa zachodniopomorskiego, a 16,7% z województwa lubuskiego.

Kolejne zestawienia prezentują liczebność maturzystów przystępujących do egzaminu maturalnego z języka obcego nowożytnego z uwzględnieniem lokalizacji szkoły, do której uczęszczał absolwent (tabela 5.), a także typów i statusu szkół (tabela 6.).

Tabela 5. Liczby zdających egzamin pisemny z języków obcych nowożytnych z uwzględnieniem lokalizacji

Język	Poziom		Liczba zdających			
			Wieś	Miasto do 20 tys.	Miasto 20-100 tys.	Miasto pow. 100 tys.
angielski	przedmiot obowiązkowy	p	1897	10624	14574	15074
		r	226	3190	5469	6816
	przedmiot dodatkowy		8	89	174	358
	dwujęzyczny		-	-	-	42
niemiecki	przedmiot obowiązkowy	p	950	5800	6327	3671
		r	97	1298	1661	1241
	przedmiot dodatkowy		5	77	153	197
	dwujęzyczny		-	-	3	33
francuski	przedmiot obowiązkowy	p	25	118	381	191
		r	2	27	133	86
	przedmiot dodatkowy		-	1	27	42
	dwujęzyczny		-	-	-	27
rosyjski	przedmiot obowiązkowy	p	94	335	723	288
		r	7	41	141	49
	przedmiot dodatkowy		-	14	25	19
hiszpański	przedmiot obowiązkowy	p	-	1	19	51
		r	-	-	1	26
	przedmiot dodatkowy		-	-	4	26
włoski	przedmiot obowiązkowy	p	1	-	5	9
		r	1	-	-	5
	przedmiot dodatkowy		-	2	2	5
szwedzki	przedmiot obowiązkowy p		-	-	-	1
	przedmiot dodatkowy		-	-	-	1

Najliczniejszą grupę stanowili zdający w szkołach zlokalizowanych w średnich i dużych miastach - prawie 70% całej populacji zdających. 27,35% to maturzyści ze szkół mieszczących się w małych miastach, a jedynie 4,8% to absolwenci szkół wiejskich.

Absolwenci liceów ogólnokształcących byli grupą najliczniej reprezentowaną (58% wszystkich zdających), natomiast maturzyści z liceów profilowanych stanowili 17% całej populacji. W technikach maturę z języka obcego pisało 24% wszystkich zdających, w liceach uzupełniających 1%. Zdecydowana większość maturzystów - 96,5% - uczęszczała do szkół publicznych.

Tabela 6. Liczby zdających egzamin pisemny z języków obcych nowożytnych z uwzględnieniem typów i statusu szkół

Język	Poziom		Liczba zdających					
			Typ szkoły				Status szkoły	
			LO ¹	LP	T	LU	P	NP
angielski	przedmiot obowiązkowy	p	25856	6877	9099	337	40558	1611
		r	13392	1038	1263	8	15256	445
	przedmiot dodatkowy		598	13	18	-	597	32
	dwujęzyczny		42	-	-	-	42	-
niemiecki	przedmiot obowiązkowy	p	8282	3311	5001	154	16342	406
		r	3600	265	429	3	4228	69
	przedmiot dodatkowy		405	11	16	-	416	16
	dwujęzyczny		36	-	-	-	36	-
francuski	przedmiot obowiązkowy	p	439	107	157	12	710	5
		r	236	4	8	-	247	1
	przedmiot dodatkowy		70	-	-	-	62	8
	dwujęzyczny		27	-	-	-	27	-
rosyjski	przedmiot obowiązkowy	p	499	246	581	114	1312	128
		r	192	4	42	-	236	2
	przedmiot dodatkowy		53	1	4	-	57	1
hiszpański	przedmiot obowiązkowy	p	70	1	-	-	69	2
		r	27	-	-	-	27	-
	przedmiot dodatkowy		30	-	-	-	29	1
włoski	przedmiot obowiązkowy	p	12	2	-	1	14	1
		r	5	-	-	1	5	1
	przedmiot dodatkowy		6	1	2	-	8	1
szwedzki	przedmiot obowiązkowy p		-	1	-	-	1	-
	przedmiot dodatkowy		1	-	-	-	1	-

Typ szkoły, do której uczęszczali maturzyści, miał wpływ na ich wybory dotyczące poziomu egzaminu. Aż połowa wszystkich maturzystów z liceów ogólnokształcących zdecydowała się pisać egzamin na poziomie rozszerzonym. Większość absolwentów z liceów profilowanych i techników niżej oceniła swoje umiejętności, decydując się na pisanie tylko arkusza I; 12,7% zdających z liceów profilowanych i 12% z techników wybrało poziom rozszerzony. Tylko 2% absolwentów liceów uzupełniających rozwiązywało zadania z arkuszy II i III.

¹ LO – liceum ogólnokształcące, LP – liceum profilowane, T – technikum, LU – liceum uzupełniające, P – szkoła publiczna, NP – szkoła niepubliczna.

2. Opis zestawów egzaminacyjnych – część pisemna

Egzamin pisemny z języka obcego nowożytnego składał się z trzech arkuszy: jednego arkusza na poziomie podstawowym (arkusz I – zawierający zadania zamknięte i zadania otwarte) i dwóch arkuszy na poziomie rozszerzonym (arkusz II – zadania zamknięte i III – zadania otwarte). Arkusze na obydwu poziomach sprawdzały opanowanie umiejętności rozumienia ze słuchu, rozumienia tekstu czytanego oraz konstruowania wypowiedzi pisemnej. Dodatkowo na poziomie rozszerzonym w arkuszu II sprawdzana była umiejętność rozpoznawania struktur leksykalno-gramatycznych, a w arkuszu III stosowania struktur leksykalno-gramatycznych. Za każdy z poziomów można było uzyskać maksymalnie 50 punktów. W dalszej części raportu (dla czterech najbardziej popularnych języków) przedstawiona zostanie punktacja możliwa do uzyskania za poszczególne umiejętności i zadania.

Wszyscy zdający egzamin z języka obcego nowożytnego przystępowali do rozwiązywania zadań z arkusza I. Zdający, którzy wybrali język obcy nowożytny jako przedmiot obowiązkowy i zadeklarowali zdawanie egzaminu na poziomie rozszerzonym oraz ci, którzy wybrali go jako przedmiot dodatkowy, kontynuowali egzamin rozwiązując zadania z arkusza II i III.

Po raz pierwszy, w związku z dużą liczbą zadań zamkniętych w arkuszach, zdecydowano się na wprowadzenie trzech wariantów arkuszy egzaminacyjnych dla czterech najczęściej wybieranych języków: angielskiego, niemieckiego, rosyjskiego i francuskiego.

Arkusze egzaminacyjne dla niesłyszących (A7) i absolwentów oddziałów dwujęzycznych różniły się strukturą i sprawdzały wiadomości i umiejętności określone w odrębnych standardach wymagań egzaminacyjnych.

3. Ilościowa i jakościowa analiza wyników

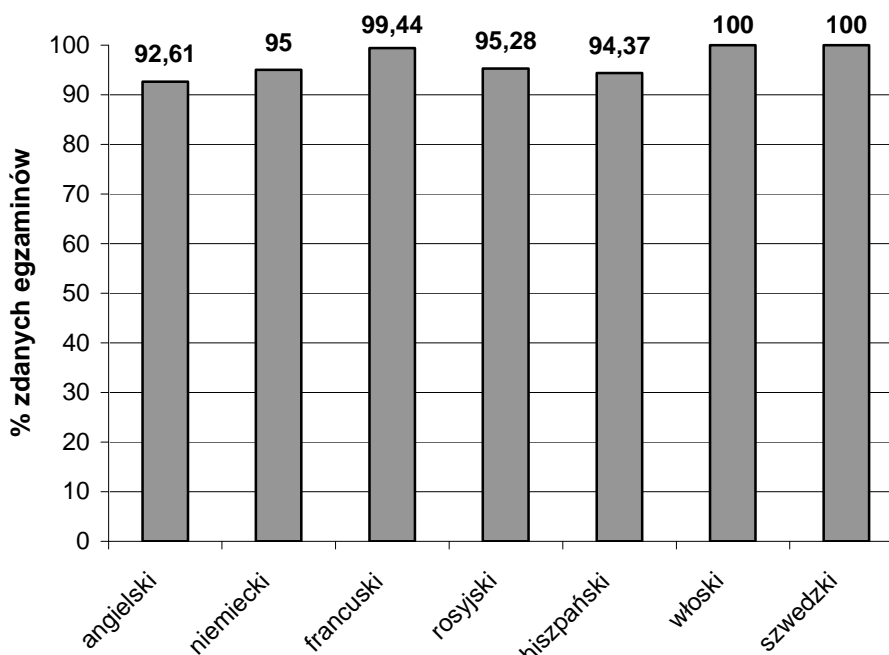
Warunkiem zdania pisemnego egzaminu maturalnego z języka obcego nowożytnego (wybieranego jako przedmiot obowiązkowy) było uzyskanie 30% maksymalnej liczby punktów (15 z 50) na poziomie podstawowym.

Spośród 61159 absolwentów, którzy przystąpili do egzaminu pisemnego z języka obcego nowożytnego na poziomie podstawowym, 3877 (co stanowi 6,3%) nie osiągnęło wymaganego progu zaliczeniowego.

Zdawalność egzaminu pisemnego w Okręgu, podobnie jak w przypadku egzaminu ustnego, jest bardzo wysoka – ponad 90% (wykres 3.). Należy jednak zauważyć, że stu procentowa zdawalność języka włoskiego i szwedzkiego dotyczy bardzo małej populacji, przy czym maturzysta zdający język szwedzki jako przedmiot obowiązkowy nie zdał egzaminu w części ustnej.

Wszyscy absolwenci oddziałów dwujęzycznych zdali egzamin w części pisemnej. Trzech zdających, spośród 61 rozwiązujących arkusz dla osób niesłyszących, nie osiągnęło progu zaliczenia (30 pkt na 100 możliwych do uzyskania) i nie zdało egzaminu. Oboje zdający, rozwiązujący arkusz dla osób niewidzących (A6), zdali egzamin. Zdawalność wśród grupy absolwentów z roku 2005 wynosiła 92,6%.

Wykres 3. Procent zdanych egzaminów pisemnych z języków obcych nowożytnych

Dalsza analiza wyników egzaminu pisemnego przedstawiona zostanie dla czterech najczęściej wybieranych języków: angielskiego, niemieckiego, francuskiego i rosyjskiego. Dla języka hiszpańskiego, włoskiego i szwedzkiego podane zostaną podstawowe dane dotyczące osiągniętych wyników.

W celu dokonania rzetelnej analizy wyników egzaminu maturalnego z poszczególnych języków obcych, zostaną one przedstawione z uwzględnieniem lokalizacji, typów i statusu szkół, do których uczęszczali zdający oraz poprzedzone krótką charakterystyką statystyczną populacji zdających egzamin z danego języka.

JĘZYK ANGIELSKI

Do pisemnego egzaminu maturalnego z języka angielskiego przystąpiło w Okręgu 42840 absolwentów (w tym 42 do egzaminu dla klas dwujęzycznych), co stanowi ponad 68% populacji wszystkich zdających egzamin pisemny z języka obcego nowożytnego. Aż 99,9% absolwentów wybrało język angielski zdawany jako przedmiot obowiązkowy. Spośród nich 37% przystąpiło do części rozszerzonej egzaminu, przy czym najczęściej byli to absolwenci liceów ogólnokształcących – 51%. Jedynie 15% absolwentów liceów profilowanych, 13% techników i 0,2% liceów uzupełniających podjęło decyzję o rozwiązywaniu zadań z II i III arkusza.

Zdawalność dla wszystkich przystępujących do egzaminu maturalnego z języka angielskiego wynosiła 92,6%. Można jednak zaobserwować znaczne różnice (sięgające 36,2%) w zależności od wielkości miejscowości, w której funkcjonuje dany ośrodek edukacyjny oraz od typów i statusu szkół, do których uczęszczali zdający.

Tabela 7. Procent zdanych egzaminów pisemnych z języka angielskiego z uwzględnieniem lokalizacji, typów i statusu szkół

% zdanych egzaminów							
	Okręg	Typ szkoły				Status szkoły	
		LO	LP	T	LU	P	NP
Okręg	92,6	97,0	86,8	85,5	64,4	93,0	82,9
Wieś	80,9	90,6	77,6	77,6	92,3	81,1	70,8
Miasto do 20 tys.	90,5	95,4	84,4	83,1	60,8	90,8	75,2
Miasto 20-100 tys.	93,0	97,5	87,4	86,2	61,1	93,4	82,1
Miasto pow. 100 tys.	95,2	97,9	91	89,4	66,2	95,5	86,2

Najniższa zdawalność charakteryzuje licea uzupełniające z małych ośrodków miejskich, najwyższa zdawalność występuje wśród absolwentów liceów ogólnokształcących z dużych miast. Zdawalność u abiturientów z liceów profilowanych i techników jest porównywalna w ramach danego typu miejscowości. Zdawalność wśród absolwentów szkół publicznych była o około 10% wyższa niż wśród maturzystów ze szkół niepublicznych.

Informacji o poziomie osiągnięć egzaminu pisemnego z języka angielskiego dostarcza analiza średnich procentowych uzyskanych przez zdających, które zostały zestawione w tabeli 8.

Tabela 8. Średnie wyniki procentowe egzaminu pisemnego z języka angielskiego z uwzględnieniem typów i statusu szkół

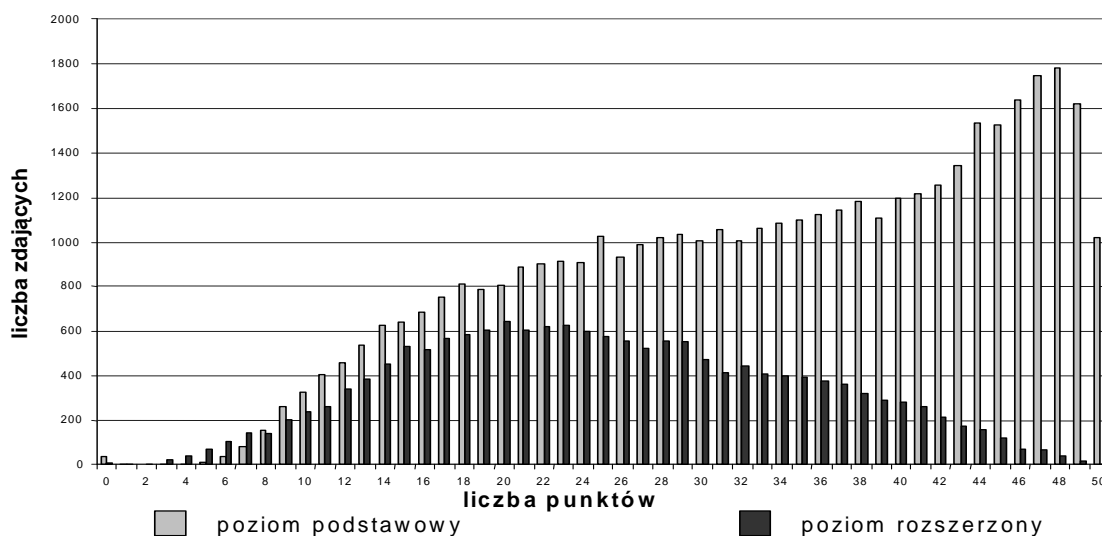
Średni wynik procentowy								
Język angielski zdawany jako przedmiot		Okręg	Typ szkoły				Status szkoły	
			LO	LP	T	LU	P	NP
obowiązkowy	p	65,8	74,2	53,4	52,4	37,6	66,1	58,3
	r	48,8	51,3	35,9	33,22	35,8	48,6	53,3
dodatkowy	p	91,7	92,2	83,1	83,1	-	91,7	92,4
	r	67,0	66,1	45,5	41,4	-	65,1	62,4

Tak jak w przypadku zdawalności, odnotować należy duże dysproporcje pomiędzy wynikami osiągniętymi w poszczególnych typach szkół. Porównując średnie wyniki trzeba zaznaczyć, że tylko absolwenci liceów ogólnokształcących zdający egzamin na poziomie podstawowym (przedmiot obowiązkowy) osiągnęli zadowalający poziom, natomiast maturzyści z liceów uzupełniających osiągnęli wynik niewiele wyższy niż 30-procentowy próg zaliczenia. Ponadto, bez względu na typ szkoły (z wyjątkiem LU, gdzie język angielski był wybierany tylko jako przedmiot obowiązkowy), zdający, którzy wybrali język angielski jako przedmiot dodatkowy, osiągnęli wyższe wyniki zarówno w części podstawowej, jak i rozszerzonej. Tak duże dysproporcje pomiędzy poszczególnymi typami szkół, a zwłaszcza pomiędzy liceami ogólnokształcącymi a pozostałymi trzema typami, można tłumaczyć między innymi zróżnicowanym naborem do poszczególnych typów szkół.

Rozkład wyników punktowych przedstawiony na wykresie 4. ilustruje poziom zdawalności wszystkich absolwentów w Okręgu za arkusz I oraz arkusze II i III (łącznie). Rozkład punktowy wyników uzyskanych przez rozwiązujących zadania z arkusza I, jest przesunięty w kierunku wyników wysokich. Ponad połowa zdających osiągnęła wynik równy lub wyższy niż średni – 33 pkt, a 49% zdających – wynik równy lub wyższy niż 35 pkt (70% punktów możliwych

do uzyskania), co świadczy o tym, że zadania w tym arkuszu były dla zdających łatwe. Najczęściej osiągniany był wynik 48 pkt (4,2% zdających). Wynik minimalny – 0 pkt uzyskało 37 osób. Należy jednak podkreślić, że dotyczył on tych zdających, którym unieważniono egzamin ze względu na niesamodzielną pracę. Wynik maksymalny to 50 pkt; uzyskało go 2,3% zdających. Odchylenie standardowe wynosi 11,5 pkt i świadczy o dużym rozproszeniu wyników, co z kolei dowodzi dużego zróżnicowania umiejętności wśród populacji zdających egzamin na poziomie podstawowym.

Wykres 4. Rozkład wyników punktowych na poziomach podstawowym i rozszerzonym – język angielski

Rozkład wyników punktowych za zadania z arkusza II i III jest zbliżony do rozkładu normalnego z niewielkim przesunięciem w kierunku wyników niskich. Poziom rozszerzony okazał się dla zdających trudniejszy i znacznie mniejsza grupa, niż w przypadku poziomu podstawowego, uzyskała wyniki najwyższe. Wynik równy lub wyższy niż 35 pkt (70% punktów możliwych do uzyskania), świadczący o zadowalającym stopniu opanowania umiejętności sprawdzanych na tym poziomie, uzyskało 18% zdających. Jedynie jedna osoba uzyskała wynik najwyższy – 50 pkt, 6 osób zdobyło 0 pkt. Najczęściej osiąganym wynikiem (20 pkt) był wynik poniżej średniej, która wyniosła 24,7 pkt. Ponad połowa maturzystów, rozwiązując zadania z arkuszy II i III, osiągnęła wynik poniżej średniej. Podobnie jak w przypadku poziomu podstawowego można zauważyć duże rozproszenie wyników.

Oceny poziomu opanowania umiejętności sprawdzanych za pomocą zadań w arkuszach egzaminacyjnych można dokonać na podstawie analizy współczynników łatwości uzyskanych za poszczególne zadania oraz umiejętności. Współczynnik łatwości, wyrażany w przedziale od 0 do 1, pozwala określić poziom trudności badanych zadań wg skali:

- 0,00-0,19 zadania bardzo trudne,
- 0,20-0,49 zadania trudne,
- 0,50-0,69 zadania umiarkowanie trudne,
- 0,70-0,89 zadania łatwe,
- 0,90-1,0 zadania bardzo łatwe.¹

¹ B. Niemierko, *Pomiar wyników kształcenia*, WSiP, Warszawa 1999.

Tabela 9. Współczynniki łatwości dla części pisemnej egzaminu z języka angielskiego – arkusz I, poziom podstawowy

Arkusz I (50 pkt)					
Sprawdzane umiejętności	Nr zad.	Max. liczba pkt	Sprawdzany standard	Współczynnik łatwości za zadanie	Współczynnik łatwości za zadanie
Rozumienie ze słuchu	1	5	II – 1g	0,70	0,64
	2	5	II – 1c	0,67	
	3	5	II – 1a, c, d	0,53	
Rozumienie tekstu czytanego	4	6	II – 2c, d	0,72	0,68
	5	7	II – 2a, c	0,75	
	6	7	II – 2c, d, e, g	0,58	
Wypowiedź pisemna	7	5	I 1e, j; I 2b; III 2a, b, d, e; IV 2b; V 2	0,74	0,66
	8	10	I 1a, c/d, h; I 2b; III 2a, b, c, d, e, f; IV 2b, c; V 2	0,55	

Współczynnik łatwości dla całego arkusza wyniósł 0,66. Umiejętności słuchania, czytania i pisania zostały opanowane przez zdających w podobnym stopniu. Współczynniki łatwości za poszczególne zadania przyjmują wartości od 0,53 do 0,75. 4 zadania z 8 okazały się dla zdających łatwe, a pozostałe 4 były umiarkowanie trudne. Najłatwiejsze było dla zdających zadanie 5. dotyczące rozumienia tekstu czytanego. Najmniej poprawnych odpowiedzi udzielono w zadaniu 3. Zadanie 7., polegające na napisaniu pocztówki, okazało się łatwe, natomiast zadanie 8., wymagające napisania listu prywatnego, było dla zdających umiarkowanie trudne. Pomimo, iż oba zadania sprawdzały tę samą umiejętność, pisząc krótką formę użytkową 80% pkt można było uzyskać za komunikatywny przekaz informacji zawartych w poleceniu. Pisząc dłuższą formę użytkową, 40% pkt można było otrzymać za przekazanie informacji. Pozostałe punkty przyznawano za umiejętności językowe (bogactwo i poprawność) i wypowiedzianie się w określonej formie. Te właśnie umiejętności okazały się opanowanymi na najniższym poziomie przez piszących.

Tabela 10. Współczynniki łatwości dla części pisemnej egzaminu z języka angielskiego – arkusz II i III, poziom rozszerzony

Arkusz II (27 pkt)					
Sprawdzane umiejętności	Nr zad.	Max. liczba pkt	Sprawdzany standard	Współczynnik łatwości za zadanie	Współczynnik łatwości za zadanie
Rozumienie ze słuchu	9	4	II – 1a, c	0,40	0,52
	10	6	II – 1c	0,61	
	11	5	II – 1c, d, e	0,50	
Rozumienie tekstu czytanego i rozpoznawanie struktur leksykalno-gramatycznych	12	5	II – 2 c, d	0,61	0,48
	13	4	II – 2f	0,45	
	14	3	II – 2j, f	0,28	
Arkusz III (23 pkt)					
Stosowanie struktur leksykalno-gramatycznych	15	3	I – 1; II – 2f; V – 2b	0,24	0,21
	16	2	V – 2b	0,15	
Wypowiedź pisemna	17	18	I – 1e, i, j; I – 2b, III – 2a, b, c, d, e, f; V 2a	0,56	0,56

Współczynnik łatwości dla arkusza II i III wynosi 0,49, co świadczy o tym, że zadania dla zdających były trudne. Żadne z dziewięciu zadań nie było bardzo trudne, nie było też zadań bardzo łatwych i łatwych. Pięć zadań okazało się umiarkowanie trudnymi, a cztery – trudnymi. Zdający lepiej radzili sobie z zadaniami sprawdzającymi umiejętność rozumienia ze słuchu i rozumienia tekstu czytanego. Umiejętność rozpoznawania i stosowania struktur leksykalno-gramatycznych została opanowana przez zdających na najniższym poziomie. Umiejętność tworzenia dłuższej, wieloaspektowej wypowiedzi pisemnej została opanowana przez zdających w 56%.¹

JĘZYK NIEMIECKI

W sesji wiosennej 2006 roku do egzaminu maturalnego z języka niemieckiego przystąpiło w Okręgu 17216 absolwentów, co stanowiło 27,5% całej populacji. 97,3% wszystkich zdających język niemiecki wybrało go jako przedmiot obowiązkowy, z czego jedna czwarta zdecydowała się przystąpić także do egzaminu na poziomie rozszerzonym. Jako przedmiot dodatkowy język niemiecki został wybrany tylko przez 2,5% zdających. 36 osób zdawało w tym roku egzamin dla klas dwujęzycznych. Połowa piszących egzamin maturalny z języka niemieckiego to absolwenci liceów ogólnokształcących. Absolwenci techników stanowili 29,1% zdających, liceów profilowanych 19,3%, a liceów uzupełniających 0,9%. Do szkół publicznych uczęszczało 96,2% wszystkich maturzystów.

95,9% tegorocznych maturzystów, którzy przystąpili w Okręgu do egzaminu pisemnego z języka niemieckiego jako przedmiotu obowiązkowego, osiągnęło lub przekroczyło 30% możliwych do zdobycia punktów, zdając tym samym pisemną część egzaminu. Poniższe zestawienie ilustruje zróżnicowanie zdawalności pomiędzy poszczególnymi grupami zdających.

Tabela 11. Procent zdanych egzaminów pisemnych z języka niemieckiego z uwzględnieniem lokalizacji, typów i statusu szkół

% zdanych egzaminów							
	Okręg	Typ szkoły				Status szkoły	
		LO	LP	T	LU	P	NP
Okręg	95,9	98,8	93,3	93,4	80,5	96,2	87,7
Wieś	93,2	96,6	93,4	91,8	98,8	93,2	94,1
Miasto do 20 tys.	95,3	98,4	93,5	92,1	82,8	95,5	85,2
Miasto 20-100 tys.	96,5	99,4	93,9	94,2	75,8	96,8	83,7
Miasto pow. 100 tys.	96,7	98,8	92,4	95,0	86,7	97,0	92,6

Najwyższą liczbę zdanych egzaminów (99,4%) odnotowano w liceach ogólnokształcących, a najniższą (75,8%) w liceach uzupełniających znajdujących się na terenie miast liczących 20-100 tys. mieszkańców.

¹ Na stronie internetowej OKE w Poznaniu www.oke.poznan.pl (zakładka: Wyniki egzaminu maturalnego 2006) znajdują się szczegółowe komentarze do zadań egzaminacyjnych z języka angielskiego, wraz z opisami zadań i współczynnikami łatwości za poszczególne zadania w skali kraju.

Podobna liczba absolwentów zdała egzamin w liceach profilowanych i technikach. Niższa zdawalność charakteryzuje szkoły niepubliczne (87,7%) w porównaniu ze szkołami publicznymi (96,2%).

Poniższa tabela ilustruje średnie wyniki procentowe egzaminu pisemnego z języka niemieckiego z uwzględnieniem typów i statusu szkół.

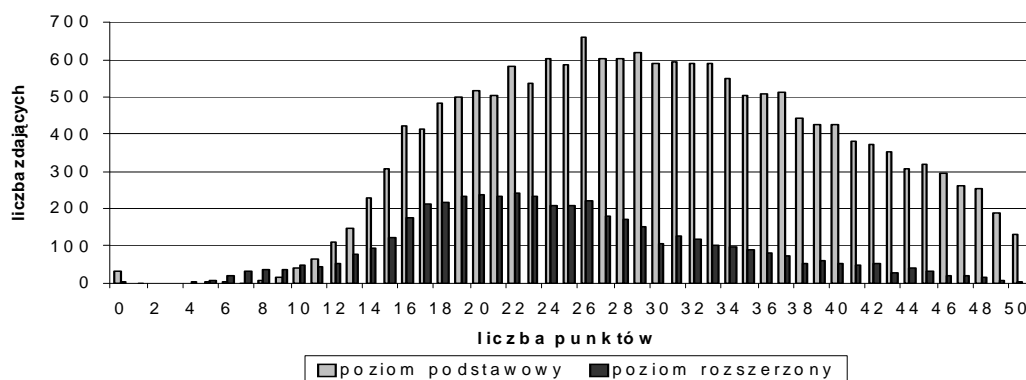
Tabela 12. Średnie wyniki procentowe egzaminu pisemnego z języka niemieckiego z uwzględnieniem typów i statusu szkół

Średni wynik procentowy								
Język niemiecki zdawany jako przedmiot		Okręg	Typ szkoły				Status szkoły	
			LO	LP	T	LU	P	NP
obowiązkowy	p	59,9	68,4	48,9	49,7	41,5	58,8	54,3
	r	47,1	49,8	35,5	35,6	56,0	47,3	58,9
dodatkowy	p	87,1	87,8	74,4	75,2	-	87,0	88,0
	r	61,6	62,8	44,4	41,5	-	61,7	56,9

Bez względu na poziom zdawania egzaminu maturalnego z języka niemieckiego, najlepsze wyniki osiągnęli absolwenci liceów ogólnokształcących. Wyjątkiem jest egzamin zdawany na poziomie rozszerzonym jako przedmiot obowiązkowy, w którym absolwenci liceów uzupełniających uzyskali najwyższą średnią, wynoszącą 56%. Średnia ta dotyczy jednak bardzo nielicznej grupy – tylko trzech zdających przystąpiło do tego egzaminu. Poziom średnich wyników procentowych jest porównywalny w liceach profilowanych i technikach. Ponadto maturzyści, którzy wybrali język niemiecki jako przedmiot dodatkowy, uzyskiwali wyższe wyniki niż ci zdający, dla których język niemiecki był przedmiotem obowiązkowym (wyjątek stanowią wyniki absolwentów szkół niepublicznych). Oznacza to, że osoby zdające egzamin z języka niemieckiego jako przedmiot dodatkowy podejmowali bardziej świadome decyzje, właściwie oceniając poziom swoich kompetencji językowych.

Rozkład wyników punktowych za zadania z poziomu podstawowego (arkusz I) i poziomu rozszerzonego (arkusz II i III) ilustruje wykres 5.

Wykres 5. Rozkład wyników punktowych na poziomach podstawowym i rozszerzonym – język niemiecki

Rozkład wyników punktowych za arkusz I pozwala stwierdzić, że zestaw zadań na poziomie podstawowym okazał się dla zdających umiarkowanie trudny. Średnia za tę część egzaminu wyniosła 29,7 pkt, a wynik równy lub wyższy niż średni uzyskało 48% populacji. Z kolei jedna trzecia wszystkich zdających osiągnęła wynik równy lub wyższy niż 35 pkt (70% punktów możliwych do zdobycia), czyli opanowała umiejętności z poziomu podstawowego w stopniu zadowalającym. Najczęściej osiągnany wynik to 26 pkt. Wynik maksymalny, uzyskany przez 81 zdających, to 50 pkt, a wynik minimalny 0 pkt uzyskało 30 osób. Jednakże wynik najniższy dotyczy tych zdających, których egzamin został unieważniony ze względu na niesamodzielną pracę.

Rozkład wyników za zadania rozwiązywane na poziomie rozszerzonym jest prawoskośny i wskazuje na to, iż ten poziom egzaminu był dla zdających trudny. Średnia wyniosła 24,4 pkt. Najczęstszym wynikiem było 21 pkt. Jedynie 13% zdających zdobyło 35 lub więcej punktów na 50 możliwych (70% pkt). Jeden zdający zdobył maksymalną liczbę punktów. Wynik minimalny - 0 pkt - uzyskało trzech zdających.

W celu oceny stopnia opanowania przez maturzystów w Okręgu umiejętności sprawdzanych na poziomie podstawowym oraz rozszerzonym w tabeli 14. zamieszczono współczynniki łatwości uzyskane za poszczególne zadania. Szczegółowa interpretacja współczynników łatwości zadań dostarcza informacji, które zadania w arkuszach egzaminacyjnych z języka niemieckiego sprawiły zdającym najmniej, a które najwięcej trudności.

Tabela 13. Współczynniki łatwości dla części pisemnej egzaminu z języka niemieckiego - arkusz I, poziom podstawowy

Arkusz I (50 pkt)					
Sprawdzane umiejętności	Nr zad.	Max. liczba pkt	Sprawdzany standard	Współcz. łatw. za zadanie	Współcz. łatw. za umiejętność
Rozumienie ze słuchu	1	7	II – 1d	0,68	0,64
	2	8	II – 1c; II – 1e	0,59	
Rozumienie tekstu czytanego	3	9	II – 2a, c, d	0,49	0,59
	4	6	II – 2c	0,76	
	5	5	II – 2b	0,58	
Wypowiedź pisemna	6	5	I – 1h, m; III – 2a, b, e, IV – 2b, c; V – 2	0,67	0,56
	7	10	I – 1e, j; III – 2, b, c, e, f, IV – 2b, c, V – 2	0,50	

Współczynnik łatwości dla całego arkusza wyniósł 0,59, co potwierdza fakt, że zestaw zadań z poziomu podstawowego okazał się dla zdających umiarkowanie trudny. Nie ma wyraźnych dysproporcji w stopniu opanowania trzech umiejętności: słuchania, czytania i pisania. Można jednak zauważyć, że najslabiej została opanowana umiejętność pisania, a najlepiej rozumienia ze słuchu. Współczynniki łatwości uzyskane za poszczególne zadania przyjmują wartości od 0,49 do 0,76. Pięć zadań było umiarkowanie trudnych dla piszących, a tylko jedno zadanie bardzo trudne i jedno łatwe.

Tabela 14. Współczynniki łatwości dla części pisemnej egzaminu z języka niemieckiego – arkusz II i III, poziom rozszerzony

Arkusz II (27 pkt)					
Sprawdzane umiejętności	Nr zad.	Max. liczba pkt	Sprawdzany standard	Współczynnik łatwości za zadanie	Współczynnik łatwości za zadanie
Rozumienie ze słuchu	8	7	II – 1a, c, g	0,69	0,54
	9	8	II – 1b, c, d, e	0,42	
Rozumienie tekstu czytanego i rozpoznawanie struktur leksykalno-gramatycznych	10	7	II – 2b, d	0,40	0,40
	11	1	II – 2a, d	0,55	
	12	4	II – 2f, j	0,37	
Arkusz III (23 pkt)					
Stosowanie struktur leksykalno-gramatycznych	13	2,5	I – 1k; II – 2j; V – 2a	0,19	0,15
	14	2,5	II – 2j; V – 2a	0,11	
Wypowiedź pisemna	15	18	I – 1a, c, e, h; I – 2b, I – 3; III – 2a, b, c, d, e, f, V – 2a	0,59	0,59

Współczynnik łatwości dla obu arkuszy z poziomu rozszerzonego wyniósł 0,49, co świadczy o dużych trudnościach, które piszący mieli ze stawianymi im wymaganiami na tym poziomie egzaminu. Wszystkie zadania okazały się bardzo trudne, trudne lub umiarkowanie trudne. Maturzyści lepiej radzili sobie z zadaniami sprawdzającym umiejętność rozumienia ze słuchu i rozumienia tekstu czytanego. Rozpoznawanie i stosowanie struktur leksykalno-gramatycznych sprawiało piszącym ogromną trudność. Umiejętność stosowania struktur została opanowana zaledwie w 15%, natomiast umiejętność tworzenia dłuższej, wieloaspektowej wypowiedzi pisemnej została opanowana przez zdających najlepiej ze wszystkich sprawności, którymi należało się wykazać na poziomie rozszerzonym.¹

JĘZYK FRANCUSKI

Do egzaminu maturalnego z języka francuskiego w części pisemnej przystąpiło 812 zdających, co stanowi 1,3% wszystkich, którzy przystąpili do egzaminu maturalnego w Okręgu. Język francuski jako przedmiot obowiązkowy wybrało 715 absolwentów, czyli 88,1% ogólnej liczby zdających ten przedmiot. 70 maturzystów zdawało język francuski jako dodatkowy, co stanowi 8,6% zdających. 27 (3,3%) piszących zdawało egzamin maturalny z języka francuskiego dla absolwentów klas dwujęzycznych.

¹ Na stronie internetowej OKE w Poznaniu www.oke.poznan.pl (zakładka: Wyniki egzaminu maturalnego 2006) znajdują się szczegółowe komentarze do zadań egzaminacyjnych z języka niemieckiego, wraz z opisami zadań i współczynnikami łatwości za poszczególne zadania w skali kraju.

Większość zdających stanowili absolwenci liceów ogólnokształcących – 66%. Absolwenci liceów profilowanych stanowili 13,2% liczby zdających język francuski, absolwenci techników 19,3%, a w liceach uzupełniających do egzaminu przystąpiło 1,5% zdających.

Egzamin maturalny z języka francuskiego zdawało najczęściej absolwentów z dużych ośrodków (50%). 260 zdających (32%) stanowili uczniowie z miast liczących powyżej 100 tys. mieszkańców, 119 zdających (14,6%) to absolwenci z miast liczących do 20 tys. mieszkańców. Najmniejszy odsetek (3%) stanowili uczniowie w szkołach wiejskich.

Dane dotyczące wyników pisemnego egzaminu maturalnego z języka francuskiego, z uwzględnieniem lokalizacji oraz typów i statusu szkół ilustruje tabela 15.

Tabela 15. Procent zdanych egzaminów pisemnych z języka francuskiego z uwzględnieniem lokalizacji, typów i statusu szkół

% zdanych egzaminów							
	Okręg	Typ szkoły				Status szkoły	
		LO	LP	T	LU	P	NP
Okręg	99,4	100	100	98,7	83,3	99,4	100
Wieś	100	100	100	100	-	100	-
Miasto do 20 tys.	98,2	100	100	94,4	-	99,2	100
Miasto 20-100 tys.	95,5	100	100	98,9	83,3	99,2	100
Miasto pow. 100 tys.	100	100	100	100	-	100	100

W skali Okręgu wynik pozytywny z egzaminu pisemnego z języka francuskiego uzyskało 99,4% zdających. Czterech absolwentów nie zdało egzaminu, czyli nie uzyskało 30% wymaganej liczby punktów na poziomie podstawowym. Zarówno w liceach ogólnokształcących, jak i w liceach profilowanych, bez względu na lokalizację szkół, egzamin maturalny z języka francuskiego zdali wszyscy absolwenci. Bardzo wysoką zdawalność osiągnięto w technikach, natomiast najmniejszy odsetek zdanych egzaminów odnotowano w liceach uzupełniających. W szkołach niepublicznych egzamin maturalny z języka francuskiego zdawało pięciu absolwentów i wszyscy zdali.

Średnie wyniki egzaminu maturalnego z języka francuskiego w Okręgu, z uwzględnieniem typów i statusu szkół, zawiera tabela 16.

Tabela 16. Średnie wyniki procentowe egzaminu pisemnego z języka francuskiego z uwzględnieniem typów i statusu szkół

Średni wynik procentowy								
Język francuski zdawany jako przedmiot		Okręg	Typ szkoły				Status szkoły	
			LO	LP	T	LU	P	NP
obowiązkowy	p	72,9	82,3	72,3	72,8	70,7	72,9	74,4
	r	56,5	57,6	30,5	37,1	-	56,6	24,0
dodatkový	p	90,6	90,6	-	-	-	91,6	82,6
	r	64,6	64,6	-	-	-	65,9	55,3

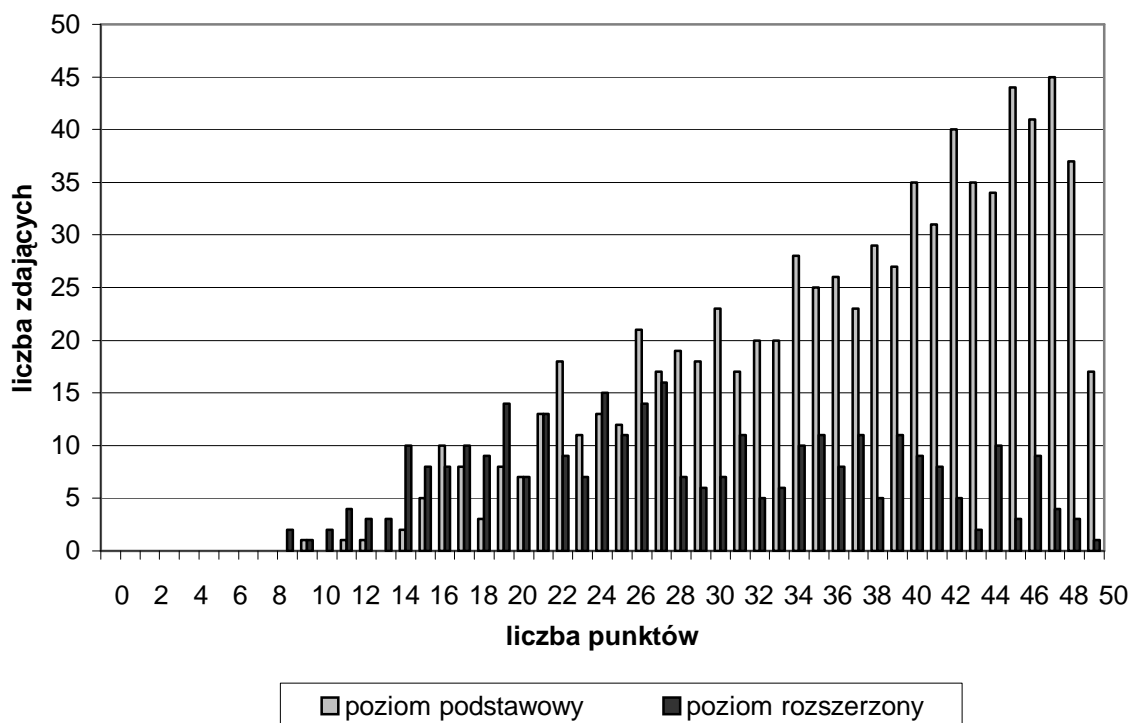
Wyniki egzaminu pisemnego z języka francuskiego, zarówno na poziomie podstawowym, jak i rozszerzonym, są wyższe w liceach ogólnokształcących od wyników uzyskanych w pozostałych typach szkół. Na poziomie rozszerzonym wyniki uzyskane w liceach ogólnokształcących są znacznie wyższe niż w pozostałych typach szkół. Absolwenci liceów uzupełniających nie przystąpili do egzaminu na poziomie rozszerzonym.

Zdający w liceach ogólnokształcących, którzy wybrali język francuski jako przedmiot dodatkowy na poziomie podstawowym, uzyskali zadowalający średni wynik procentowy - powyżej 90%. Na poziomie rozszerzonym uzyskali oni średnią ponad 60% punktów możliwych do zdobycia. Absolwenci w pozostałych typach szkół nie wybrali języka francuskiego jako przedmiotu dodatkowego.

Spostrzeżenia i uwagi dotyczące średnich wyników potwierdza analiza rozkładu wyników punktowych uzyskanych przez absolwentów w Okręgu. Ich ilustracją jest wykres 6.

Najczęściej osiąganym wynikiem na poziomie podstawowym było 48 punktów, czyli 96% punktów możliwych do zdobycia. Ponad 60% zdających egzamin na poziomie podstawowym zdobyło 35 lub więcej punktów, co oznacza, że opanowali oni umiejętności z poziomu podstawowego w stopniu zadowalającym.

Wykres 6. Rozkład wyników punktowych na poziomach podstawowym i rozszerzonym – język francuski

Rozkład ujemnie skośny (lewostronny) na powyższym wykresie świadczy o tym, że dla większości zdających zadania na poziomie podstawowym okazały się stosunkowo łatwe.

Wynik maksymalny (50 punktów) uzyskało 17 absolwentów, a wynik najniższy (10 pkt) jeden zdający. Średni wynik wyniósł 37,3 pkt (74,6%), a odchylenie standardowe 9,1, co świadczy o dużym zróżnicowaniu wyników.

Rozkład wyników za zadania na poziomie rozszerzonym sugeruje, że dla większości zdających zadania z poziomu rozszerzonego okazały się trudne. Najwyższy wynik – (49,5 punktu) otrzymał jeden zdający, a wynik najniższy (8,5 punktu) – również jeden zdający. Średni wynik wyniósł 29,2 pkt (58,4%). Jedynie jedna trzecia piszących uzyskała wynik równy lub wyższy niż 35 pkt, co stanowi 70% punktów możliwych do zdobycia. Zdający na poziomie rozszerzonym najczęściej osiągnęli wynik 26,5 pkt.

W dalszej części raportu analiza dotyczy łatwości zadań. Szczegółowa interpretacja współczynników łatwości zadań dostarcza informacji, które zadania w arkuszach egzaminacyjnych z języka francuskiego sprawiły zdającym najmniej, a które najwięcej trudności. W celu oceny stopnia opanowania przez maturzystów w Okręgu umiejętności sprawdzanych na poziomie podstawowym oraz rozszerzonym w tabeli 17. zestawiono współczynniki łatwości uzyskane za poszczególne zadania. Ogólna łatwość egzaminu z języka francuskiego na poziomie podstawowym wyniosła 0,75.

Tabela 17. Współczynniki łatwości dla części pisemnej egzaminu z języka francuskiego – arkusz I, poziom podstawowy

Arkusz I (50 pkt)					
Sprawdzane umiejętności	Nr zad.	Max. liczba pkt	Sprawdzany standard	Współczynnik łatwości za zadanie	Współczynnik łatwości za zadanie
Rozumienie ze słuchu	1	5	II – 1,b	0,79	0,75
	2	5	II – 1c, d	0,79	
	3	5	II – 1c	0,67	
Rozumienie tekstu czytanego	4	8	II – 2a	0,87	0,75
	5	8	II – 2a, c	0,68	
	6	4	II – 2d	0,64	
Wypowiedź pisemna	7	5	I – 1a, c, e I – 2b; III – 2b, c, e, IV – 2b, c	0,75	0,73
	8	10	I – 1a, b, e, h I – 2b; III – 2a, c, e, f, IV – 2a, b, c; V – 2	0,73	

Analiza współczynnika łatwości pozwala stwierdzić, że większość zadań (5 z 8) okazała się dla zdających łatwa. Trzy zadania były dla zdających umiarkowanie trudne. Najłatwiejszym zadaniem dla zdających na poziomie podstawowym okazało się zadanie 4., dotyczące rozumienia tekstu czytanego. Polegało ono na dopasowaniu tematów do podanych

fragmentów listów. Największy problem mieli zdający z zadaniem 6., polegającym na wyborze zakończenia zdań zgodnie z treścią tekstu.

Tabela 18. Współczynniki łatwości dla części pisemnej egzaminu z języka francuskiego – arkusz II i III, poziom rozszerzony

Arkusz II (27 pkt)					
Sprawdzane umiejętności	Nr zad.	Max. liczba pkt	Sprawdzany standard	Współczynnik łatwości za zadanie	Współczynnik łatwości za zadanie
Rozumienie ze słuchu	9	5	II – 1c	0,69	0,64
	10	4	II – 1a	0,70	
	11	6	II – 1d	0,56	
Rozumienie tekstu czytanego i rozpoznawanie struktur leksykalno-gramatycznych	12	5	I – 3; II – 2a, f	0,62	0,63
	13	4	II – 2c	0,67	
	14	3	II – 2j, f	0,57	
Arkusz III (23 pkt)					
Stosowanie struktur leksykalno-gramatycznych	15	2,5	III – 2e; V – 2b	0,32	0,24
	16	2,5	III – 2e; V – 2a, b	0,16	
Wypowiedź pisemna	17	18	I – 1a, e, h, m, i, I – 2b; III – 2a, b, c, d, e, f; IV – 2a, b, c, V – 2a, b	0,60	0,60

Na poziomie rozszerzonym łatwość za zadania z arkuszy II i III wyniosła 0,58. Współczynniki łatwości zadań na poziomie rozszerzonym były zróżnicowane (0,16-0,70). Siedem zadań z dziewięciu okazało się dla zdających umiarkowanie trudnymi, a jedno zadanie było trudne. Należy zwrócić uwagę, że jedno z zadań okazało się dla zdających bardzo trudne (zadanie 16.). Polegało ono na tłumaczeniu fragmentów zdań.¹

JĘZYK ROSYJSKI

Do egzaminu z języka rosyjskiego przystąpiło 1498 zdających, co stanowi 2,4% wszystkich, którzy zdawali egzamin maturalny w Okręgu. Język rosyjski jako przedmiot obowiązkowy na poziomie podstawowym wybrało 1440 maturzystów, co stanowi 96,2% ogólnej liczby zdających ten przedmiot. Na poziomie rozszerzonym maturę zdawało 238 absolwentów – 15,9%. 58 maturzystów zdawało język rosyjski jako dodatkowy, co stanowi zaledwie 3,9% zdających.

Większość zdających język rosyjski stanowili absolwenci techników – 39,1%. Absolwenci liceów ogólnokształcących stanowili 36,9% liczby zdających język rosyjski, absolwenci liceów profilowanych 16,5%, a w liceach uzupełniających do egzaminu przystąpiło 7,6% zdających.

Egzamin maturalny z języka rosyjskiego zdawało najwięcej absolwentów szkół zlokalizowanych w średnich miastach (50%). 307 zdających (20,5%) stanowili maturzyści z miast

¹ Na stronie internetowej OKE w Poznaniu www.oke.poznan.pl (zakładka: Wyniki egzaminu maturalnego 2006) znajdują się szczegółowe komentarze do zadań egzaminacyjnych z języka francuskiego, wraz z opisami zadań i współczynnikami łatwości za poszczególne zadania w skali kraju.

liczących powyżej 100 tys. mieszkańców, 349 zdających (23,3%) to absolwenci z miast liczących do 20 tys. mieszkańców. Najmniejszy odsetek stanowili maturzyści z ośrodków wiejskich – 6,3%.

Poniższa tabela przedstawia dane dotyczące wyników pisemnego egzaminu maturalnego z języka rosyjskiego z uwzględnieniem lokalizacji oraz typów i statusu szkół, do których uczęszczali maturzyści.

Tabela 19. Procent zdanych egzaminów z języka rosyjskiego z uwzględnieniem lokalizacji, typów i statusu szkół

% zdanych egzaminów							
	Okręg	Typ szkoły				Status szkoły	
		LO	LP	T	LU	P	NP
Okręg	95,3	99,0	93,1	93,5	92,9	95,1	97,7
Wieś	92,5	100	90,9	92,7	100	91,5	100
Miasto do 20 tys.	92,5	97,3	93,4	87,7	89,2	92,4	95,0
Miasto 20 - 100 tys.	96,3	99,6	92,2	95,7	92,3	96,2	97,3
Miasto pow. 100 tys.	96,9	99,4	100	91	97,1	96,5	98,3

W skali Okręgu wynik pozytywny z egzaminu pisemnego z języka rosyjskiego uzyskało 95,3% zdających. Egzaminu nie zdało 68 absolwentów, co oznacza, że nie uzyskali oni 30% maksymalnej liczby punktów na poziomie podstawowym.

Można zauważyć, że jedynie w liceach profilowanych w dużych ośrodkach oraz liceach ogólnokształcących i liceach uzupełniających w ośrodkach wiejskich egzamin maturalny z języka rosyjskiego zdali wszyscy absolwenci. Bardzo wysoką zdawalność osiągnięto w liceach ogólnokształcących, bez względu na wielkość ośrodka, natomiast najmniejszy odsetek zdanych egzaminów odnotowano w technikach mieszczących się w małych ośrodkach miejskich, liczących do 20 tys. mieszkańców. W pozostałych typach szkół stwierdzono porównywalny odsetek zdawalności.

Poniżej przedstawiono średnie wyniki uzyskane przez zdających w Okręgu z uwzględnieniem typów i statusu szkół.

Tabela 20. Średnie wyniki procentowe egzaminu pisemnego z języka rosyjskiego z uwzględnieniem typów i statusu szkół

Średni wynik procentowy								
Język rosyjski zdawany jako przedmiot		Okręg	Typ szkoły				Status szkoły	
			LO	LP	T	LU	P	NP
obowiązkowy	p	59,9	70,0	53,2	54,8	55,4	60,2	55,9
	r	40,6	43,6	22,5	28,3	-	40,4	64,0
dodatkowy	p	89,3	90,5	78,0	77,5	-	89,2	100
	r	63,9	66,8	25,0	34,8	-	63,7	74,0

Wyniki obowiązkowego egzaminu pisemnego na poziomie podstawowym uzyskane w liceach ogólnokształcących są zdecydowanie wyższe od wyników uzyskanych w pozostałych typach szkół. Podobna tendencja, choć z większą dysproporcją, zachodzi, gdy analizujemy

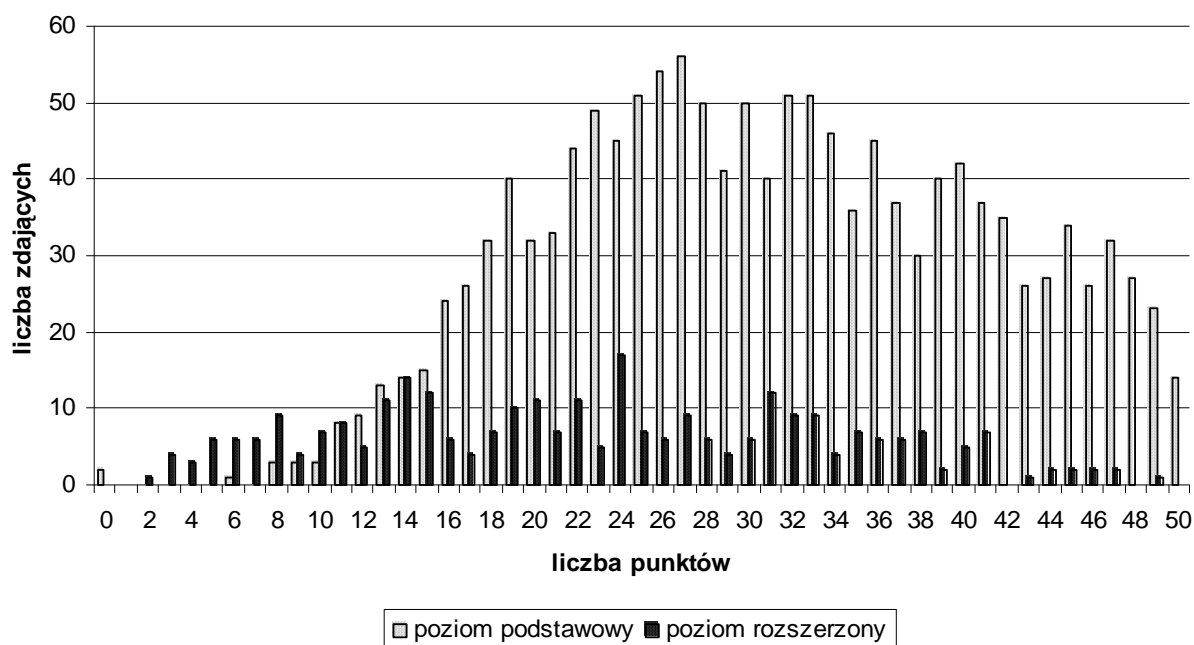
wyniki uzyskane na poziomie rozszerzonym. Absolwenci liceów ogólnokształcących uzyskali ponad 40% liczby punktów możliwych do zdobycia, absolwenci liceów profilowanych powyżej 20%, a zdający w technikach zdobyli ponad 28% maksymalnej liczby punktów.

Zdający język rosyjski jako przedmiot dodatkowy na poziomie podstawowym w liceach ogólnokształcących i technikach uzyskali odpowiednio 90,5% i 77,5% pkt. Większą dysproporcję można zaobserwować w przypadku języka rosyjskiego wybranego jako przedmiot dodatkowy na poziomie rozszerzonym. Różnica pomiędzy wynikami wynosi ponad 30%. Absolwenci liceów profilowanych i liceów uzupełniających nie zdawali egzaminu maturalnego z języka rosyjskiego jako przedmiotu dodatkowego.

Wyniki punktowe uzyskane przez wszystkich absolwentów w Okręgu za arkusz I oraz arkusze II i III (łącznie) ilustruje rozkład punktów na wykresie 7.

Rozkład wyników na poziomie podstawowym jest zbliżony do rozkładu normalnego z nieznacznym przesunięciem w stronę wyników wysokich. Dla większości zdających zadania egzaminacyjne z arkusza I były umiarkowanie trudne. Wynik maksymalny 50 punktów uzyskało 15 zdających, a wynik najniższy - 6 punktów - jeden zdający (oprócz 2 maturzystów, którym unieważniono egzamin). Średni wynik wyniósł 30,5 punktu, a główna miara zmienności wyników – odchylenie standardowe – 9,9. Wysokość odchylenia standardowego świadczy o dużym zróżnicowaniu umiejętności wśród zdających. Na poziomie podstawowym najczęściej osiąganym był wynik 25 pkt (50% ogólnej liczby punktów możliwych do zdobycia).

Wykres 7. Rozkład wyników punktowych na poziomach podstawowym i rozszerzonym – język rosyjski

Analizując rozkład wyników na poziomie rozszerzonym można zauważyć, że dla większości zdających zadania z arkuszy II i III okazały się trudne. Najwyższy wynik 49 punktów otrzymał jeden zdający, a wynik najniższy - 2,5 punktu – również jedna osoba. Średni wynik wyniósł 22,6 punktu, a odchylenie standardowe 11. Zdający najczęściej osiągnęli wynik 24

pkt, co stanowi 48% punktów możliwych do zdobycia. Wartość odchylenia standardowego na poziomie rozszerzonym, podobnie jak w przypadku poziomu podstawowego, świadczy o dużym zróżnicowaniu wyników.

W dalszej części raportu analiza będzie dotyczyła łatwości zadań (tabele 21. i 22.). Szczegółowa analiza współczynników łatwości zadań dostarcza informacji, które zadania w arkuszach egzaminacyjnych z języka rosyjskiego sprawiły zdającym najmniej, a które najwięcej trudności.

Współczynnik łatwości za arkusz I wyniósł 0,62, a za poszczególne zadania od 0,47 do 0,88. Analiza współczynnika łatwości pozwala stwierdzić, że większość zadań (5 z 8) okazało się dla zdających umiarkowanie trudna. Jedno zadanie było dla zdających trudne, a dwa okazały się łatwe. Zdający na poziomie podstawowym mieli najwięcej problemów z zadaniem 8., które dotyczyło dłuższej wypowiedzi pisemnej. Polegało ono na napisaniu do kolegi z Rosji listu w określonym limicie słów. Zadanie to ukazuje trudności absolwentów związane z tworzeniem własnego tekstu z zachowaniem odpowiedniej formy oraz poprawności językowej, a także z wykazaniem się znajomością słownictwa na poziomie podstawowym.

Tabela 21. Współczynniki łatwości dla części pisemnej egzaminu z języka rosyjskiego – arkusz I, poziom podstawowy

Arkusz I (50 pkt)					
Sprawdzane umiejętności	Nr zad.	Max. liczba pkt	Sprawdzany standard	Współczynnik łatwości za zadanie	Współczynnik łatwości za zadanie
Rozumienie ze słuchu	1	6	II – 1a	0,88	0,70
	2	5	II – 1d	0,59	
	3	4	II – 1d, e	0,57	
Rozumienie tekstu czytanego	4	6	II – 2a, d	0,54	0,59
	5	6	II – 2a	0,56	
	6	8	II – 2c, e	0,65	
Wypowiedź pisemna	7	5	I – 2b; III 2a, e; IV – 2b, V – 2	0,70	0,54
	8	10	I – 2b; III – 2a, b, c, e, f; IV – 2b, c; V – 2	0,47	

Na poziomie rozszerzonym łatwość za arkusze II i III wyniosła 0,48. Współczynniki łatwości zadań na poziomie rozszerzonym (tabela 22.) były zróżnicowane (0,17 – 0,61).

Tabela 22. Współczynniki łatwości dla części pisemnej egzaminu z języka rosyjskiego – arkusz II i III, poziom rozszerzony

Arkusz II (27 pkt)					
Sprawdzane umiejętności	Nr zad.	Max. liczba pkt	Sprawdzany standard	Współczynnik łatwości za zadanie	Współczynnik łatwości za zadanie
Rozumienie ze słuchu	9	7	II – 1a	0,38	0,50
	10	8	II – 1e, d	0,60	
Rozumienie tekstu czytanego i rozpoznawanie struktur leksykalno-gramatycznych	11	6	II – 2a, d	0,61	0,57
	12	3	II – 2c, d	0,56	
	13	3	II – 2f, j	0,49	
Arkusz III (23 pkt)					
Stosowanie struktur leksykalno-gramatycznych	14	5	II – 2f, j; V – 2b	0,17	0,17
Wypowiedź pisemna	15	18	I – 1m, c; I – 2b; I – 3; III – 2a, b, c, d, e, f; IV – 2a, c; V – 2a	0,50	0,50

Cztery zadania z siedmiu okazały się dla zdających umiarkowanie trudne, a dwa trudne. Warto zwrócić uwagę na fakt, że tylko jedno zadanie (nr 14) było dla zdających bardzo trudne. Zadanie to wymagało stosowania struktur leksykalno-gramatycznych. W arkuszu nie wystąpiły zadania łatwe i bardzo łatwe.¹

JĘZYK HISZPAŃSKI

Do pisemnego egzaminu maturalnego z języka hiszpańskiego przystąpiło w Okręgu 101 absolwentów, co stanowi 0,16% populacji wszystkich zdających egzamin pisemny z języka obcego nowożytnego. 71 osób wybrało język hiszpański jako przedmiot obowiązkowy, w tym 27 zdających kontynuowało egzamin w części rozszerzonej. 30 osób wybrało ten język jako przedmiot dodatkowy. Większość zdających była absolwentami liceów ogólnokształcących z dużych i średnich miast.

Poniższa tabela przedstawia dane dotyczące zdawalności egzaminu z języka hiszpańskiego oraz średnich wyników osiągniętych przez zdających.

Tabela 23. Wskaźniki statystyczne egzaminu pisemnego z języka hiszpańskiego

% zdanych egzaminów	Średni wynik egzaminu pisemnego z języka hiszpańskiego zdawanego jako przedmiot				Współczynnik łatwości	
	obowiązkowy		dodatkowy		arkusz I	arkusz II i III
	p	r	p	r		
94,4	67,4	54,7	88,9	69,3	0,74	0,54

¹ Na stronie internetowej OKE w Poznaniu www.oke.poznan.pl (zakładka: Wyniki egzaminu maturalnego 2006) znajdują się szczegółowe komentarze do zadań egzaminacyjnych z języka rosyjskiego, wraz z opisami zadań i współczynnikami łatwości za poszczególne zadania w skali kraju.

Egzamin pisemny z języka hiszpańskiego zdało niemal 95% absolwentów. Średnie wyniki, uzyskane przez zdających język hiszpański jako przedmiot obowiązkowy, na obu poziomach są znacznie niższe od wyników uzyskiwanych przez dodatkowo zdających ten przedmiot. Na poziomie podstawowym różnica ta wynosi około 21%, natomiast na poziomie rozszerzonym około 15%. Umiejętności sprawdzane na poziomie podstawowym zostały opanowane przez zdających w stopniu zadowalającym. Zadania w arkuszu I okazały się dla nich łatwe. Na poziomie rozszerzonym uzyskano średnio, nieco ponad połowę możliwych do zdobycia punktów. Umiejętności, sprawdzane za pomocą zadań w arkuszach II i III były dla zdających umiarkowanie trudne.

JĘZYK WŁOSKI

Egzamin maturalny z języka włoskiego pisało w Okręgu 25 maturzystów, co stanowi 0,04% ogólnej liczby wszystkich zdających egzamin pisemny z języka obcego nowożytnego w sesji wiosennej 2006. 15 osób wybrało język włoski jako przedmiot obowiązkowy, z czego 6 osób pisało egzamin na poziomie rozszerzonym, a 9 osób wybrało ten język jako przedmiot dodatkowy.

Zestawienie w tabeli 24. prezentuje dane dotyczące zdawalności egzaminu z języka włoskiego oraz wyników osiągniętych przez zdających.

Tabela 24. Wskaźniki statystyczne egzaminu pisemnego z języka włoskiego

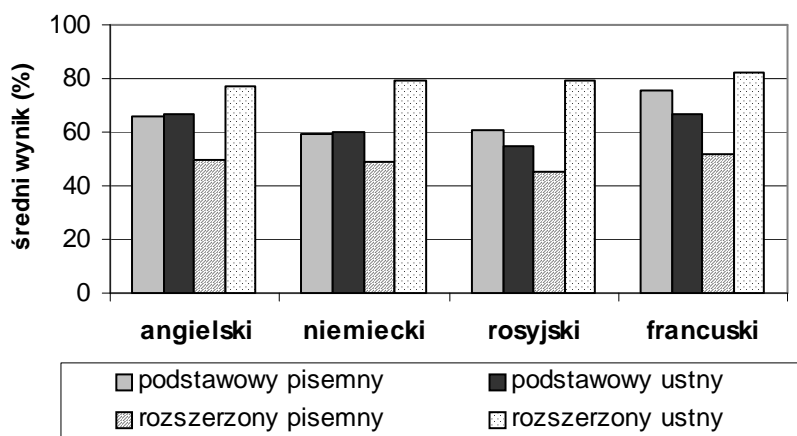
% zdanych egzaminów	Średni wynik egzaminu pisemnego z języka włoskiego zdawanego jako przedmiot				Współczynnik łatwości	
	obowiązkowy		dodatkowy		arkusz I	arkusz II i III
	p	r	p	r		
100	84,5	64,4	93,0	72,0	0,89	0,67

Egzamin pisemny z języka włoskiego w skali Okręgu zdali wszyscy absolwenci, którzy wybrali ten język. Zadowalające są również uzyskane przez nich wyniki, zwłaszcza na poziomie podstawowym, na którym średni wynik jest około 20% wyższy niż uzyskany na poziomie rozszerzonym. Warto zauważyć, że absolwenci, którzy zdawali język włoski jako przedmiot dodatkowy (a więc zapewne wybrany w sposób celowy i przemyślany) uzyskali na obu poziomach matury wyniki znacząco wyższe od wyników absolwentów, dla których język włoski był przedmiotem obowiązkowym.

III. PORÓWNANIE CZĘŚCI USTNEJ I PISEMNEJ EGZAMINU

Porównanie średnich wyników procentowych egzaminu maturalnego z czterech najczęściej wybieranych języków obcych w części ustnej i pisemnej ilustruje wykres 8.

Wykres 8. Średnie wyniki procentowe części ustnej i pisemnej egzaminu z języków obcych nowożytnych – porównanie

Analiza porównawcza wyników dowodzi, że w przypadku języka angielskiego i niemieckiego zdający na poziomie podstawowym w nieznacznie lepszym stopniu opanowali umiejętności sprawdzane na egzaminie ustnym niż umiejętności sprawdzane na egzaminie pisemnym. Porównując średnie wyniki z języka rosyjskiego oraz języka francuskiego, należy stwierdzić, że absolwenci zdający egzamin na poziomie podstawowym uzyskali wyższe wyniki na egzaminie pisemnym niż na egzaminie ustnym.

Na poziomie rozszerzonym, w przypadku wszystkich języków obcych, zdający uzyskali średnie wyniki znacznie wyższe na egzaminie ustnym niż na egzaminie pisemnym. Wysokie wyniki w części ustnej na poziomie rozszerzonym świadczą o świadomym wyborze tego poziomu przez absolwentów, którzy byli pewni swoich umiejętności. Decydując się na zdawanie egzaminu na poziomie rozszerzonym w części pisemnej, zdający nie ryzykowali niezdania egzaminu. Dlatego wśród osób rozwiązujących zadania z arkusza II i III znaleźli się maturzyści, którzy w niewystarczającym stopniu opanowali umiejętności odpowiadające wymaganiom z poziomu rozszerzonego (część z nich – 192 osoby – rozwiązywała tylko zadania zamknięte z arkusza II i nie przystąpiła do rozwiązywania zadań otwartych z arkusza III), co wpłynęło na niższy wynik części pisemnej egzaminu na poziomie rozszerzonym.

IV. WNIOSKI

Egzamin ustny

Na podstawie analizy wyników części ustnej egzaminu maturalnego z języków obcych nowożytnych można stwierdzić, że ponad 90% absolwentów zdało egzamin (w przypadku języka hiszpańskiego – 89,1%, a włoskiego – 100%)¹. Jednakże, pomimo wysokiego odsetka zdanych egzaminów, należy zauważyć że wyniki osiągnięte przez zdających egzamin

¹ Bez języka szwedzkiego.

na poziomie podstawowym nie są zadowalające – średnia jest niższa niż 70% punktów możliwych do uzyskania (z wyjątkiem języka francuskiego). Średnie wyniki procentowe uzyskane na poziomie rozszerzonym, do którego przystąpił co szósty zdający, były wyższe niż na poziomie podstawowym i wynosiły ok. 70%.

Biorąc pod uwagę fakt, że 86% populacji zdających maturę w sesji wiosennej 2006 (tylu zadeklarowało poziom podstawowy) nie potrafi posługiwać się językiem obcym w stopniu zadowalającym, warto w pracy dydaktycznej poświęcić więcej uwagi kształceniu sprawności mówienia.

Egzamin pisemny

Zdawalność, tak jak w przypadku części ustnej, jest bardzo wysoka i przekracza 90%. Analizując współczynniki łatwości za zadania zawarte w arkuszu I, można stwierdzić, że egzamin maturalny z języka hiszpańskiego, języka francuskiego i języka włoskiego okazał się dla zdających łatwy. Arkusz I okazał się umiarkowanie trudnym dla absolwentów, którzy zdawali język niemiecki, język rosyjski oraz język angielski.

Dla większości zdających języki obce na egzaminie maturalnym na poziomie podstawowym najtrudniejsze okazało się formułowanie wypowiedzi pisemnej. W tej części najniżej zostały ocenione bogactwo oraz poprawność językowa. Rozumienie ze słuchu było najłatwiejszą częścią arkusza I.

Dla absolwentów, którzy przystąpili do egzaminu maturalnego z języka francuskiego, hiszpańskiego i włoskiego egzamin był umiarkowanie trudny, a dla absolwentów zdających pozostałe języki okazał się trudny. W arkuszach II i III najniższe wyniki uzyskano w przypadku zadań sprawdzających stosowanie struktur leksykalno-gramatycznych. Zadania te były dla piszących trudne i bardzo trudne. Wypowiedź pisemna na poziomie rozszerzonym okazała się umiarkowanie trudna dla zdających.

Analiza wyników egzaminacyjnych z języków obcych nowożytnych wskazuje, że planując prace dydaktyczną warto zwrócić szczególną uwagę na następujące zagadnienia:

- wzbogacanie słownictwa będącego zasadniczym elementem wszystkich części egzaminu,
- rozwijanie umiejętności mówienia,
- ćwiczenie i rozwijanie umiejętności stosowania struktur leksykalno-gramatycznych adekwatnie do ich funkcji, głównie przez zdających egzamin na poziomie rozszerzonym,
- ćwiczenie pisania w określonej formie z zachowaniem podanego limitu słów,
- zapoznanie zdających ze standardami wymagań egzaminacyjnych, przykładowymi arkuszami oraz kryteriami oceniania zarówno w części ustnej, jak i pisemnej,
- postępowanie podczas egzaminu pisemnego zgodnie z instrukcją dla zdającego, zawartą w arkuszu egzaminacyjnym, w szczególności na przenoszenie odpowiedzi za zadania zamknięte.

**Agnieszka Paździor
Maja Antoszevska
Dariusz Jankowski**

2.4 Języki klasyczne (łaciński i greka) i kultura antyczna

I. Statystyczna charakterystyka populacji zdających

W sesji wiosennej egzaminu maturalnego w 2006 roku, języki klasyczne (łaciński i grecki) mogły być wybierane wyłącznie jako przedmioty dodatkowe, były więc zdawane na poziomie rozszerzonym.

Do egzaminu z języka łacińskiego i kultury antycznej przystąpiło w skali Okręgu 17 absolwentów liceów ogólnokształcących z roku 2006: 3 z województwa lubuskiego, 11 z województwa wielkopolskiego i 3 z województwa zachodniopomorskiego. Egzamin zdawało również 2 absolwentów z roku 2006, którzy podwyższali wynik. Maksymalne liczby punktów uzyskało natomiast 4 laureatów i finalistów olimpiady przedmiotowej.

Do egzaminu z języka greckiego (klasycznego) i kultury antycznej przystąpił tylko jeden zdający (absolwent liceum ogólnokształcącego z województwa zachodniopomorskiego); ponieważ uzyskane wyniki dotyczą jednego maturzysty, nie są one podawane i komentowane w tym raporcie.

II. Opis zestawów egzaminacyjnych

Zestaw egzaminacyjny z języka łacińskiego i kultury antycznej składał się z dwóch arkuszy. Arkusz I zawierał jedno zadanie wymagające od zdającego napisania w języku polskim wypracowania na wskazany temat, z wykorzystaniem materiału tekstowego oraz ilustracyjnego zawartego w arkuszu. To zadanie służyło sprawdzeniu umiejętności samodzielnego i twórczego zastosowania wiedzy z zakresu kultury antycznej oraz wskazywania i interpretowania związków między tradycją antyczną i kulturą współczesną. Za tę część egzaminu można było otrzymać maksymalnie 30 punktów.

Arkusz II składał się z dwóch części, z których pierwsza polegała na rozwiązaniu testu leksykalno-gramatycznego i testu sprawdzającego rozumienie tekstu czytanego, a druga badała umiejętność tłumaczenia na język polski tekstu łacińskiego (wybranego spośród dwóch zamieszczonych w zestawie). Za arkusz II można było uzyskać maksymalnie 70 punktów.

Łącznie za wszystkie zadania w arkuszach I i II zdający mógł uzyskać 100 punktów.

III. Ilościowa i jakościowa analiza wyników

Interpretując wyniki osiągnięte przez zdających egzamin maturalny z języka łacińskiego i kultury antycznej, należy pamiętać o ograniczonej wartości statystycznej danych dotyczących tak nielicznej populacji zdających.

Tabela 1. Wyniki uzyskane na egzaminie pisemnym z języka łacińskiego i kultury antycznej

Średni wynik	Język łaciński i kultura antyczna	
	Arkusz I (max 30 pkt)	Arkusz II (max 70 pkt)
punktowy	22,4	27,4
procentowy	74%	39%

Zdający język łaciński i kulturę antyczną za napisanie wypracowania w arkuszu I uzyskali 74% maksymalnej liczby punktów (jest to wynik zadowalający). Warto podkreślić, że było to wypracowanie w języku polskim, którego temat brzmiał: *Na podstawie danych materiałów i wiedzy własnej przedstaw krótko mit Narcyza, wyjaśnij jego symbolikę oraz pojęcie narcyzmu. Analizując teksty literackie i ikonograficzne, zwróć uwagę na różnice w przedstawieniu postaci Narcyza. Za rozwinięcie tego tematu (treść wypracowania) zdający uzyskali wyniki nieznacznie niższe niż za aspekty formalne: kompozycję oraz poprawność stylistyczną i językową.*

Trudne dla absolwentów okazały się zadania w arkuszu II, za pomocą których sprawdzono zastosowanie wiedzy leksykalno-gramatycznej oraz rozumienie i umiejętność przekładania tekstu łacińskiego.

W teście leksykalno-gramatycznym umiarkowaną trudność sprawiło zdającym określanie rodzajów zdań podrzędnych w łacińskich zdaniach złożonych; trudne były natomiast zadania wymagające poprawnego uzupełnienia łacińskich konstrukcji składniowych.

Sformułowane po polsku zadania sprawdzające rozumienie tekstu łacińskiego (*Comentarii de bello Galico* Cezara) były umiarkowanie trudne, natomiast za przekład jednego z tekstów (do wyboru fragmenty: *In Catillinam oratio* Cyncerona lub *Commentarii...* Cezara) zdający otrzymali średnio tylko ok. 30% liczby punktów możliwej do uzyskania.

IV. Wnioski

Na podstawie analizy wyników uzyskanych za zadania z poszczególnych części zestawów egzaminacyjnych można stwierdzić, że egzamin z języka łacińskiego i kultury antycznej był dość trudny dla zdających.

Najwięcej problemów sprawiło absolwentom tłumaczenie tekstu oryginalnego na język polski oraz rozumienie czytanego tekstu.

Absolwenci zdający łacinę na poziomie zadowalającym napisali (po polsku) wypracowanie, wykazując się tym samym umiejętnościami interpretowania dawnych i współczesnych tekstów kultury (fragmentów utworów literackich oraz dzieł plastycznych) oraz sprawnością kompozycyjną i stylistyczno-językową w tworzeniu własnej wypowiedzi.

**Anna Gontarz
Agnieszka Paździor**

2.5 Biologia

I. Statystyczna charakterystyka populacji zdających

Do egzaminu maturalnego z biologii 10 maja 2006 roku przystąpiło w Okręgu 15306 tegorocznych absolwentów 977 szkół ponadgimnazjalnych (25% zdających). 13393 zdających wybrało biologię jako przedmiot obowiązkowy, a 7655 z nich rozwiązywało zadania z arkusza II, czyli zdawało egzamin na poziomie rozszerzonym. Dla 1913 zdających biologia była wybranym przedmiotem dodatkowym. 19 absolwentów klas dwujęzycznych rozwiązywało dodatkowy arkusz III z biologii: 11 w języku angielskim a 8 w języku francuskim. Jeden absolwent w Okręgu zdawał egzamin maturalny w wersji dostosowanej dla osób niewidzących (arkusz A6 zapisany alfabetem Braille'a).

17 laureatów lub finalistów Olimpiady Biologicznej zostało zwolnionych z egzaminu maturalnego (2 z województwa lubuskiego, 11 z wielkopolskiego oraz 4 z zachodniopomorskiego). Uzyskali oni maksymalną liczbę punktów za każdy z arkuszy, ale te wyniki nie są typowymi wynikami egzaminacyjnymi, dlatego nie zostały ujęte w analizach.

Do egzaminu maturalnego z biologii na poziomie podstawowym przystępowali głównie absolwenci liceów ogólnokształcących (65% zdających biologię), zbliżony odsetek stanowili absolwenci techników i liceów profilowanych, a tylko około 1% absolwenci liceów uzupełniających. Największa liczba zdających ukończyła szkoły w miastach liczących 20 - 100 tys. mieszkańców. Zdecydowaną większość stanowili absolwenci szkół publicznych.

Wykres nr 1 oraz tabela nr 1 przedstawiają niektóre dane statystyczne dotyczące zdających egzamin maturalny z biologii.

Wykres 1. Procentowy udział absolwentów różnych typów szkół wśród zdających egzamin maturalny z biologii na poziomie podstawowym i rozszerzonym

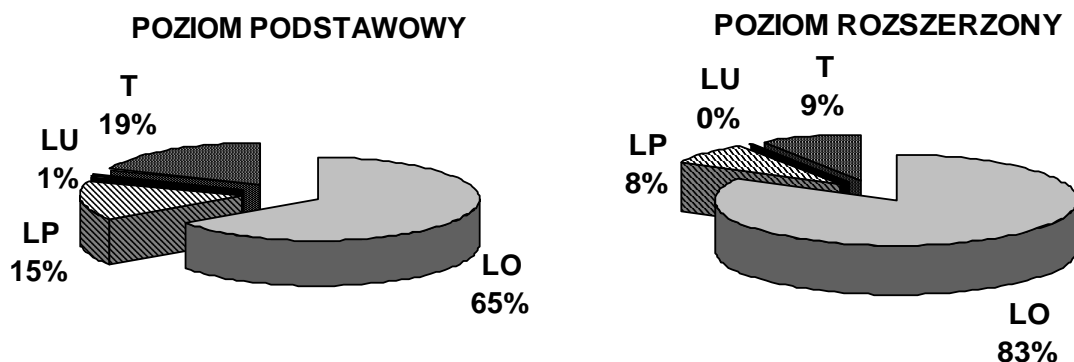

Tabela 1. Liczba zdających egzamin maturalny z biologii w Okręgu w różnych typach szkół, z uwzględnieniem statusu szkoły oraz wielkości miejscowości

	Typ szkoły	Liczba szkół	Liczba zdających					
			Status		Typ miejscowości			
			szkoły publiczne	szkoły niepubliczne	wieś	do 20 tys. mieszkańców	20-100 tys. mieszkańców	powyżej 100 tys. mieszkańców
Arkusz I	LO	407	9640	359	216	2797	3705	3281
	LP	239	2263	12	211	665	829	570
	LU	37	61	72	9	27	62	35
	T	294	2884	15	550	904	973	472
Arkusz II	LO	343	7727	211	108	2088	3020	2722
	LP	178	742	1	80	192	239	232
	LU	3	8	-	-	2	6	-
	T	196	857	4	232	234	233	162

II. Opis zestawów zadań egzaminacyjnych (arkuszy)

Arkusz I, dla zdających biologię na poziomie podstawowym, składał się z 29 zadań, za pomocą których sprawdzano wiadomości i umiejętności opisane w standardach wymagań egzaminacyjnych z tego zakresu¹. Pięć zadań miało postać zamkniętych, a pozostałe otwartych - wymagających krótkiej odpowiedzi. Za poprawne rozwiązanie wszystkich zadań zdający mógł otrzymać 50 punktów. Na rozwiązanie wszystkich zadań absolwenci mieli 120 minut. Uzyskanie co najmniej 30% punktów za rozwiązanie zadań z tego arkusza decydowało o zdaniu egzaminu maturalnego z biologii przez absolwentów, którzy wybrali ten przedmiot jako obowiązkowy.

Maturzyści, którzy zdawali biologię na poziomie rozszerzonym, po rozwiązaniu zadań z arkusza I przystępowali do rozwiązywania zadań z arkusza II, który składał się z 27 zadań sprawdzających wiadomości i umiejętności opisane w standardach wymagań egzaminacyjnych. Cztery zadania były typu zamkniętego, a pozostałe to zadania otwarte, krótkiej odpowiedzi. Za poprawne rozwiązanie wszystkich zadań zdający mógł otrzymać 50 punktów. Na rozwiązanie zadań absolwenci mieli 120 minut.

III. Ilościowa i jakościowa analiza wyników

Tylko 78,7% absolwentów szkół ponadgimnazjalnych, którzy wybrali biologię jako przedmiot obowiązkowy, zdało egzamin. Za rozwiązanie zadań z arkusza I maturzyści w Okręgu uzyskiwali średnio 46,2% punktów możliwych do zdobycia. Najniższy wynik wyniósł 0%, a najwyższy 98%.

¹ Arkusze egzaminacyjne, przykładowe rozwiązania i komentarze do wszystkich zadań z arkuszy znajdują się na stronie internetowej www.oke.poznan.pl

Zdawalność oraz średnie wyniki procentowe uzyskane za rozwiązanie zadań z arkusza I i II różnią się wśród absolwentów różnych typów szkół. Na wynik ma także wpływ wielkość miejscowości, w której znajduje się szkoła. Tabela nr 2 przedstawia zdawalność oraz średnie wyniki procentowe za arkusze dla zdających z różnych typów szkół, z uwzględnieniem, czy był to egzamin wybierany jako obowiązkowy, czy jako dodatkowy. Wykres nr 2 przedstawia zdawalność w poszczególnych typach szkół na terenie trzech województw.

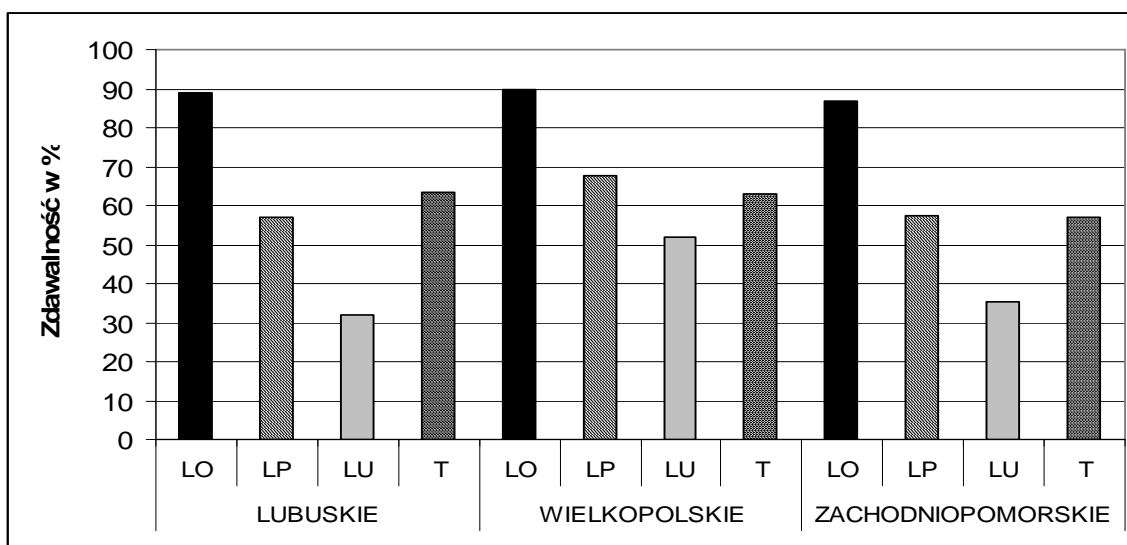
Tabela 2. Liczba zdających, zdawalność w % oraz średnie wyniki % za arkusz I oraz II w różnych typach szkół w Okręgu

Typy szkół	Liczba zdających		Zdawalność w %	Średni wynik% za arkusz I			Średni wynik % za arkusz II		
	O*	D		O	D	Łącznie	O	D	Łącznie
LO	8409	1590	88,8	52,7	55,1	53,1	45,8	44,9	45,7
LP	2135	140	63,1	33,5	34,8	33,6	28,6	26,2	28,2
LU	133	0	41,4	25,9	-	25,9	18,0	-	18,0
T	2716	183	61,7	32,8	35,7	33,0	27,9	26,8	27,7
Okręg	13393	1913	78,7	45,4	51,8	46,2	42,9	41,9	42,7

*O - zdawany jako obowiązkowy, D - zdawany jako dodatkowy, łącznie - wszyscy zdający

Najwyższą zdawalność i najwyższe średnie wyniki osiągnęli absolwenci liceów ogólnokształcących, natomiast najniższe średnie wyniki uzyskali zdający z liceów uzupełniających (średni wynik za arkusz I był niższy niż próg zaliczenia). Absolwenci liceów profilowanych za arkusze maturalne z biologii wybieranej jako przedmiot obowiązkowy, uzyskiwali średnio o ok. 1% punktów więcej niż absolwenci techników, natomiast absolwenci techników mieli nieco wyższe średnie wyniki z egzaminu zdawanego z przedmiotu dodatkowego niż absolwenci liceów profilowanych.

Wykres 2. Zdawalność egzaminu maturalnego z biologii w różnych typach szkół w trzech województwach

Wpływ na zróżnicowanie wyników ma także status szkoły oraz wielkość miejscowości, w której szkoła się znajduje. Tabela nr 3 zawiera informacje dotyczące wyników absolwentów różnych typów szkół, z uwzględnieniem statusu szkoły i wielkości miejscowości, w której się znajduje.

Tabela 3. Średnie wyniki % za arkusz I dla absolwentów różnych typów szkół, z uwzględnieniem statusu szkoły oraz wielkości miejscowości

Typ szkoły	Średni wynik % za arkusz I					
	Status		Typ miejscowości			
	szkoły publiczne	szkoły niepubliczne	wieś	do 20 tys. mieszkańców	20-100 tys. mieszkańców	powyżej 100 tys. mieszkańców
LO	53,3	53,2	38,5	48,1	53,7	57,4
LP	33,6	29,3	33,6	32,8	32,9	35,6
LU	24,2	27,4	27,8	24,7	25,2	27,8
T	33,0	40,8	33,6	31,1	33,8	34,5
Razem w Okręgu	46,2	42,5	34,6	42,1	46,8	51,8

Absolwenci publicznych liceów ogólnokształcących i liceów profilowanych osiągnęli średnio nieco wyższe wyniki niż absolwenci szkół niepublicznych tego samego typu. Natomiast w liceach uzupełniających i technikach jest odwrotnie - różnica w przypadku techników wynosi ponad 7%. W odniesieniu do wielkości miejscowości w Okręgu sprawdza się zasada, że najwyższe wyniki uzyskują uczniowie ze szkół w dużych miejscowościach, a najniższe ze szkół wiejskich, ale i tutaj odbiegają od reguły techniki wiejskie, których absolwenci osiągnęli średnie wyniki wyższe niż zdający ze szkół tego samego typu, znajdujących się w miejscowościach do 20 tys. mieszkańców.

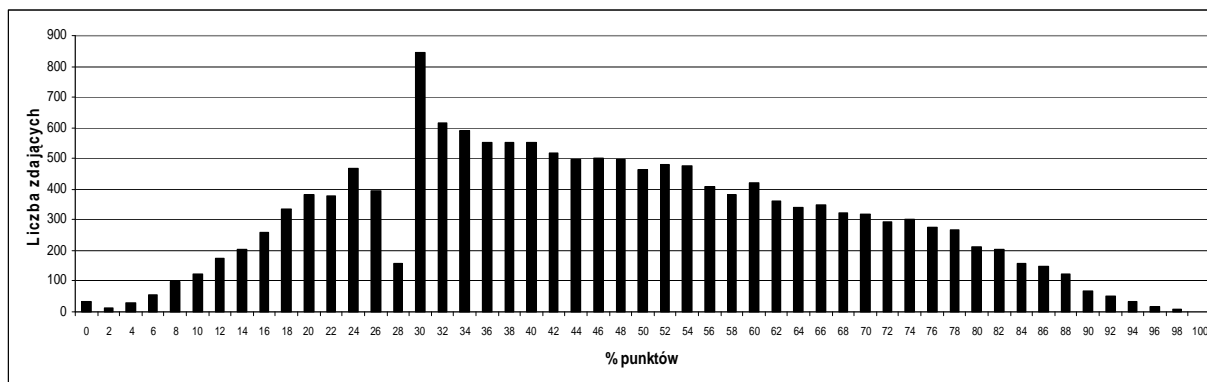
Za rozwiązanie zadań z arkusza I maturzyści w Okręgu uzyskiwali średnio 46,2% punktów możliwych do zdobycia. Parametry statystyczne testu przedstawia tabela nr 4.

Tabela 4. Parametry statystyczne opisujące arkusz I

Średni wynik punktowy	Odchylenie standardowe	Mediana (wynik środkowy)	Modalna (wynik najczęściej występujący)	Maksymalny wynik	Minimalny wynik	Średni wynik procentowy	Współczynnik łatwości
23,1	10,19	22	15	49	0	46,2	0,46

Rozkład wyników punktowych uzyskanych przez wszystkich zdających w Okręgu, rozwiązujących zadania z arkusza I, przedstawiono na wykresie nr 3.

Wykres 3. Rozkład wyników procentowych uzyskanych za arkusz I

Wykres przedstawiający rozkład wyników punktowych za arkusz I jest dodatnio skośny (prawostronnie asymetryczny), co świadczy o tym, że zestaw zadań z tego arkusza był dla tegorocznych maturzystów trudny. Modalna (najczęściej powtarzający się wynik) wynosi 15 punktów (30% punktów możliwych do zdobycia). Był to jednocześnie wynik decydujący o zdaniu egzaminu, a prace na granicy zaliczenia punktowego zostały sprawdzone szczególnie wnikliwie przez dwóch egzaminatorów w zespole oraz były weryfikowane przez przewodniczącego.

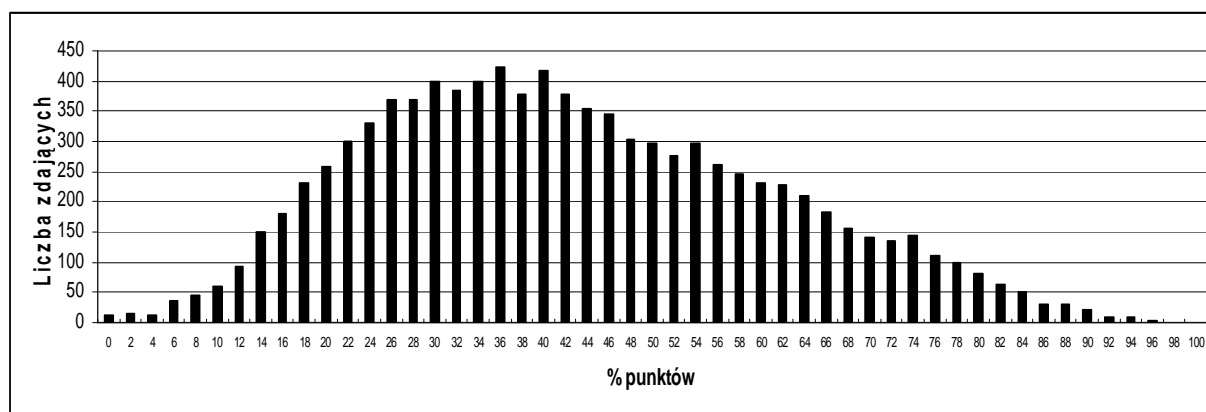
Za rozwiązanie zadań z arkusza II maturzyści w Okręgu uzyskiwali średnio 42,7% punktów możliwych do zdobycia. Parametry statystyczne dla tego testu przedstawia tabela 5.

Tabela 5. Parametry statystyczne opisujące arkusz II

Średni wynik punktowy	Odchylenie standardowe	Mediana (wynik środkowy)	Modalna (wynik najczęściej występujący)	Maksymalny wynik	Minimalny wynik	Średni wynik procentowy	Współczynnik łatwości
21,3	9,15	20	18	49	0	42,7	0,43

Rozkład wyników punktowych uzyskanych przez wszystkich zdających w Okręgu, rozwiązujących zadania z arkusza II, przedstawiono na wykresie nr 4.

Wykres 4. Rozkład wyników procentowych uzyskanych za arkusz II

Rozkład wyników z arkusza II jest, podobnie jak arkusza I, dodatnio skośny - większość zdających uzyskiwała niskie wyniki. Modalna dla tego arkusza wynosi 18 punktów (36%).

Ocenę poziomu opanowania wiadomości i umiejętności można przeprowadzić w oparciu o analizę współczynników (wskaźników) łatwości dla arkuszy, poszczególnych zadań oraz zadań ilustrujących określone standardy wymagań bądź całe obszary standardów. Łatwości poszczególnych zadań lub arkuszy obliczamy, dzieląc liczbę punktów uzyskanych przez zdającego/grupę zdających przez maksymalną liczbę punktów możliwych do uzyskania za to zadanie czy arkusz. Na przykład: założmy, że w szkole X zadania z arkusza I rozwiązywało 30 uczniów. Za wszystkie zadania każdy zdający mógł uzyskać maksymalnie 50 punktów, więc 30 piszących mogło otrzymać 1500 punktów, a uzyskali łącznie 925 punktów. Zatem współczynnik łatwości dla arkusza I w tej szkole wynosi 0,62.

Współczynnik łatwości dla całego arkusza I wynosi 0,46, co świadczy o tym, że zestaw zadań z tego arkusza okazał się dla zdających trudny. Na wykresie nr 5 przedstawiono współczynniki łatwości zadań z arkusza I dla wszystkich zdających w Okręgu, a w tabeli nr 6 ich klasyfikację.

Wykres 5. Współczynniki łatwości dla poszczególnych zadań z arkusza I

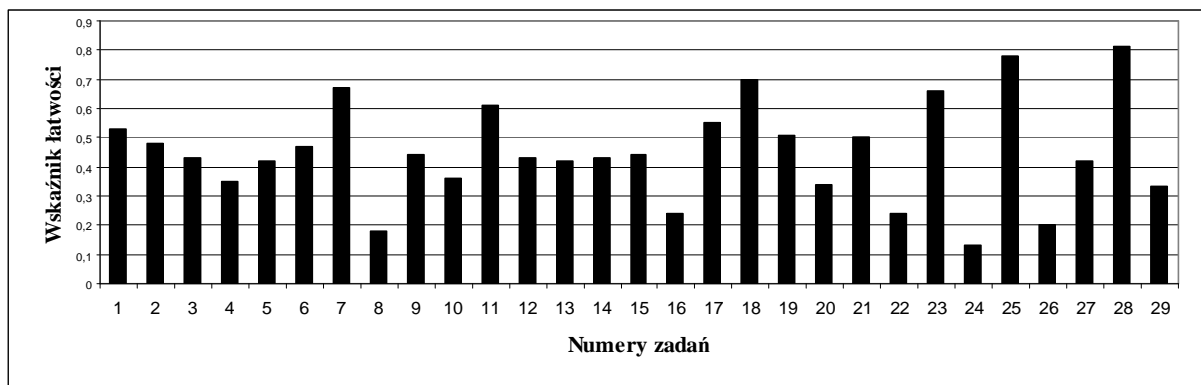

Tabela 6. Klasyfikacja zadań z arkusza I według współczynników łatwości

Stopień trudności	Współczynnik łatwości	Numery zadań	Liczba zadań
Bardzo trudne	0,00 - 0,19	8, 24,	2
Trudne	0,20 - 0,49	2, 3, 4, 5, 6, 9, 10, 12, 13, 14, 15, 16, 20, 22, 26, 27, 29	17
Umiarkowanie trudne	0,50 - 0,69	1, 7, 11, 17, 19, 21, 23	7
Łatwe	0,70 - 0,89	18, 25, 28	3
Bardzo łatwe	0,90 - 1,00	-	0

Aż 17 zadań z arkusza I okazało się dla maturzystów trudnymi, dwa były bardzo trudne, a 7 sprawiło umiarkowaną trudność. Nie było zadań bardzo łatwych, a tylko dwa zadania były dla zdających łatwe. Najmniej problemów maturzyści mieli z określeniem przedstawionej na rysunku funkcji wątroby (z. 18.), wybraniem poprawnych określeń do pojęć związanych z ochroną środowiska (z. 25.) oraz wykonaniem wykresu ilustrującego tendencję zmian w zagospodarowaniu odpadów (z. 28.). Najniższy współczynnik łatwości uzyskało zadanie nr 24, w którym należało uzasadnić, dlaczego geny roślin zmodyfikowanych genetycznie nie mogą zmienić genomu człowieka. Bardzo trudne okazało się także wyjaśnienie, na podstawie rysunku, w jaki sposób w błonie neuronu powstaje potencjał czynnościowy.

W arkuszu egzaminacyjnym I znajdowały się zadania ilustrujące standardy wymagań egzaminacyjnych z trzech obszarów wiadomości i umiejętności dla poziomu podstawowego. W tabelach nr 7 - 9 przedstawiono współczynniki łatwości poszczególnych umiejętności opisywanych przez poszczególne standardy oraz obszary standardów. W nawiasach przy numerach zadań podane są ich współczynniki łatwości.

Tabela 7. Współczynniki łatwości dla zadań oraz umiejętności z I obszaru standardów (wiadomości i ich rozumienie) dla arkusza I

Standard	Numery oraz łatwości zadań	Liczba punktów	Współczynnik łatwości	Współczynnik łatwości dla umiejętności z I obszaru
1) opisywanie budowy i funkcji organizmu człowieka,	1(0,53), 2(0,49)	4	0,52	0,46
2) przedstawianie związków między strukturą i funkcją w organizmie człowieka,	17(0,55), 25(0,78)	4	0,67	
3) przedstawianie i wyjaśnianie zależności pomiędzy organizmem i środowiskiem,	9(0,44), 12(0,42), 14(0,43), 27(0,43)	7	0,43	
4) przedstawianie i wyjaśnianie zjawisk oraz procesów biologicznych.	5(0,42), 10(0,36), 13(0,42), 16(0,24), 21(0,50), 23(0,66)	14	0,41	
Razem	14	29		

Tabela 8. Współczynniki łatwości dla umiejętności z II obszaru standardów (korzystanie z informacji) dla arkusza I

Standard	Numery zadań	Liczba punktów	Współczynnik łatwości	Współczynnik łatwości dla umiejętności z II obszaru
1) odczytywanie informacji przedstawionych w różnej formie,	11(0,61), 18(0,70),	2	0,66	0,47
2) selekcjonowanie, porównywanie informacji,	4(0,35)	2	0,35	
3) przetwarzanie informacji według podanych zasad.	6(0,47), 8(0,18), 20(0,34), 26(0,20), 28(0,81)	8	0,44	
Razem	8	12		

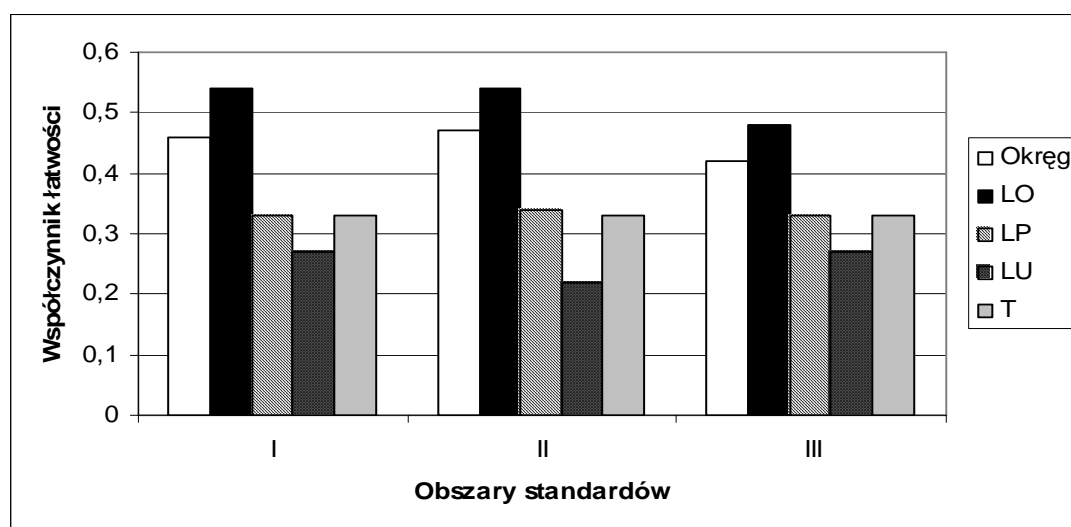
Tabela 9. Współczynniki łatwości dla umiejętności z III obszaru standardów (tworzenie informacji) dla arkusza I

Standard	Numery zadań	Liczba punktów	Współczynnik łatwości	Współczynnik łatwości dla umiejętności z III obszaru
1) planowanie działania na rzecz własnego zdrowia i ochrony środowiska,	3(0,43)	2	0,43	0,42
2) interpretowanie informacji i wyjaśnianie zależności przyczynowo- skutkowych pomiędzy prezentowanymi faktami,	7(0,67), 15(0,44), 19(0,51), 22(0,24), 24(0,13)	6	0,44	
3) formułowanie wniosków oraz formułowanie i uzasadnianie opinii na podstawie analizy informacji.	29(0,33)	1	0,33	
Razem	7	9		

Z zestawień zamieszczonych na poprzedniej stronie wynika, że dla tegorocznych maturzystów, rozwiązujących zadania z arkusza I, wszystkie umiejętności i wiadomości z obszarów standardów wymagań egzaminacyjnych dla poziomu podstawowego, sprawdzane za pomocą zadań z tego arkusza, okazały się trudne. Najwięcej problemów zdający mieli z tworzeniem informacji (III obszar standardów - współczynnik łatwości 0,42), natomiast wiadomości i ich rozumienie (I obszar) oraz korzystanie z informacji (II obszar) mają zbliżone współczynniki łatwości. Spośród umiejętności i wiadomości z I obszaru standardów najlepiej opanowane zostało przedstawianie związków między strukturą i funkcją w organizmie człowieka (standard 2. - współczynnik łatwości 0,67), a największą trudność sprawiło zdającym przedstawianie i wyjaśnianie zjawisk i procesów biologicznych (standard 4. - 0,41). Umiejętności z zakresu korzystania z informacji także mają zróżnicowaną łatwość. Najlepiej maturzyści radzili sobie z odczytywaniem informacji przedstawionych w różnej formie (współczynnik łatwości - 0,66), natomiast najtrudniejsze okazało się selekcjonowanie i porównywanie informacji (współczynnik łatwości - 0,35). Umiejętność przetwarzania informacji według podanych zasad była sprawdzana za pomocą pięciu zadań. Dla zdających łatwe okazało się wykonanie wykresu; natomiast trudne bądź bardzo trudne: redagowanie opisów procesów przedstawionych na schematach oraz konstruowanie schematów na podstawie informacji z tekstu.

Umiejętności sprawdzane za pomocą zadań z arkusza I sprawiły różną trudność absolwentom z poszczególnych typów szkół ponadgimnazjalnych. Poniższy wykres przedstawia porównanie współczynników łatwości umiejętności z głównych obszarów standardów dla absolwentów różnych typów szkół.

Wykres 6. Współczynniki łatwości za umiejętności z obszarów standardów wymagań egzaminacyjnych dla poziomu podstawowego w różnych typach szkół

Podobnie, jak w przypadku wyników za arkusze, widoczne jest, że umiejętności badane tegorocznym testem najlepiej opanowali absolwenci liceów ogólnokształcących. Współczynniki łatwości za umiejętności z poszczególnych obszarów standardów są prawie identyczne

dla absolwentów liceów profilowanych i techników, ale niższe o ok. 0,2 od współczynników dla absolwentów liceów ogólnokształcących. Najslabiej opanowali umiejętności i wiadomości absolwenci liceów uzupełniających - zwraca tutaj uwagę największa, względem absolwentów innych typów szkół, różnica współczynnika łatwości za umiejętności z II obszaru, czyli korzystania z informacji, a są to umiejętności przydatne w praktyce życiowej.

W arkuszu I, sprawdzającym wiadomości i umiejętności z zakresu poziomu podstawowego, znajdowały się zadania dotyczące trzech zakresów treści z podstawy programowej dla tego poziomu. Tabela nr 10 przedstawia zadania z arkusza I, pogrupowane pod względem sprawdzanych treści z podstawy programowej oraz obliczone dla nich współczynniki łatwości.

Tabela 10. Współczynniki łatwości zadań z arkusza I według zakresu treści programowych

Lp.	Zakres treści dla poziomu podstawowego	Numery zadań	Liczba punktów	Współczynnik łatwości
1.	Organizm człowieka jako zintegrowana całość i jego prawidłowe funkcjonowanie	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19	34	0,45
2.	Elementy genetyki	20, 21, 22, 23, 24	8	0,42
3.	Elementy ekologii i ochrony środowiska	25, 26, 27, 28, 29	8	0,57

Tegorocznymi maturzyści, rozwiązujący zadania z arkusza I, nie opanowali żadnych treści w stopniu zadowalającym. Tylko zadania dotyczące ekologii i ochrony środowiska sprawiły zdającym umiarkowaną trudność, natomiast zadania sprawdzające pozostałe treści okazały się trudne. Najtrudniejsze były zadania z genetyki - współczynnik łatwości 0,42.

Współczynnik łatwości dla całego arkusza II wynosi 0,43 (arkusz okazał się trudny) i jest o 0,3 niższy od współczynnika łatwości dla arkusza I. Na wykresie nr 7 przedstawiono współczynniki łatwości zadań z arkusza II dla wszystkich zdających w Okręgu, a w tabeli nr 9 - klasyfikację tych zadań według współczynników łatwości.

Wykres 7. Współczynniki łatwości dla poszczególnych zadań z arkusza II

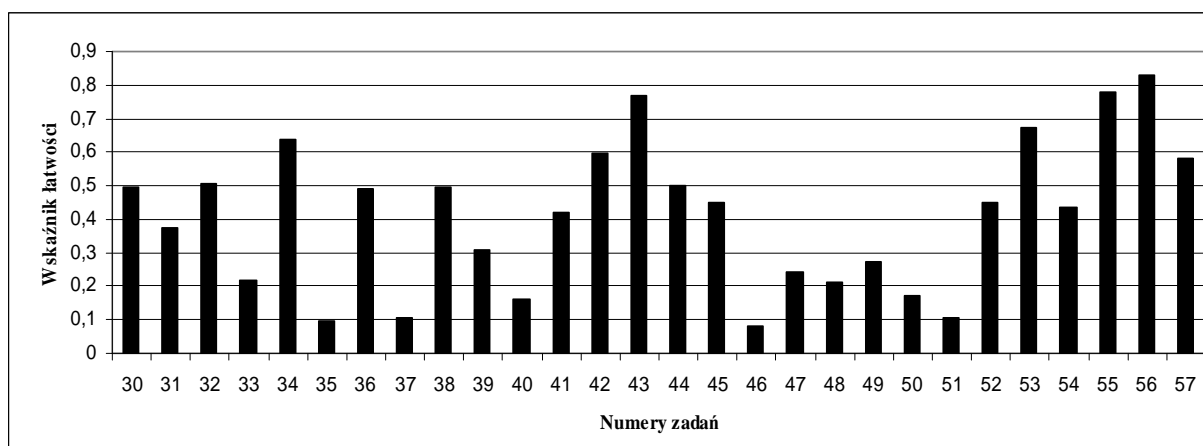

Tabela 11. Klasyfikacja zadań z arkusza II według współczynników łatwości

Stopień trudności	Współczynnik łatwości	Numery zadań	Liczba zadań
Bardzo trudne	0,00 - 0,19	35, 37, 40, 46, 50, 51,	6
Trudne	0,20 - 0,49	31, 33, 36, 39, 41, 45, 47, 48, 49, 52, 54,	11
Umiarkowanie trudne	0,50 - 0,69	30, 32, 34, 38, 42, 44, 53, 57,	8
Łatwe	0,70 - 0,89	43, 55, 56,	3
Bardzo łatwe	0,90 - 1,00	-	0

W arkuszu II nie było zadań bardzo łatwych dla tegorocznych maturzystów. Aż sześć zadań okazało się dla zdających bardzo trudnymi. Najniższe współczynniki łatwości uzyskały zadania nr 46 (0,08) oraz 35 (0,10). Zadanie nr 46 wymagało wyjaśnienia, jakie znaczenie dla pobierania wody przez skórę ma gromadzenie mocznika w płynach ustrojowych płazów, a zadanie 35. wskazania błędnej informacji dotyczącej procesu fotosyntezy i uzasadnienia swojego wyboru. Najłatwiejsze dla zdających zadanie uzyskało współczynnik 0,84 - było to zadanie nr 56, w którym należało wymienić dwa, inne niż podane w tekście, sposoby ograniczenia transportu samochodowego w miastach. Bardzo łatwe okazało się także wykonanie wykresu ilustrującego zmiany liczebności populacji reniferów (zadanie 55. - współczynnik łatwości 0,78) oraz odczytanie z tabeli informacji o aminokwasach egzogennych (zadanie 43. - współczynnik łatwości 0,77).

W II arkuszu egzaminacyjnym znajdowały się zadania ilustrujące standardy wymagań egzaminacyjnych dla poziomu rozszerzonego z trzech obszarów wiadomości i umiejętności. W tabelach nr 12 - 14 przedstawiono współczynniki łatwości dla poszczególnych umiejętności opisanych przez standardy wymagań egzaminacyjnych oraz obszary standardów. W nawiasach przy numerach zadań podane są ich współczynniki łatwości.

Tabela 12. Współczynniki łatwości dla umiejętności z I obszaru standardów (wiadomości i ich rozumienie) dla arkusza II

Standard	Numery zadań	Liczba punktów	Współczynnik łatwości	Współczynniki łatwości dla umiejętności z I obszaru
1) opisywanie budowy i funkcji na różnych poziomach organizacji życia i u różnych organizmów,	31(0,38), 32(0,51)	4	0,44	0,34
2) przedstawianie związków między strukturą i funkcją na różnych poziomach organizacji życia,	39(0,31)	2	0,31	
3) przedstawianie i wyjaśnianie zależności pomiędzy organizmem i środowiskiem,	41(0,42)	3	0,42	
4) przedstawianie i wyjaśnianie zjawisk oraz procesów biologicznych.	30(0,50), 35(0,10), 37(0,11), 40(0,16), 47(0,24), 48(0,21), 52(0,50)	9	0,27	
Razem	11	18		

Tabela 13. Współczynniki łatwości dla umiejętności z II obszaru standardów (korzystanie z informacji) dla arkusza II

Standard	Numery zadań	Liczba punktów	Współczynnik łatwości	Współczynnik łatwości dla umiejętności z II obszaru
1) odczytywanie informacji przedstawionych w różnej formie,	36(0,49), 43(0,77)	4	0,63	0,64
2) selekcjonowanie, porównywanie informacji,	34(0,64), 44(0,50), 53(0,67)	5	0,62	
3) przetwarzanie informacji według podanych zasad.	42(0,60), 55(0,78)	4	0,69	
Razem	7	13		

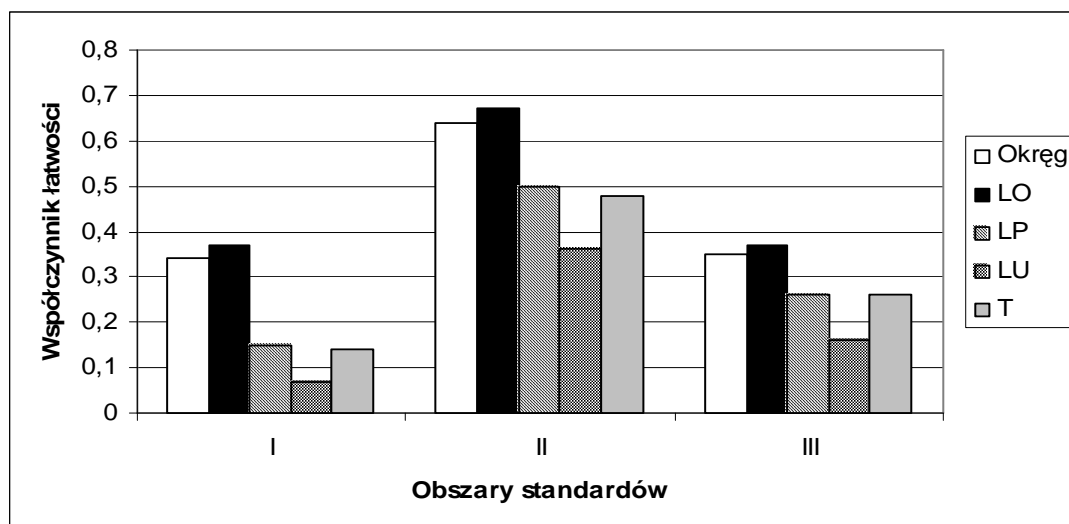
Tabela 14. Współczynniki łatwości dla umiejętności z III obszaru standardów (tworzenie informacji) dla arkusza II

Standard	Numery zadań	Liczba punktów	Współczynnik łatwości	Współczynnik łatwości dla umiejętności z III obszaru
1) planowanie działań, eksperymentów i obserwacji,	33(0,22), 56(0,83)	5	0,46	0,35
2) interpretowanie informacji i wyjaśnianie zależności przyczynowo- skutkowych pomiędzy prezentowanymi faktami,	38(0,50), 46(0,08), 49(0,27), 50(0,17), 51(0,11), 54(0,43)	10	0,24	
3) formułowanie wniosków oraz formułowanie i uzasadnianie opinii na podstawie analizy informacji.	45(0,45), 57(0,58)	4	0,51	
Razem	10	19		

Umiejętności i wiadomości z trzech obszarów standardów wymagań egzaminacyjnych z biologii dla poziomu rozszerzonego nie zostały opanowane przez tegorocznych maturzystów na zadowalającym poziomie. Rozwiązujący zadania z arkusza II mieli największe trudności z zadaniami sprawdzającymi wiadomości i ich rozumienie (I obszar standardów) - współczynnik łatwości 0,34. Najtrudniejszą umiejętnością z tego obszaru okazało się przedstawianie i wyjaśnianie zjawisk oraz procesów biologicznych (współczynnik łatwości 0,27); dużą trudność sprawiało także zdającym przedstawianie związków między strukturą i funkcją na różnych poziomach organizacji życia (współczynnik łatwości 0,31). Podobnie trudne okazały się wiadomości i umiejętności związane z tworzeniem informacji, opisane w III obszarze standardów - współczynnik łatwości 0,35. Tutaj największy problem zdający mieli z interpretowaniem informacji i wyjaśnianiem zależności przyczynowo - skutkowych pomiędzy prezentowanymi faktami. Tegoroczni maturzyści, rozwiązujący zadania z arkusza II, najlepiej radzili sobie z korzystaniem z informacji (współczynnik łatwości 0,64 - umiarkowanie trudne) - za wszystkie trzy umiejętności z tego obszaru standardów zdający uzyskali bardzo zbliżone współczynniki łatwości.

Wykres nr 8 przedstawia współczynniki łatwości za umiejętności z obszarów standardów wymagań egzaminacyjnych dla poziomu rozszerzonego w różnych typach szkół.

Wykres 8. Współczynniki łatwości za umiejętności z obszarów standardów wymagań egzaminacyjnych dla poziomu rozszerzonego w różnych typach szkół.

W arkuszu II, sprawdzającym wiadomości i umiejętności z zakresu poziomu rozszerzonego, znajdowały się zadania dotyczące różnych treści z podstawy programowej dla tego poziomu. Tabela nr 15 przedstawia zadania z arkusza I, pogrupowane pod względem sprawdzanych treści z podstawy programowej oraz obliczone dla nich współczynniki łatwości.

Tabela 15. Współczynniki łatwości dla treści z podstawy programowej w arkuszu II

	Zakres treści dla poziomu rozszerzonego	Numery zadań	Liczba punktów	Współczynnik łatwości
1.	Komórka podstawowa jednostka życia	30, 31, 32, 34, 43	9	0,56
2.	Energia i życie	35, 36, 37, 38, 45,	8	0,39
3.	Różnorodność życia na Ziemi	33, 39, 40, 41, 42, 44, 46,	14	0,33
4.	Genetyka	47, 48, 49, 50, 51,	8	0,19
5.	Ewolucja	52, 53,	4	0,56
6.	Ekologia i biogeografia	54, 55, 56,	5	0,73
7.	Biologia stosowana	57	2	0,58

Maturzyści, rozwiązujący zadania z arkusza II, na zadowalającym poziomie opanowali jedynie treści z zakresu ekologii, które były sprawdzane przez trzy zadania, z czego dwa dotyczyły umiejętności z II obszaru standardów. Trudne okazały się zadania dotyczące różnorodności życia na Ziemi oraz energii i życia, a bardzo trudne zadania z genetyki.

IV. Wnioski

- Tegoroczni absolwenci szkół ponadgimnazjalnych zdający biologię na poziomie podstawowym (arkusz I) nie opanowali na poziomie zadowalającym żadnych wiadomości i umiejętności z trzech obszarów standardów wymagań egzaminacyjnych. Na najniższym poziomie opanowane zostały umiejętności związane z tworzeniem informacji (obszar III standardów wymagań egzaminacyjnych).
- Maturzyści, rozwiązujący zadania z arkusza II (poziom rozszerzony), najslabiej opanowali wiadomości i umiejętności z I obszaru standardów wymagań egzaminacyjnych (wiadomości i ich rozumienie). Dotyczy to zwłaszcza przedstawiania i wyjaśniania zjawisk oraz procesów biologicznych, a także przedstawiania związków między strukturą i funkcją na różnych poziomach organizacji życia. Brak wiadomości widoczny jest również w niektórych zadaniach sprawdzających umiejętności przetwarzania bądź tworzenia informacji, np. większość zdających, planując zestaw kontrolny w doświadczeniu (zadanie nr 33), umieszczała pantofelki w wodzie destylowanej, co wskazywało na nieznaną proces osmozy.
- Czytanie poleceń bez zrozumienia było przyczyną tego, że zdający odpowiadali nie na temat lub pomijali część polecenia, przez co nie uzyskiwali punktów, np. wielu zdających, zamiast planować przebieg obserwacji dotyczącej wpływu wysiłku na działanie układu oddechowego, opisywało zmiany zachodzące w układzie oddechowym podczas biegu.
- Spore trudności sprawia zdającym stosowanie właściwej terminologii oraz poprawnego języka biologicznego. Bardzo często nieporadność w tym zakresie uniemożliwiała maturzystom prawidłowe rozwiązanie zadań, zwłaszcza z arkusza II.
- Dla zdających na poziomie podstawowym trudne okazało się planowanie obserwacji (zadanie nr 3 - określenie parametru oraz sposobu prowadzenia obserwacji). Rozwiązujący zadania z arkusza II mieli problem z poprawnym zaplanowaniem doświadczenia (zadanie nr 33 - określenie próby kontrolnej i badawczej oraz sposobu uzyskiwania wyników).
- Największe problemy zdający, zarówno na poziomie podstawowym jak i rozszerzonym, mieli z zadaniami dotyczącymi genetyki. Na wiadomości i umiejętności dotyczące tych treści programowych należy zwrócić szczególną uwagę w przygotowaniu absolwentów szkół ponadgimnazjalnych do egzaminu maturalnego.

Anna Przybył - Prange

2.6 Chemia

Egzamin maturalny z chemii miał formę pisemną sprawdzającą wiadomości i umiejętności określone w *Standardach wymagań egzaminacyjnych*.

Maturzyści mogli wybrać chemię jako przedmiot obowiązkowy lub dodatkowy; ci, którzy wybierali chemię jako przedmiot obowiązkowy, musieli ją zdawać na poziomie podstawowym (trwającym 120 minut) oraz mogli na poziomie rozszerzonym (trwającym 240 minut). Chemia wybierana jako przedmiot dodatkowy mogła być zdawana tylko na poziomie rozszerzonym (arkusz I i II).

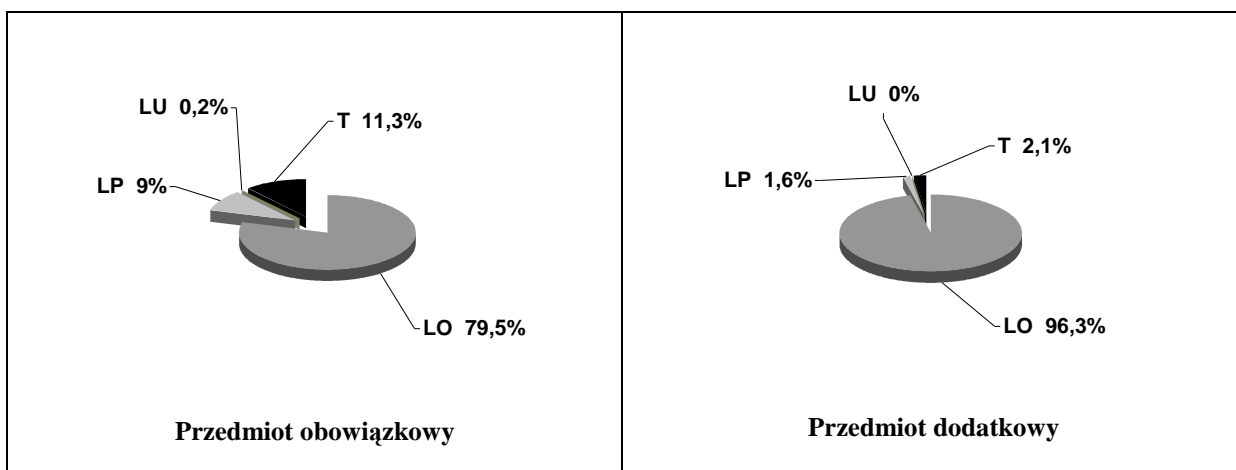
I. Statystyczna charakterystyka populacji zdających

Do egzaminu maturalnego z chemii 15 maja 2006 r w Okręgu przystąpiło 4254 absolwentów, co stanowi 6,92% wszystkich zdających. Jako przedmiot obowiązkowy chemię wybrało 1326 zdających (158 z województwa lubuskiego, 906 z województwa wielkopolskiego, 262 z województwa zachodniopomorskiego), a jako przedmiot dodatkowy - 2917 maturzystów.

Do egzaminu maturalnego z chemii na poziomie rozszerzonym przystąpiło 3850 absolwentów w Okręgu, co stanowi 90,5% zdających przedmiot.

Wybieralność chemii na egzaminie maturalnym jako przedmiotu obowiązkowego i dodatkowego w różnych typach szkół obrazuje wykres 1.

Wykres 1. Wybieralność chemii na egzaminie maturalnym w Okręgu z podziałem na typy szkół

Egzamin maturalny z chemii zdawali w przeważającej części absolwenci liceów ogólnokształcących, zarówno jako przedmiot obowiązkowy, jak i dodatkowy. Absolwenci techników i liceów profilowanych stanowili porównywalny odsetek zdających.

Szczegółowe informacje, dotyczące liczby zdających, rozwiązujących poszczególne rodzaje arkuszy w Okręgu, z podziałem na przedmiot obowiązkowy i dodatkowy oraz typ szkoły, przedstawiono w tabeli 1.

Tabela 1. Liczba zdających w Okręgu jako przedmiot obowiązkowy i dodatkowy z podziałem na typy szkół

	Przedmiot obowiązkowy					Przedmiot dodatkowy				
	Okręg	LO	LP	LU	T	Okręg	LO	LP	LU	T
Arkusz I	1326	1054	120	2	150	2928	2813	51	1	63
Arkusz II	933	826	38	–	69	2917	2808	46	1	62

Chemię podczas egzaminu maturalnego uczniowie wybierali częściej jako przedmiot dodatkowy. Absolwenci zdający chemię jako przedmiot obowiązkowy stanowili 31,2% wszystkich przystępujących do egzaminu z tego przedmiotu.

Wybieralność chemii jest zróżnicowana także ze względu na status i lokalizację szkół, co przedstawiono w tabeli 2.

Tabela 2. Liczba zdających w Okręgu na poziomie podstawowym (AI) i rozszerzonym (AII), uwzględniająca status oraz lokalizację szkół

		Status		Lokalizacja szkół			
		szkoły publiczne	szkoły niepubliczne	wieś	miejsc. do 20 tys. mieszk.	miejsc. od 20-100 tys. mieszk.	miejsc. pow. 100 tys. mieszk.
Poziom podstawowy (A I)	LO	3741	126	23	749	1551	1554
	LP	170	1	23	33	52	63
	LU	1	2	—	—	1	2
	T	211	2	27	36	100	50
	Okręg	4123	131	73	818	1704	1659
Poziom rozszerzony (A II)	LO	3514	120	15	684	1475	1460
	LP	84	—	13	18	21	32
	LU	—	1	—	—	—	1
	T	131	—	17	26	62	26
	Okręg	3729	121	45	728	1558	1519

Okolo 97% zdających egzamin maturalny z chemii na poziomie podstawowym to absolwenci szkół publicznych. Wśród przystępujących do tego egzaminu najwięcej absolwentów ukończyło szkoły ponadgimnazjalne znajdujące się w miejscowościach powyżej 20 tysięcy mieszkańców; 40% wszystkich zdających chemię na poziomie podstawowym ukończyło szkoły w miastach od 20 do 100 tysięcy mieszkańców, a w miastach powyżej 100 tysięcy mieszkańców – 39%.

Absolwenci klas dwujęzycznych, którzy wybierali chemię jako przedmiot obowiązkowy, rozwiązywali zadania zamieszczone w arkuszu III. W języku angielskim arkusz III rozwiązywało 6 zdających, w języku niemieckim – 1, a w języku francuskim – 5.

Z egzaminu maturalnego zwolnionych zostało 14 absolwentów (w województwie: lubuskim – 3, wielkopolskim - 3, zachodniopomorskim - 8). Byli to laureaci lub finaliści Olimpiady Chemicznej. Otrzymali oni maksymalną liczbę punktów za obie części egzaminu. Wyniki tej grupy absolwentów nie są brane pod uwagę przy analizie wyników maturalnych, ponieważ olimpijczycy nie rozwiązywali zadań umieszczonych w arkuszach egzaminacyjnych.

II. Opis arkuszy egzaminacyjnych

Arkusz I zawierał 27 zadań (5 zamkniętych i 22 otwarte). Dziesięć zadań punktowano w skali 0 - 1, jednaście zadań w skali 0 - 2, sześć zadań w skali 0 - 3. Zadania z arkusza I sprawdzały wiadomości i umiejętności określone w standardach wymagań dla poziomu podstawowego, w szczególności znajomość i rozumienie praw, pojęć i zjawisk chemicznych, posługiwanie się terminologią i symboliką chemiczną, znajomość właściwości najważniejszych pierwiastków i związków chemicznych, umiejętność przedstawiania i wyjaśniania zjawisk oraz umiejętność zastosowania wiedzy w praktyce.

Arkusz II zawierał 29 zadań otwartych. Trzydzieści zadań punktowano w skali 0 - 1, jednaście zadań w skali 0 - 2, pięć zadań w skali 0 - 3. Zadania z arkusza II sprawdzały wiadomości i umiejętności określone w standardach wymagań dla poziomu rozszerzonego, przede wszystkim umiejętności korzystania z różnych źródeł informacji, ich selekcji, analizy i interpretacji, umiejętności planowania eksperymentów, przewidywania obserwacji i formułowania wniosków.

Za poprawne rozwiązanie zadań z arkuszy egzaminacyjnych I i II zdający mogli otrzymać maksymalnie po 50 punktów.

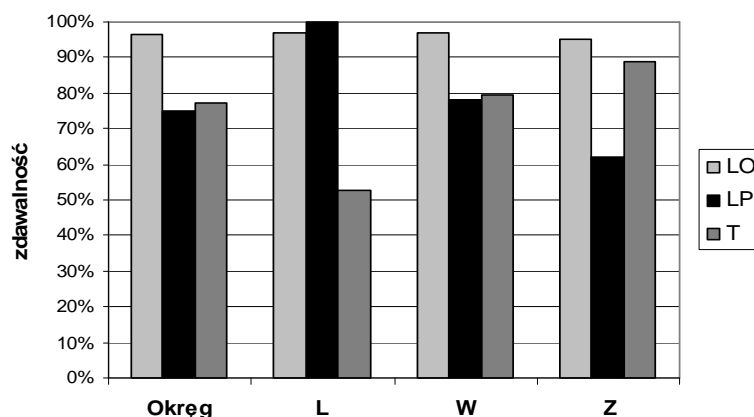
Podczas egzaminu uczniowie mieli do dyspozycji kartę wybranych tablic chemicznych oraz prosty kalkulator.

III. Ilościowa i jakościowa analiza wyników

Absolwent zdał egzamin maturalny z chemii, jeżeli wybrał chemię jako przedmiot obowiązkowy i na poziomie podstawowym otrzymał co najmniej 30% punktów (15 punktów) z 50 możliwych do uzyskania.

Spośród absolwentów, którzy wybrali chemię jako przedmiot obowiązkowy, 30 procent punktów i więcej uzyskało 1224, co stanowi 92,3% zdających. Oznacza to, że 7,7% przystępujących do egzaminu maturalnego z chemii nie zdało tego egzaminu.

Na wykresie 2. przedstawiono poziom zdawalności chemii w Okręgu i województwach (L - lubuskie, W - wielkopolskie, Z - zachodniopomorskie) z podziałem na typy szkół. Ze względu na bardzo niski odsetek zdających (0,15%) w zestawieniu pominięto licea uzupełniające.

Wykres 2. Poziom zdawalności chemii w Okręgu i województwach w różnych typach szkół

Poziom zdawalności chemii absolwentów liceów ogólnokształcących we wszystkich województwach i w Okręgu kształtuje się podobnie – około 97%. W województwie wielkopolskim zdawalność absolwentów liceów profilowanych i techników jest niemal identyczna (około 80%) i niższa o około 17% od zdawalności absolwentów liceów ogólnokształcących. W województwie zachodniopomorskim absolwenci techników osiągnęli o 5% niższy poziom zdawalności niż absolwenci liceów ogólnokształcących, a o 15% wyższy od absolwentów liceów profilowanych. W województwie lubuskim różnica między poziomem zdawalności absolwentów techników i liceów profilowanych jest jeszcze większa (około 47%). 100 % absolwentów liceów profilowanych z województwa lubuskiego zdało egzamin.

Średnie wyniki, uzyskane przez zdających z różnych typów szkół w Okręgu, charakteryzują się dużym zróżnicowaniem, co obrazuje poniższa tabela.

Tabela 3. Średnie wyniki procentowe za arkusz I i II w Okręgu z przedmiotu obowiązkowego i dodatkowego z podziałem na typy szkół

	Przedmiot obowiązkowy					Przedmiot dodatkowy				
	Okręg	LO	LP	LU	T	Okręg	LO	LP	LU	T
Arkusz I	65,8	71,3	43,1	25,0	46,1	70,6	71,8	42,2	10,0	41,6
Arkusz II	50,4	53,8	24,4	–	24,8	47,4	48,5	21,2	6,0	19,0

Średni wynik procentowy uzyskany przez zdających egzamin maturalny z chemii w Okręgu dla poziomu podstawowego (arkusz I) wynosi 69,1%, a dla poziomu rozszerzonego (arkusz II) - 48,2%.

Najwyższe wyniki osiągnęli absolwenci liceów ogólnokształcących. Maturzyści kończący licea profilowane i technika uzyskali wyniki znacznie poniżej średniego wyniku dla Okręgu i niższe o około 25% od absolwentów liceów ogólnokształcących, zarówno na poziomie podstawowym jak i rozszerzonym. Najniższe wyniki uzyskali absolwenci liceów uzupełniających.

Różnice są widoczne także pomiędzy średnimi wynikami uzyskanymi przez absolwentów, którzy wybrali chemię jako przedmiot obowiązkowy, a tymi, którzy wybrali chemię jako przedmiot dodatkowy. Najwyższe wyniki z poziomu podstawowego (arkusz I)

osiągnęli absolwenci liceów ogólnokształcących, wybierający chemię na egzaminie maturalnym jako przedmiot dodatkowy (71,8%). Najniższe wyniki za arkusz I osiągnęli absolwenci liceów uzupełniających, zdający chemię jako przedmiot dodatkowy (10%).

Na zróżnicowanie wyników ma również wpływ status szkoły i wielkość miejscowości, w której szkoła się znajduje, co przedstawiono w tabeli 4.

Tabela 4. Średnie wyniki procentowe za arkusz I i II w Okręgu z podziałem na typy szkół, uwzględniające status oraz lokalizację szkół

		Status		Lokalizacja szkół			
		szkoły publiczne	szkoły niepubliczne	wieś	miejsc. do 20 tys. mieszk.	miejsc. od 20-100 tys. mieszk.	miejsc. pow. 100 tys. mieszk.
Poziom podstawowy	LO	71,7	70,0	47,0	64,8	73,1	73,8
	LP	43,0	6,0	50,3	35,6	42,4	44,2
	LU	32,0	14,0	—	—	32,0	14,0
	T	44,7	47,0	44,4	45,8	45,7	42,2
	Okręg	69,1	68,3	47,1	62,8	70,5	71,6
Poziom rozszerzony	LO	49,8	48,3	24,9	41,0	50,0	53,8
	LP	22,6	—	28,8	16,2	24,3	21,6
	LU	—	6,0	—	—	—	6,0
	T	22,1	—	22,1	19,0	23,4	21,8
	Okręg	48,2	47,9	25,0	39,6	48,6	52,5

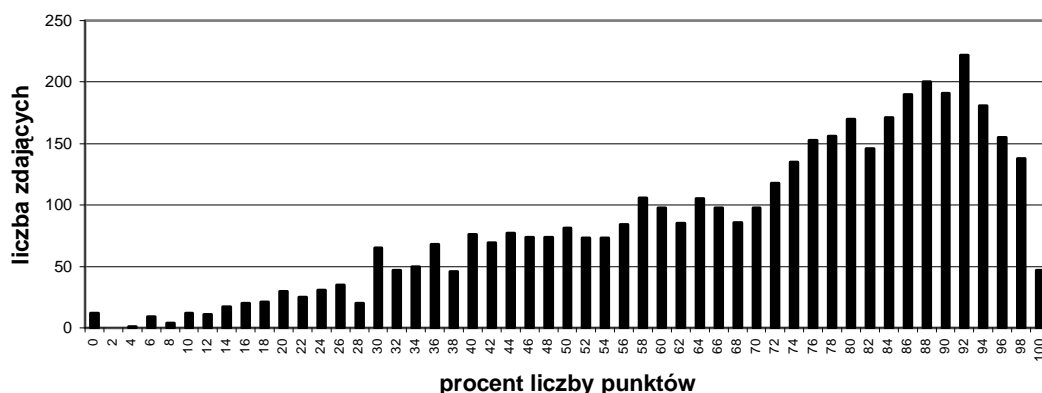
O efektach kształcenia przez szkołę informuje średnia wyników za rozwiązanie zadań zamieszczonych w arkuszach egzaminacyjnych. Absolwenci publicznych i niepublicznych liceów ogólnokształcących osiągnęli zbliżone wyniki podczas egzaminu maturalnego z chemii i najwyższe spośród typów szkół, zarówno na poziomie podstawowym, jak i rozszerzonym. Wyniki zdających pozostałych typów szkół były zróżnicowane.

Spośród absolwentów liceów ogólnokształcących podczas egzaminu maturalnego z chemii najniższy wynik uzyskali maturzyści szkół położonych na wsi, a najwyższy absolwenci szkół zlokalizowanych w dużych miastach. Natomiast wyniki absolwentów techników nie zależały od lokalizacji szkół. Absolwenci liceów profilowanych znajdujących się na wsiach uzyskali niższe wyniki niż ci, którzy uczyli się w większych miejscowościach.

Dwunastu absolwentów klas dwujęzycznych rozwiązywało zadania z arkusza III, uzyskując średni wynik 81,8% liczby punktów.

Na wykresie 3. przedstawiono rozkład wyników procentowych za rozwiązanie zadań z arkusza I (poziom podstawowy).

Wykres 3. Rozkład wyników procentowych dla Okręgu uzyskanych przez absolwentów za zadania z arkusza I

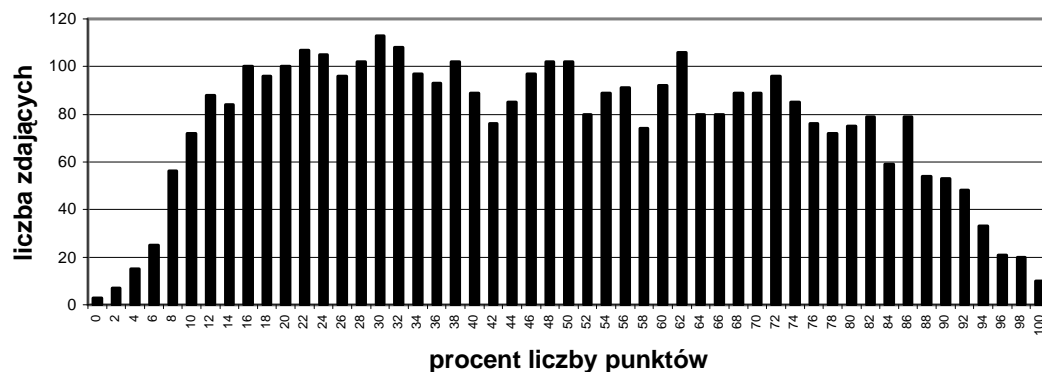

Rozkład wyników procentowych za rozwiązanie zadań z arkusza I jest silnie lewoskośny, lekko spłaszczony. Około 41 % zdających uzyskało wyniki poniżej 70% punktów możliwych do uzyskania.

Wynik średni wynosi 34,54 punkty (69,1%), a wynik środkowy - 37 punktów (74%). Najczęściej powtarzający się wynik to 46 punktów (92%). Odchylenie standardowe ma wartość 11,24 punktów, co oznacza, że zróżnicowanie wyników jest bardzo duże, a 70,2% zdających osiągnęło wyniki w granicach od 23 do 46 punktów. Najniższy wynik (0 punktów) w Okręgu uzyskało 12 zdających (0,28%). Najwyższy wynik - 50 punktów osiągnęło 47 absolwentów (1,1%). Taki rezultat uzyskany przez maturzystów informuje o tym, że dla zdających zadania z arkusza I okazały się umiarkowanie trudne.

Rozkład wyników procentowych za rozwiązanie zadań z arkusza II, uzyskanych przez absolwentów zdających maturę z chemii na poziomie rozszerzonym, przedstawia wykres 4.

Wykres 4. Rozkład wyników procentowych dla Okręgu uzyskanych przez absolwentów za zadania z arkusza II

Rozkład wyników procentowych uzyskanych za rozwiązanie zadań z arkusza II daje wykres spłaszczony, charakteryzujący się dużym zróżnicowaniem wyników.

Średni wynik wynosi 24,09 punktu (48,2%), a wynik środkowy - 24 punkty (48%). Najczęściej powtarzający się wynik to 15 punktów (30%). Odchylenie standardowe ma wartość 12,34 punktu. Świadczy to o bardzo dużym zróżnicowaniu przygotowania piszących, 60,6% zdających osiągnęło wyniki w granicach od 12 do 36 punktów. Najniższy wynik równy 0 punktów uzyskało 3 absolwentów (0,08%). Najwyższy wynik w Okręgu (50 punktów) osiągnęło 10 zdających (0,26%). Analizując przytoczone wyniki, można wnioskować, że zadania z tego arkusza okazały się dla większości zdających trudne.

Na podstawie analizy wartości współczynnika łatwości dla całych arkuszy i dla poszczególnych zadań można wnikliwiej ocenić poziom opanowania wiadomości i umiejętności zdających. Wykres 5. jest graficzną ilustracją wartości współczynników łatwości zadań z arkusza I, a tabela 7. przedstawia liczbę zadań z arkusza I przyporządkowanych do przedziałów współczynników łatwości.

Wykres 5. Współczynniki łatwości dla poszczególnych zadań z arkusza I

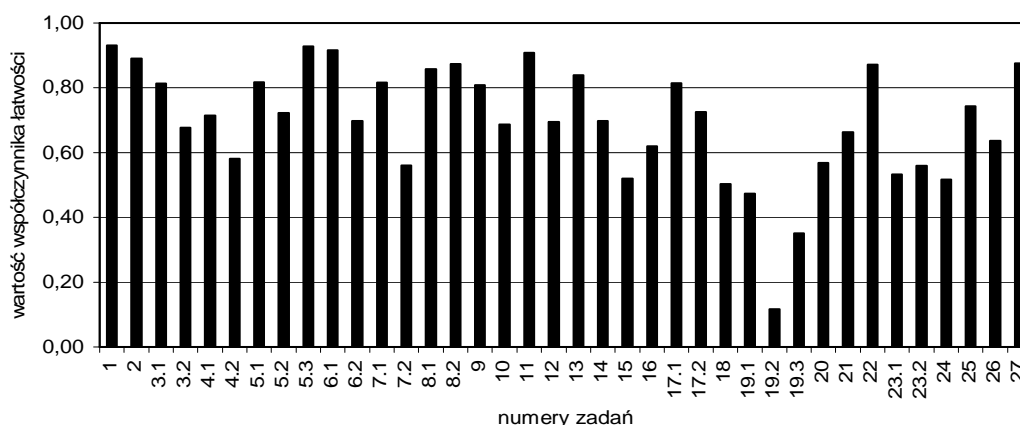

Tabela 7. Liczba zadań z arkusza I przyporządkowanych do przedziałów współczynnika łatwości

Współczynnik łatwości	0,00 – 0,19	0,20 – 0,49	0,50 – 0,69	0,70 – 0,89	0,90 – 1,00
Opis zadania	bardzo trudne	trudne	umiarkowanie trudne	łatwe	bardzo łatwe
Liczba zadań	1	2	14	17	4
% liczby punktów	2	4	42	44	8

Wartość współczynnika łatwości dla całego arkusza I (0,69) znajduje się w górnej granicy przedziału określanego jako umiarkowanie trudny.

Analizując dane z wykresu 5. i tabeli 7., można stwierdzić, że najmniej problemów sprawiały absolwentom zadania dotyczące: analizy zapisu konfiguracji elektronowej pierwiastka i wypisania elektronów walencyjnych (zadanie 1.); uzupełnienia brakujących danych

na podstawie informacji podanych w formie schematu procesów chemicznych (zadanie 5.3); wykorzystania danych zawartych w tablicach rozpuszczalności do projektowania reakcji strąceniowych (zadanie 6.1); interpretowania informacji oraz formułowania wniosków (zadanie 11.).

Zdający mieli trudności przy projektowaniu doświadczenia z wyborem odczynnika, spośród podanych (zadanie 19.1) i zapisaniem równania reakcji ilustrującego różnice w aktywności fluorowców (zadanie 19.3). Bardzo trudne okazało się dla nich przewidywanie obserwacji (zadanie 19.2).

W tabelach od 8. – 10. przedstawiono współczynniki łatwości wszystkich umiejętności, które są opisane przez poszczególne standardy w obszarach standardów.

Tabela 8. Współczynniki łatwości dla zadań oraz umiejętności z I obszaru standardów (wiadomości i ich rozumienie) dla arkusza I

Standard	Numery oraz łatwości zadań	Liczba punktów	Wskaźnik łatwości	Wskaźnik łatwości dla umiejętności z I obszaru
1) znajomość i rozumienie praw, pojęć i zjawisk chemicznych, posługiwanie się terminologią i symboliką chemiczną,	2(0,93), 3.2(0,68), 5.2(0,72), 22(0,87), 7.1(0,82), 17.1(0,81), 21(0,66), 25(0,74)	8	0,78	0,72
2) opisywanie właściwości najważniejszych pierwiastków i związków chemicznych oraz ich zastosowania,	8.2(0,87), 9(0,81), 18(0,50), 26(0,64)	5	0,73	
3) przedstawianie i wyjaśnianie zjawisk i procesów chemicznych.	3.1(0,81), 15(0,52), 5.1(0,82), 6.2(0,70), 12(0,69), 17.2(0,73), 24(0,52)	12	0,67	
Razem	19	25		

Tabela 9. Współczynniki łatwości dla umiejętności z II obszaru standardów (korzystanie z informacji) dla arkusza I

Standard	Numery zadań	Liczba punktów	Wskaźnik łatwości	Wskaźnik łatwości dla umiejętności z I obszaru
1) odczytywanie i analizowanie informacji przedstawionych w różnej formie,	1(0,93), 4.1(0,72), 6.1(0,92), 10(0,69)	5	0,79	0,71
2) uzupełnianie brakujących informacji na podstawie analizy informacji przedstawionych w różnej formie,	5.3(0,93)	1	0,93	
3) selekcjonowanie, porównywanie informacji,	7.2(0,56), 14(0,70)	3	0,65	
4) przetwarzanie informacji według podanych zasad,	20(0,57), 16(0,62)	3	0,59	
5) wykonywanie obliczeń chemicznych.	4.2(0,58), 13(0,84)	4	0,71	
Razem	11	16		

Tabela 10. Współczynniki łatwości dla umiejętności z III obszaru standardów (tworzenie informacji) dla arkusza I

Standard	Numery zadań	Liczba punktów	Wskaźnik łatwości	Wskaźnik łatwości dla umiejętności z I obszaru
1) wyjaśnianie zależności przyczynowo-skutkowych,	8.1(0,86), 23.1(0,53), 27(0,88)	3	0,76	0,58
2) planowanie typowych eksperymentów i przewidywanie obserwacji,	19.1(0,47), 19.2(0,12), 19.3(0,35)	3	0,31	
3) interpretowanie informacji oraz formułowanie wniosków.	11(0,91), 23.2(0,56)	3	0,68	
Razem	8	9		

Z analizy danych zawartych w powyższych tabelach wynika, że absolwenci zdający egzamin na poziomie podstawowym najlepiej opanowali umiejętności z obszaru I (wiadomości i rozumienie, współczynnik łatwości 0,72). W ramach tego obszaru trudniejsze dla zdających okazały się zadania, w których należało wykazać się umiejętnością przedstawiania i wyjaśniania zjawisk i procesów chemicznych. Za zadania te można było uzyskać najwięcej punktów. Umiejętności z III obszaru standardów (tworzenie informacji) nie zostały opanowane przez zdających w zadowalającym stopniu (współczynnik łatwości 0,58). Absolwenci dobrze radzą sobie tylko z zadaniami wymagającymi wyjaśniania zależności przyczynowo – skutkowych między budową substancji a jej właściwościami (standard I, współczynnik łatwości 0,76).

Inaczej przedstawiają się wyniki uzyskane przez zdających za rozwiązanie zadań z arkusza II (poziom rozszerzony).

Wykres 6. jest ilustracją wartości współczynników łatwości zadań z arkusza II, a w tabeli 11 przyporządkowano te zadania do odpowiednich przedziałów współczynników łatwości.

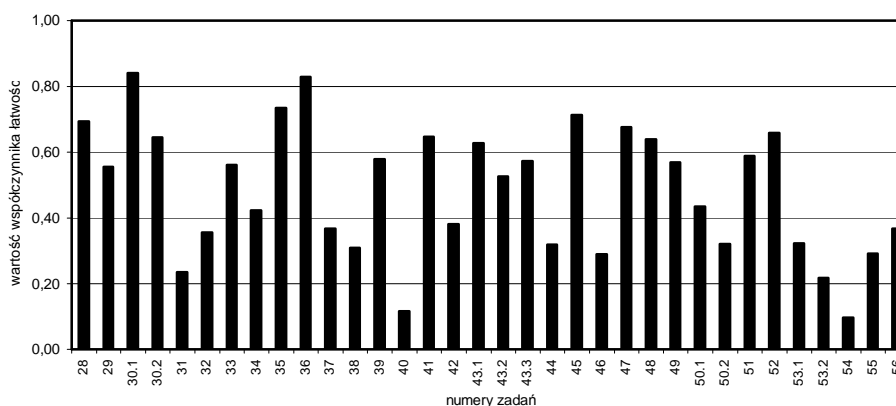
Wykres 6. Współczynniki łatwości dla poszczególnych zadań z arkusza II

Tabela 11. Liczba zadań z arkusza II przyporządkowanych do przedziałów współczynnika łatwości

Współczynnik łatwości	0,00 – 0,19	0,20 – 0,49	0,50 – 0,69	0,70 – 0,89	0,90 – 1,00
Opis zadania	bardzo trudne	trudne	umiarkowanie trudne	łatwe	bardzo łatwe
Liczba zadań	2	15	12	5	0
% liczby punktów	4	48	36	12	0

Wartość współczynnika łatwości dla całego arkusza II (0,48) znajduje się w górnej granicy przedziału określanego jako trudny.

W arkuszu II nie było zadań bardzo łatwych dla zdających. Dwa zadania okazały się bardzo trudne. Zadanie 40. prawidłowo rozwiązało około 12% absolwentów. Należało zapisać w nim równanie reakcji otrzymywania wodorosoli. Zadanie 54., w którym należało wyjaśnić, dlaczego preparatu zawierającego wodorotlenek sodu nie można stosować do czyszczenia instalacji aluminiowych, rozwiązało zaledwie około 10% zdających.

Tabele 12. – 14., przedstawione poniżej, obrazują wartości współczynników łatwości dla poszczególnych umiejętności opisanych przez standardy wymagań egzaminacyjnych i obszary standardów.

Tabela 12. Współczynniki łatwości dla zadań oraz umiejętności z I obszaru standardów (wiadomości i ich rozumienie) dla arkusza II

Standard	Numery oraz łatwości zadań	Liczba punktów	Wskaźnik łatwości	Wskaźnik łatwości dla umiejętności z I obszaru
1) znajomość i rozumienie praw, pojęć i zjawisk chemicznych, posługiwanie się terminologią i symboliką chemiczną,	28 (0,69), 30.1 (0,84), 30.2 (0,64), 43.3 (0,537), 47 (0,68), 48 (0,64), 49 (0,57), 51 (0,59)	10	0,65	0,51
2) opisywanie właściwości najważniejszych pierwiastków i związków chemicznych oraz ich zastosowania,	39 (0,58)	1	0,58	
3) przedstawianie i wyjaśnianie zjawisk i procesów chemicznych.	31 (0,23), 33 (0,56), 40 (0,12), 43.1 (0,63), 43.2 (0,53), 44 (0,32), 55 (0,29)	9	0,36	
Razem	16	20		

Tabela 13. Współczynniki łatwości dla umiejętności z II obszaru standardów (korzystanie z informacji) dla arkusza II

Standard	Numery zadań	Liczba punktów	Wskaźnik łatwości	Wskaźnik łatwości dla umiejętności z I obszaru
1) odczytywanie i analizowanie informacji przedstawionych w różnej formie,	32(0,36), 35(0,73)	4	0,55	0,46
2) uzupełnianie brakujących informacji na podstawie analizy informacji przedstawionych w różnej formie,	50.1(0,43), 50.2(0,32)	2	0,38	
3) selekcjonowanie, porównywanie informacji,	38(0,31), 45(0,71)	2	0,51	
4) przetwarzanie informacji według podanych zasad,	-	-	-	
5) wykonywanie obliczeń chemicznych.	29(0,56), 34(0,42), 37(0,37), 42(0,38)	11	0,44	
Razem	10	19		

Tabela 14. Współczynniki łatwości dla umiejętności z III obszaru standardów (tworzenie informacji) dla arkusza II

Standard	Numery zadań	Liczba punktów	Wskaźnik łatwości	Wskaźnik łatwości dla umiejętności z I obszaru
1) wyjaśnianie zależności przyczynowo-skutkowych,	36(0,83), 41(0,65), 54(0,10), 56(0,37)	5	0,52	0,52
2) planowanie typowych eksperymentów i przewidywanie obserwacji,	53.1(0,32), 53.2(0,22)	3	0,29	
3) interpretowanie informacji oraz formułowanie wniosków.	46(0,29), 52(0,66)	3	0,53	
Razem	8	11		

Opanowanie umiejętności i wiadomości z trzech obszarów standardów wymagań egzaminacyjnych na poziomie rozszerzonym nie jest zadowalające. Trudne dla zdających okazały się zadania sprawdzające umiejętności z II obszaru (korzystanie z informacji, współczynnik łatwości 0,46). Najtrudniejsze dla maturzystów okazały się zadania sprawdzające umiejętności ze standardu 2. obszaru III (tworzenie informacji, współczynnik łatwości 0,29). Zdającym sprawiało wyjątkową trudność planowanie typowych eksperymentów i przewidywanie obserwacji.

IV. Wnioski

- Zadania z arkusza I okazały się dla piszących umiarkowanie trudne (współczynnik łatwości 0,69), natomiast zadania z arkusza II były dla zdających trudne (współczynnik łatwości 0,48).
- Na poziomie podstawowym najłatwiejsze dla zdających okazały się zadania sprawdzające umiejętności z obszaru I (wiadomości i rozumienie) i II (korzystanie i przetwarzanie informacji) standardów wymagań egzaminacyjnych. Absolwenci w zadowalającym stopniu opanowali umiejętności opisane przez te obszary standardów. Trudniejsze okazały się zadania z obszaru III, sprawdzające opanowanie umiejętności rozwiązywania problemów, tworzenia i interpretowania informacji. Należałoby zwrócić szczególną uwagę na doskonalenie umiejętności projektowania typowych eksperymentów i przewidywania obserwacji.
- Na poziomie rozszerzonym łatwiejsze dla zdających okazały się zadania sprawdzające umiejętności z obszaru I (wiadomości i rozumienie) i III (tworzenie informacji), a najtrudniejsze - zadania z obszaru II (korzystanie i przetwarzanie informacji) standardów wymagań egzaminacyjnych. Wynika z tego, że należy doskonalić umiejętności wykonywania obliczeń chemicznych, a także wykorzystywania i przetwarzania informacji.

Agnieszka Michalska

2.7 Fizyka i astronomia

Egzamin na poziomie podstawowym trwał 120 minut i polegał na rozwiązywaniu zadań z arkusza I.

Egzamin na poziomie rozszerzonym trwał 240 minut i składał się z dwóch części: pierwszej, podczas której zdający rozwiązywali zadania z tego samego arkusza I, co dla poziomu podstawowego (120 minut) i drugiej, polegającej na rozwiązywaniu zadań z arkusza II (120 minut), obejmujących zakres wymagań egzaminacyjnych dla poziomu podstawowego i rozszerzonego.

Egzamin z fizyki i astronomii jako przedmiotu dodatkowego zdawany był na poziomie rozszerzonym, trwał 240 minut i składał się z dwóch części (jak dla poziomu rozszerzonego).

Za poprawne rozwiązanie wszystkich zadań na poziomie podstawowym (z arkusza I) zdający mógł uzyskać maksymalnie 50 punktów. Liczba punktów otrzymana za rozwiązanie zadań maturalnych na poziomie rozszerzonym (z arkusza II) nie miała wpływu na zdanie egzaminu.

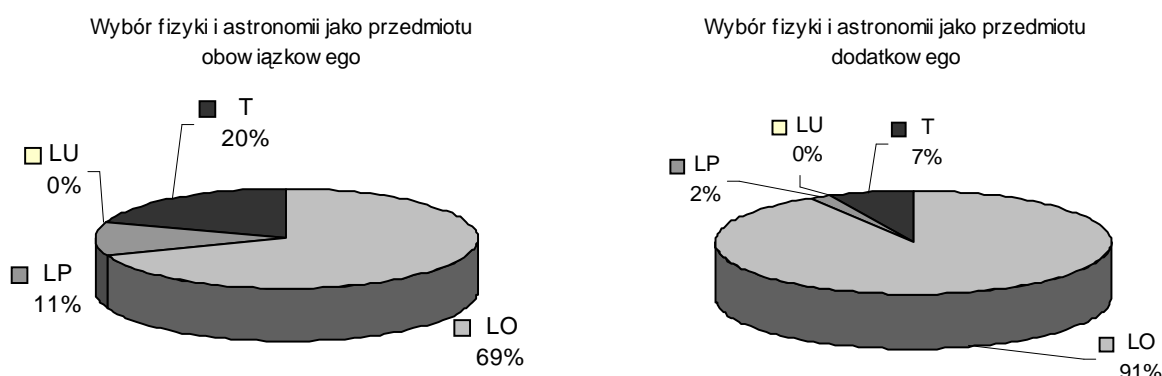
I. Statystyczna charakterystyka populacji zdających

Do egzaminu maturalnego z fizyki i astronomii przystąpiło 3212 absolwentów (5,22% wszystkich zdających) z 350 szkół w Okręgu. Jako przedmiot obowiązkowy fizykę i astronomię wybrały 252 osoby, jako przedmiot dodatkowy 2944 zdających. Spośród absolwentów, którzy wybrali fizykę i astronomię jako przedmiot obowiązkowy, 30 i więcej procent punktów uzyskało 214 zdających, co stanowi 84,92%.

Z egzaminu zwolnionych było 8 olimpijczyków (2 z województwa lubuskiego, 3 z wielkopolskiego oraz 3 z zachodniopomorskiego). Otrzymali oni maksymalną liczbę punktów za obie części egzaminu, ale ich wyniki nie będą brane pod uwagę w analizie ilościowej i jakościowej, ponieważ nie rozwiązywali oni zadań z arkuszy egzaminacyjnych.

Wybór fizyki i astronomii jest zróżnicowany w zależności od typów szkół. W liceach uzupełniających fizyka i astronomia nie była wybierana przez absolwentów jako przedmiot egzaminacyjny.

Wykres 1. Wybór fizyki i astronomii jako przedmiotu obowiązkowego i dodatkowego w różnych typach szkół

Uwagę zwraca duża dysproporcja między liczbą maturzystów w liceach ogólnokształcących i pozostałych typach szkół. Największą część zdających stanowią absolwenci LO.

Bardziej szczegółowe informacje o wybieralności fizyki i astronomii uzyskamy na podstawie danych liczbowych zamieszczonych w tabeli 1. i 2.

Tabela 1. Liczba zdających egzamin maturalny z fizyki i astronomii jako przedmiot obowiązkowy i dodatkowy z podziałem na typy szkół w Okręgu

		LO	LP	LU	T	Okręg
Przedmiot obowiązkowy	Arkusz I	175	27	-	50	252
	Arkusz II	123	8	-	20	151
Przedmiot dodatkowy	Arkusz I	2699	56	-	205	2960
	Arkusz II	2688	54	-	202	2944

Specyficznym aspektem wyboru przedmiotu jest to, że funkcjonuje on głównie jako przedmiot dodatkowy zdawany przez absolwentów liceów ogólnokształcących. Tak dużą liczbę zdających przedmiot dodatkowy można wytłumaczyć wymaganiami rekrutacyjnymi wyższych uczelni i obawami przed brakiem uzyskania niezbędnych 30% na poziomie podstawowym, jeśli byłby to przedmiot obowiązkowy. To stanowisko potwierdzi średnia wyników uzyskanych na egzaminie maturalnym.

Absolwenci klas dwujęzycznych mogli rozwiązywać zadania z **arkusza III**, zawierającego treści fizyczne wyrażone w języku obcym, nauczonym w szkole. Z możliwości tej w Okręgu skorzystało 6 piszących z klas dwujęzycznych: 2 z wykładowym językiem francuskim oraz 4 z językiem niemieckim.

Istotne informacje na temat zdających można uzyskać, jeśli weźmiemy pod uwagę status szkół i typy miejscowości, w których te szkoły się znajdują.

Tabela 2. Liczba zdających w Okręgu na poziomie podstawowym i rozszerzonym z podziałem na status szkół i ich lokalizację

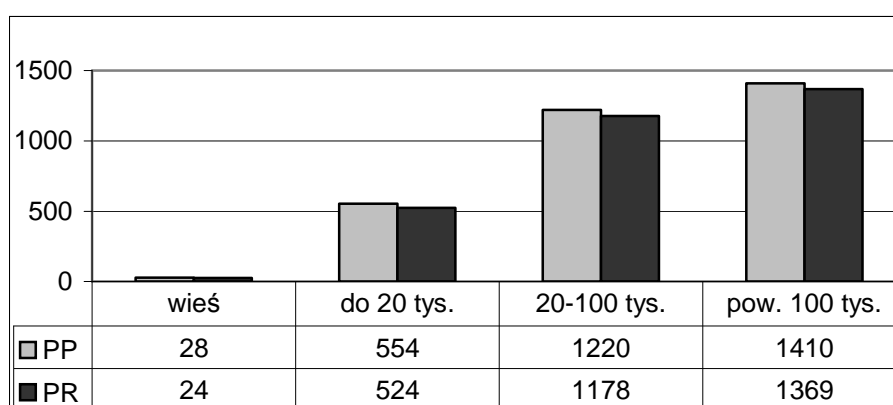
		Status szkoły		Miejscowość			
		publiczne	niepubliczne	wieś	do 20 tys. mieszk.	20-100 tys. mieszk.	pow.100 tys. mieszk.
poziom podstawowy	LO	2784	90	20	501	1125	1228
	LP	83	-	6	6	27	44
	T	255	-	2	47	68	138
	razem	3122	90	28	554	1220	1410
poziom rozszerzony	LO	2723	88	19	482	1107	1203
	LP	62	-	4	3	16	39
	T	222	-	1	39	55	127
	razem	3007	88	24	524	1178	1369

Na uwagę zasługuje fakt, że w każdym typie miejscowości fizyka i astronomia wybierana jest jako przedmiot egzaminacyjny. W średnich i dużych miastach różnice w liczbie zdających na poziomie podstawowym i rozszerzonym są niewielkie.

Absolwenci szkół niepublicznych stanowią niewielki procent zdających (2,88%) i są to wyłącznie maturzyści liceów ogólnokształcących.

Liczby zdających na poziomie podstawowym i rozszerzonym w różnych typach miejscowości są porównywalne, co ilustruje poniższy wykres. Świadczy to o konsekwentnym i świadomym wyborze przedmiotu.

Wykres 2. Liczba zdających na poziomie podstawowym (PP) i rozszerzonym (PR) w zależności od lokalizacji szkoły

II. Opis zestawów egzaminacyjnych (arkuszy)

Zadania z arkusza I i II sprawdzały wiedzę i umiejętności zastosowania tej wiedzy zapisane w *Standardach wymagań egzaminacyjnych* opartych na treściach podstawy programowej.

Arkuszy pierwszy składał się z 10 zadań zamkniętych punktowanych od 0 do 1 punktu oraz 11 zadań otwartych krótkiej i dłuższej odpowiedzi, za które zdający mógł uzyskać od 0 do 5 punktów. Zadania sprawdzały wybrane zagadnienia z zakresu wymagań egzaminacyjnych z poziomu podstawowego. Za zadania sprawdzające opanowanie wiadomości i umiejętności opisanych w obszarze I (wiadomości i rozumienie) można było uzyskać 46% punktów, za zadania z obszaru II (korzystanie z informacji) 34% punktów i za zadania z obszaru III (tworzenie informacji) 20% punktów.

Arkuszy drugi składał się z 5 zadań otwartych o rozbudowanej strukturze, punktowanych od 0 do 10 punktów. Zadania dotyczyły treści z zakresu wymagań egzaminacyjnych dla poziomu podstawowego i rozszerzonego. Za zadania sprawdzające opanowanie umiejętności opisanych w obszarze I (wiadomości i rozumienie) można było uzyskać 32% punktów, 38% za zadania z obszaru II (korzystanie z informacji) i 30% za zadania z obszaru III (tworzenie informacji).

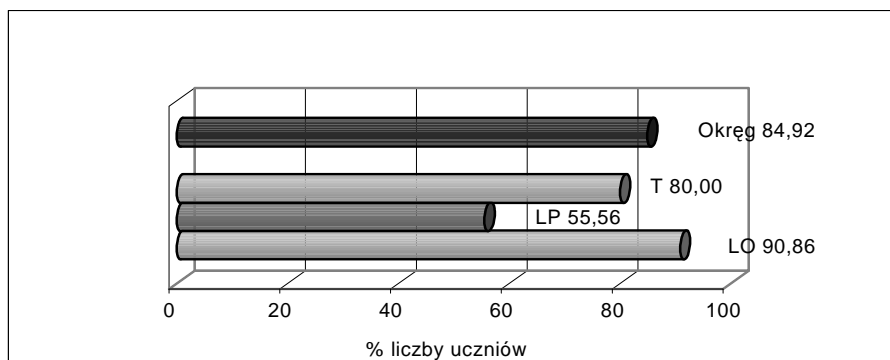
Podczas obu części egzaminu zdający mógł korzystać z *Karty wzorów i stałych fizycznych* oraz z kalkulatora prostego.

III. Ilościowa i jakościowa analiza wyników

Absolwent **zdał** egzamin maturalny z fizyki i astronomii, jeżeli wybrał go jako przedmiot obowiązkowy i otrzymał co najmniej **30%** punktów (15 pkt) możliwych do uzyskania za zadania z arkusza I (na poziomie podstawowym).

Zdawalność w różnych typach szkół kształtowała się następująco:

Wykres 3. Zdawalność fizyki i astronomii w różnych typach szkół

Najniższa procentowo zdawalność egzaminu występuje w liceach profilowanych. To one wpłynęły na obniżenie średniej zdawalności w Okręgu. Natomiast licea ogólnokształcące i technika nie wykazują tak znacznych różnic zdawalności mimo odmiennego profilu kształcenia. Absolwenci liceów uzupełniających nie zdawali fizyki i astronomii.

Poziom wyników uzyskanych w różnych typach szkół przedstawia tabela 3.

Tabela 3. Średni wynik procentowy egzaminu maturalnego z fizyki i astronomii jako przedmiotu obowiązkowego i dodatkowego z podziałem na typy szkół w Okręgu

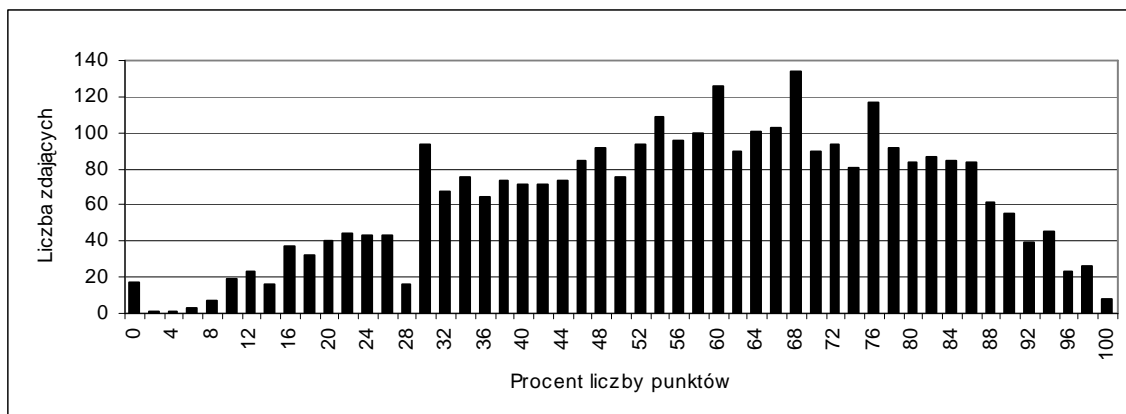
		LO	LP	LU	T	Okręg
Przedmiot obowiązkowy	Arkusz I	61,83	32,15	-	45,92	55,56
	Arkusz II	47,79	22,50	-	24,40	43,35
Przedmiot dodatkowy	Arkusz I	59,46	35,54	-	40,40	57,69
	Arkusz II	59,70	36,85	-	41,00	58,00

Wyniki uzyskane przez absolwentów liceów ogólnokształcących są najwyższe. Między zdającymi z liceów profilowanych i techników występuje niewielka różnica na poziomie rozszerzonym, natomiast wyraźnie większa na poziomie podstawowym. Ogólny poziom zdawalności w Okręgu nie jest zadowalający.

Za rozwiązanie zadań z **arkusza pierwszego** zdający uzyskiwali średnio 57,52% punktów (28,76 pkt na 50 możliwych). Ośmioro piszących osiągnęło wynik maksymalny – 100% punktów (50 pkt). Najniższy wynik 0% punktów uzyskało 17 zdających. Wynik niższy od progu zdawalności 30% punktów (15 pkt) otrzymało 38 piszących. Najczęściej uzyskiwano wynik 68% punktów (34 pkt). Sześciu absolwentów klas dwujęzycznych uzyskało średnio 63% punktów (31,50 pkt).

Rozkład wyników procentowych, uzyskanych przez wszystkich rozwiązujących zadania z arkusza I, przedstawia wykres 4.

Wykres 4. Rozkład wyników procentowych uzyskanych przez zdających za zadania z arkusza I

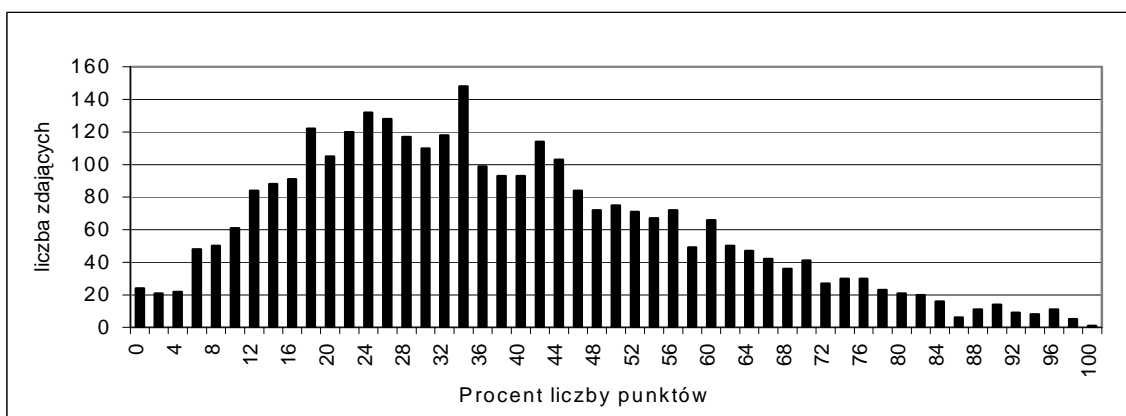

Rozkład wyników procentowych wykazuje niewielką ujemną skośność (asymetrię lewostronną) i lekkie spłaszczenie. Oznacza to, że dość liczna grupa zdających (15,08%) uzyskała wynik poniżej progu zdawalności. Na uwagę zasługuje fakt wypiętrzenia przy 30% punktów (15 pkt), czyli granicy zaliczenia. Prace tzw. *progowe* sprawdzane były szczególnie wnikliwie i wielokrotnie weryfikowane. Nieco spłaszczony rozkład wskazuje na duży rozrzut wyników.

Za rozwiązanie zadań z **arkusza drugiego** zdający uzyskiwali średnio 37,60% punktów (18,80 pkt na 50 możliwych). Najniższy wynik w Okręgu wyniósł 0% punktów (0 pkt), a najwyższy 100% punktów (50 pkt). Najwyższy wynik osiągnęła 1 osoba. Za rozwiązanie zadań z arkusza II nie uzyskało ani jednego punktu 24 zdających. Najczęściej (148 zdających) uzyskiwano wynik 34% punktów (17 pkt). Sześcioro absolwentów klas dwujęzycznych uzyskało średnio 41,43% punktów (20,67 pkt), a za rozwiązanie zadań z arkusza III średnio 34% punktów (17 pkt).

Rozkład wyników procentowych uzyskanych przez wszystkich rozwiązujących zadania z arkusza II przedstawia wykres 5.

Wykres 5. Rozkład wyników procentowych uzyskanych przez zdających za zadania z arkusza II

Rozkład wyników procentowych z arkusza II wykazuje dodatnią skośność (asymetrię prawostronną). Świadczy to o wysokiej trudności zadań. Na wykresie widać wyraźnie, że większość wyników znajduje się po lewej stronie, przy niskiej liczbie punktów. Oznacza to, że zadania z arkusza II dla dużej liczby zdających były trudne. Większość zdających uzyskała wyniki w przedziale od 18% do 34% punktów (9 - 17 pkt).

Średnie wyniki warto analizować bardziej szczegółowo biorąc pod uwagę status szkoły i jej lokalizację.

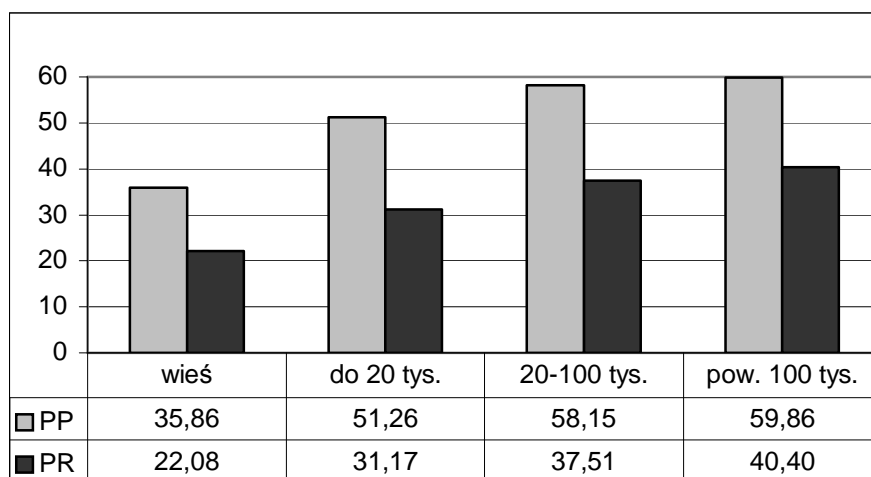
Tabela 5. Średni wynik procentowy w Okręgu z fizyki i astronomii na poziomie podstawowym i rozszerzonym z podziałem na status szkół i ich lokalizację

		Status szkoły		Miejscowość			
		publiczne	niepubliczne	wieś	do 20 tys. mieszk.	20-100 tys. mieszk.	pow. 100 tys. mieszk.
poziom podstawowy	LO	59,55	61,42	39,30	52,17	59,42	63,15
	LP	34,43	-	32,00	26,67	33,48	36,41
	T	41,48	-	13,00	44,72	46,97	38,09
	Okręg	57,41	61,42	35,86	51,26	58,15	59,86
poziom rozszerzony	LO	38,98	39,32	24,63	31,38	38,37	42,84
	LP	18,81	-	12,50	5,33	19,38	20,26
	T	25,21	-	12,00	35,51	25,56	23,53
	Okręg	37,55	39,32	22,08	31,17	37,51	40,40

Absolwenci szkół niepublicznych w Okręgu (90 zdających) osiągnęli na poziomie podstawowym wynik wyższy niż w szkołach publicznych (3122 zdających). Na średni wynik w Okręgu wpływa niski poziom osiągnięć w liceach profilowanych i technikach. Różnica ta jest nieznaczna, jeśli porównamy średnie wyniki w publicznych i niepublicznych liceach ogólnokształcących.

Średni wynik procentowy jest silnie uwarunkowany lokalizacją szkoły. Różnica w wyniku osiągniętym na wsi i w dużym mieście na poziomie podstawowym wynosi 24% punktów (12 pkt na 50 możliwych), a na poziomie rozszerzonym ok. 18% punktów (9 pkt na 50 możliwych).

Wykres 6. Średni wynik procentowy na poziomie podstawowym (PP) i rozszerzonym (PR) w zależności od lokalizacji szkoły

Do interpretacji wyników uzyskanych podczas egzaminu maturalnego za poszczególne umiejętności przydatna jest analiza **współczynnika łatwości** zarówno całych arkuszy, jak i poszczególnych zadań zamieszczonych w obu arkuszach. Współczynnik ten pozwala określić, co jest słabą, a co mocną stroną zdającego, szkoły, powiatu czy nawet całej populacji zdających egzamin maturalny z fizyki i astronomii.

Tabela 6. Liczba zadań w przedziałach współczynnika łatwości dla arkusza I

Współczynnik łatwości	0,00-0,19	0,20-0,49	0,50-0,69	0,70-0,89	0,90-1,00
Opis zadania	Bardzo trudne	Trudne	Umiarkowanie trudne	Łatwe	Bardzo łatwe
Liczba zadań	1	7	12	9	0

Współczynnik łatwości dla arkusza I wynosi 0,58, a zatem cały arkusz I okazał się umiarkowanie trudny dla ogółu zdających w Okręgu. Żadne z zamieszczonych w tym arkuszu zadań nie było dla zdających bardzo łatwe.

Tabele 7. i 9. przedstawiają współczynniki łatwości obszarów standardów wymagań egzaminacyjnych, pozwalających ocenić poziom ich opanowania.

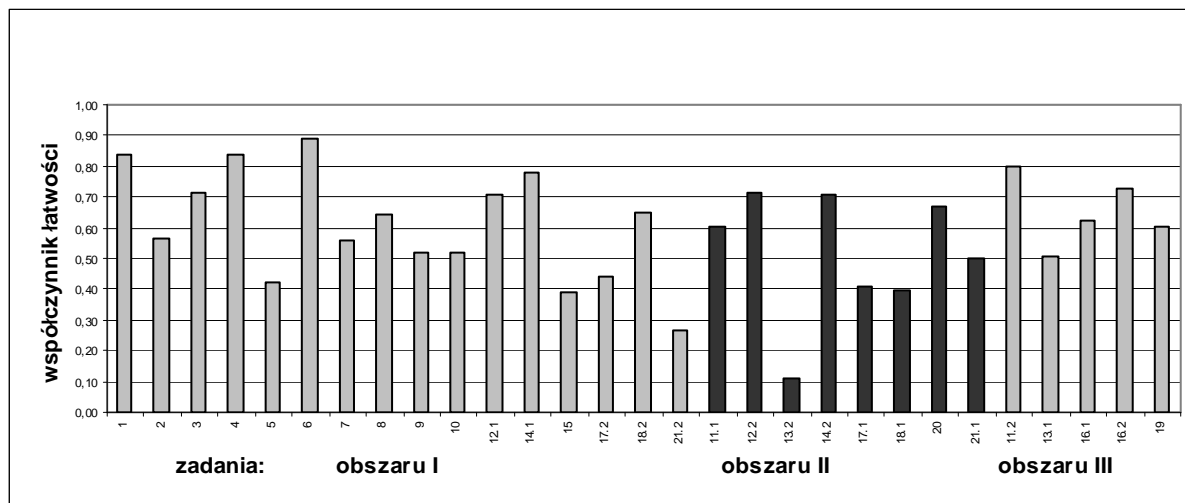
Tabela 7. Obszary standardów wymagań egzaminacyjnych sprawdzane za pomocą zadań z arkusza I

Obszar standardu	Numery zadań	Liczba punktów	Współczynnik łatwości
I. Wiadomości i rozumienie	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 12.1, 14.1, 15, 17.2, 18.2, 21.2	23	0,58
II. Korzystanie z informacji	11.1, 12.2, 13.2, 14.2, 17.1, 18.1, 20, 21.1	17	0,53
III. Tworzenie informacji	11.2, 13.1, 16.1, 16.2, 19	10	0,64
Arkusz I			0,58

Po analizie danych przedstawionych w tabeli 7. można stwierdzić, że najłatwiejsze dla zdających w arkuszu I okazało się rozwiązanie zadań z obszaru III, za które można było uzyskać 20% punktów. Najtrudniejsze dla maturzystów okazały się zadania z obszaru II, za które można było otrzymać 34% punktów.

Wykres 7. przedstawia współczynniki łatwości zadań z arkusza I dla ogółu zdających w Okręgu.

Wykres 7. Współczynniki łatwości zadań w ramach poszczególnych obszarów standardów wymagań egzaminacyjnych z arkusza I

Na podstawie danych przedstawionych na wykresie 7. można stwierdzić, że najłatwiejsze dla zdających w arkuszu I okazało się rozwiązanie zamkniętego zadania 6. (współczynnik łatwości 0,89), w którym należało obliczyć wartości energii, jaką utraciła piłka w wyniku zderzenia z podłogą. Natomiast wśród zadań otwartych najmniejszą trudność sprawiło zdającym zadanie 11.2 (współczynnik łatwości 0,79), w którym zdający obliczali wartość przyspieszenia, korzystając z zasad dynamiki.

W arkuszu I (na poziomie podstawowym) zadanie 13.2 okazało się bardzo trudne (współczynnik łatwości 0,11). Absolwenci przy obliczaniu wartości pracy nie uwzględniali położenia środka ciężkości rozważanego układu.

Zupełnie inaczej przedstawiają się wyniki uzyskane za zadania zawarte w arkuszu II

Tabela 8. Liczba zadań w przedziałach współczynnika łatwości dla arkusza II

Współczynnik łatwości	0,00-0,19	0,20-0,49	0,50-0,69	0,70-0,89	0,90-1,00
Opis zadania	Bardzo trudne	Trudne	Umiarkowanie trudne	Łatwe	Bardzo łatwe
Liczba zadań	3	10	2	2	0

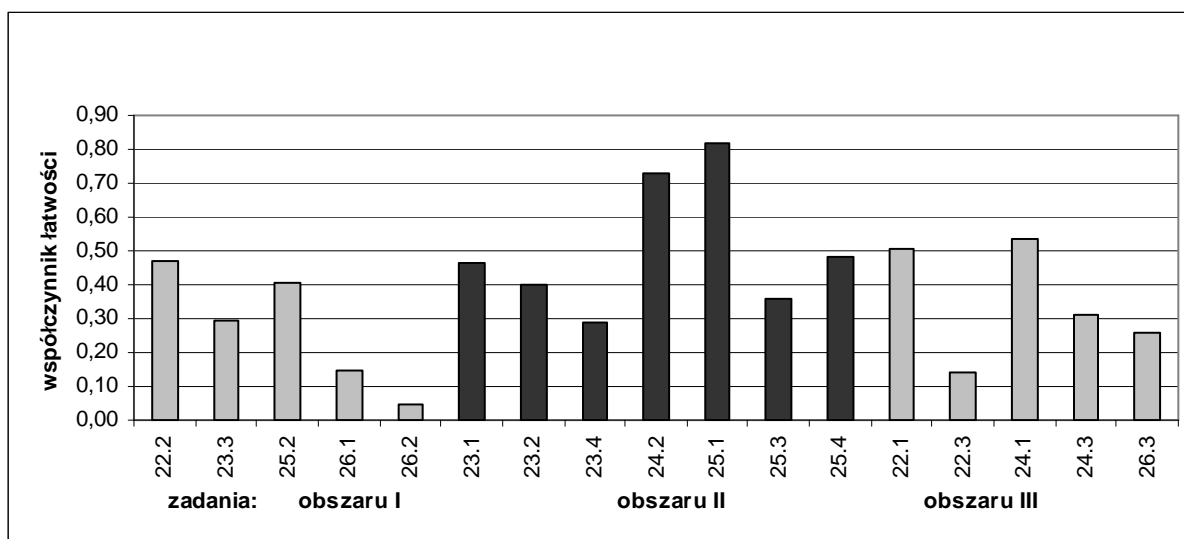
Współczynnik łatwości dla arkusza II wynosi 0,38, a zatem cały arkusz II okazał się trudny dla ogółu zdających w Okręgu. Żadne z zamieszczonych w tym arkuszu zadań nie było dla zdających bardzo łatwe.

Tabela 9. Obszary standardów wymagań egzaminacyjnych sprawdzane za pomocą zadań z arkusza II

Obszar standardu	Numery zadań	Liczba punktów	Współczynnik łatwości
I. Wiadomości i rozumienie	22.2, 23.3, 25.2, 26.1, 26.2	16	0,25
II. Korzystanie z informacji	23.1, 23.2, 23.4, 24.2, 25.1, 25.3, 25.4	19	0,50
III. Tworzenie informacji	22.1, 22.3, 24.1, 24.3, 26.3	15	0,35
Arkusz II			0,38

Z powyższego zestawienia wynika, że tegoroczni maturzyści zdający egzamin na poziomie rozszerzonym najlepiej opanowali zadania z II obszaru standardów (38% możliwych do uzyskania punktów), natomiast największą trudność sprawiły im zadania z obszaru I (32% pkt).

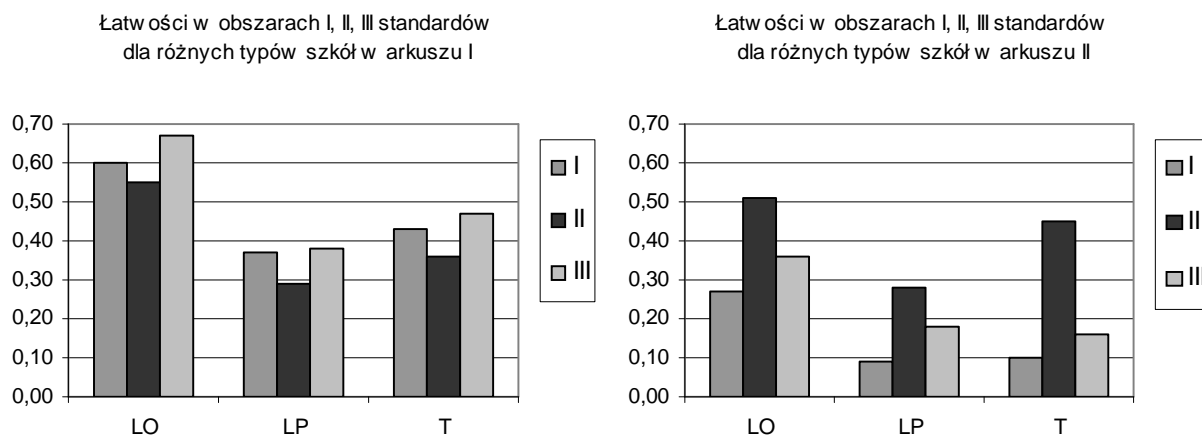
Na wykresie 8. przedstawiono współczynniki łatwości zadań z arkusza II dla zdających w Okręgu.

Wykres 8. Współczynniki łatwości poszczególnych zadań w ramach poszczególnych obszarów standardów wymagań egzaminacyjnych z arkusza II

Najtrudniejsze dla zdających było zadanie 26.2 (współczynnik łatwości 0,05) z obszaru I, w którym należało obliczyć wartość siły wywieranej przez wiązkę światła laserowego. Bardzo trudne okazało się zadanie 26.1 (współczynnik łatwości 0,16) z obszaru I, w którym zdający powinni oszacować liczbę fotonów w wiązce światła laserowego, jak i zadanie 22.3 z obszaru III (współczynnik łatwości 0,15), w którym maturzyści mieli obliczyć masę tarczy wahadła, posługując się zamieszczonym w arkuszu wykresem. Aż 10 zadań w arkuszu II okazało się trudnych.

Najłatwiejsze dla zdających było zadanie 25.1 z obszaru II, w którym należało z wykresu odczytać wartość częstotliwości granicznej dla fotokomórki. Łatwe dla absolwentów było zadanie 24.2 z obszaru III, wymagające wykonania wykresu na podstawie danych zawartych w tabeli.

Wykres 9. Współczynniki łatwości poszczególnych obszarów dla różnych typów szkół

Po przeanalizowaniu wykresów ilustrujących rozkład współczynników łatwości można stwierdzić, że niezależnie od typu szkoły umiejętności żadnego z obszarów nie zostały opanowane w stopniu zadowalającym. Na poziomie podstawowym zdający uzyskali największą sprawność w zakresie umiejętności z obszaru III, uważanego za najtrudniejszy, a najmniejszą z obszaru II. Natomiast na poziomie rozszerzonym można zauważyć wyraźną dominację obszaru II nad pozostałymi, a w szczególności nad obszarem I.

IV. Wnioski

- Analiza poziomu opanowania wiedzy i umiejętności przez zdających egzamin maturalny z fizyki i astronomii wykazała, że jest on najwyższy u absolwentów LO, a najniższy u absolwentów LP. Absolwenci techników, którzy po raz pierwszy przystępowali do egzaminu maturalnego, osiągnęli, w porównaniu ze średnim wynikiem w Okręgu, na poziomie podstawowym rezultat niewiele niższy - około 10%, tj. 5 punktów, a na poziomie rozszerzonym wynik niższy już o ok. 20%, tj. 10 punktów.
- Średni wynik egzaminu maturalnego uzależniony jest nie tylko od typu szkoły, ale również od jej lokalizacji. Im większa miejscowość, tym wyższy wynik uzyskiwany zarówno na poziomie podstawowym, jak i na poziomie rozszerzonym. Natomiast różnice wyników pomiędzy poziomem podstawowym a rozszerzonym nie zależą od rodzaju miejscowości.
- Niezależnie od poziomu zdawania egzaminu maturalnego tegoroczni maturzyści nie wykazali się wiedzą i umiejętnościami w stopniu zadowalającym w żadnym z trzech obszarów standardów wymagań egzaminacyjnych (tylko 11 spośród 46 zadań maturalnych ma współczynnik łatwości 0,70 i wyższy).
- Na poziomie podstawowym najłatwiejsze dla zdających okazały się zadania z obszaru III, w którym sprawdzano umiejętność rozwiązywania problemów i interpretowania informacji w oparciu o niezbędne obliczenia rachunkowe. Trudniejsze były zadania sprawdzające rozumienie i stosowanie pojęć do wyjaśniania zjawisk i procesów (np. wyjaśnienie pojęcia jądrowego niedoboru masy czy rozumienie i stosowanie pojęcia pracy).
- Na poziomie rozszerzonym najłatwiejsze dla zdających okazały się zadania z obszaru II, w których należało wykazać się, np. umiejętnością odczytania z wykresu odpowiednich wartości czy wykonania wykresu na podstawie danych w tabeli. Jednak wykorzystanie wielkości odczytanych z wykresu do dalszych obliczeń było dla zdających trudne. Najtrudniejsze dla tegorocznych maturzystów na poziomie rozszerzonym okazały się zadania z obszaru I (wiadomości i rozumienie). Stąd można wnioskować, że przygotowanie do egzaminu maturalnego w zakresie rozszerzonym w znacznym stopniu ograniczyło się do doskonalenia umiejętności korzystania z informacji (rozwiązywania zadań rachunkowych) kosztem wiadomości i rozumienia zjawisk i procesów. Rozkład współczynników łatwości poszczególnych obszarów wskazuje, że akcenty w nauczaniu we wszystkich typach szkół są rozłożone w sposób do siebie zbliżony.

Iwona Plich-Sitarz

2.8 Geografia

I. Statystyczna charakterystyka populacji zdających egzamin maturalny z geografii w 2006 roku

W sesji wiosennej 2006 r. geografia była najczęściej wybieranym przedmiotem. Do egzaminu maturalnego z geografii na terenie działania Okręgowej Komisji Egzaminacyjnej w Poznaniu przystąpiło 22777 maturzystów, co stanowi 37% populacji tegorocznych absolwentów. Ponad 85% zdających geografię wybrało ten przedmiot jako obowiązkowy. Spośród nich 42% zdawało egzamin na poziomie rozszerzonym, rozwiązując także zadania z arkusza II. Dla 15% populacji geografia była przedmiotem dodatkowym, którego wynik nie decydował o zdaniu egzaminu.

Ponadto 15 absolwentów oddziałów dwujęzycznych, którzy wybrali geografię jako przedmiot obowiązkowy, rozwiązywało dodatkowe zadania z arkusza III przygotowane w języku obcym (10 w języku niemieckim i 5 w języku francuskim).

Z egzaminu maturalnego z geografii zwolnionych było 8 olimpijczyków Olimpiady Geograficznej i Nautologicznej. Absolwenci ci uzyskali 100% punktów możliwych do zdobycia, ale ich wyniki nie będą brane pod uwagę w analizie ilościowej i jakościowej, ponieważ nie rozwiązywali oni zadań z arkuszy egzaminacyjnych.

Poniższa tabela zawiera dane dotyczące liczby absolwentów przystępujących do egzaminu maturalnego z geografii, z podziałem na poszczególne województwa oraz z uwzględnieniem lokalizacji szkół, do których uczęszczali maturzyści.

Tabela 1. Liczba zdających egzamin maturalny z geografii w Okręgu, według województw i typów miejscowości

Zdający geografię jako przedmiot:		Okręg	Województwo:			Typ miejscowości:			
			lubuskie	wielkopolskie	zach.-pom.	wieś	do 20 tys. mieszk.	20-100 tys. mieszk.	pow. 100 tys. mieszk.
O*	Arkusz I	19477	2915	11581	4981	1103	5919	6635	5820
	Arkusz II	8233	1297	4804	2132	258	2244	2668	3063
D*	Arkusz I	3300	573	1773	954	88	902	1115	1195
	Arkusz II	3289	570	1768	951	86	900	1110	1193

* O - przedmiot obowiązkowy; D - przedmiot dodatkowy

Najbardziej liczną populację zdających stanowili maturzyści z województwa wielkopolskiego – 59,5% wszystkich zdających geografię w Okręgu. Odpowiednio 15% i 25% populacji stanowili maturzyści z województwa lubuskiego i zachodniopomorskiego.

Wybieralność geografii jest zróżnicowana także ze względu na typy i status szkół (tabela 2.) Przeważająca większość zdających geografię w Okręgu była absolwentami liceów

ogólnokształcących (44%). Nieco mniej maturzystów (33%) było absolwentami techników. Najmniej liczną grupę stanowili absolwenci liceów profilowanych (22%) i liceów uzupełniających (1%).

Tabela 2. Liczba zdających egzamin maturalny z geografii w Okręgu, według typów i statusu szkół

Zdający geografie jako przedmiot:		Typy szkół:				Status szkół:	
		LO*	LP*	LU*	T*	publiczne	niepubliczne
O*	Arkusz I	8613	4295	209	6360	18777	700
	Arkusz II	5807	950	1	1475	8091	142
D*	Arkusz I	2692	274	2	332	3261	39
	Arkusz II	2689	271	2	327	3250	39

* O - przedmiot obowiązkowy, D - przedmiot dodatkowy LO – liceum ogólnokształcące, LP - liceum profilowane, LU - liceum uzupełniające, T - technikum

II. Charakterystyka zestawów (arkuszy egzaminacyjnych)

Arkusz egzaminacyjny I¹

Arkusz egzaminacyjny I składał się z dwudziestu siedmiu zadań, wśród których trzy zawierały podpunkty a i b. Za rozwiązanie każdego z zadań można było uzyskać od 0 do 4 punktów, a za rozwiązanie wszystkich zadań - maksymalnie 50 punktów. Wśród zadań zamieszczonych w arkuszu siedemnaście miało formę zadań otwartych krótkiej odpowiedzi, a dziesięć zamkniętych typu: wielokrotnego wyboru, prawda-falsz lub na dobieranie.

Do zadań w tym arkuszu dołączono różnorodny materiał źródłowy. Przede wszystkim mapę szczegółową fragmentu Pienińskiego Parku Narodowego w skali 1: 25 000, z której korzystano, rozwiązując zadania 1-10. Ponadto w arkuszu I dla ośmiu zadań zamieszczono inne źródła informacji geograficznej w postaci rysunków, diagramów klimatycznych, wykresów, mapy, danych statystycznych oraz tekstu.

Zakres treści zadań znajdujących się w arkuszu I odnosił się do podstawy programowej dla poziomu podstawowego. Zadania w arkuszu I sprawdzały wiedzę i umiejętności zapisane w trzech obszarach standardów wymagań egzaminacyjnych. Ich udział był zróżnicowany i przedstawiał się następująco: za zadania z I obszaru (wiadomości i rozumienie) - 32 punkty, z II obszaru (korzystanie z informacji) - 50 punktów, a z obszaru III - (tworzenie informacji) 18 punktów.

¹ Na stronie internetowej OKE - www.oke.poznan.pl – znajdują się komentarze do zadań zamieszczonych w arkuszach zastosowanych na egzaminie maturalnym w 2006 roku.

Arkusz egzaminacyjny II

Arkusz egzaminacyjny II składał się z dwudziestu siedmiu zadań, wśród których sześć zawierało podpunkty a i b, a jedno podpunkty a, b oraz c. Poszczególne zadania punktowano od 0 do 3, natomiast za rozwiązanie wszystkich zadań można było otrzymać maksymalnie 50 punktów. Wśród zadań zamieszczonych w arkuszu dwadzieścia trzy miały formę zadań otwartych (krótkiej odpowiedzi), a dwanaście było zadaniami zamkniętymi (wielokrotnego wyboru lub na dobieranie).

Do piętnastu zadań dołączono źródła informacji geograficznej w postaci map, przekroju geologicznego, danych meteorologicznych, danych statystycznych, fotografii, tekstów, wykresów oraz rysunków.

Zakres treści zadań zawartych w arkuszu II odnosił się do wszystkich punktów podstawy programowej dla poziomu rozszerzonego.

Najwięcej punktów można było uzyskać za zadania ilustrujące II obszar standardów wymagań egzaminacyjnych (40%), a najmniej za III obszar standardów.

III. Jakościowa i ilościowa analiza wyników egzaminu maturalnego z geografii

Egzamin maturalny z geografii zdało 96,3% absolwentów w Okręgu, co oznacza, iż uzyskali oni co najmniej 30% punktów możliwych do zdobycia. Zdawalność egzaminu maturalnego z geografii w ujęciu terytorialnym i w poszczególnych typach miejscowości przedstawia poniższa tabela.

Tabela 3. Zdawalność egzaminu maturalnego z geografii w kraju i w Okręgu, według województw i typów miejscowości

	Kraj	Okręg	Województwo:			Typ miejscowości:			
			lubuskie	wielko-polskie	zach.-pom.	wieś	do 20 tys. mieszk.	20-100 tys. mieszk.	pow. 100 tys. mieszk.
Procent zdanych egzaminów	95,0	96,3	96,2	96,6	95,7	91,5	93,6	94,9	97,4

Zdawalność geografii w Okręgu i województwach: lubuskim, wielkopolskim oraz zachodniopomorskim była o około 1% wyższa od zdawalności w kraju. Różnice pomiędzy województwami są niewielkie. Można zauważyć zróżnicowanie zdawalności w zależności od lokalizacji szkoły. Odsetek zdanych egzaminów jest tym wyższy, im większa jest miejscowość, w której mieściła się szkoła.

Kolejnym czynnikiem różnicującym zdawalność był typ i status szkoły, do której uczęszczali zdający (tabela 4.). W liceach ogólnokształcących i technikach w Okręgu egzamin maturalny zdało więcej absolwentów niż w kraju. Zdawalność w technikach była o około

3% wyższa niż w liceach profilowanych. Można zauważyć dużą różnicę między zdawalnością w szkołach publicznych i niepublicznych (ok. 13%) na korzyść szkół publicznych.

Tabela 4. Zdawalność egzaminu maturalnego z geografii w kraju i w Okręgu, według typów i statusu szkół

	Kraj	Okręg	Typy szkół:				Status szkół:	
			LO	LP	LU	T	publiczne	niepubliczne
Procent zdanych egzaminów	95,0	96,3	98,3	93,6	85,6	96,0	96,4	83,3

Wysoka wybieralność i zdawalność geografii nie znajduje odzwierciedlenia w poziomie uzyskanych wyników (tabela 5.).

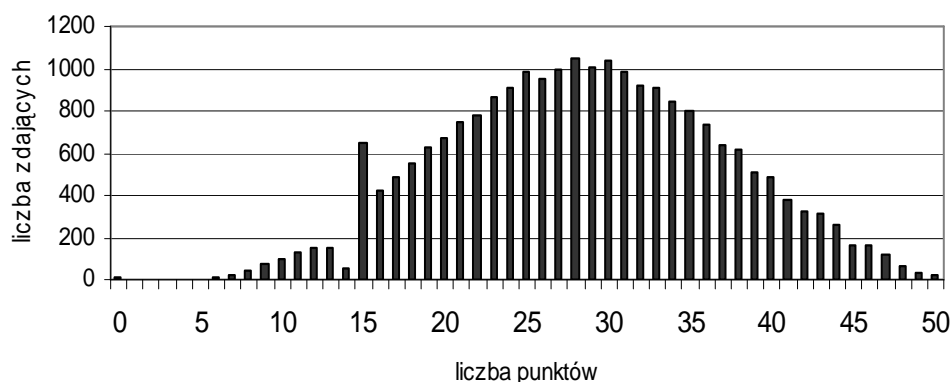
Tabela 5. Średnie wyniki egzaminu maturalnego z geografii w Okręgu wyrażone w procentach, według typów miejscowości i statusu szkół

		Typy miejscowości:				Status szkół:	
		wieś	do 20 tys. mieszk.	od 20- do 100 tys. mieszk.	pow. 100 tys. mieszk.	publiczne	niepubliczne
		Średni wynik w %					
Arkusz I	LO	51,12	60,41	64,57	65,22	63,94	50,66
	LP	45,78	47,81	49,73	52,49	49,41	45,23
	LU	35,33	41,12	44,92	58,81	41,34	46,52
	T	49,53	50,68	51,94	53,21	51,67	55,35
Arkusz II	LO	35,18	41,67	45,56	46,21	44,83	41,05
	LP	27,70	32,42	32,15	35,41	32,91	30,00
	LU	-	-	14,0	14,0	14,00	14,00
	T	33,22	32,22	33,34	32,90	32,69	47,20

Średnie wyniki procentowe mogą świadczyć o tym, iż część populacji zdających maturę z geografii nie dokonała trafnego wyboru przedmiotu egzaminacyjnego lub wybrała geografję, ponieważ uważała, że można ją najłatwiej zdać.

Rozkład wyników punktowych uzyskiwanych przez zdających geografję, którzy rozwiązywali zadania z arkusza egzaminacyjnego I, przedstawiono na wykresie 1.

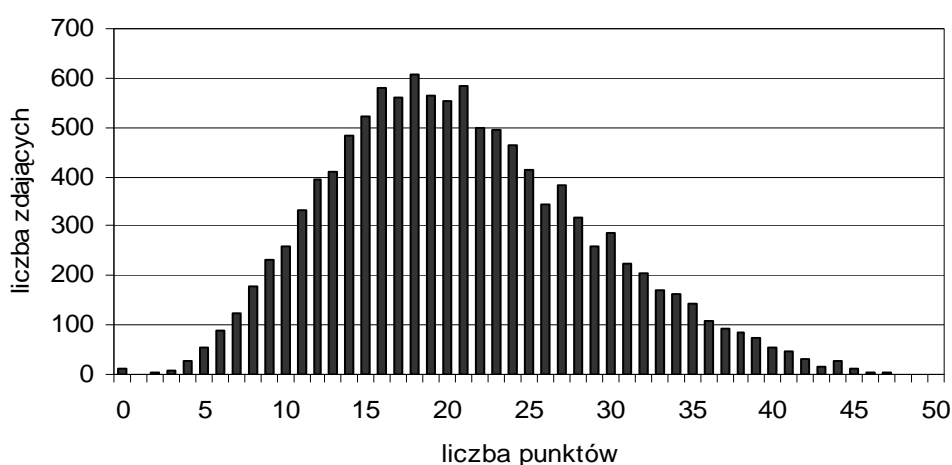
Wykres 1. Rozkład wyników punktowych za zadania z arkusza I z geografii w Okręgu

Rozkład wyników punktowych wskazuje, iż duża część zdających uzyskała wyniki zbliżone do średniej i charakteryzuje się skupieniem wartości wokół modalnej¹, tzn. najczęściej uzyskiwanego wyniku, który wynosi 28 punktów. Wynik ten osiągnęło ponad 1000 absolwentów. Prawie 25% zdających maturę uzyskało wyniki na poziomie zadowalającym (w pomiarze dydaktycznym jest to wartość 70%). Oznacza to, że ich wynik wynosił 35 lub więcej punktów na 50 możliwych do uzyskania.

Na wykresie 2. przedstawiono rozkład wyników punktowych uzyskanych przez zdających w Okręgu, którzy rozwiązywali zadania egzaminacyjne w arkuszu II.

Wykres 2. Rozkład wyników punktowych za zadania z arkusza II z geografii w Okręgu

Rozkład wyników punktowych jest przesunięty w stronę wyników niższych. Wskazuje, że ponad 50% zdających uzyskało wyniki poniżej średniej (21 pkt na 50 możliwych do uzyskania). Najczęściej absolwenci (606 zdających) uzyskiwali wynik 18 punktów (modalna).

Do analizy jakościowej zadań wykorzystano współczynnik łatwości². Zastosowanie tego rodzaju miary umożliwia wskazanie zadań, które okazały się łatwe lub trudne dla zdających, a tym samym pozwala na wyodrębnienie zarówno wiadomości i umiejętności, z którymi absolwenci radzą sobie dobrze, jak i tych, które stwarzają im problemy.

Na wykresie 3. i w tabeli 6. przedstawiono współczynniki łatwości zadań z **arkusza I** dla zdających egzamin maturalny z geografii w Okręgu.

¹ B. Niemierko, *Pomiar wyników kształcenia*, WSiP, Warszawa 1999.

² tamże.

Wykres 3. Współczynniki łatwości zadań z arkusza I dla zdających w Okręgu

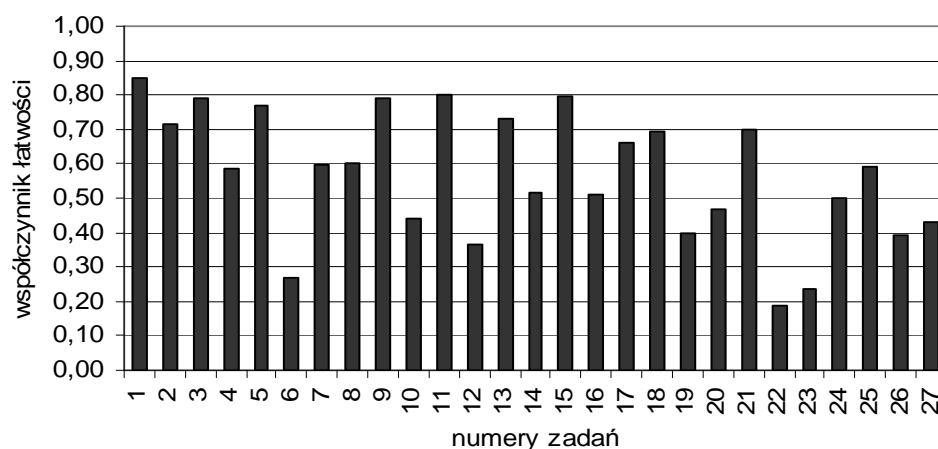

Tabela 6. Współczynniki łatwości zadań z arkusza I

Współczynniki łatwości	Stopień trudności	Numery zadań	Liczba zadań
0,00 – 0,19	bardzo trudne	22	1
0,20 – 0,49	trudne	6, 10, 12, 19, 20, 23, 26, 27,	8
0,50 – 0,69	umiarkowanie trudne	4, 7, 8, 14, 16, 17, 18, 24, 25	9
0,70 – 0,89	łatwe	1, 2, 3, 5, 9, 11, 13, 15, 21	9
0,90 – 1,00	bardzo łatwe	-	-

Współczynnik łatwości dla arkusza I wyniósł 0,57, co znaczy, że egzamin był dla absolwentów umiarkowanie trudny. W arkuszu przeważały zadania umiarkowane trudne i łatwe, nie było bardzo łatwych. Bardzo trudne okazało się dla zdających zadanie zamknięte nr 22, poprzez które sprawdzano znajomość działań podejmowanych przez ONZ. Tylko 19% wszystkich zdających wybrało spośród podanych poprawną odpowiedź.

Zdający egzamin maturalny poradzili sobie z rozwiązywaniem zadań sprawdzających opanowanie umiejętności korzystania z mapy jako źródła informacji geograficznej. Współczynniki łatwości dla tej grupy zadań (zadania nr: 1, 2, 3, 5, 9) osiągały wartość powyżej 0,70. Należy zaznaczyć, że zdający najlepiej rozwiązali zadanie 1., poprzez które sprawdzano opanowanie umiejętności rozpoznawania obiektów geograficznych na mapie na podstawie opisu.

Absolwenci wykazali się umiejętnością określania przyrodniczych i antropogenicznych przyczyn powodzi oraz ich skutków (zadanie nr 11, współczynnik łatwości 0,80). Tak samo wysoką wartość współczynnika odnotowano dla zadania nr 15, w którym zdający, na podstawie zamieszczonego tekstu, musieli podać korzyści wynikające z opisanej inwestycji. Również na poziomie zadowalającym zdający opanowali umiejętność przyporządkowania cech stacjom

klimatycznym (zadanie nr 13, współczynnik łatwości 0,73), a także znajomość przyczyn konfliktów zbrojnych na podstawie wybranych państw w Afryce (zadanie nr 21, współczynnik łatwości 0,70).

Analiza współczynnika łatwości pozwala stwierdzić, iż absolwenci nie mają większych problemów z korzystaniem z mapy szczegółowej (poza umiejętnością odczytywania wartości poziomic na podstawie tej mapy). Dobrze radzą sobie z grupowaniem informacji według podanego kryterium, analizą i interpretacją diagramów klimatycznych, tekstu, znajomością przyczyn konfliktów na przykładzie wybranego kontynentu.

Absolwenci mieli problemy z poprawnym udzielaniem odpowiedzi na zadania, których rozwiązanie polegało na:

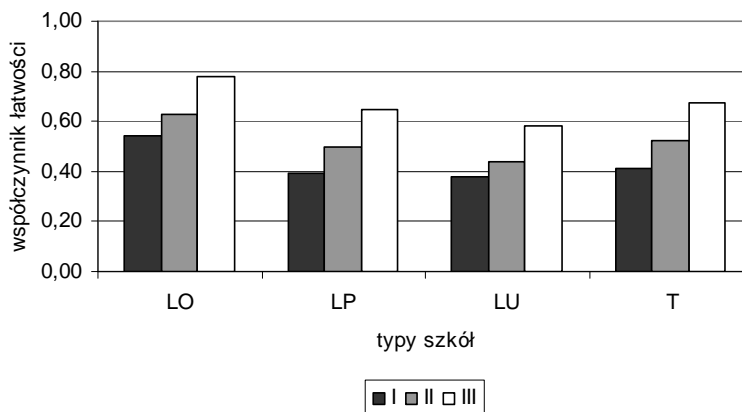
- wykorzystaniu mapy szczegółowej w celu odczytania wartości poziomic (zadanie nr 6, współczynnik łatwości 0,27),
- wybraniu charakterystycznych cech klimatu (zadanie nr 10, współczynnik łatwości 0,44),
- analizie diagramów klimatycznych i podaniu nazw typów klimatu dla strefy umiarkowanej ciepłej oraz przyporządkowaniu stacjom klimatycznym wartości rocznej amplitudy temperatury powietrza (zadanie nr 12, współczynnik łatwości 0,37),
- podaniu przykładów społeczno-ekonomicznych konsekwencji starzenia się społeczeństwa w Polsce (zadanie nr 19, współczynnik łatwości 0,40),
- wykorzystaniu wiedzy dotyczącej cech zespołów miejskich (zadanie nr 20, współczynnik łatwości 0,47),
- podaniu nazw krajów położonych w basenie Morza Śródziemnego na podstawie ich charakterystyk i wpisaniu na mapę konturową właściwych oznaczeń tych krajów, (zadanie nr 23, współczynnik łatwości 0,23),
- przyporządkowaniu sposobów gospodarowania podanym grupom krajów (zadanie nr 26, współczynnik łatwości 0,39),
- podaniu różnic między starymi i nowymi państwami Unii Europejskiej na podstawie danych statystycznych (zadanie nr 27, współczynnik łatwości 0,43).

Niepokojąca jest niska wartość współczynników łatwości zadań, które sprawdzają wiedzę i umiejętności z zakresu znajomości cech krajów wynikających z położenia geograficznego, cech stref i typów klimatu, problemów demograficznych Polski, procesów urbanizacji, działań podejmowanych przez organizacje międzynarodowe, zróżnicowania gospodarki rolnej na świecie oraz zróżnicowania społeczno-ekonomicznego krajów Unii Europejskiej, mapy politycznej świata.

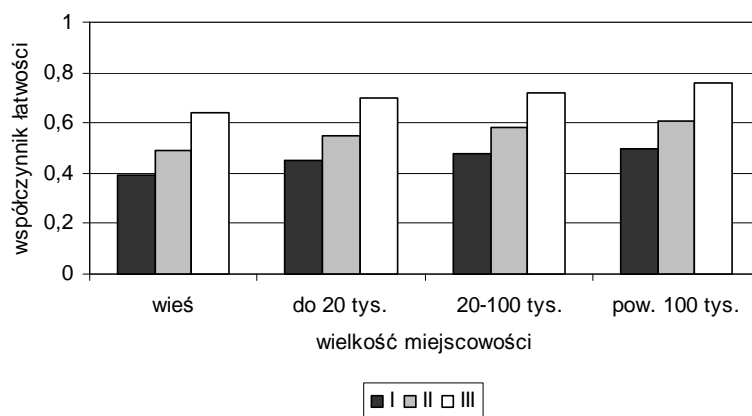
Wykresy 4a i 4b ilustrują wartości współczynnika łatwości za umiejętności z trzech obszarów standardów dla poziomu podstawowego (arkusz I) w różnych typach szkół oraz w miejscowościach o różnej wielkości.

Wykresy 4a i 4b. Współczynniki łatwości obszarów standardów wymagań egzaminacyjnych dla poziomu podstawowego w różnych typach szkół i miejscowości w Okręgu

4a

4b

I – wiadomości i rozumienie, II – korzystanie z informacji, III – tworzenie informacji

Zdającym maturę, niezależnie od typu szkoły i jej lokalizacji, najczęściej problemów sprawiły zadania ilustrujące I obszar standardów (wiadomości i ich rozumienie). Znaczna część zadań badających te umiejętności okazała się dla maturzystów trudna (współczynnik łatwości był niższy od 0,50). Absolwenci najlepiej rozwiązywali zadania sprawdzające wiedzę i umiejętności zapisane w III obszarze standardów (tworzenie informacji). Ten fakt może świadczyć o dobrej orientacji w problemach, których dotyczyły treści zadań (przemian energetycznych na świecie, budowy i funkcjonowania sztucznych zbiorników wodnych, przyczyn i skutków powodzi). Umiejętność korzystania z informacji (II obszar standardów) tylko dla piszących egzamin w liceach ogólnokształcących w dużych miastach okazała się umiarkowanie trudna. Dla zdających egzamin w innych typach szkół i miejscowościach poniżej 100 tys. mieszkańców była trudna.

Na wykresie 5. i w tabeli 7. przedstawiono współczynniki łatwości zadań z **arkusza II** dla zdających egzamin maturalny z geografii w Okręgu.

Wykres 5. Współczynniki łatwości zadań z arkusza II dla zdających w Okręgu

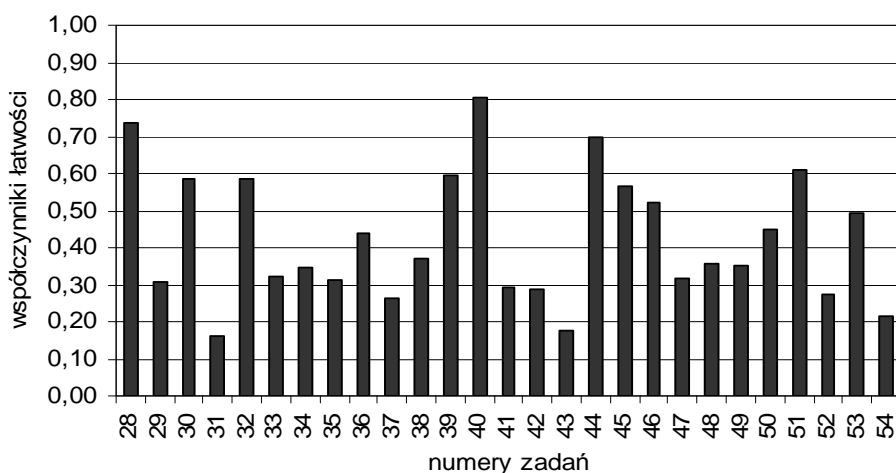

Tabela 7. Współczynniki łatwości zadań z arkusza II

Współczynniki łatwości	Stopień trudności	Numery zadań	Liczba zadań
0,00 – 0,19	bardzo trudne	31, 43	2
0,20 – 0,49	trudne	29, 33, 34, 35, 36, 37, 38, 41, 42, 47, 48, 49, 50, 52, 53, 54	16
0,50 – 0,69	umiarkowanie trudne	30, 32, 39, 45, 46, 51	6
0,70 – 0,89	łatwe	28, 40, 44	3
0,90 – 1,00	bardzo łatwe	-	-

Współczynnik łatwości za zadania z arkusza II wyniósł 0,42. Zwraca uwagę zdecydowana przewaga zadań, które dla rozwiązujących okazały się trudne i bardzo trudne (18 zadań, czyli około 70% wszystkich zadań z arkusza).

Na poziomie zadowalającym absolwenci rozwiązywali zadanie nr 28 (współczynnik łatwości 0,74), badające umiejętność przyporządkowania podanym miejscowościom właściwej godziny czasu słonecznego. Piszący egzamin wykazali się dobrze opanowanymi umiejętnościami proponowania działań służących zahamowaniu niekorzystnego zjawiska otyłości w społeczeństwie Amerykanów (zadanie nr 40, współczynnik łatwości 0,80). Zdający, wykorzystując własną wiedzę i dane statystyczne, nie mieli problemu z udzielaniem poprawnej odpowiedzi na zadanie nr 44, w którym sprawdzano umiejętność wyjaśniania negatywnego wpływu konfliktu zbrojnego w rejonie Zatoki Perskiej na światową gospodarkę.

Bardzo trudne dla rozwiązyjących okazało się zadanie nr 31, w którym sprawdzano opanowanie umiejętności wykorzystania przekroju geologicznego przez Tatry do przedstawienia w porządku chronologicznym wydarzeń geologicznych. Współczynnik łatwości za rozwiązanie tego zadania wyniósł 0,16. Zbliżoną wartość współczynnika miało także zadanie 43. (0,17). Aby je rozwiązać, zdający musieli podać przyrodnicze przyczyny marginalnego znaczenia Wisły w transporcie wodnym.

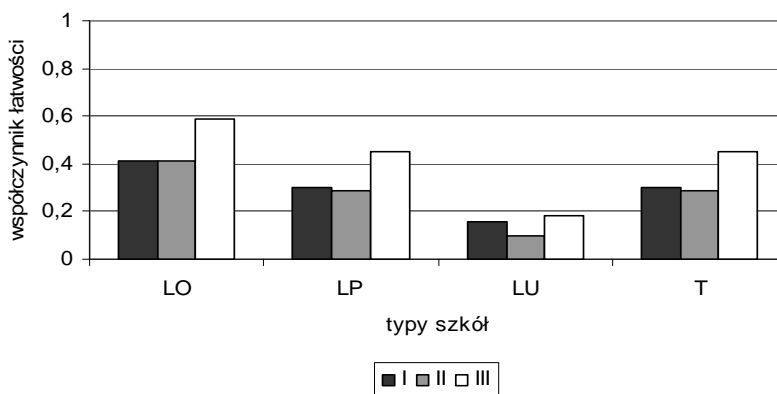
Zadania trudne dla zdających wymagały wykazania się wiedzą i umiejętnościami, które dotyczyły:

- podania przyrodniczych cech Zatoki Gdańskiej, sprzyjających powstaniu delty Wisły (zadanie nr 29, współczynnik łatwości 0,31),
- wyjaśnienia zróżnicowania wysokości opadów atmosferycznych i dobowej amplitudy temperatury powietrza na wskazanych stacjach klimatycznych w Afryce (zadanie nr 33, współczynnik łatwości 0,32),
- obliczenia salda handlu zagranicznego Polski oraz wybrania, spośród podanych, grupy krajów eksportujących węgiel kamienny (zadanie nr 35, współczynnik łatwości 0,31),
- podania nazw rodzajów hodowli bydła dla regionów oznaczonych na mapie świata i przyczyn jej koncentracji (zadanie nr 37, współczynnik łatwości 0,26),
- oceny sposobu zagospodarowania obszaru górskiego przedstawionego na fotografii (zadanie nr 38, współczynnik łatwości 0,37),
- przyporządkowania do branż przemysłu głównych czynników, które decydują o lokalizacji właściwych zakładów przemysłowych oraz dokonania wyboru zakładów przemysłowych o lokalizacji związanej (zadanie nr 41, współczynnik łatwości 0,29),
- wybrania, spośród podanych, grupy krajów, która nie należy do rodziny języków indoeuropejskich oraz podania nazwy kraju, który należy do innej grupy językowej niż pozostałe (zadanie nr 47, współczynnik łatwości 0,31),
- podania cech ludności Chin na podstawie tekstu i piramidy wieku (zadanie nr 48, współczynnik łatwości 0,36),
- przedstawienia argumentów uzasadniających tezę, iż polityka demograficzna Chin nie powinna być naśladowana przez inne kraje (zadanie nr 49, współczynnik łatwości 0,35),
- wybrania mierników tworzących HDI (zadanie nr 52, współczynnik łatwości 0,27),
- podania przyczyny priorytetowego traktowania współpracy na rzecz ochrony środowiska w euroregionie Nysa (zadanie nr 54, współczynnik łatwości 0,21).

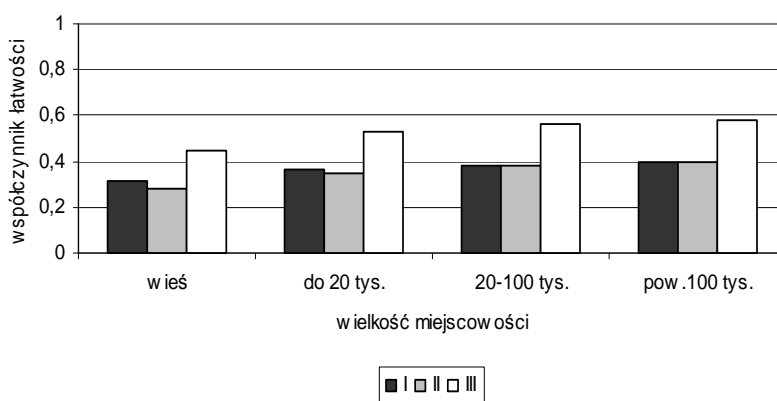
Na wykresach 6a i 6b przedstawiono współczynniki łatwości za umiejętności z trzech obszarów standardów wymagań egzaminacyjnych dla poziomu rozszerzonego.

Wykresy 6a i 6b. Współczynniki łatwości obszarów standardów wymagań egzaminacyjnych dla poziomu rozszerzonego w różnych typach szkół i miejscowości w Okręgu

6a

6b

I – wiadomości i rozumienie, II – korzystanie z informacji, III – tworzenie informacji

Absolwenci, którzy przystąpili do egzaminu maturalnego na poziomie rozszerzonym, najlepiej opanowali wiedzę i umiejętności z III obszaru standardów. Jednak wartości współczynników łatwości nie osiągnęły poziomu zadowalającego w żadnym z typów szkół i miejscowości. Dla zdających maturę w liceach ogólnokształcących zlokalizowanych w miastach zadania reprezentujące ten obszar standardów okazały się umiarkowanie trudne, natomiast dla zdających z pozostałych typów szkół i na wsiach były trudne.

Rozwiązujący zadania musieli korzystać z materiałów źródłowych (tekstu, fotografii) oraz własnej wiedzy. Analiza wyników potwierdza fakt, że brak konkretnej wiedzy uniemożliwił zdającym wykorzystanie materiałów źródłowych do tworzenia informacji (np. ocenienie przedstawionego na fotografii sposobu zagospodarowania stoków górskich pod kątem korzyści dla rolnictwa - zadanie nr 38; przyczyn priorytetowych działań na rzecz ochrony środowiska w euroregionie Nysa - zadanie nr 54).

Niepowodzenia na egzaminie wynikają również z nieuważnego czytania poleceń (np. w zadaniu nr 49, które sprawdzało umiejętność formułowania argumentów negujących politykę demograficzną Chin zdający mogli wykorzystać informacje z materiału źródłowego zamieszczonego w zadaniu 48, czego większość maturzystów nie uczyniła).

Bardzo zbliżone są wartości współczynnika łatwości za zadania badające wiadomości i umiejętności z I oraz II obszaru standardów (dla zdających w liceach uzupełniających te umiejętności okazały się bardzo trudne, a dla pozostałej populacji zdających trudne).

IV. Wnioski

Analiza wyników uzyskanych przez zdających egzamin maturalny z geografii wykazała, że był on umiarkowanie trudny dla absolwentów piszących maturę na poziomie podstawowym oraz trudny dla tych, którzy przystąpili do niego na poziomie rozszerzonym. Geografia należy do grupy przedmiotów chętnie wybieranych przez zdających, jednak wysokiej wybieralności tego przedmiotu nie odpowiada zadowalający poziom opanowania wiedzy i umiejętności zapisanych w standardach wymagań egzaminacyjnych. Problemy zdających wynikają z braku wiedzy i słabo opanowanych umiejętności, dotyczących, np. formułowania wniosków, obliczeń z zakresu geografii społeczno-ekonomicznej. Warto także podkreślić, że absolwenci w zasadzie nie mają problemów z korzystaniem z mapy szczegółowej, dobrze radzą sobie z zagadnieniami, o których często można usłyszeć w mediach, np. dotyczącymi problemów energetycznych, czy też znaczenia ropy naftowej jako surowca strategicznego.

Analiza wyników egzaminu maturalnego z geografii pozwala stwierdzić, iż w pracy dydaktycznej powinno być uwzględniane w większym stopniu niż dotychczas:

- systematyczne pogłębianie wiedzy geograficznej zdobytej przez uczniów w gimnazjum z zakresu geografii fizycznej i społeczno-gospodarczej,
- stosowanie terminologii geograficznej, np. dotyczącej migracji ludności, urbanizacji, przemysłu,
- kompleksowe poznawanie krajów, regionów pod kątem zróżnicowania warunków fizyczno-geograficznych i społeczno-ekonomicznych,
- lokalizowanie na mapie krajów i regionów,
- doskonalenie umiejętności wyjaśniania, formułowania wniosków, dokonywania obliczeń, zarówno z geografii fizycznej, jak i społeczno-ekonomicznej,
- wnikliwe analizowanie poleceń w celu ustalenia treści, które powinna zawierać odpowiedź,
- uważne analizowanie materiałów źródłowych (diagramów, danych statystycznych, tekstu) pod kątem zróżnicowania informacji, które zawierają,
- doskonalenie formułowania odpowiedzi w sposób komunikatywny i jednoznaczny.

Praca zbiorowa

2.9 Historia

Egzamin maturalny z historii odbył się w całym kraju 16 maja 2006 r. i miał formę pisemną. Maturzyści mogli zdawać historię jako przedmiot obowiązkowy lub dodatkowo wybrany.

Historia jako przedmiot obowiązkowy mogła być zdawana na poziomie podstawowym lub podstawowym i rozszerzonym, a wyboru poziomu zdający dokonywał, składając deklarację maturalną.

Egzamin na poziomie podstawowym trwał 120 minut i polegał na rozwiązaniu zadań zawartych w arkuszu I. Po regulaminowej przerwie do dalszej części egzaminu przystąpili ci absolwenci, którzy wcześniej zadeklarowali chęć zdawania historii na poziomie rozszerzonym. W ciągu kolejnych 150 minut rozwiązywali oni zadania zawarte w arkuszu II.

Absolwenci, którzy wybrali historię jako przedmiot dodatkowy, zdawali egzamin rozwiązując I i II arkusz. Zestawy zadań egzaminacyjnych i arkusze były te same, które rozwiązywali maturzyści zdający historię jako przedmiot obowiązkowy.

Warunkiem zdania egzaminu było uzyskanie co najmniej 30% punktów możliwych do zdobycia na poziomie podstawowym, natomiast – zgodnie z prawem – nie określa się żadnych progów zdawalności dla poziomu rozszerzonego.

I. Statystyczna charakterystyka populacji zdających

Do egzaminu maturalnego z historii w Okręgu przystąpiło 10324 absolwentów, tj ok.16% wszystkich zdających. Jako obowiązkowy wybrało ten przedmiot 7778 osób, tj. 75,3% zdających historię jako przedmiot dodatkowy – 2546 zdających. Spośród absolwentów, którzy wybrali historię jako przedmiot obowiązkowy, co najmniej 30% punktów uzyskało 6831 osób, co stanowi 87,8%. Do egzaminu maturalnego z historii na poziomie rozszerzonym przystąpiło 8199 (79,4%) zdających. W stosunku do roku ubiegłego zmniejszył się procent absolwentów wybierających historię na egzaminie maturalnym (w 2005 r. – 22,2%).

W tabeli nr 1 przedstawiono liczbę zdających w Okręgu i trzech województwach.

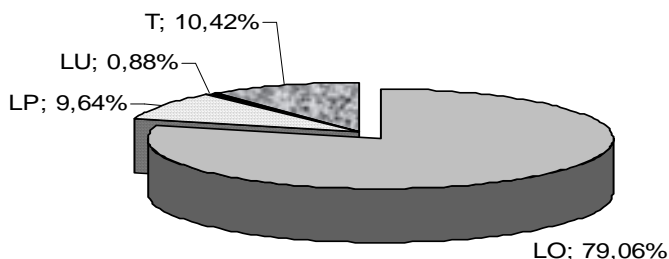
Tabela 1. Liczba zdających w Okręgu i województwach rozwiązujących zadania z poszczególnych arkuszy

Województwo	arkusze egzaminacyjne			laureaci	termin egzaminu w czerwcu	zdający kolejny raz lub podwyższający wynik	razem
	A 1	A 4	A 7				
lubuskie	1585	4	1	4	0	88	1682
wielkopolskie	5541	5	7	14	4	196	5767
zachodniopomorskie	2734	3	15	2	4	117	2875
Okręg w 2006 r.	9860	12	23	20	8	401	10324

Za podstawę wszystkich prezentowanych dalej danych przyjęto liczbę absolwentów 2006 r. rozwiązujących zadania w arkuszu standardowym A1.

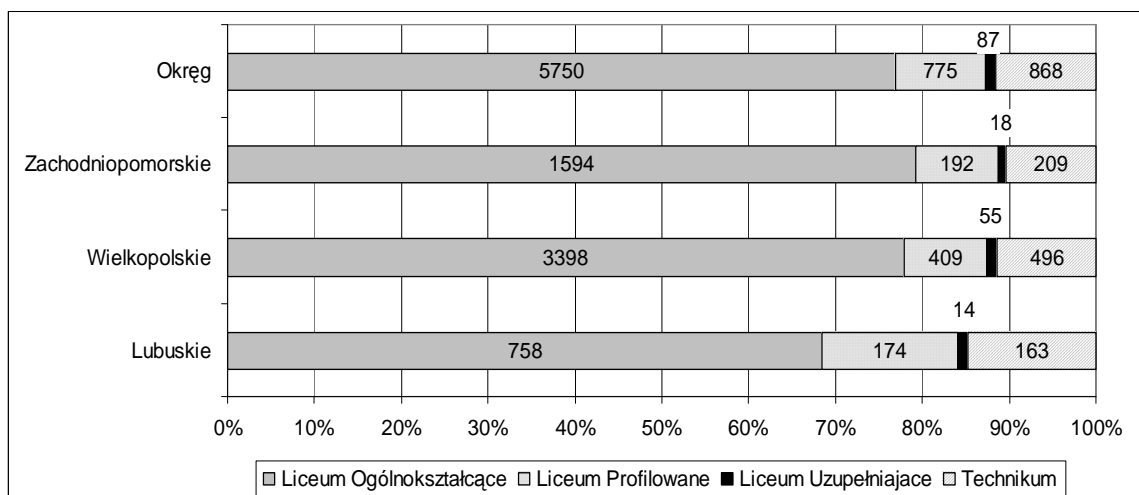
W bieżącym roku do egzaminu maturalnego przystąpili po raz pierwszy absolwenci techników oraz liceów uzupełniających. Poniższy wykres przedstawia udział procentowy zdających egzamin maturalny z historii w poszczególnych typach szkół.

Wykres 1. Zdający w Okręgu egzamin maturalny z historii wg typów szkół

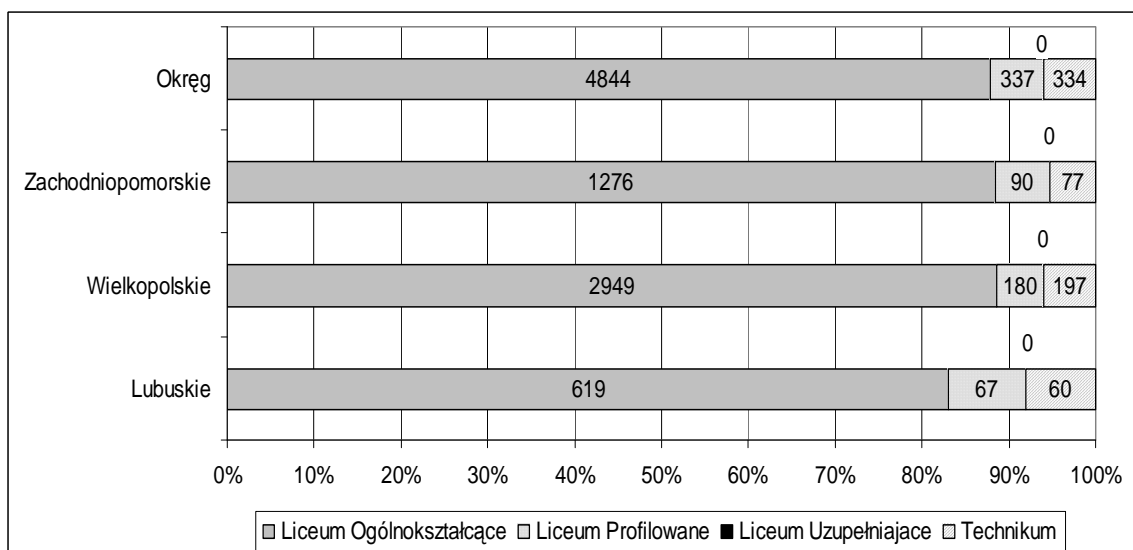

Większość uczniów przystępujących do egzaminu maturalnego z historii była absolwentami liceów ogólnokształcących. Tylko co piąty maturzysta ukończył inny typ szkoły. Wykresy nr 2 - 4 przedstawiają liczby zdających egzamin maturalny z historii w poszczególnych typach szkół oraz absolwentów tych szkół w poszczególnych województwach i Okręgu (w ujęciu %).

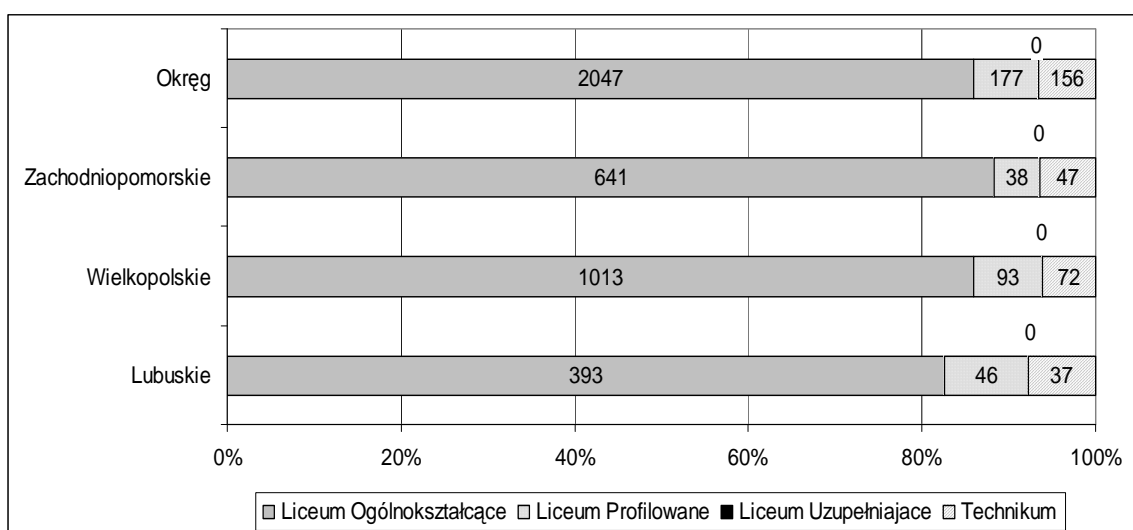
Wykres 2. Graficzna ilustracja rozkładu zdających w poszczególnych typach szkół – przedmiot obowiązkowy, poziom podstawowy

Wykres 3. Graficzna ilustracja rozkładu zdających w poszczególnych typach szkół – przedmiot obowiązkowy, poziom rozszerzony

Wykres 4. Graficzna ilustracja rozkładu zdających w poszczególnych typach szkół – przedmiot dodatkowy

Można zauważyć, iż w poszczególnych województwach w Okręgu struktura przystępujących do egzaminu maturalnego z historii okazała się podobna; trzech na czterech zdających historię jako przedmiot obowiązkowy oraz czterech na pięciu zdających jako przedmiot dodatkowy, byli absolwentami liceów ogólnokształcących. Wyjątek stanowiło województwo lubuskie, w którym zauważa się większy udział absolwentów z techników i liceów profilowanych. Warto też zwrócić uwagę na fakt, iż nikt z liceum uzupełniającego nie wybrał historii na poziomie rozszerzonym.

W analizie wyników tegorocznego egzaminu uwzględniono także podział uczniów ze względu na wielkość miejscowości, w których znajdują się szkoły. Przedstawia to wykres nr 5 i tabela nr 2.

Wykres 5. Podział populacji zdających w Okręgu uwzględniający wielkość miejscowości, w której znajduje się szkoła

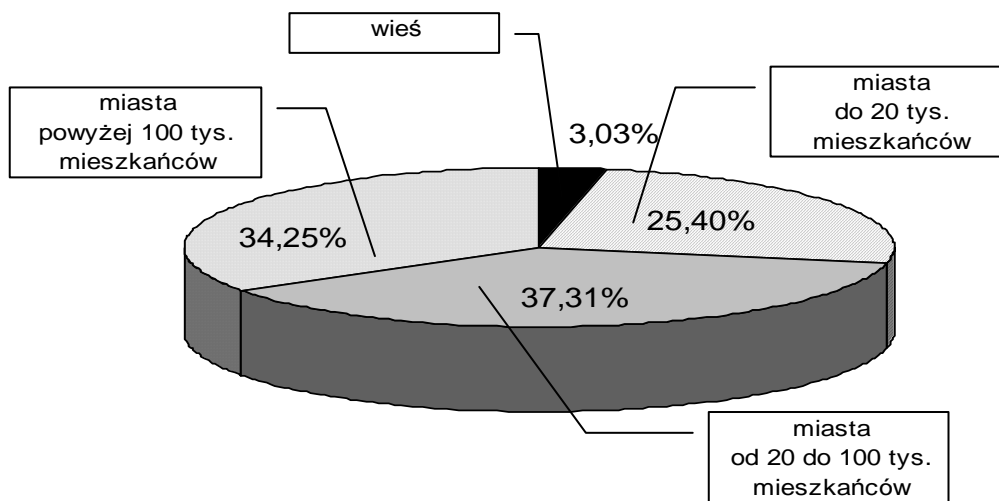

Tabela 2. Liczba zdających historię jako przedmiot obowiązkowy w Okręgu i województwach z uwzględnieniem wielkości miejscowości i typów szkół

Wielkość miejscowości	Typ szkoły	Województwo			Okręg
		lubuskie	wielkopolskie	zachodnio-pomorskie	
Wieś	LO	4	69	9	82
	LP	1	59	14	74
	LU	4	1	0	5
	T	7	50	9	66
R a z e m		16	179	32	227
Miasto do 20 tys. mieszkańców	LO	203	673	468	1344
	LP	63	153	52	268
	LU	3	5	6	14
	T	57	162	55	274
R a z e m		326	993	581	1900
Miasto od 20 do 100 tys. mieszkańców	LO	243	1453	474	2170
	LP	45	143	65	253
	LU	1	31	9	41
	T	49	207	71	327
R a z e m		338	1834	619	2791
Miasto ponad 100 tys. mieszkańców	LO	308	1203	643	2154
	LP	65	54	61	180
	LU	6	18	3	27
	T	50	77	74	201
R a z e m		429	1352	781	2562

Największą grupę zdających stanowili absolwenci szkół ponadgimnazjalnych w średnich miastach od 20 do 100 tys. mieszkańców, tylko 3 % to absolwenci szkół wiejskich.

II. Opis zestawów egzaminacyjnych (arkuszy)

Arkusze egzaminacyjne z historii zostały opracowane na podstawie założeń opisanych w rozporządzeniach resortu edukacji, przedstawionych w *Informatorze maturalnym od 2005 roku. Historia*, dla dwóch poziomów wymagań:

- podstawowego – arkusz I,
- rozszerzonego – arkusz II.

Za prawidłowe rozwiązanie wszystkich zadań zamieszczonych w arkuszu I zdający mógł otrzymać 100 punktów, natomiast za prawidłowe rozwiązanie wszystkich zadań w arkuszu II – 50 punktów.

Poprzez zadania w arkuszach egzaminacyjnych sprawdzano opanowanie umiejętności i wiadomości zawartych w standardach wymagań egzaminacyjnych. Zdający musiał wykazać się znajomością faktografii i terminologii historycznej (obszar I), ale również opanowaniem umiejętności stosowania faktografii i terminologii historycznej do wyjaśnienia procesów historycznych (obszar II) oraz umiejętnością przedstawiania i oceniania wydarzeń historycznych, a także formułowania przejrzystej i logicznej wypowiedzi pisemnej (obszar III).

Arkusz I zawierał 34 zadania, w tym zadania złożone (dwo- lub trzyczęściowe), w których w poszczególnych częściach badano inne umiejętności. W zadaniach otwartych i zamkniętych różnego typu ujęto cały zakres treści. W zadaniach wykorzystano wszystkie rodzaje źródeł historycznych. W tej części egzaminu zdający mógł uzyskać maksymalnie 100 punktów.

Szczegółowe przyporządkowanie sprawdzanych umiejętności w ramach standardów wymagań egzaminacyjnych przedstawiono w tabeli nr 3.

Tabela 3. Przyporządkowanie zadań z arkusza I do standardów wymagań egzaminacyjnych

obszar standardu	numer zadania	liczba punktów możliwa do uzyskania
I zna i rozumie	4, 9A, 11, 12, 22,	18
II wykorzystuje informacje	1, 2, 3, 5, 6, 7, 10B, 13, 14, 15B, 16A, 16B, 18, 19, 20, 21AB, 21C, 21D, 23, 24A, 24B, 25, 26, 27A, 27B, 29, 30, 32A, 34	60
III tworzy informacje	8, 9B, 9C, 10A, 15A, 17, 28, 31, 32B, 33,	22

Arkusz II, zatytułowany *Miasta europejskie od starożytności do czasów współczesnych*, składał się z 19 zadań. Zdający wykonywali polecenia do zamieszczonych w arkuszu różnorodnych źródeł informacji (18 zadań: od zadania 35. do 52.) i wybierali jeden z dwóch zaproponowanych tematów, ściśle związanych z tematem przewodnim arkusza, do napisania dłuższej wypowiedzi (zadanie 53. – rozszerzonej odpowiedzi). Poprzez zadania sprawdzano opanowanie umiejętności i wiadomości określonych w standardach wymagań egzaminacyjnych z historii z zakresu dziejów Polski i historii powszechnej od starożytności do XX wieku.

W tej części egzaminu zdający mógł otrzymać łącznie 50 punktów, w tym 30 punktów za zadania związane z analizą materiałów źródłowych i 20 punktów za wykonanie zadania rozszerzonej odpowiedzi. Należy pamiętać, że obszar I standardów jest w tym arkuszu badany pośrednio; dokonanie analizy, przedstawienie wniosków i własnych sądów wymaga bowiem m.in. znajomości aparatu pojęciowego (terminologii), faktów, chronologii zjawisk.

Szczegółowe przyporządkowanie sprawdzanych umiejętności w ramach standardów wymagań egzaminacyjnych przedstawiono w tabeli nr 4.

Tabela 4. Przyporządkowanie zadań z arkusza II do standardów wymagań egzaminacyjnych

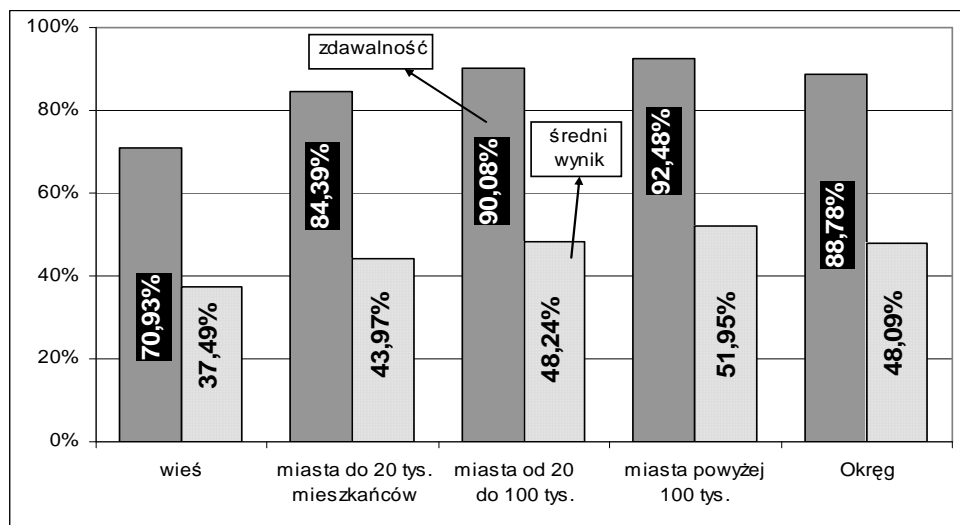
obszar standardu	numer zadania	liczba punktów możliwa do uzyskania
I zna i rozumie	Na poziomie rozszerzonym reprezentowany był we wszystkich zadaniach.	-
II wykorzystuje informacje	35, 36, 39, 40, 41, 42, 43, 44, 45, 47, 48, 50, 51, 52,	23
III tworzy informacje	37, 38, 46, 49, 53	27

III. Ilościowa i jakościowa analiza wyników

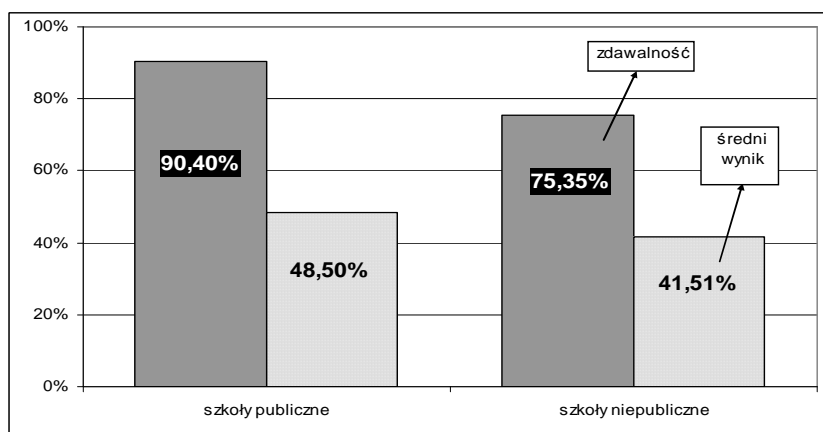
Za rozwiązanie zadań z **arkusza pierwszego** zdający otrzymali średnio 48,1% punktów możliwych do uzyskania. Najniższy wynik w Okręgu wyniósł 6 % punktów, a najwyższy 98% punktów na 100 punktów możliwych do uzyskania. Najczęściej uzyskiwany wynik (modalna) to 30% punktów, czyli „próg zaliczenia”. Ponad 88% absolwentów w Okręgu zdało egzamin maturalny z historii.

Na wykresach nr 6. – 8. przedstawiono zdawalność i średni wynik procentowy na egzaminie maturalnym z historii dla zdających historię jako przedmiot obowiązkowy w zależności od województw, miejscowości, w której znajduje się szkoła i typów szkół. Egzaminu maturalnego z historii nie zdało 853 absolwentów (11,4%). Analizując poniższe wykresy zdawalności, można zauważyć, iż jest ona niższa o ponad 8% w stosunku do roku ubiegłego. Najlepiej zdali egzamin uczniowie: średnich i dużych miast, szkół publicznych, a wśród typów szkół liceów ogólnokształcących. W tych przypadkach zdawalność przekroczyła 90%. Najwięcej porażek odnotowano wśród absolwentów szkół wiejskich - zdawalność nieco ponad 70%, szkół prywatnych, w których co czwarty absolwent nie zdał egzaminu i liceów uzupełniających, w których niespełna 60% maturzystów zdało egzamin.

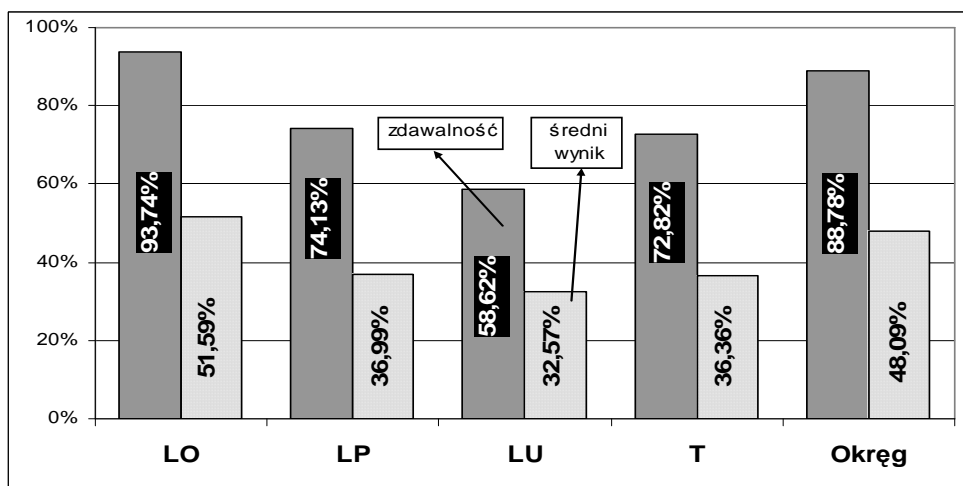
Wykres 6. Zdawalność oraz średni wynik procentowy zdających historię jako przedmiot obowiązkowy w zależności od lokalizacji szkoły

Wykres 7. Zdawalność i średni wynik procentowy zdających historię jako przedmiot obowiązkowy z podziałem na szkoły publiczne i niepubliczne

Wykres 8. Zdawalność i średni wynik procentowy zdających historię jako przedmiot obowiązkowy w zależności od typu szkoły

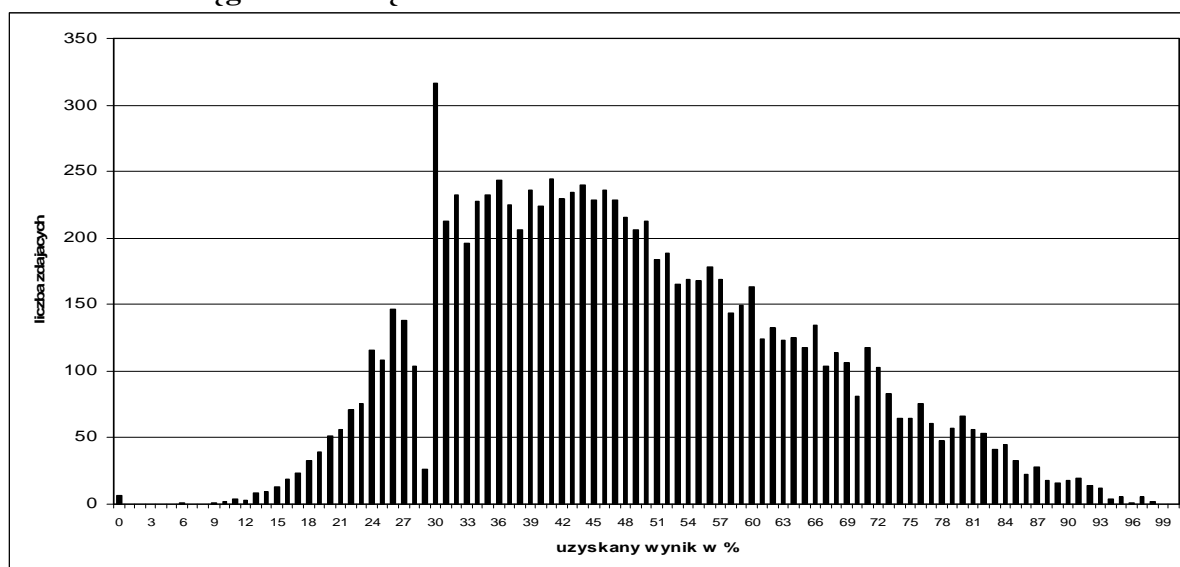
Analizując wykresy, można zauważyć, że wyniki, przy stosunkowo wysokiej zdawalności, nie były zadowalające. Średnia liczba punktów nie przekracza 50%. Jedynie absolwenci liceów ogólnokształcących oraz zdający ze szkół w miastach powyżej 100 tys. mieszkańców uzyskali wyniki przekraczające 51% punktów. Istotne jest, aby zwrócić uwagę na słabe wyniki uczniów z liceów profilowanych i uzupełniających oraz techników, gdyż to wyniki absolwentów tych szkół, które są w zasadzie na progu zdawalności, mają wpływ na ogólny wynik egzaminu. Poziom umiejętności i wiadomości, zaprezentowany przez absolwentów wszystkich typów szkół, budzi duże zastrzeżenia.

W tabeli nr 5 znajdują się podstawowe parametry statystyczne realizacji zadań z arkusza I. Natomiast rozkład wyników procentowych uzyskanych przez wszystkich zdających rozwiązujących zadania z arkusza pierwszego przedstawiono na wykresie nr 9. W obliczeniach nie uwzględniono laureatów i finalistów olimpiad.

Tabela 5. Charakterystyka statystyczna arkusza I

Wskaźnik statystyczny	Ogółem	Wartość			
		LO	LP	LU	T
Liczba zdających	9860	7797	952	87	1024
Wynik najniższy	0	0	0	9	0
Wynik najwyższy	98	98	82	67	97
Rozstęp	98	98	82	58	97
Wynik średni	48,17	51,24	37,17	32,57	36,38
Modalna	30	44	30	24	30
Mediana	46	49	35	31	35
Odchylenie standardowe	16,62	16,26	12,47	12,36	12,06
Skośność	0,41	0,33	0,60	0,65	0,81
Łatwość	0,48	0,51	0,37	0,33	0,36

Wykres 9. Rozkład wyników procentowych uzyskanych przez wszystkich zdających w Okręgu za rozwiązanie zadań w arkuszu I

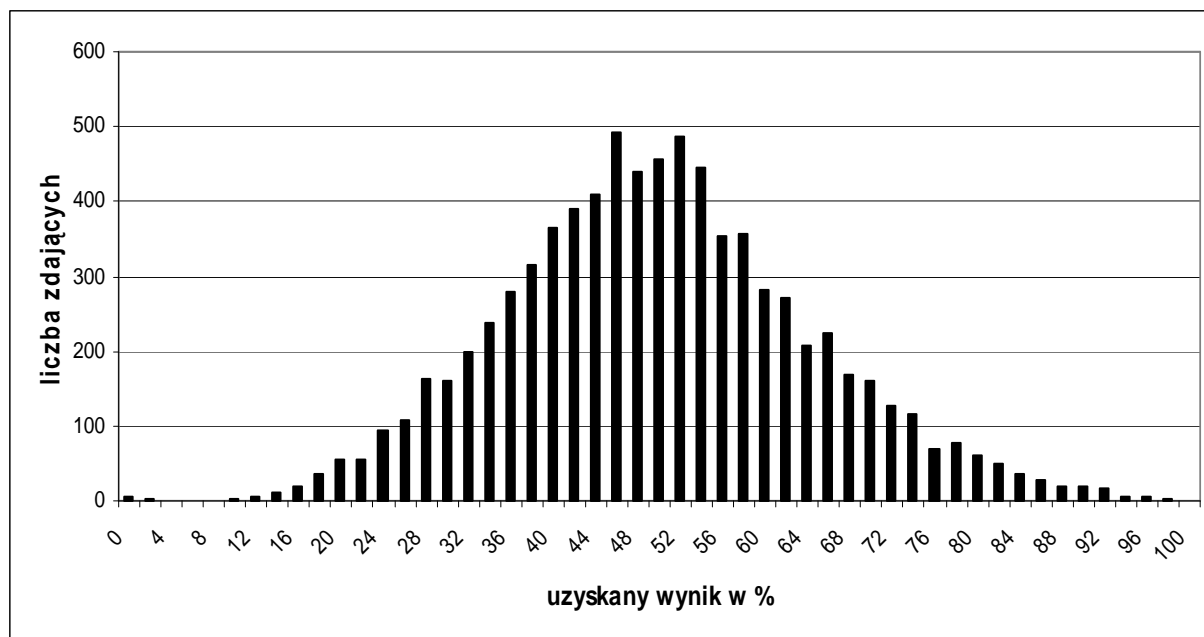
Statystyczny maturzysta uzyskał wynik 48,17 punktu, co stanowi 48,17% liczby punktów możliwych do uzyskania za rozwiązanie zadań z arkusza I. Wynik najczęściej występujący (modalna) ma wartość znacznie niższą od wyniku średniego i wynosi 30 punktów. Rozstęp wyników wynosi 98 punktów i wskazuje na bardzo duże zróżnicowanie umiejętności zdających. Odchylenie standardowe wynosi 16,62, a to oznacza, że 70% wyników zawiera się w przedziale między 31 a 65 punktów. Rozkład wyników jest prawoskośny, co potwierdza dodatni współczynnik skośności; oznacza to, że maturzyści uzyskali mniejszą liczbę wyników najwyższych. Nikt, poza laureatami i finalistami olimpiad, nie uzyskał wyniku maksymalnego - 100 punktów. Wynik najwyższy - 98 punktów - osiągnęło 2 zdających w Okręgu.

Tabela 6. Charakterystyka statystyczna arkusza II

Wskaźnik statystyczny	Ogółem	Wartość		
		LO	LP	T
Liczba zdających	7905	6895	512	498
Wynik najniższy	0	0	0	5
Wynik najwyższy	49	49	38	48
Rozstęp	49	49	38	43
Wynik średni	24,92	25,60	20,40	20,58
Modalna	23	26	23	21
Mediana	25	25	21	21
Odchylenie standardowe	7,23	7,11	6,20	6,24
Skośność	0,19	0,20	-0,18	0,39
Łatwość	0,50	0,51	0,42	0,40

Statystyczny maturzysta uzyskał wynik 24,92 punktu, co stanowi 53,84% liczby punktów możliwych do uzyskania za rozwiązanie zadań z **arkusza drugiego**. Wynik najczęściej występujący (modalna) ma wartość nieznacznie niższą od wyniku średniego i wynosi 23 punkty. Rozstęp wyników wynosi 49 punktów i wskazuje na bardzo duże zróżnicowanie umiejętności zdających. Odchylenie standardowe wynosi 7,23, a to oznacza, że 70% wyników zawiera się w przedziale między 18 a 32 punktami.

Rozkład wyników procentowych uzyskanych przez wszystkich zdających rozwiązujących zadania z arkusza II przedstawiono na wykresie nr 10. Trzy miary tendencji centralnej (średnia arytmetyczna punktów, mediana i modalna) są w przybliżeniu sobie równe, a niewielka wartość współczynnika skośności wskazuje, że rozkład zbliżony jest do normalnego. W arkuszu II na poziomie rozszerzonym egzaminu z historii nie było progu zaliczenia, zdający za rozwiązanie wszystkich zadań mogli uzyskać 50 punktów.

Wykres 10. Rozkład wyników procentowych uzyskanych w Okręgu za rozwiązanie zadań z arkusz II

Układ wykresu świadczy o tym, że zadania w arkuszu były umiarkowanie trudne. Najliczniejszą grupę stanowili zdający, którzy uzyskali 46% punktów. Nikt ze zdających, poza laureatami i finalistami olimpiad, nie osiągnął wyniku maksymalnego. Wynik najwyższy 49 punktów uzyskało 2 zdających w Okręgu. Jednak ponad połowa zdających osiągnęła wynik przynajmniej 50% punktów.

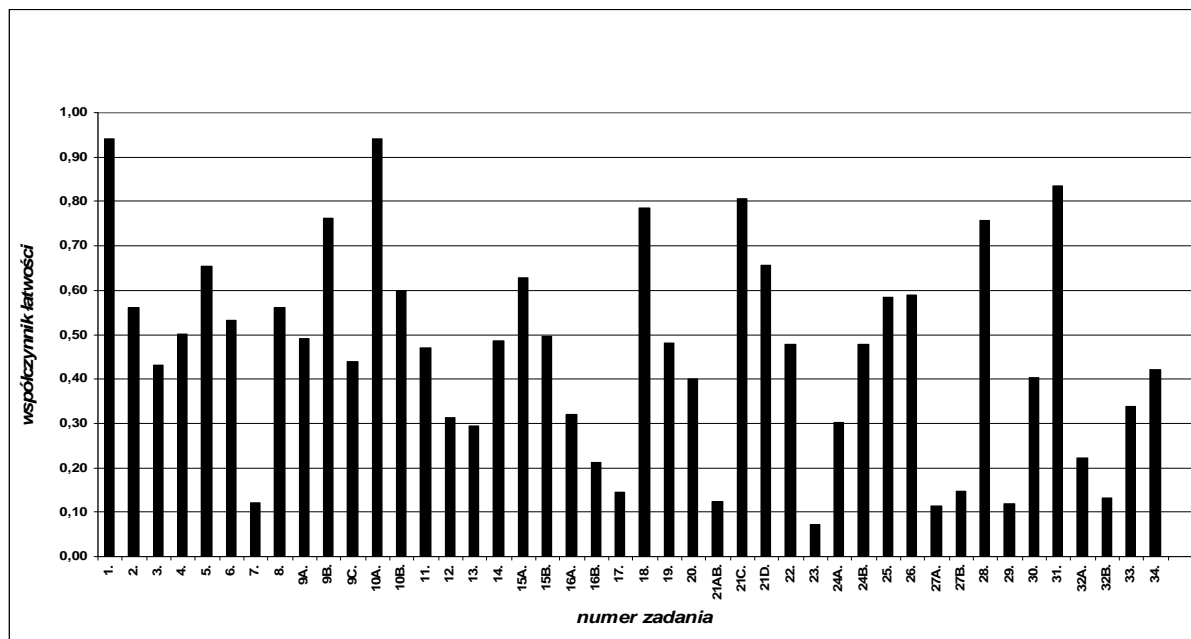
W tabeli nr 7 i na wykresie nr 11 przedstawiono współczynnik łatwości wszystkich zadań z arkusza I dla wszystkich zdających w Okręgu.

Tabela 7. Klasyfikacja zadań z arkusza I według współczynników łatwości.

Współczynnik łatwości	Zadanie	Numer zadania
0,00 – 0,19	bardzo trudne	7, 17, 21AB, 23, 27A, 27B, 29, 32B,
0,20 – 0,49	trudne	3, 9A, 9C, 11, 12, 13, 14, 16A, 16B, 19, 20, 22, 24A, 24B, 30, 32A, 33, 34
0,50 – 0,69	umiarkowanie trudne	2, 4, 5, 6, 8, 10B, 15A, 15B, 21D, 25, 26,
0,70 – 0,89	łatwe	9B, 18, 21C, 28, 31,
0,90 – 1,00	bardzo łatwe	---

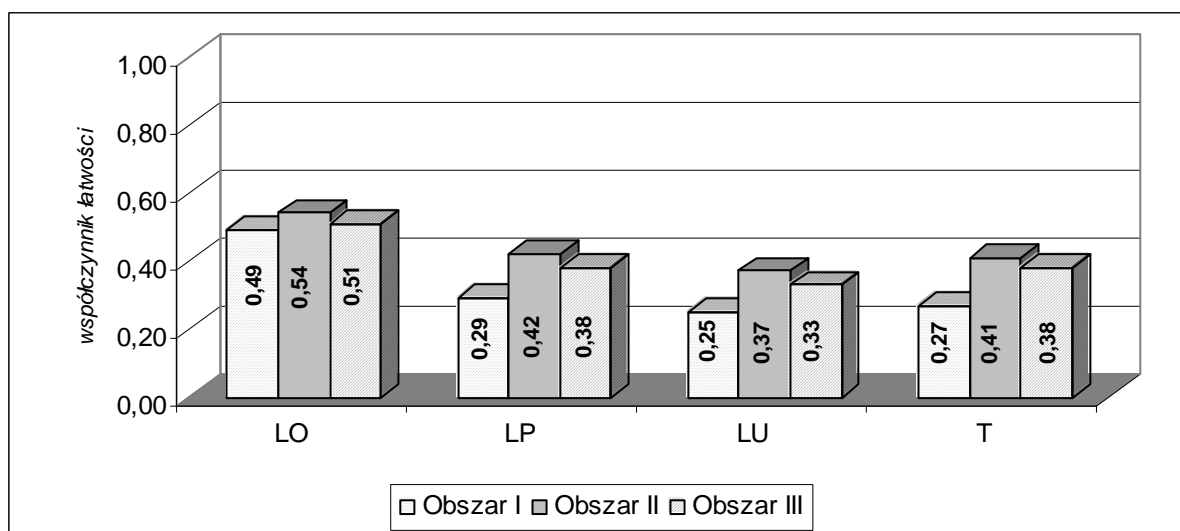
Zadania z arkusza I okazały się trudne dla zdających, ponieważ współczynnik łatwości arkusza jest równy 0,48.

Wykres 11. Współczynnik łatwości dla poszczególnych zadań z arkusza I

Na podstawie danych przedstawionych w tabeli nr 11 i na wykresie nr 7 można stwierdzić, że najmniej problemów w arkuszu I zdającym sprawiło zadanie nr 1 (współczynnik łatwości 0,94), które związane było z analizą źródeł ikonograficznych - rozpoznanie pisma określonych kręgów cywilizacyjnych oraz zadanie nr 10A (współczynnik łatwości 0,94) związane z analizą danych statystycznych. Aż 10 zadań okazało się bardzo trudnymi. Związane były one z: analizą źródła kartograficznego, przedstawieniem opisu wydarzenia (unia brzeska), analizą tekstów źródłowych, analizą źródła ikonograficznego.

Wykres 12. Rozwiązywalność zadań z arkusza I w obszarach standardów z uwzględnieniem typów szkół

Współczynnik łatwości umiejętności w odniesieniu do standardów wymagań egzaminacyjnych świadczy o tym, że zdający nie w pełni opanowali wszystkie umiejętności sprawdzane podczas egzaminu maturalnego. Porównując w tym względzie poszczególne typy szkół, zauważamy, że absolwenci liceów ogólnokształcących najlepiej opanowali wszystkie umiejętności historyczne, chociaż uzyskanie przez statystycznego maturzystę z tej grupy zdających ok. 50% maksymalnej liczby punktów w poszczególnych obszarach nie może zadowalać. Zdziwienie musi budzić słaby, (nie przekraczający 30%) wynik, absolwentów liceów profilowanych i uzupełniających oraz techników za zadania, które wymagały znajomości i rozumienia faktografii i terminologii historycznej (obszar I – wiadomości i rozumienie). Na zbliżonym, choć niskim, poziomie abiturienti liceów profilowanych i techników opanowali umiejętności związane z wyjaśnianiem zjawisk historycznych (obszar II) oraz przedstawieniem i oceną zjawisk historycznych. Natomiast naj słabiej opanowali te umiejętności absolwenci liceów uzupełniających, co w konsekwencji spowodowało, że żaden z absolwentów tego typu szkoły nie przystąpił do egzaminu na poziomie rozszerzonym.

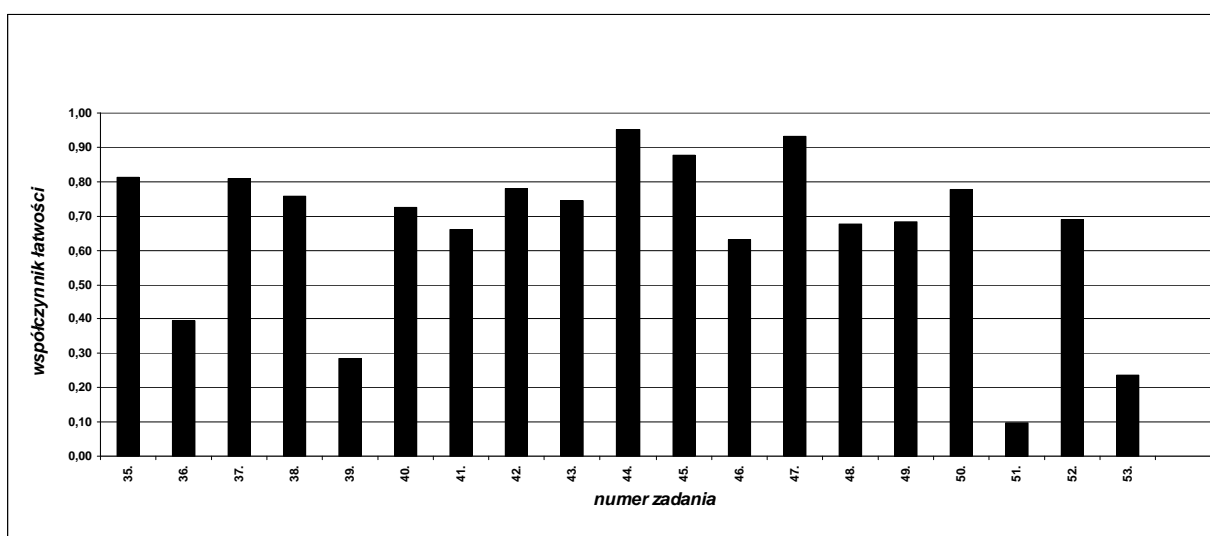
Współczynnik łatwości dla zadań w arkuszu II na poziomie rozszerzonym przedstawiono w tabeli nr 8 i na wykresie nr 13.

Tabela 8. Klasyfikacja zadań z arkusza II według współczynników łatwości

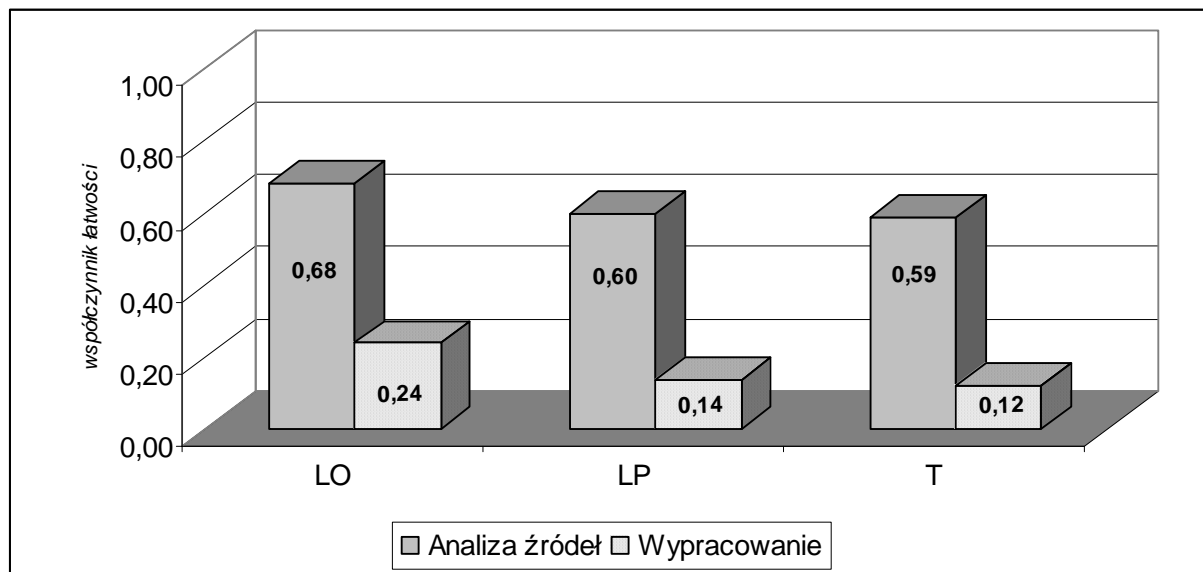
Współczynnik łatwości	Zadanie	Numer zadania
0,00 – 0,19	bardzo trudne	51,
0,20 – 0,49	trudne	36, 39, 53,
0,50 – 0,69	umiarkowanie trudne	41, 46, 48, 49, 52,
0,70 – 0,89	łatwe	35, 37, 38, 40, 42, 43, 45, 50,
0,90 – 1,00	bardzo łatwe	44, 47,

Zadania z arkusza II okazały się umiarkowanie trudne dla zdających egzamin maturalny na poziomie rozszerzonym; współczynnik łatwości dla arkusza II wyniósł 0,50.

Wykres 13. Współczynnik łatwości dla poszczególnych zadań z arkusza II

W arkuszu II największym problemem było rozwiązanie zadania nr 51, które wymagało wyszukania i uogólnienia informacji zawartych w źródłach.

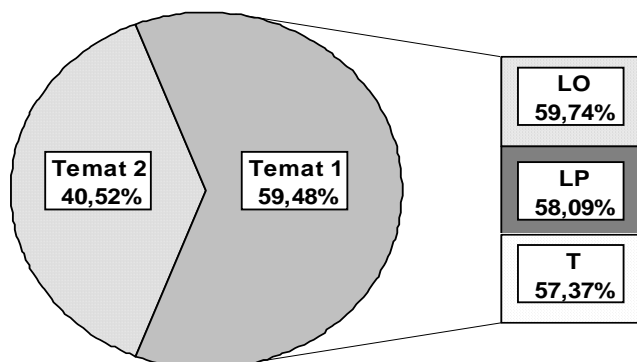
Wykres 14. Rozwiązywalność zadań z obu części arkusza II z uwzględnieniem typów szkół

Porównując wyniki z poziomu rozszerzonego uzyskane przez maturzystów z poszczególnych typów szkół, można zauważyć, iż zdający z techników i liceów profilowanych w podobny sposób radzili sobie z częścią dotyczącą analizy źródeł. Lepszy wynik uzyskali absolwenci liceów ogólnokształcących, jednak dysproporcje nie są tak duże, jak w arkuszu I.

Wypracowanie pozostaje najtrudniejszą dla wszystkich maturzystów częścią egzaminu maturalnego z historii. Tutaj różnice między poszczególnymi typami szkół są znaczne.

Tematy wypracowań w bieżącym roku brzmiały następująco:

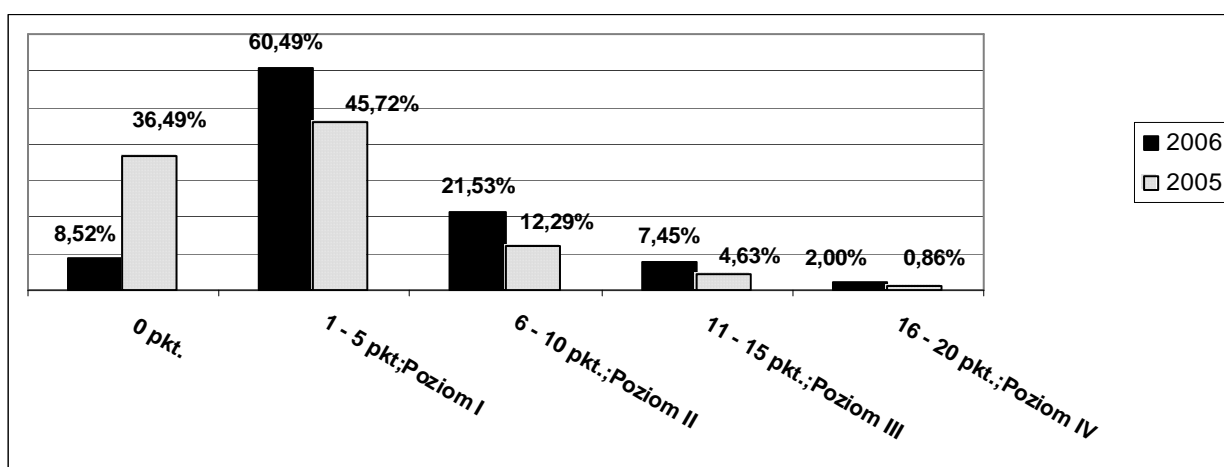
1. *Przedstaw rolę miast w kształtowaniu się gospodarki i kultury średniowiecznej Europy.*
2. *Scharakteryzuj proces powstawania i rozwoju miast w średniowiecznej Polsce.*

Wykres 15 Wybieralność tematów wypracowań wśród zdających egzamin maturalny z historii w Okręgu oraz w poszczególnych typach szkół

Oba tematy wypracowań dotyczyły tej samej epoki – średniowiecza. Zdający preferowali, co pokazuje wykres nr 15, temat 1. związany z dziejami powszechnymi. Podobnie był on wybierany przez maturzystów z poszczególnych typów szkół. Analogicznie kształtował się wybór tematów w poszczególnych województwach Okręgu.

Należy zauważyć znaczną poprawę wyników z tego zadania w stosunku do roku ubiegłego. Zadanie rozszerzonej odpowiedzi było zadaniem trudnym o współczynniku łatwości 0,24. W roku ubiegłym ponad 1/3 zdających uzyskała za to zadanie 0 punktów. Porównanie wyników za zredagowanie zadania rozszerzonej odpowiedzi podczas tegorocznej i ubiegłorocznej matury przedstawia wykres nr 16.

Wykres 16. Wyniki z wypracowań uzyskane przez zdających przystępujących do egzaminu maturalnego z historii w 2005 i 2006 r.

Wynik 0 punktów uzyskało tylko niecałe 9% zdających. Osiągnięcia z poszczególnych poziomów poprawiły się. Szczególnie musi cieszyć, że zwiększył się odsetek absolwentów, których prace zaliczono do II, III i IV poziomu. Czterech piszących w Okręgu na temat 1. i dwóch piszących na temat 2. uzyskało maksymalny wynik 20 punktów za realizację tego zadania. Byli to uczniowie liceów ogólnokształcących. Natomiast w liceum profilowanym najwyższy wynik to 17 punktów i uzyskał go w Okręgu 1 zdający, a w technikum 18 punktów – osiągnęło 3 maturzystów.

Dostrzega się braki w wiedzy i umiejętnościach (co dobitnie pokazują wyniki z arkusza I). Zdający, którzy uzyskali niskie wyniki, nie przeanalizowali dokładnie tematu, nie zastanowili się, czego się od nich oczekuje (np. w wypracowaniu na temat 1. głównie opisywany jest proces powstawania miast w średniowieczu, natomiast gospodarka i kultura epoki pojawiła się na marginesie omawianych zjawisk). Często maturzyści ograniczali się jedynie do omówienia lub rozwinięcia tekstów inspirujących związanych z tematami. Większość zdających odtwórczo prezentowała wiedzę uzyskaną w szkole, często bez selekcji informacji. Maturzyści mieli problemy z uogólnianiem i syntetyzowaniem. Wielu nie potrafiło formułować wniosków. Niepokoić też musi niska sprawność językowa absolwentów szkół ponadgimnazjalnych.

IV. Wnioski

- Egzamin maturalny z historii zdawało 16,11% ogółu zdających. W porównaniu z rokiem ubiegłym nastąpił spadek zainteresowania historią.
- Egzaminu maturalnego z historii nie zdało 11,4% ogółu zdających ten przedmiot, co stanowi ponad dwukrotny wzrost w stosunku do roku ubiegłego.
- Na wyniki ma wpływ typ szkoły, którą ukończyli zdający. Dobre wyniki uzyskali absolwenci z liceów ogólnokształcących, natomiast maturzyści z liceów profilowanych, techników i liceów uzupełniających uzyskali wyniki niezadowalające.
- Najwięcej trudności sprawiły zdającym zadania sprawdzające opanowanie umiejętności z pierwszego obszaru standardów wymagań egzaminacyjnych z historii. Te właśnie umiejętności powinny zatem być rozwijane m.in. przez nauczycieli w szkołach ponadgimnazjalnych. Egzamin wykazał, że zdający mają duże problemy ze znajomością i rozumieniem faktografii i terminologii historycznej.
- Absolwenci mieli również problemy z zadaniami sprawdzającymi umiejętności z drugiego i trzeciego obszaru standardów wymagań egzaminacyjnych. Krótkie wypracowanie w arkuszu II okazało się najtrudniejszym zadaniem egzaminacyjnym. Wyniki są wprawdzie wyższe niż w roku ubiegłym, ale maturzyści mają nadal liczne problemy z tworzeniem własnego tekstu.

Albert Łukaszewicz

2.10 Historia muzyki

I. Statystyczna charakterystyka populacji zdających

Do egzaminu maturalnego z historii muzyki przystąpiło w Okręgu 121 maturzystów. Jako przedmiot obowiązkowy historię muzyki wybrało 96 zdających, jako przedmiot dodatkowy 20 osób. Na poziomie rozszerzonym egzamin zdawało 69 osób. Ponadto laureatami Olimpiady Artystycznej było 2 zdających, a 3 osoby podwyższyły wynik egzaminu maturalnego. Przeważająca większość maturzystów była absolwentami liceów ogólnokształcących, tylko 6 absolwentami liceów profilowanych i techników. Spośród absolwentów, którzy wybrali historię muzyki jako przedmiot obowiązkowy, co najmniej 30% punktów uzyskało 85 zdających, co stanowi 88,5 %.

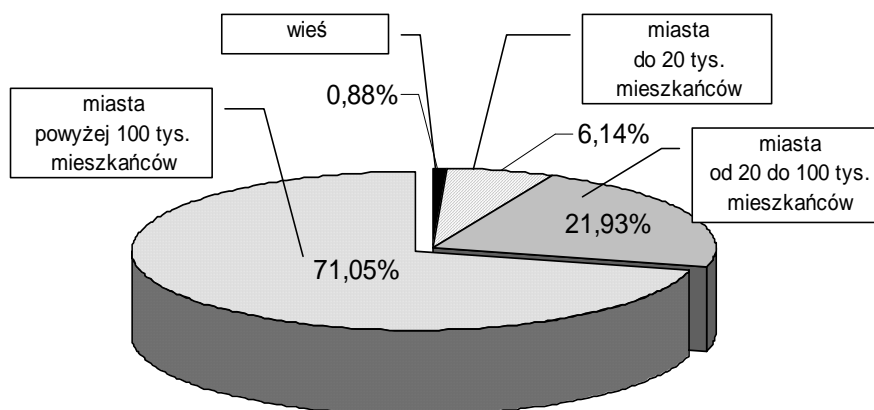
Tabela 1. Liczba zdających w Okręgu i trzech województwach

Rok	Liczba zdających							
	Okręg	województwo			Okręg	województwo		
		L	W	Z		L	W	Z
	Przedmiot obowiązkowy				Przedmiot dodatkowy			
2006	96	9	50	37	20	2	12	6

Wszyscy zdający w Okręgu rozwiązywali zadania z arkuszy standardowych (A1).

W analizie wyników tegorocznego egzaminu uwzględniono także podział maturzystów ze względu na wielkość miejscowości, w których znajdują się szkoły. Przedstawia to wykres nr 1. Wśród zdających historię muzyki dominowali absolwenci z dużych i średnich miast.

Wykres 1. Podział populacji zdających egzamin maturalny z historii muzyki w Okręgu według wielkości miejscowości, w której znajduje się szkoła

II. Opis zestawów egzaminacyjnych (arkuszy)

Arkusz I na poziomie podstawowym składał się z 30 zadań zamkniętych i otwartych krótkiej odpowiedzi, za rozwiązanie których zdający mógł uzyskać 100 punktów. Zadania skonstruowane były w oparciu o standardy wymagań egzaminacyjnych i obejmowały, proporcjonalnie i chronologicznie, problematykę wielkich okresów w historii muzyki. Do zadań dołączono charakterystyczne dla przedmiotu różnorodne rodzaje źródeł (ikonograficzne, zapisy nutowe i fragmenty utworów muzycznych na płycie CD). Zadania reprezentowały wszystkie obszary standardów egzaminacyjnych.

Arkusz II na poziomie rozszerzonym składał się z 6 zadań krótkiej odpowiedzi i 1 zadania rozszerzonej odpowiedzi, za rozwiązanie których zdający mógł uzyskać 50 punktów. Zadania skonstruowano wokół tematów dotyczących rozwoju i przemian koncertu instrumentalnego w baroku oraz koncertu i form koncertujących w klasycyzmie i w XIX wieku. Do arkusza dołączono przykłady nutowe oraz płytę CD z fragmentami utworów muzycznych. Zadanie rozszerzonej odpowiedzi polegało na napisaniu wypracowania na jeden z dwu zaproponowanych tematów związanych z analizowanymi źródłami informacji. Zadania sprawdzały umiejętności określone standardami wymagań egzaminacyjnych na egzaminie maturalnym z historii muzyki (poziom rozszerzony).

III. Analiza jakościowa i ilościowa wyników

Zdawalność i wyniki średnie z historii muzyki jako przedmiotu obowiązkowego na poziomie podstawowym przedstawiono w tabeli poniżej.

Tabela 2. Liczba zdających i wyniki egzaminu maturalnego - poziom podstawowy

Liczba zdających		% zdanych egzaminów
Przystąpiło do egzaminu	Zdało egzamin	
Okręg		
96	85	88,5
Województwo lubuskie		
Przystąpiło	Średni wynik	100
9	52,83	
Województwo wielkopolskie		
Przystąpiło	Średni wynik	80,0
50	48,66	
Województwo zachodniopomorskie		
Przystąpiło	Średni wynik	97,3
37	57,51	
ŚREDNI WYNIK W OKRĘGU – 52,83%		

Analizując dane z tabeli nr 2, można stwierdzić, że procent zdanych egzaminów był największy w województwie lubuskim, natomiast najwyższy wynik średni osiągnęli zdający w województwie zachodniopomorskim. Najniższy procent zdanych egzaminów i najniższe wyniki wystąpiły w województwie wielkopolskim.

Tabela 3. Średnie wyniki - poziom rozszerzony

Wynik średni w %	
Okręg	48,8
województwo lubuskie	44,0
województwo wielkopolskie	42,2
województwo zachodniopomorskie	55,2

Dane w tabeli nr 3 ilustrują średnie wyniki w Okręgu i trzech województwach uzyskane przez zdających pisemny egzamin maturalny z historii muzyki na poziomie rozszerzonym. Najwyższy wynik średni uzyskali, podobnie jak na poziomie podstawowym, zdający w województwie zachodniopomorskim, a najniższy w województwie wielkopolskim. Zarówno w województwie wielkopolskim, jak i lubuskim wynik średni jest niższy od uzyskanego w Okręgu.

W tabeli nr 4 przedstawiono podstawowe wskaźniki statystyczne arkuszy egzaminacyjnych z historii muzyki dla Okręgu.

Tabela 4. Współczynniki statystyczne arkuszy egzaminacyjnych z historii muzyki dla Okręgu

Wskaźnik statystyczny	Arkusz I	Arkusz II
Liczebność	114	69
Wynik najniższy	0	1
Wynik najwyższy	93	47
Wynik średni	50,2	24,4
Rozstęp	93	46
Modalna	51	9
Mediana	52	25
Odchylenie standardowe	20,6	12,8
Skośność	-0,39	-0,16
Łatwość	0,50	0,49

Statystyczny maturzysta rozwiązujący arkusz I osiągnął wynik 50,2 punktów, co stanowi 50,2% liczby punktów możliwych do uzyskania. Wynik najczęściej występujący (modalna) ma wartość zbliżoną do wyniku średniego i wynosi 51 punktów. Rozstęp wyników wynosi 93 punkty i wskazuje na bardzo duże zróżnicowanie umiejętności zdających. Odchylenie standardowe wynosi 20,6, a to oznacza, że 70% wyników zawiera się w przedziale między 29 a 71 punktów. Ujemny współczynnik skośności oznacza, że rozkład wyników jest lewoskośny, a więc maturzyści uzyskali mniejszą liczbę wyników najniższych. Nikt, poza

laureatami i finalistami olimpiad, nie uzyskał wyniku maksymalnego 100 punktów. Wynik najwyższy 93 punkty osiągnęło 2 zdających w Okręgu.

Statystyczny maturzysta rozwiązujący arkusz II na poziomie rozszerzonym osiągnął wynik 24,4 punktów, co stanowi 48,8% liczby punktów możliwych do uzyskania. Wynik najczęściej występujący ma wartość znacznie niższą od wyniku średniego i wynosi 9 punktów. Rozstęp wyników wynosi 46 punktów i wskazuje, podobnie jak w arkuszu I, na bardzo duże zróżnicowanie umiejętności zdających. Odchylenie standardowe wynosi 12,8, a to oznacza, że 70% wyników zawiera się w przedziale między 12 a 37 punktów. Ujemny współczynnik skośności oznacza, że rozkład wyników jest lewoskośny, a więc maturzyści uzyskali mniejszą liczbę wyników najniższych. Nikt nie uzyskał wyniku maksymalnego 50 punktów. Wynik najwyższy 47 punktów osiągnęło 2 zdających w Okręgu.

Analiza współczynnika łatwości pozwala na określenie poziomu opanowania umiejętności i czynności sprawdzanych w czasie egzaminu maturalnego z historii muzyki. Współczynnik łatwości przyjmuje wartości od 0,0 do 1,0. Analizując dane z tabeli nr 4, można stwierdzić, że zadania na poziomie podstawowym i rozszerzonym były umiarkowanie trudne i trudne. Wartość współczynnika łatwości potwierdza, że nie wszystkie umiejętności zostały wystarczająco opanowane przez zdających egzamin pisemny z historii muzyki. W arkuszu I poziom opanowania umiejętności wyniósł 50%, a w arkuszu II osiągnął 49%.

Tabela 5. Współczynnik łatwości dla poszczególnych zadań z arkusza I

Współczynnik łatwości	Zadanie	Numer zadania
0,00 – 0,19	bardzo trudne	-
0,20 – 0,49	trudne	4, 5, 9, 10, 11, 17, 19, 20, 22, 24, 25, 26, 27, 30
0,50 – 0,69	umiarkowanie trudne	1, 8, 12, 13, 14, 15, 16, 18, 21, 23, 28, 29
0,70 – 0,89	łatwe	2, 3, 6, 7
0,90 – 1,00	bardzo łatwe	-

Na podstawie danych z tabeli nr 5 można stwierdzić, że w arkuszu I na egzaminie maturalnym z historii muzyki nie było zadań bardzo trudnych oraz bardzo łatwych. Cztery zadania okazały się dla zdających bardzo łatwe, natomiast większość zadań w arkuszu była trudna i umiarkowanie trudna. Zdający na poziomie podstawowym szczególne trudności mieli z zadaniami, w których wymagano szczegółowej wiedzy historycznej w zakresie biografii i twórczości kompozytorów oraz gatunków i form (zadania nr 9, 10, 19, 21, 22, 23, 25). Trudności sprawiały również zadania wymagające analizy słuchowej (zadania nr 13, 20, 24, 27).

Tabela 6. Współczynnik łatwości dla poszczególnych zadań z arkusza II

Współczynnik łatwości	Zadanie	Numer zadania
0,00 – 0,19	bardzo trudne	-
0,20 – 0,49	trudne	33, 34, 36, 37
0,50 – 0,69	umiarkowanie trudne	31, 35
0,70 – 0,89	łatwe	32
0,90 – 1,00	bardzo łatwe	-

Na podstawie danych z tabeli nr 6 można stwierdzić, że w arkuszu II egzaminu maturalnego z historii muzyki na poziomie rozszerzonym tylko jedno zadanie było łatwe, pozostałe cztery zadania okazały się trudne i umiarkowanie trudne.

Na poziomie rozszerzonym trudności sprawiały zadania nr: 33, 34 i 36 wymagające interpretacji i odczytywania informacji z wykorzystaniem partytury oraz zadanie nr 37 sprawdzające m.in. umiejętność korzystania z analizy zadań w pierwszej części i z cytatów uzupełniających tematy wypracowań.

IV. Wnioski

- Historię muzyki wybrało 116 absolwentów w Okręgu, co stanowi 0,19% wszystkich zdających. Egzamin maturalny na poziomie podstawowym okazał się umiarkowanie trudny, a na poziomie rozszerzonym trudny.
- Niskiej wybieralności towarzyszyła stosunkowo niska, w porównaniu z innymi przedmiotami, zdawalność (88,5%). Zdający za rozwiązanie zadań z arkusza I na poziomie podstawowym uzyskali średni wynik 52,8%, a za rozwiązanie zadań z arkusza II na poziomie rozszerzonym 48,8%. Wyniki świadczą, że nie wszystkie umiejętności określone w standardach wymagań egzaminacyjnych zostały opanowane w stopniu zadowalającym.
- Zdający na poziomie podstawowym szczególne trudności mieli z zadaniami, w których wymagano szczegółowej wiedzy historycznej w zakresie biografii i twórczości kompozytorów oraz gatunków i form (z. nr 9, 10, 19, 21, 22, 23, 25). Trudności sprawiały zadania wymagające również analizy słuchowej (z. nr 13, 20, 24, 27).
- Na poziomie rozszerzonym trudności sprawiały zadania nr: 33, 34 i 36 wymagające interpretacji i odczytywania informacji z wykorzystaniem partytury oraz zadanie nr 37, z pomocą którego sprawdzano m.in. umiejętność korzystania z analizy zadań w pierwszej części i z cytatów uzupełniających tematy wypracowań.

Albert Łukaszewicz

Konsultacja: Daniela Kraus-Burzyńska

2.11 Historia sztuki

I. Statystyczna charakterystyka populacji

Do egzaminu z historii sztuki przystąpiło na terenie działania Okręgowej Komisji Egzaminacyjnej w Poznaniu **296 zdających**, wybierając ten przedmiot jako obowiązkowy (72 zdawało tylko poziom podstawowy i 224 oba poziomy). Przedmiotem dodatkowym (zdanym na obu poziomach) historia sztuki była dla **259 absolwentów** szkół ponadgimnazjalnych.

Wybieralność historii sztuki w poszczególnych województwach kształtowała się następująco: największą popularnością przedmiot ten cieszył się w Wielkopolsce – łączna liczba zdających wynosiła 298, o połowę mniej w Zachodniopomorskiem – 149 abiturientów, a w Lubuskim – 108 zdających wybrało ten przedmiot jako maturalny.

W przeważającej większości zdający byli absolwentami liceów ogólnokształcących (511 zdających w Okręgu), prawie trzynastokrotnie mniej - liceów profilowanych (40 abiturientów) i tylko pięcioro spośród zdających to absolwenci techników.

Egzamin z historii sztuki **zdało 257 abiturientów, co stanowi 86,8% populacji**. Trzech zdających było laureatami i finalistami Olimpiady Artystycznej z sekcji plastycznej i uzyskali z tego tytułu maksymalną liczbę punktów na obu poziomach. Ich wyników dalsza część raportu nie uwzględnia, ponieważ nie mają one charakteru typowych osiągnięć egzaminacyjnych..

II. Opis zestawów egzaminacyjnych (arkuszy)

Arkusz I zawierał 29 zadań o zróżnicowanym typie konstrukcji: (12 zamkniętych, 17 otwartych), odwołujących się do wiedzy z różnych dziedzin sztuki (architektura – 7 zadań, malarstwo – 12, rzeźba – 3, inne – 6 zdań). Zadania sprawdzały zarówno wiedzę ogólną, jak i szczegółową. Najczęściej polecenia dotyczyły umiejętności identyfikacji prezentowanych obiektów artystycznych (w tym także rozpoznawania tytułu, autora, stylu itp.). Tylko trzy polecenia związane były z definiowaniem pojęć, terminów, zjawisk artystycznych. Najwyżej punktowano (10 pkt) zadania analityczne, wymagające rozszerzonej odpowiedzi. Dwa z nich skonstruowano na zasadzie zestawienia porównawczego obrazów (z.15) oraz rzeźb (z.23). Rozwiązanie zadania nr 25 polegało na przeprowadzeniu analizy zilustrowanego dzieła architektonicznego.

Na rozwiązanie arkusza przewidziano 120 minut. Maksymalnie uzyskać można było 100 punktów.

Arkusz II składał się z dwóch części. Część pierwsza – analityczna wymagała porównania dwóch obrazów: *Dziewczynki z chryzantemami* O. Boznańskiej z *Macierzyństwem* S. Wyspiańskiego. Aspekty, w których owo zestawienie miało być przeprowadzone, zostały wyraźnie wskazane (kompozycja, kolorystyka, światłocień i modelunek oraz środki wyrazu artystycznego wraz z nastrojem). Od zdającego wymagano także samodzielnego sformułowania wniosków. Część druga polegała na zredagowaniu dłuższej wypowiedzi na jeden z wybranych tematów.

Temat 1. Na podstawie wybranych przykładów dzieł malarstwa Młodej Polski przedstaw różnorodne sposoby ukazywania wizerunku dziecka w sztuce tego okresu. Możesz nawiązać do wcześniejszej tradycji przedstawiania tego tematu w sztuce.

Zadanie to wyraźnie nawiązywało do pierwszej części arkusza, wymagało jednak problemowego potraktowania wskazanego tematu ikonograficznego oraz uwzględnienia kulturowego kontekstu historycznego.

Temat 2. *Linearyzm i malarstwo.* Linia i plama – to dwa podstawowe środki wyrazu artystycznego w malarstwie. Na podstawie dowolnie wybranych dzieł z różnych okresów przedstaw, w jaki sposób i w jakim celu używali ich artyści oraz jakie osiągnęli efekty.

Zadanie to miało koncentrować uwagę zdających na środkach ekspresji artystycznej. Wymagało swobodnego poruszania się po całym dziedzictwie kulturowym malarstwa, analizy technik plastycznych oraz refleksji nad założeniami artystycznymi i ich autorską realizacją.

Na rozwiązanie arkusza II przeznaczono 150 minut. Za rozwiązanie pierwszej części (zadanie 30.) maksymalnie uzyskać można było 20 punktów, a za część drugą (zadanie 31.) 30 punktów.

III. Analiza ilościowa i jakościowa wyników maturalnych

1. Aspekt zdawalności

Poziom zdawalności historii sztuki na terenie działania Okręgowej Komisji Egzaminacyjnej w Poznaniu uznać należy za niski. Pozostaje on w ścisłym związku z parametrem wybieralności przedmiotu w różnych typach szkół.

Tabela 1. Zdawalność w województwach i typach szkół

Obszar	Okręg			Województwo lubuskie			Województwo wielkopolskie			Województwo zachodniopomorskie		
	LO LPL*	LP	T	LO LPL	LP	T	LO LPL	LP	T	LO LPL	LP	T
Zdali egzamin	242	14	1	66	brak	brak	123	1	1	53	13	----
Procent	89,3	63,6	33,3	90,4	brak	brak	87,9	33,3	50,0	91,4	68,4	0,0
Ogółem %	86,8			90,4			86,2			84,6		

*LO – liceum ogólnokształcące; LPL – liceum plastyczne; LP – liceum profilowane; T – technikum

Być może najwyższa zdawalność w województwie lubuskim uwarunkowana była faktem wyboru tego przedmiotu tylko przez absolwentów liceów ogólnokształcących i liceów plastycznych. Natomiast najniższa zdawalność, również w stosunku do Okręgu, wystąpiła w Zachodniopomorskiem. Egzamin z historii sztuki w tym województwie zdawało 19 absolwentów liceów profilowanych oraz 1 absolwent technikum.

2. Aspekt poziomu osiągnięć egzaminacyjnych

Poziom osiągnięć tegorocznych maturzystów z historii sztuki nie jest zadowalający. Zdający ten przedmiot jako obowiązkowy nie osiągnęli w Okręgu nawet 50% punktów (49,5%), a na poziomie rozszerzonym uzyskali średni wynik tylko nieco powyżej tego pułapu (55,4%).

Tabela 2. Średni wynik procentowy uzyskany przez zdających historię sztuki jako przedmiot obowiązkowy

Typ szkoły	Okręg			Województwo lubuskie			Województwo wielkopolskie			Województwo zachodniopomorskie		
	LO LPL	LP	T	LO LPL	LP	T	LO LPL	LP	T	LO LPL	LP	T
Arkusz I	51,0	33,5	23,0	53,6	brak	brak	49,5	23,0	24	51,6	35,2	21,0
Arkusz II	56,5	43,4	49,5	53,4	brak	brak	57,5	brak	42,0	59,0	43,4	34,0
Razem za arkusz I	49,5			53,6			48,6			47,2		
Razem za arkusz II	55,4			53,4			57,3			54,4		

Tabela 3. Średni wynik procentowy uzyskany przez zdających historię sztuki jako przedmiot dodatkowy

Typ szkoły	Okręg			Województwo lubuskie			Województwo wielkopolskie			Województwo zachodniopomorskie		
	LO LPL	LP	T	LO LPL	LP	T	LO LPL	LP	T	LO LPL	LP	T
Arkusz I	40,2	25,3	17,0	40,3	12,3	brak	40,3	23,5	17,0	39,9	30,8	brak
Arkusz II	49,0	40,3	24,0	54,1	23,3	brak	46,4	37,0	24,0	52,5	48,2	brak
Razem za arkusz I	39,0			37,9			39,4			38,7		
Razem za arkusz II	48,2			51,4			45,7			51,9		

Poziom podstawowy najlepiej zdano w województwie lubuskim (53,6%); co ciekawe, na poziomie rozszerzonym uzyskano niemal identyczną średnią punktów (53,4%), choć był to już najniższy wynik w Okręgu. O 4 % absolwenci z województwa lubuskiego zostali zdystansowani przez absolwentów z Wielkopolski (57,3%). Zdecydowanie lepsze wyniki osiągnęli zdający przedmiot jako obowiązkowy niż dodatkowy. Drugą wyrazistą tendencją są wyższe wyniki na poziomie rozszerzonym niż podstawowym, i to zarówno w Okręgu, jak i w poszczególnych województwach, w przypadku przedmiotu obowiązkowego, jak też dodatkowego. Z dużym prawdopodobieństwem związane jest to z wymaganiami rekrutacyjnymi na studia.

Analizując wyniki maturalne z historii sztuki, przede wszystkim na uwagę należy mieć fakt, że najbardziej istotnym aspektem różnicującym poziom osiągnięć jest to, czy dla zdającego

był to przedmiot nauczany w szkole, czy też mógł on polegać wyłącznie na samokształceniu. Warto pamiętać, że przedmiot ten nauczany mógł być też w różnym zakresie (inny zakres kształcenia i wymiar godzin w liceach plastycznych, inny w liceach ogólnokształcących).

3. Aspekt osiągnięć z zakresie poszczególnych umiejętności badanych na poziomie podstawowym

Na podstawie wskaźnika łatwości arkusza I, który wyniósł **0,44**, można wnioskować, że zestaw zadań przeznaczonych do rozwiązania przez zdających na poziomie podstawowym był dla nich trudny. Poniższa tabela konkretyzuje, które zadania sprawiały tegorocznym maturzystom najwięcej problemu.

Tabela 4. Łatwość zadań na poziomie podstawowym

Współczynnik łatwości	Wykładnia pomiarowa	Numer zadania
0,00 – 0,19	Bardzo trudne	4
0,20 – 0,49	Trudne	1, 7, 8, 9, 10, 11, 13, 14, 15c, 16, 17, 19, 21, 22, 23a, 23b, 23c, 25A, 25B, 25C, 28, 29
0,50 – 0,69	Umiarkowanie trudne	2, 3, 5, 12, 15a, 15b, 18, 24, 26, 27
0,70 – 0,89	Łatwe	6, 20
0,90 – 1,00	Bardzo łatwe	brak

Zbyt pochopne byłoby generalizowanie braku wiedzy na podstawie wyniku uzyskanego za zadanie 4. (współczynnik łatwości **0,17**), odnoszące się tylko do znajomości jednego dzieła malarskiego. Wyraźnie niedostateczne opanowanie umiejętności i wiedzy widać natomiast w przypadku zadań o charakterze analitycznym, tj. z.15., 23., 25. Wymienione zadania wymagały między innymi samodzielnego sformułowania wniosków. Współczynniki łatwości za tę konkretną umiejętność w kolejnych zadaniach wyniosły: **0,48** (z.15 c); **0,45** (z.23 c); **0,35** (z.25 C), co sytuuje ją wśród wymagań trudnych dla zdających. Problematyczne okazało się również wykonanie poleceń polegających na rozpoznaniu przedstawionych na schematach, ilustracjach i reprodukcjach obiektów architektonicznych (z.1., 13., 16., 22.), rzeźb (z.11., 19.), dzieł malarskich (z. 21., 28., 29.). Za dobrze opanowane można uznać umiejętności i wiadomości sprawdzane w zadaniu 6. (**0,76**) - rozpoznanie elementów architektonicznych i przyporządkowanie ich do stylu romańskiego bądź gotyckiego oraz zadaniu 20. (**0,70**) - wskazanie wyróżników mozaiki bizantyńskiej. Rzetelność wobec narzędzia egzaminacyjnego każe jednak zwrócić uwagę, że łatwość zadania 20. wynikała niewątpliwie z jego typu – zadanie zamknięte wielokrotnego wyboru.

4. Aspekt osiągnięć w zakresie umiejętności badanych na poziomie rozszerzonym

Zadania zamieszczone w arkuszu II okazały się nieznacznie łatwiejsze dla zdających niż zadania w arkuszu I. Wskaźnik łatwości arkusza z poziomu rozszerzonego wynosi **0,52**, czyli kwalifikuje go jako zestaw umiarkowanie trudny. Różnica poziomów łatwości między arkuszem I i II wiąże się z tym, że do poziomu rozszerzonego przystępowali zdający nieco lepiej przygotowani.

Tabela 5. Łatwość zadań na poziomie rozszerzonym

Współczynnik łatwości	Charakterystyka zadania	Numer zadania
0,00 – 0,19	Bardzo trudne	31.6
0,20 – 0,49	Trudne	30E, 31.1, 31.2, 31.4
0,50 – 0,69	Umiarkowanie trudne	30A, 30B, 30D, 31.3, 31.5
0,70 – 0,89	Łatwe	30C
0,90 – 1,00	Bardzo łatwe	brak

Oznaczenie 31.6 dotyczy kryterium *Szczególne walory*, w którym punkty przyznaje się za wybitne realizacje zdań, niestandardowe rozwiązania problemu, erudycję. Niestety, wśród tegorocznych prac maturalnych bardzo nieliczne zasługiwały na premię punktów z tej puli, czego dowodzi niski wskaźnik łatwości (**0,11**) omawianego kryterium. Zadowolający poziom osiągnięć (**0,76**) dotyczy zadania 30 C, które wymagało porównania światłocienia i modelunku w analizowanych dziełach malarskich.

Trudne dla zdających okazało się natomiast sformułowanie konkluzji z analizy porównawczej (z.30E, łatwość - **0,47**) oraz zredagowanie spójnej wypowiedzi na określony temat, spełniającej warunki rzeczowej analizy formalnej, trafnej interpretacji treści, umiejętnego wskazywania zależności między stylem artysty a rozwiązaniami formalnymi (z. 31.1 – **0,47**; z. 31.2 – **0,42**; z. 31.4 – **0,36**).

IV. Wnioski

- Specyfika historii sztuki jako przedmiotu maturalnego polega na tym, że tylko niewielka część zdających uczyła się go w szkole (licea plastyczne, niektóre licea ogólnokształcące). Przeważająca większość zdających przygotowywała się poprzez samokształcenie. Wyniki egzaminu nie mogą więc być jednoznacznie traktowane jako kryterium oceny pracy szkoły, nauczyciela.
- Wybieralność historii sztuki jako przedmiotu maturalnego znacząco wzrosła (w 2005r. zdawało ją 365 osób, a w 2006r. było **555 zdających**). Najniższa zdawalność tego przedmiotu w ubiegłorocznej sesji wiosennej nie zniechęciła wybierających. Niestety, nie skłoniła zdających do lepszego przygotowania się. Średnia punktów w Okręgu na poziomie podstawowym wyniosła **44,6%**. Średnia punktów za arkusz II wyniosła **51,5%**. Analiza omawianych osiągnięć i niepowodzeń egzaminacyjnych powinna uświadomić uczniom trudność samokształcenia i odpowiedzialność za wybór przedmiotu.
- Analiza wyników zwraca uwagę na ich zróżnicowanie w wielu aspektach. Wyższe wyniki uzyskiwali zdający historię sztuki jako **przedmiot obowiązkowy** niż jako przedmiot dodatkowy (różnica ta wynosiła w województwie lubuskim aż 15,7%). Zdecydowanie lepsze wyniki osiągnęto na **poziomie rozszerzonym** niż na podstawowym (największa różnica wystąpiła w województwie lubuskim -17%).
- Wnikliwa lektura wypracowań egzaminacyjnych (zadanie 31. z arkusza II) demaskowała duże dysproporcje w przygotowaniu zdających: od twórczego podejścia do problemu, umiejętności prezentowania własnych preferencji artystycznych popartych rzetelną argumentacją, poprzez prace opierające się na schematycznych i stereotypowych rozwiązaniach, pozbawionych indywidualnego stylu, aż do prac kompromitujących autorów, świadczących o ich ignorancji w danej dziedzinie wiedzy. Obserwacje te potwierdzają, że o pozytywnym wyniku egzaminu decyduje świadomy wybór przedmiotu, najczęściej związany z dalszym kształceniem w danym kierunku.
- Tegoroczny egzamin maturalny z historii sztuki wykazał następujące niedostatki merytoryczne w przygotowaniu zdających na **poziomie podstawowym**: nieznajomość podstawowych tematów ikonograficznych, nieumiejętność przypisania podanych dzieł twórcom, rozpoznawania stylu, kierunku artystycznego, brak wiedzy o ugrupowaniach artystycznych, nieznajomość terminologii potrzebnej do opisu dzieł artystycznych.
- Na **poziomie rozszerzonym** niepowodzenia egzaminacyjne wynikały z braku rzeczowej wiedzy na temat postawionych problemów (ubóstwo przykładów), powierzchowności w prezentowaniu przywołanych dzieł, niezdolności wypowiedzenia się w formie eseju, braku umiejętności ponadprzedmiotowych, takich jak: formułowanie wniosków, komunikatywność przekazu, poprawność językowa, wykorzystanie wiedzy w praktyce (tu teorii w praktyce interpretacyjnej).

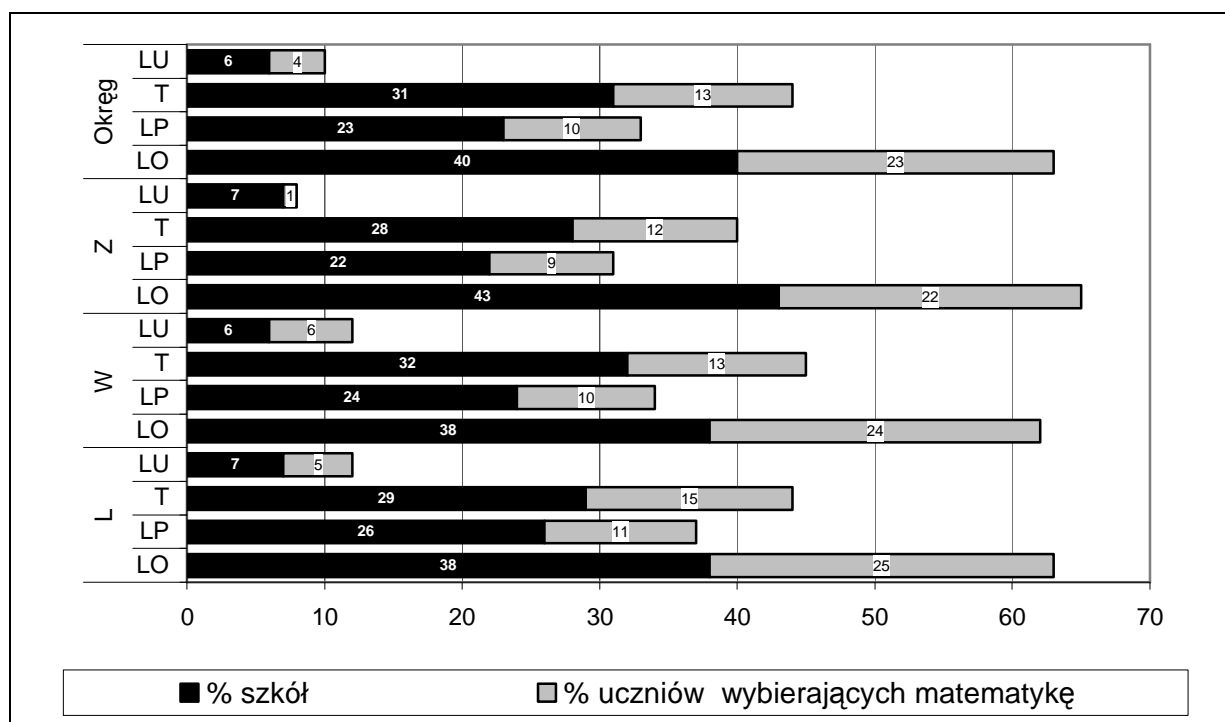
Joanna Marchewka

2.12 Matematyka

I. Statystyczna charakterystyka populacji zdających

Do egzaminu maturalnego z matematyki w dniu 11 maja br. przystąpiło po raz pierwszy 18,4 % wszystkich maturzystów w Okręgu, czyli 11315 osób. Liczba ta jest porównywalna z liczbą absolwentów ubiegłorocznych, pomimo tego, że w 2006 r. pierwszy raz do egzaminu maturalnego przystąpili absolwenci techników i liceów uzupełniających. Maturzyści reprezentowali 846 szkół spośród 1172 szkół w Okręgu, co oznacza, że z 28% szkół ani jeden absolwent nie wybrał matematyki jako przedmiotu maturalnego. Wykres 1. ilustruje procentowy udział poszczególnych typów szkół oraz wybieralność matematyki w tych szkołach w Okręgu i województwach. Oznaczenia symboli na wykresie: L - woj. lubuskie, W - woj. wielkopolskie, Z - woj. zachodniopomorskie, LO - licea ogólnokształcące, LP - licea profilowane, LU - licea uzupełniające, T - technika.

Wykres 1. Procentowy udział typów szkół oraz wybieralność matematyki w poszczególnych typach szkół w Okręgu i województwach

Matematyka najczęściej była wybierana w liceach ogólnokształcących (zarówno w Okręgu jak i w województwach powyżej 20%). Zastanawiający jest niski wybór matematyki w technicach, pomimo nauczania tego przedmiotu przez cały okres kształcenia.

Absolwenci, którzy zadeklarowali we wrześniu chęć zdawania matury na poziomie rozszerzonym, po rozwiązaniu zadań z arkusza I przystąpili do rozwiązania zadań z arkusza II. Takich maturzystów było w Okręgu 8767 i stanowili oni 77% wszystkich zdających egzamin maturalny z matematyki. Arkusz II rozwiązywali absolwenci z 637 szkół (to oznacza, że w 209

szkołach - to jest 25 % tych szkół, w których maturzyści zdawali matematykę na poziomie podstawowym - nikt spośród zdających nie przystąpił do egzaminu na poziomie rozszerzonym).

Wszystkie dane zawarte w tabelach i na wykresach w całym opracowaniu dotyczą absolwentów, którzy po raz pierwszy przystąpili do egzaminu maturalnego z matematyki w roku 2006; nie uwzględniają liczby finalistów i laureatów Olimpiady Matematycznej, ponieważ ich wyniki nie są uzyskane podczas egzaminu maturalnego.

Szczegółowe informacje na temat liczby absolwentów rozwiązujących poszczególne rodzaje arkuszy z podziałem na przedmiot obowiązkowy i dodatkowy oraz typ szkoły (LO - licea ogólnokształcące, LP - licea profilowane, LU - licea uzupełniające, T - technika) i status szkoły (P - publiczne, NP - niepubliczne) przedstawiono w tabeli 1., natomiast z podziałem na typy szkół, w tym na status szkół oraz wielkość miejscowości dla poziomu podstawowego, w tabeli 2., a dla poziomu rozszerzonego w tabeli 3.

Tabela 1. Liczby zdających w Okręgu i województwach, którzy przystąpili do egzaminu maturalnego z matematyki, z podziałem na typy szkół i status szkoły

				Lubuskie	Wielkopolskie	Zachodnio-pomorskie	Okręg	
Przedmiot obowiązkowy	Arkusz I	LO	P	980	3472	1524	5976	
			NP	19	82	79	180	
		LP	P	188	476	195	859	
			NP	0	3	0	3	
		T	P	304	1053	342	1699	
			NP	0	7	3	10	
	LU	P	3	3	0	6		
		NP	4	18	2	24		
	Arkusz II	LO	P	824	2982	1259	5065	
			NP	14	60	45	119	
		LP	P	65	197	70	332	
			NP	0	0	0	0	
		T	P	125	430	153	708	
			NP	0	6	0	6	
	LU	P	0	0	0	0		
		NP	0	1	1	2		
	Przedmiot dodatkowy	Arkusz I	LO	P	404	1103	602	2109
				NP	12	17	9	38
LP			P	39	87	38	164	
			NP	0	1	0	1	
T			P	45	144	57	246	
			NP	0	0	0	0	
LU		P	0	0	0	0		
		NP	0	0	0	0		
Arkusz II		LO	P	402	1098	599	2099	
			NP	12	17	9	38	
		LP	P	35	86	38	159	
			NP	0	1	0	1	
		T	P	42	141	55	238	
			NP	0	0	0	0	
LU		P	0	0	0	0		
		NP	0	0	0	0		

Tabela 2. Liczba zdających na poziomie podstawowym (A I) w Okręgu z podziałem na typy szkół, w tym na status szkół oraz wielkość miejscowości

	Status		Wielkość miejscowości			
	szkoły publiczne	szkoły niepubliczne	wieś	do 20 tys. mieszkańców	od 20-100 tys. mieszkańców	powyżej 100 tys. mieszkańców
LO	8085	218	105	1885	3108	3205
LP	1023	4	69	237	363	358
LU	6	24	1	10	7	12
T	1945	10	95	453	708	699
Razem	11059	256	270	2585	4186	4274

Tabela 3. Liczba zdających na poziomie rozszerzonym (A II) w Okręgu z podziałem na typy szkół, w tym na status szkół oraz wielkość miejscowości

	Status		Wielkość miejscowości			
	szkoły publiczne	szkoły niepubliczne	wieś	do 20 tys. mieszkańców	od 20-100 tys. mieszkańców	powyżej 100 tys. mieszkańców
LO	7164	157	84	1657	2731	2849
LP	491	1	30	97	178	187
LU	0	2	0	1	0	1
T	946	6	37	193	318	404
Razem	8591	166	151	1948	3227	3441

II. Opis zestawów egzaminacyjnych (arkuszy)

Arkusz I dla poziomu podstawowego zawierał 11 zadań otwartych

Numer zadania	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Liczba punktów za zadanie	3	3	5	4	3	7	5	5	6	6	3

Arkusz II dla poziomu rozszerzonego zawierał 10 zadań otwartych

Numer zadania	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21
Liczba punktów za zadanie	5	5	4	4	3	6	7	7	4	5

Podczas egzaminu zdający mogli korzystać z otrzymanego zestawu wzorów matematycznych, cyrkla, linijki i kalkulatora prostego.

Za poprawne rozwiązanie wszystkich zadań z I i II arkusza egzaminacyjnego można było otrzymać maksymalnie po 50 punktów. Absolwent zdał egzamin maturalny z matematyki wybranej jako przedmiot obowiązkowy, jeżeli uzyskał co najmniej 15 punktów, tj. 30% punktów możliwych do zdobycia za rozwiązanie zadań z poziomu podstawowego (arkusz I). Wynik za rozwiązanie zadań z poziomu rozszerzonego nie wpływał na zdanie matury.

Poprzez zadania zawarte w arkuszach egzaminacyjnych sprawdzano wiadomości i umiejętności opisane w *Standardach wymagań egzaminacyjnych*. Ich procentowy i punktowy udział w poszczególnych arkuszach przedstawiono w tabeli 4.

Tabela 4. Punktowy i procentowy udział umiejętności z poszczególnych standardów wymagań w arkuszach egzaminacyjnych

	Standard I		Standard II		Standard III	
	Wiadomości i rozumienie		Korzystanie z informacji		Tworzenie informacji	
	Liczba pkt za standard	Waga w %	Liczba pkt za standard	Waga w %	Liczba pkt za standard	Waga w %
Arkusz I	10	20	32	64	8	16
Arkusz II	6	12	24	48	20	40

III. Ilościowa i jakościowa analiza wyników egzaminu maturalnego z matematyki

Wyniki uzyskane przez uczniów za rozwiązanie zadań z arkuszy egzaminacyjnych.

Podstawowe dane statystyczne informujące o zdawalności matematyki oraz o poziomie umiejętności matematycznych i osiągnięciach absolwentów, którzy przystąpili do egzaminu maturalnego z matematyki, przedstawiono w tabeli nr 5 (wyniki z arkusza I i z arkusza II).

Tabela 5. Liczba zdających, zdawalność oraz średnie wyniki procentowe za arkusz I i II w różnych typach szkół w Okręgu i województwach

	Typy szkół	Liczba zdających		**Zdawalność w %	Średni wynik w % - A I			Średni wynik w % - A II		
		*O	D		O	D	W	O	D	W
Okręg	Razem	8757	2558	93,7	66,03	55,41	63,63	38,60	22,0	33,80
	LO	6156	2147	97,4	72,49	58,72	68,93	43,25	24,79	37,87
	LP	862	165	83,4	48,41	35,98	46,41	15,13	6,5	12,33
	LU	30	-	30	20,33	-	20,33	3	-	3
	T	1709	246	86,7	52,43	39,63	50,82	15,84	7,29	13,70
Lubuskie	Razem	1498	500	93,4	64,21	56,65	62,29	36	23,58	31,98
	LO	999	416	98,3	71,86	60,85	68,63	41,46	26,78	36,61
	LP	188	39	79,3	44,45	32,92	42,47	9,91	6,06	8,56
	LU	7	-	14,3	10,86	-	10,86	-	-	-
	T	304	45	87,8	52,49	37,24	50,53	12,91	6,71	11,35
Wielkopolskie	Razem	5114	1352	94,2	66,55	54,59	64,05	39,15	21,02	34,30
	LO	3554	1120	97,7	73,16	57,95	69,51	43,97	23,87	38,58
	LP	479	88	85,6	49,82	35,32	47,57	14,32	6,21	11,84
	LU	21	-	28,6	22,38	-	22,38	-	-	-
	T	1060	144	87,5	52,81	40,28	51,31	16,84	7,57	14,58
Zachodnio pomorskie	Razem	2145	706	92,9	66,06	56,19	63,61	39,04	22,75	33,92
	LO	1603	611	96,3	71,4	58,67	67,89	42,74	25,13	37,14
	LP	195	38	82,1	48,77	40,63	47,42	22,26	7,58	17,09
	LU	2	-	100	32	-	32	6	-	6
	T	345	57	83,2	51,2	39,89	49,6	15,36	6,98	13,14

*O - zdawany jako obowiązkowy, D - zdawany jako dodatkowy, W - wszyscy zdający

**zdawalność dotyczy tylko przedmiotów wybieranych obowiązkowo

Zdawalność egzaminu pisemnego z matematyki w Okręgu jest o 9 % wyższa niż w roku ubiegłym i wynosi 93,7 %. Liczba absolwentów przystępujących do egzaminu jest porównywalna z rokiem 2005, natomiast wybór przedmiotu jest znacznie niższy (2005 r. - 26%, 2006 r. - 18,4 % wszystkich zdających). Można zatem wnioskować między innymi, że wybieralność w tym roku była mniej przypadkowa aniżeli w roku ubiegłym. Analizując dane zawarte w tabeli 5., widzimy, że w przypadku Okręgu i województw wyniki są bardzo podobne, różnią się o mniej niż 1 procent. Zupełnie inaczej jest w przypadku porównania zdawalności w poszczególnych typach szkół. Najniższa zdawalność występuje w liceach uzupełniających od 14,3 % w woj. lubuskim do 100% w woj. zachodniopomorskim, konieczne jednak jest dopowiedzenie, że w Okręgu w tym typie szkoły egzamin z matematyki zdawało tylko 30 absolwentów. Najwyższą zdawalność (o ponad 10% punktów wyższą od pozostałych) mają licea ogólnokształcące, dalej technika i licea profilowane. Odbiciem zdawalności są również średnie wyniki za rozwiązanie zadań z arkusza I i II. Warto też przyrzeć się średnim wynikom za rozwiązanie zadań z arkuszy egzaminacyjnych, biorąc pod uwagę w poszczególnych typach szkół, czy był to przedmiot obowiązkowy, czy dodatkowy. Zarówno w Okręgu jak i w województwach liczby przemawiają na korzyść egzaminu obowiązkowego. Porównanie średnich wyników egzaminu maturalnego z matematyki ze względu na status szkoły i wielkość miejscowości umożliwiają tabela 6. (poziom podstawowy) i tabela 7. (poziom rozszerzony).

Tabela 6. Średnie wyniki (w %) dla poziomu podstawowego (A I) w Okręgu i województwach z podziałem na typy szkół, w tym na status szkół oraz wielkość miejscowości

	Status		Wielkość miejscowości			
	szkoły publiczne	szkoły niepubliczne	wieś	do 20 tys. mieszkańców	od 20-100 tys. mieszkańców	powyżej 100 tys. mieszkańców
LO	69,13	62,45	56,97	65,64	68,50	71,73
LP	46,53	15,00	42,93	45,28	46,86	47,37
LU	21,33	16,33	12,0	26,60	12,29	20,50
T	50,78	58,20	44,0	49,37	51,09	52,41

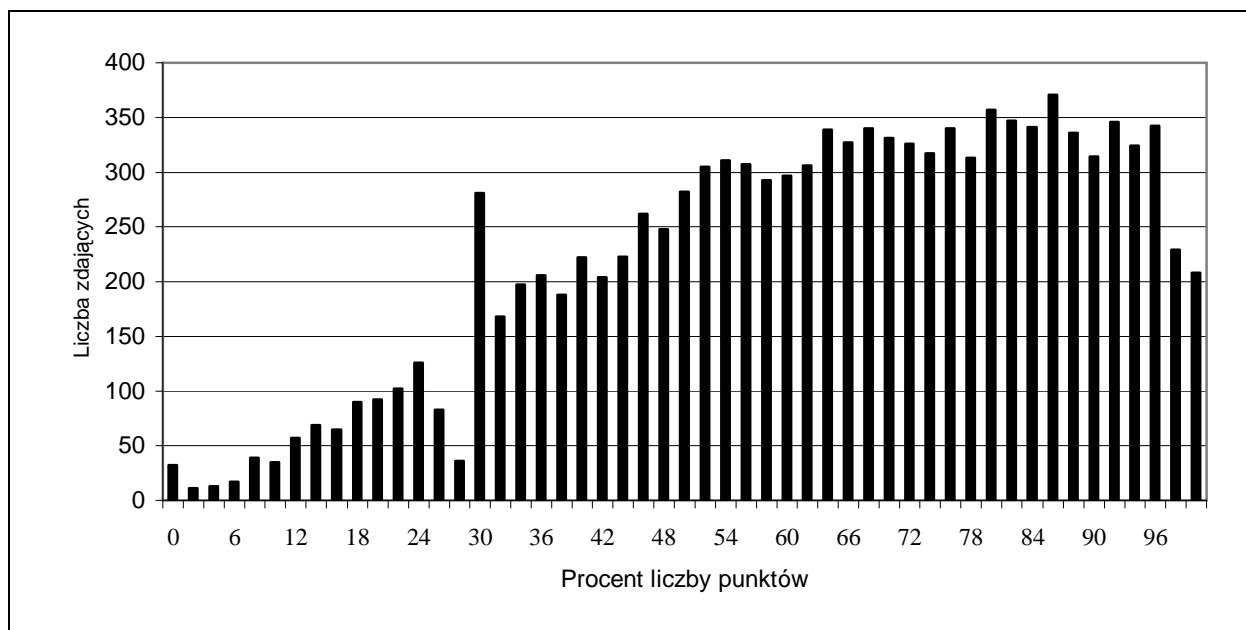
Tabela 7. Średnie wyniki (w %) dla poziomu rozszerzonego (A II) roku w Okręgu z podziałem na typy szkół, w tym na status szkół oraz wielkość miejscowości

	Status		Wielkość miejscowości			
	szkoły publiczne	szkoły niepubliczne	wieś	do 20 tys. mieszkańców	od 20-100 tys. mieszkańców	powyżej. 100 tys. mieszkańców
LO	37,92	37,69	24,50	32,03	37,04	42,57
LP	12,32	16,0	10,60	10,06	12,36	13,74
LU	-	3,0	-	-	-	3,0
T	13,60	29,33	8,49	12,97	15,06	13,45

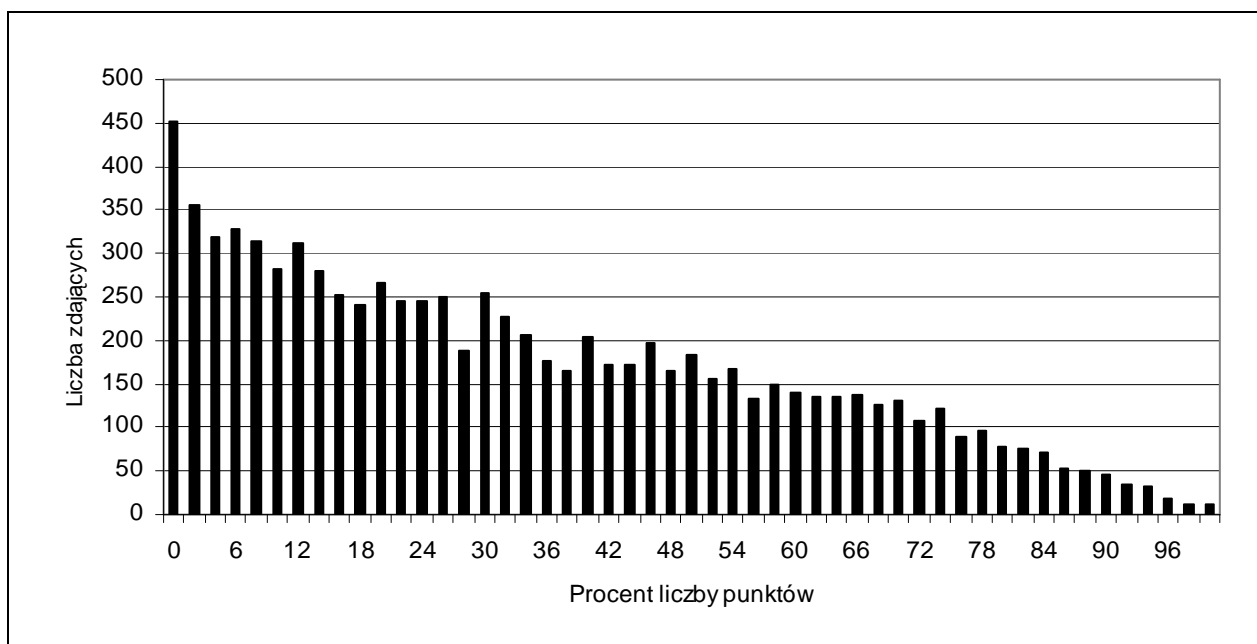
Liczby zawarte w obu tabelach wskazują, że na poziomie podstawowym średnie wyniki szkół publicznych (11059 zdających) są wyższe od wyników szkół niepublicznych (256 zdających), natomiast na poziomie rozszerzonym, z wyjątkiem liceów ogólnokształcących, wyniki szkół niepublicznych są wyższe (P – 8591 zdających, NP – 166 zdających). Rozkład wyników

procentowych za każdy arkusz w odniesieniu do absolwentów zdających matematykę przedstawiono na wykresach 2. i 3.

Wykres 2. Rozkład wyników procentowych egzaminu maturalnego z matematyki w Okręgu poziom podstawowy

Wykres 3. Rozkład wyników procentowych egzaminu maturalnego z matematyki w Okręgu poziom rozszerzony

Rozkład wyników z poziomu podstawowego (wykres 2.) ma wyraźną tendencję wzrostu w kierunku wyników wysokich. Średnia uzyskana za rozwiązanie zadań z arkusza I wynosi 63,6%, a mediana¹ 66 %. Najczęściej występującym wynikiem (modalną) jest 86 % punktów. Wartość progową 30 procent liczby punktów uzyskała znacznie mniejsza liczba zdających

¹ Mediana – wynik środkowy zbioru wyników absolwentów uporządkowanych w kolejności malejącej lub rosnącej; pozycja skali pomiarowej dzieląca badaną grupę zdających na połowy.

niż w roku ubiegłym, ale w dalszym ciągu wielkość ta zaburza regularność wykresu. W Okręgu najwyższy wynik 100% punktów poza olimpijczykami uzyskało 208 maturzystów.

Mniej optymistycznie wygląda rozkład wyników dla poziomu rozszerzonego. Modalną tego rozkładu jest 0% liczby punktów, a to wyraźnie wskazuje skumulowanie wyników w grupie wyników najniższych, mediana dla tego rozkładu to 30% liczby punktów, średnia to 33,8% liczby punktów. W porównaniu z poziomem podstawowym wynik najwyższy 100% liczby punktów uzyskało tylko 12 absolwentów.

Analiza łatwości zadań z arkuszy egzaminacyjnych

Współczynniki łatwości arkuszy egzaminacyjnych z matematyki w sesji wiosennej przedstawiono w tabeli poniżej.

Rodzaj arkusza	Poziom egzaminu	Współczynnik łatwości arkusza
MMA-P1A1P	Poziom podstawowy	0,63
MMA-R1A1P	Poziom rozszerzony	0,34
MMA-R2A1A	Arkusz angielskojęzyczny	0,58
MMA-R2A1N	Arkusz niemieckojęzyczny	0,63
MMA-R2A1F	Arkusz francuskojęzyczny	0,65

Podobnie jak w roku 2005, wielkość współczynników łatwości pozwala zaliczyć arkusz I z poziomu podstawowego oraz arkusze angielskojęzyczne, niemieckojęzyczne i francuskojęzyczne do testów umiarkowanie trudnych, natomiast arkusz z poziomu rozszerzonego do testów trudnych.

W tabeli 8. zestawiono zadania z arkusza I ze względu na wielkość współczynnika łatwości.

Tabela 8. Łatwość zadań z poziomu podstawowego w kraju, Okręgu i województwach

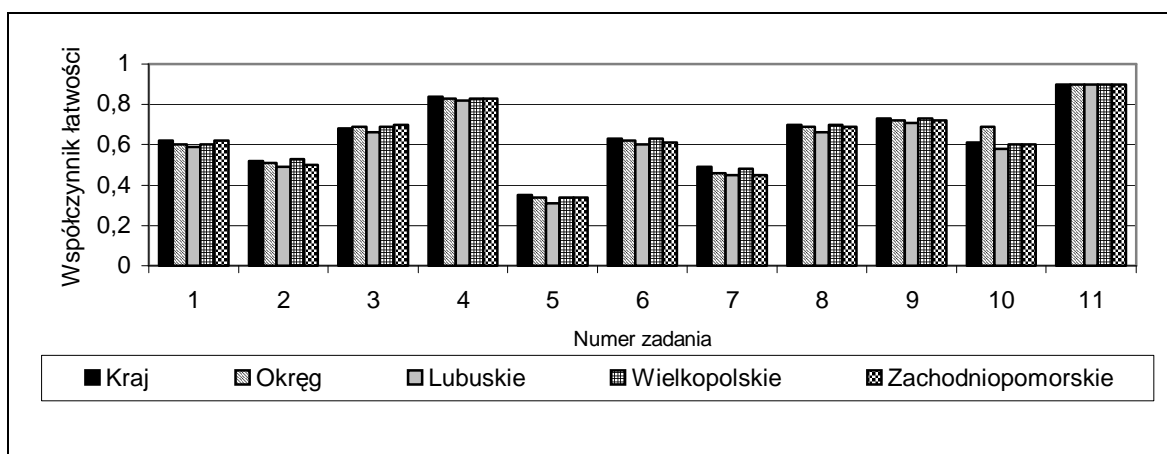
Wskaźnik łatwości zadań	0,0 - 0,19	0,20 - 0,49	0,50 - 0,69	0,70 - 0,89	0,90 - 1,0
Kraj	-	5,7	1,2,3,6,10	4,8,9	11
Okręg	-	5,7	1,2,3,6,8,10	4,9	11
LO - Okręg	-	5	1,2,6,7,10	3,4,8,9	11
LP - Okręg	5	1,2,6,7,10	3,4,8,9	11	-
LU - Okręg	1,2,5,6,7,10	3,4,8,9	11	-	-
T - Okręg	5	1,2,6,7,10	3,8,9	4,11	-
Lubuskie	-	2,5,7	1,3,6,8,10	4,9	11
Wielkopolskie	-	5,7	1,2,3,6,10	4,8,9	11
Zachodnio pomorskie	-	5,7	1,2,6,8,10	4,8,9	11
Stopień trudności zadań	Zadania bardzo trudne	Zadania trudne	Zadania umiarkowanie trudne	Zadania łatwe	Zadania bardzo łatwe

Porównując stopień opanowania poszczególnych umiejętności, w ujęciu terytorialnym, można stwierdzić, że dla większości zdających, zadaniem bardzo łatwym okazało się zadanie 11., w którym sprawdzano umiejętność stosowania podanego algorytmu do rozwiązania

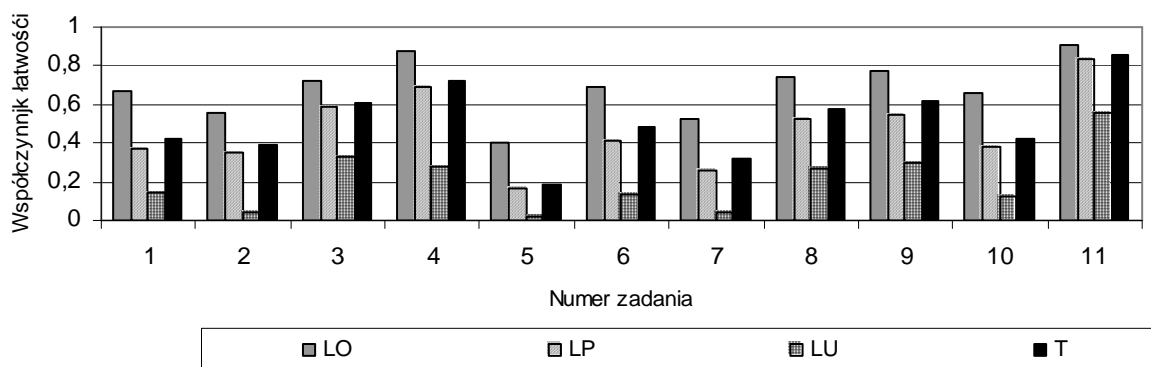
problemu. W stopniu zadowalającym (współczynnik łatwości $\geq 0,70$) absolwenci opanowali umiejętność wyznaczania ilorazu ciągu geometrycznego i dowolnego wyrazu tego ciągu (zadanie 4.) oraz umiejętność obliczania powierzchni bocznej ostrosłupa prawidłowego czworokątnego i określenia liczby dachówek potrzebnych do pokrycia obliczonej powierzchni (zadanie 9.). Umiejętność odczytywania własności funkcji kwadratowej i rozwiązania nierówności kwadratowej (zadanie 8.) okazała się łatwa dla większości zdających, poza maturzystami z woj. lubuskiego (współczynnik łatwości zadania 8. w tym województwie – 0,66). Największą trudność dla absolwentów stanowiły umiejętności trygonometryczne (zadanie 5.) oraz umiejętności geometryczne z zakresu figur płaskich konieczne do rozwiązania sytuacji praktycznej przedstawionej w zadaniu 7.

Porównanie współczynników łatwości zadań w poszczególnych województwach i Okręgu ilustruje wykres 4., natomiast w typach szkół wykres 5.

Wykres 4. Łatwość zadań z egzaminu maturalnego z matematyki na poziomie podstawowym w kraju, Okręgu i województwach

Wykres 5. Łatwość zadań z egzaminu maturalnego z matematyki na poziomie podstawowym w poszczególnych typach szkół

W ujęciu terytorialnym (kraj, Okręg, województwo) wielkość współczynników łatwości poszczególnych zadań jest porównywalna. Zupełnie inaczej wygląda sytuacja, gdy porównamy współczynniki łatwości zadań uwzględniając typ szkoły. We wszystkich zadaniach występują

duże różnice między wielkościami współczynnika w liceum uzupełniającym a pozostałymi typami szkół. Zbliżone wartości współczynnika łatwości zadań mają licea profilowane i technika.

W tabeli 9. zestawiono zadania z arkusza II ze względu na wielkość współczynnika łatwości.

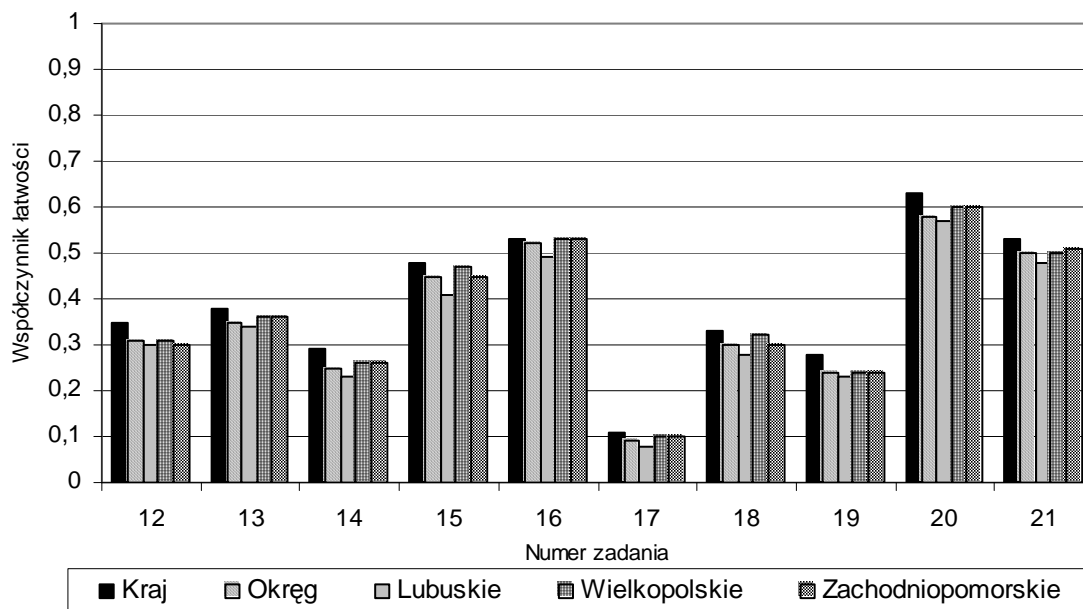
Tabela 9. Łatwość zadań z poziomu rozszerzonego w kraju, Okręgu i województwach

Wskaźnik łatwości zadań	0,0 - 0,19	0,20 - 0,49	0,50 - 0,69	0,70 - 0,89	0,90 - 1,0
Kraj	17	12,13,14,15,18,19	16,20,21	-	-
Okręg	17	12,13,14,15,18, 19	16,20,21	-	-
LO - Okręg	17	12,13,14,18,19	15,16,20,21	-	-
LP - Okręg	12,13,14,17,18,19	15,16,20,21	-	-	-
LU - Okręg	12,13,14,15,16,17,18,19, 20,21	-	-	-	-
T - Okręg	12,13,14, 17,18,19	15,16,20,21	-	-	-
Lubuskie	17	12,13,14,15,16,18, 19,21	20	-	-
Wielkopolskie	17	12,13,14,15,18,19	16,20,21	-	-
Zachodnio pomorskie	17	12,13,14,15,18,19	16,20,21	-	-
Stopień trudności zadań	Zadania bardzo trudne	Zadania trudne	Zadania umiarkowanie trudne	Zadania łatwe	Zadania bardzo łatwe

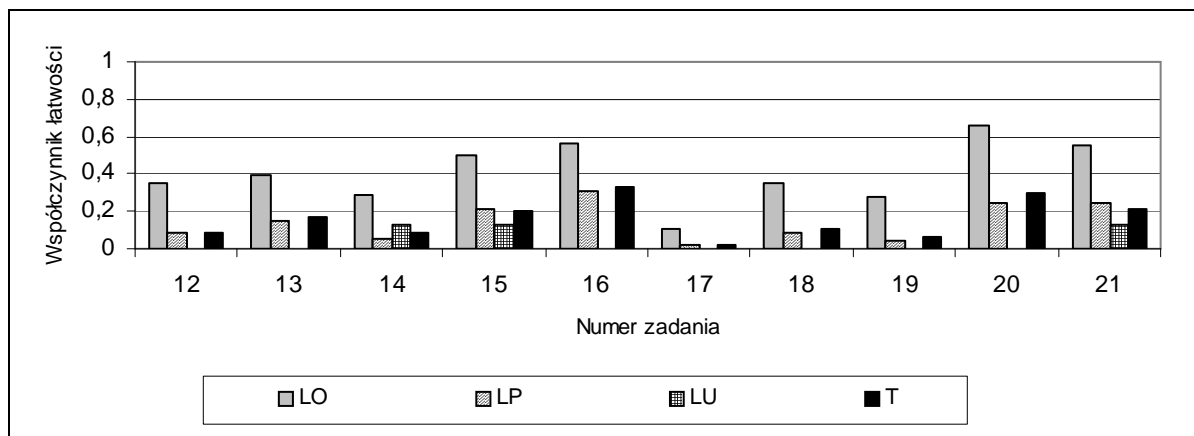
Żadna z umiejętności sprawdzanych poprzez zadania z arkusza II nie została opanowana na poziomie zadowalającym. Bardzo trudne dla wszystkich zdających okazało się zadanie 17. sprawdzające umiejętność podania opisu matematycznego do sytuacji określonej w zadaniu oraz zaplanowania kolejnych kroków rozwiązania. Uczniowie nie radzili sobie z umiejętnością przeprowadzenia dowodu indukcyjnego (zadanie 12.), wykazaniem monotoniczności ciągu (zadanie 13.), wykonaniem wykresu funkcji trygonometrycznej z wartością bezwzględną, na podstawie którego należało odczytać rozwiązanie nierówności (zadanie 14.), a także z zadaniem optymalizacyjnym ze stereometrii, szczególnie z uzasadnieniem, że dana liczba jest najmniejszą wartością funkcji. Ogółem w przypadku porównania dla podziału terytorialnego zadania trudne stanowiły 60% zadań z arkusza II. Współczynniki łatwości zadań umiarkowanie trudnych, (zadania 16., 20., 21.) zostały znacznie obniżone poprzez uzyskanie przez zdających mniejszej liczby punktów spowodowanej brakiem dokładności w obliczeniach oraz skrupulatności w czytaniu warunków w poszczególnych zadaniach. Jeżeli weźmiemy pod uwagę współczynniki łatwości zadań dla typów szkół, to sytuacja w LP, LU i T zmienia się diametralnie, co najmniej 60% zadań to zadania bardzo trudne (w przypadku LU - 100%). Trudność sprawiało uczniom przede wszystkim budowanie modelu matematycznego adekwatnego do treści zadania. Zła interpretacja niweczyła dalszą część rozwiązania zadania.

Podobnie jak dla poziomu podstawowego na wykresie 6. zestawiono współczynniki łatwości zadań z poziomu rozszerzonego dla kraju, Okręgu i województw, natomiast na wykresie 7. dla poszczególnych typów szkół.

Wykres 6. Łatwość zadań na poziomie rozszerzonym w kraju, Okręgu i województwach

Wykres 7. Łatwość zadań z egzaminu maturalnego z matematyki w poszczególnych typach szkół na poziomie rozszerzonym

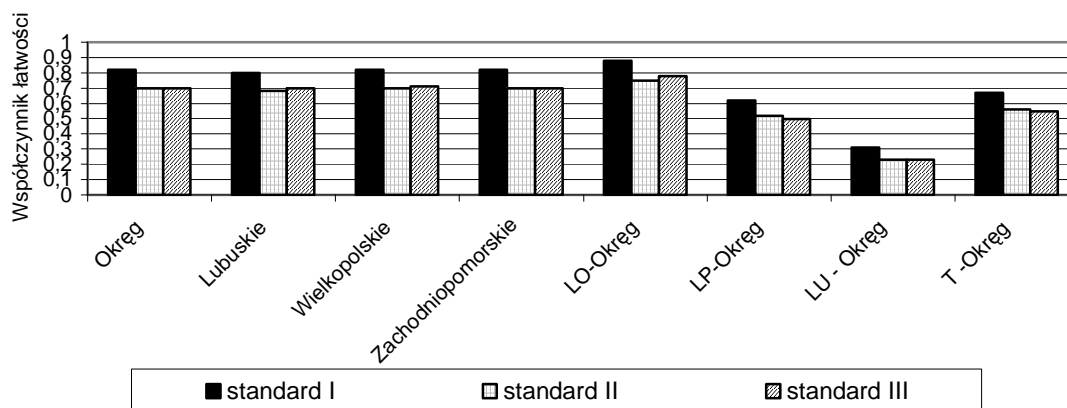

Wartości współczynników łatwości zadań na wykresie 6. są bardzo podobne, natomiast ogromne zróżnicowanie tych wartości występuje na wykresie 7. Absolwenci liceum uzupełniającego nie podjęli próby rozwiązania większości zadań, natomiast absolwenci liceów profilowanych i techników, podobnie jak na poziomie podstawowym, uzyskali zbliżone wartości współczynników łatwości.

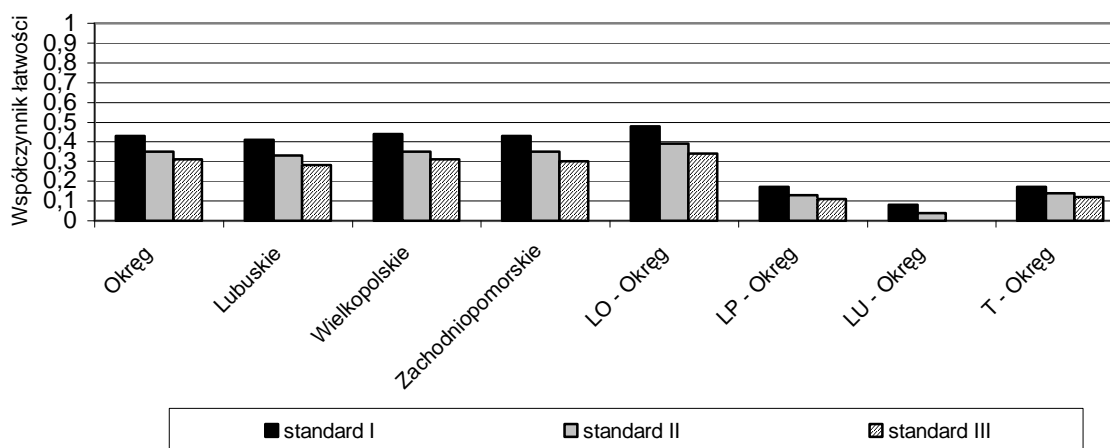
Analiza współczynników łatwości standardów wymagań egzaminacyjnych

W oparciu o kartoteki arkuszy egzaminacyjnych obliczono wartości współczynników łatwości poszczególnych obszarów standardów wymagań egzaminacyjnych, a ich ilustracją są wykresy nr 8 - dla poziomu podstawowego i nr 9 - dla poziomu rozszerzonego.

Wykres 8. Łatwość standardów wymagań egzaminacyjnych na poziomie podstawowym w Okręgu, województwach i poszczególnych typach szkół

Wykres 9. Łatwość standardów wymagań egzaminacyjnych na poziomie rozszerzonym w Okręgu, województwach i poszczególnych typach szkół

Podobnie jak w zadaniach, współczynniki łatwości umiejętności opisanych w standardach wymagań egzaminacyjnych na obu poziomach mają zbliżone wartości w przypadku porównań terytorialnych, natomiast bardzo zróżnicowane w przypadku porównywania typów szkół. O ile na poziomie podstawowym przy porównaniu terytorialnym umiejętności z zakresu I standardu opanowano w stopniu zadowalającym, a dwa pozostałe prawie zadowalającym, to na poziomie rozszerzonym wypadło to znacznie gorzej. Umiejętności z zakresu standardu I mają współczynnik łatwości niewiele wyższy od 0,4, pozostałe kolejno coraz niższe.

IV. Wnioski

Tegoroczne wyniki uzyskane przez absolwentów podczas egzaminu maturalnego z matematyki zdawanej na poziomie podstawowym wskazują na niewielki wzrost osiągnięć w stosunku do roku ubiegłego. Trudno mówić o wzroście osiągnięć w przypadku poziomu rozszerzonego, chociaż i tam wzrosła liczba wyników najwyższych - 157 uczniów uzyskało wynik równy bądź wyższy od 90% punktów. Wybór poziomu nie zawsze był przemyślany. Spora grupa absolwentów (451 osób), która zadeklarowała chęć zdawania egzaminu na poziomie rozszerzonym, właściwie oddała puste arkusze, uzyskując 0% punktów. Przedstawiona w tym rozdziale analiza zadań i standardów egzaminacyjnych z matematyki wskazuje, że dobre przygotowanie absolwenta do egzaminu zewnętrznego wymaga systematycznego kształcenia i doskonalenia umiejętności określonych w standardach egzaminacyjnych. Niewątpliwie pomocna okaże się w tym szczegółowa analiza wyników osiągniętych w szkole.

Wnioski wypływające z kolejnego egzaminu maturalnego:

- Największe trudności mają absolwenci z rozwiązywaniem tzw. zadań praktycznych.
- Dla wielu uczniów problemem jest budowanie modelu matematycznego adekwatnego do treści zadania.
- Zdający nie czytają uważnie poleceń, nie koncentrują się na wszystkich elementach zadania.
- W przypadku konieczności podania wyniku z określonym przybliżeniem, zdający dokonują wcześniej zaokrągleń wyników pośrednich, a skutkiem takiej kumulacji przybliżeń jest niedokładny wynik zadania.
- Maturzyści popełniają liczne błędy rachunkowe, które w dalszych etapach utrudniają rozwiązanie zadania.
- Zdający nie sprawdzają prawidłowości rozwiązań zadania, pomimo że treść zadania daje taką możliwość, np. zadanie 5. z arkusza A I.
- Najwięcej trudności sprawiły następujące treści:
 - podstawowa wiedza z trygonometrii,
 - wyznaczanie kątów nachylenia ścian i krawędzi w bryłach,
 - wyznaczanie odchylenia standardowego danej próby,
 - rachunek prawdopodobieństwa,
 - planimetria.

Wszystkie przedstawione wnioski będą miały różną wagę w poszczególnych placówkach oświatowych. Zachęcamy do analizy wyników swoich absolwentów i wykorzystania uzyskanych informacji do planowania pracy z kolejnymi rocznikami maturalzystów.

Halina Kałek

2.13 Informatyka

Informatyka na egzaminie maturalnym 2006 mogła być wybierana tylko jako przedmiot dodatkowy i zdawana tylko na poziomie rozszerzonym.

Do egzaminu maturalnego z informatyki w sesji wiosennej 2006 roku przystąpiło 467 absolwentów; w tym 464 absolwentów rozwiązywało arkusz standardowy (MIN-A1P-062), jeden absolwent arkusz dla słabo widzących (MIN-A4P-062), dwóch absolwentów było zwolnionych – laureaci Olimpiady Informatycznej. W pozostałych rozważaniach prace „olimpijczyków” oraz zdających w II terminie nie będą analizowane.

I. Statystyczna charakterystyka populacji zdających

Do egzaminu maturalnego przystąpili uczniowie z różnych typów szkół. Struktura tej populacji przedstawia się następująco (nie wyróżniono szkół dla dorosłych):

Tabela 1. Struktura populacji zdających egzamin z informatyki w sesji wiosennej 2006 r.

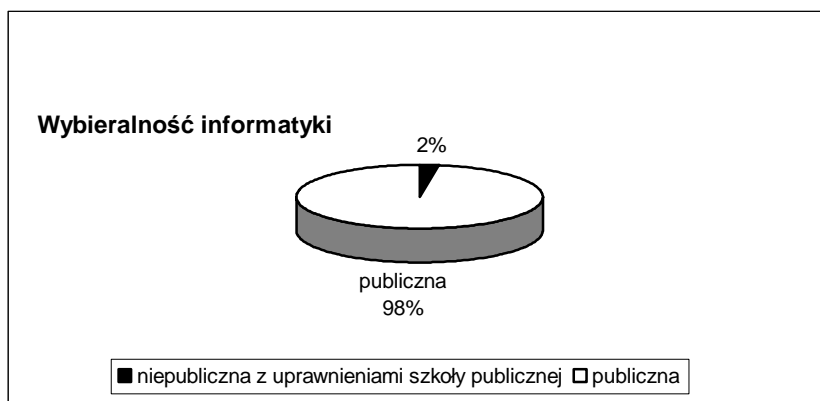
Typ szkoły	Województwo						RAZEM	
	lubuskie		wielkopolskie		zachodnio-pomorskie			
	♠	%	♠	%	♠	%	♠	%
LO¹	73	75,26	193	76,28	92	80,00	358	76,99
LP	16	16,49	48	18,97	15	13,04	79	16,99
LU	---	---	1	0,40	---	---	1	0,22
T	8	8,25	11	4,35	8	6,96	27	5,81
RAZEM	97		253		115		465	

Z danych przedstawionych w tabeli wynika, że wybieralność informatyki we wszystkich województwach naszego Okręgu w określonym typie szkoły była bardzo zbliżona i utrzymywała się na tym samym poziomie, a mianowicie w liceach ogólnokształcących od 75,26 do 80,00 %, w liceach profilowanych od 13,04 do 18,97 %, w technikumach od 4,35 do 8,25 %. Absolwenci liceów uzupełniających nie wybierali informatyki, za wyjątkiem jednego przypadku w województwie wielkopolskim.

Strukturę wyboru informatyki przez absolwentów szkół publicznych i niepublicznych przedstawiono poniżej.

¹ LO – liceum ogólnokształcące, LP – liceum profilowane, T – technikum, LU – liceum uzupełniające.

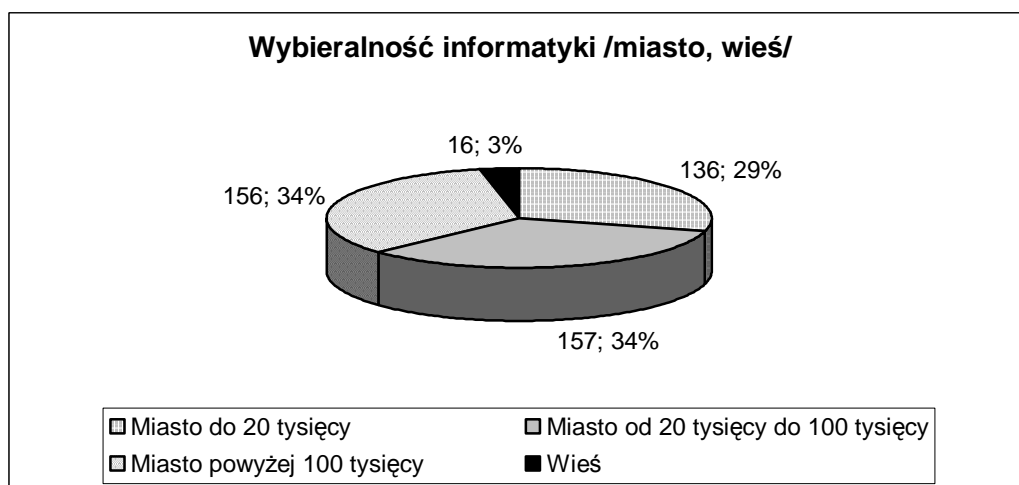
Wykres 1. Wybieralność informatyki w szkołach publicznych i niepublicznych na terenie działania OKE Poznań

Jak wynika z wykresu absolwenci szkół niepublicznych bardzo rzadko wybierają informatykę (tylko 2%).

Wybieralność przedmiotu w zależności od miejsca pobierania nauki przez absolwentów została zobrazowana na kolejnym wykresie.

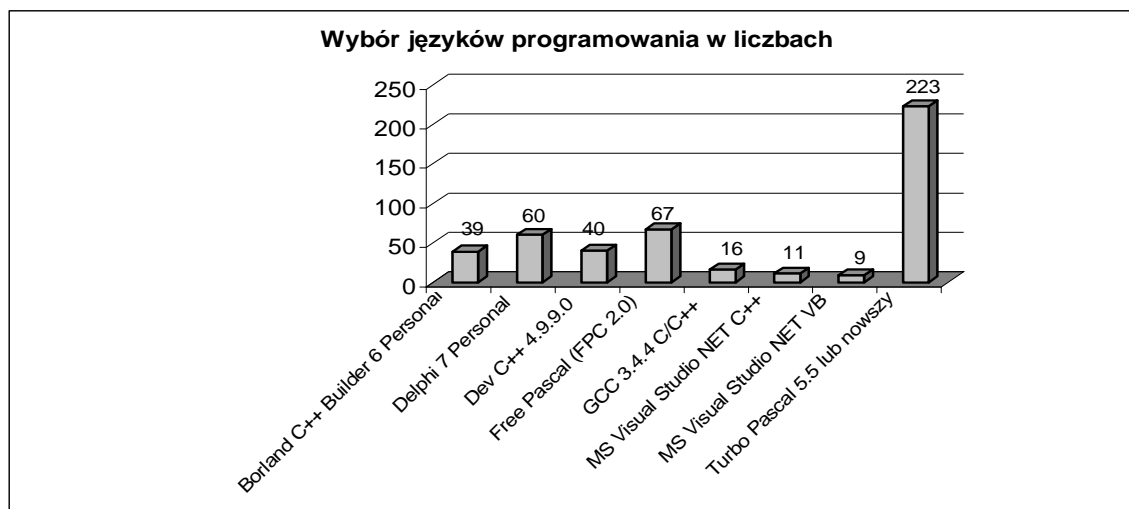
Wykres 2. Wybieralność informatyki w sesji wiosennej 2006 r. ze względu na lokalizację szkół

Z przedstawionego wykresu jednoznacznie wynika, że wielkość miasta nie ma większego wpływu na dokonywany wybór informatyki jako przedmiotu zdawania. Na wsi wybieralność informatyki jest minimalna; w przypadku omawianej sesji na poziomie 3 % (16 absolwentów).

Absolwent przystępujący do matury z informatyki zobowiązany był wcześniej do zadeklarowania systemu operacyjnego, języka programowania (kompilator) oraz programu użytkowego. W tym roku zrezygnowano ze środowiska Macintosh. Wybór poszczególnych środowisk przedstawia się następująco: Linux – 2,37%, Windows 97,63%.

Wykres 3. Wybieralność języków programowania przez zdających

Najpopularniejszym środowiskiem jest Windows (wybieralność 97,63 %). Do często wybieranych języków programowania należał Turbo Pascal 5.5 lub nowszy (wybieralność na poziomie ok. 48 % we wszystkich województwach), następnie Free Pascal (FPC 2.0), (wybieralność ok. 14,5 %) oraz Delphi 7 Personal (wybieralność ok. 13,00 %). Wśród programów użytkowych bezwzględnie panuje MS Office (wybieralność ok. 97,6 %).

II. Opis zestawów egzaminacyjnych (arkuszy)

Egzamin maturalny z informatyki zdawany był tylko na poziomie rozszerzonym i trwał 240 minut. Składał się z dwóch części:

- część pierwsza (90 minut) - polegała na rozwiązaniu zadań bez korzystania z komputera; za ich rozwiązanie można było otrzymać 40 % ogólnej liczby punktów z całego egzaminu tj. 40 pkt;
- część druga (150 minut) - polegała na rozwiązaniu zadań przy użyciu komputera; za ich rozwiązanie można było otrzymać 60 % ogólnej liczby punktów z całego egzaminu tj. 60 pkt.

Łącznie do rozwiązania było siedem zadań, cztery w części I arkusza i trzy w części II arkusza.

Tabela 2. Struktura zestawu egzaminacyjnego

Arkusz I			Arkusz II		
Zadanie	Liczba podpunktów	Liczba punktów	Zadanie	Liczba podpunktów	Liczba punktów
1	a, b	11	5	a, b	20
2	a, b, c	13	6	a, b, c	20
3	a, b, c	8	7	a, b, c	20
4	a,b,c,d,e,f,g,h	8			

Zadania zamieszczone w arkuszach miały na celu sprawdzenie u zdających absolwentów poziomu umiejętności i wiadomości z zakresu następujących obszarów standardów:

- I. wiadomości i ich rozumienie; II. korzystanie z informacji; III. tworzenie informacji.

III. Ilościowa i jakościowa analiza wyników

W załącznikach do raportu zostały przedstawione średnie wyniki procentowe dla arkuszy MIN-R1A1P-062, R2A1P-062 w powiatach, w których absolwenci przystąpili do egzaminu maturalnego z informatyki.

Średnie wyniki procentowe uzyskane w powiatach są bardzo zróżnicowane. Za arkusz I wahają się od wartości 12,67 do 42,75, natomiast za arkusz II od wartości 0,00 do wartości 31,75.

Maksymalna liczba punktów, jaką uzyskano za arkusz I, wynosiła 37, natomiast minimalna 0 pkt. W przypadku arkusza II maksymalna liczba punktów uzyskana przez zdających wynosiła 57, natomiast minimalna 0 pkt.

Uzyskane wyniki nie należą do zadowalających.

Tabela 3. Średnia liczba punktów uzyskana na egzaminie maturalnym z informatyki w Okręgu

	arkusz I	arkusz II
OKE Poznań	11,03	8,48

Zamieszczone w tabeli 3. wyniki wykazują, że w Okręgu uzyskano średnio 11,03 pkt. za arkusz I i 8,48 pkt. za arkusz II.

Dla każdego z zadań policzone zostały również współczynniki łatwości, które pozwalają stwierdzić, które zadania sprawiały wyjątkową trudność.

Tabela 4. Współczynniki łatwości dla arkuszy MIN-R1A1P-062, MIN-R2A1P-062 oraz wszystkich zadań

Numer zadania	Współczynnik łatwości		Numer zadania	Współczynnik łatwości	
	za zadanie	za arkusz		za zadanie	za arkusz
1a	0,28	0,28	5a	0,22	0,14
1b	0,21		5b	0,23	
2a	0,07		6a	0,41	
2b	0,10		6b	0,22	
2c	0,08		6c	0,06	
3a	0,25		7a	0,07	
3b	0,16		7b	0,16	
3c	0,07		7c	0,03	
4a	0,38				
4b	0,67				
4c	0,85				
4d	0,94				
4e	0,97				
4f	0,97				
4g	0,91				
4h	0,61				

Jak wynika z danych zamieszczonych w tabeli nr 4, zadania: 2. 3. i 7. okazały się dla zdających bardzo trudnymi, a zadania 5. i 6. trudnymi.

Zadanie 2. sprawdzało umiejętność dokonywania analizy zadania, formułowania specyfikacji rozwiązania, opracowywania algorytmu zgodnego z tą specyfikacją oraz umiejętności oceny poprawności i efektywności zaproponowanego rozwiązania.

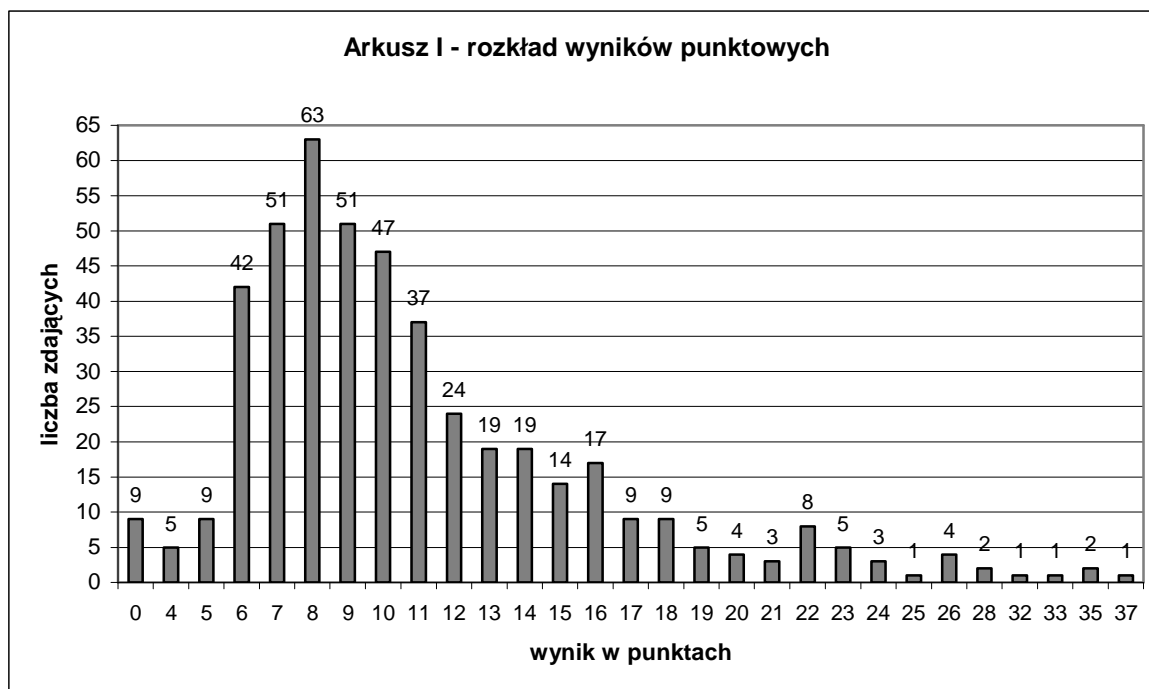
Zadanie 3. sprawdzało umiejętność projektowania struktury baz danych z uwzględnieniem specyfiki zbioru zawartych w bazie informacji.

Zadanie 7. sprawdzało umiejętności z zakresu analizy statystycznej różnych procesów z życia codziennego, stosowania narzędzi i technik informatycznych do modelowania symulacji i procesów, dobierania metod i narzędzi informatycznych do wykonywanych zadań.

Zadanie 5. i 6. sprawdzało umiejętność wykorzystania metod informatycznych do rozwiązywania problemu oraz realizacji algorytmu w wybranym języku programowania oraz stosowania klasycznych algorytmów do rozwiązywania prostych zadań praktycznych.

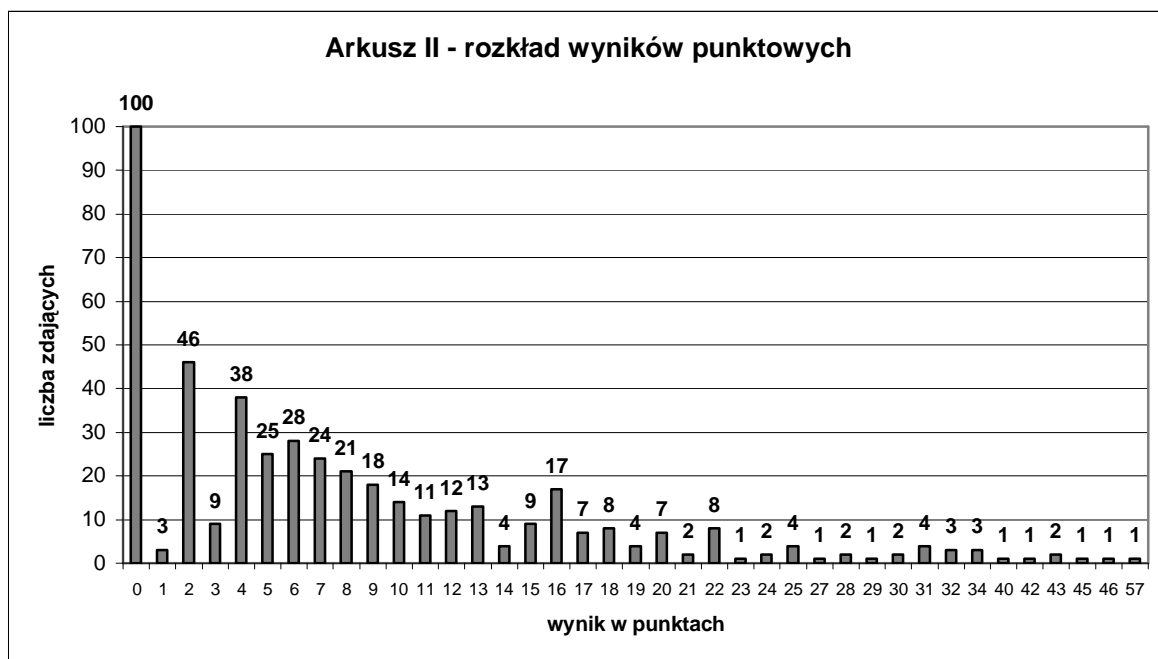
W dalszej części raportu przedstawiamy wyniki za poszczególne zadania w arkuszach I i II w postaci graficznej.

Wykres 4. Rozkład wyników punktowych uzyskanych na maturze z informatyki w roku 2006 /arkusz I/

Z zamieszczonego wykresu ukazującego liczebności zdających, którzy uzyskali określone wyniki punktowe z arkusza I, wynika, że największe grupy absolwentów zdających informatykę uzyskały wyniki w przedziale <6,12> pkt. Przyczyną takiego wykresu jest wynik za zadanie 4., które było bardzo łatwe dla piszących (można było otrzymać za nie 8 pkt.). Wśród przystępujących do arkusza I dziewięciu zdających uzyskało 0% punktów, w tym są dwie prace unieważnione.

Wykres 5. Rozkład wyników punktowych uzyskanych na maturze z informatyki w roku 2006 /arkusz II/

Po zakończonej części I siedmiu. absolwentów zrezygnowało z rozwiązywania zadań w arkuszu II. Taka postawa może świadczyć o bardzo słabym przygotowaniu tych absolwentów, bądź też o przypadkowości wyboru informatyki jako przedmiotu maturalnego. Bardzo niepokoi fakt, że w arkuszu drugim aż **100 absolwentów** (22 %) **uzyskało wynik 0 pkt.** Żaden ze zdających nie osiągnął również maksymalnej liczby punktów za arkusz; tylko jeden zdający uzyskał 57 pkt na 60 możliwych.

IV. Wnioski

Na podstawie analizy wyników i rozwiązań poszczególnych zadań przez absolwentów w pracach maturalnych z informatyki, można sformułować kilka wniosków:

- nadal, podobnie jak w roku ubiegłym, można zauważyć słabe opanowanie wymagań opisanych w standardach egzaminacyjnych. Brak wiedzy powodował, że niejednokrotnie młodzież nie podejmowała nawet próby rozwiązania zadania, mimo że można było uzyskać punkty częściowe za część wykonanego zadania. Ilustracją tej tezy jest wykres przedstawiający liczbę uzyskanych punktów z arkusza II. 100 maturzystów nie uzyskało nawet 1 punktu z arkusza II, a siedmiu nie podjęło próby rozwiązywania zadań z arkusza II,
- zmniejszeniu uległa liczba zdających w stosunku do ubiegłego roku (743 absolwentów) co mogłoby świadczyć o tym, że wybór informatyki jako przedmiotu zdawania był bardziej przemyślany. Pomimo to poziom przygotowania absolwentów był bardzo niski. Wielu absolwentów liczyło, że obsługa pakietu biurowego, przygotowywanie prezentacji multimedialnych, obróbka dźwięku, obrazu, posługiwanie się programami

komunikacyjnymi będą wystarczające do zaliczenia egzaminu na zadowalającym poziomie. Niestety, zagadnienia te obejmują zakres *technologii informacyjnej* i do uzyskania wysokich, zadowalających wyników na maturze z informatyki nie wystarczają,

- znajomość pojęć matematycznych i podstawowej terminologii okazała się słaba
W zadaniu 5. obliczenie pola figury z dokładnością do 0,01 sprawiło zdającym bardzo dużo problemów. Większość zdających interpretowała zapis o dokładności 0,01 jako podanie wyniku z dwoma miejscami po przecinku, zamiast dokonywania kolejnych obliczeń z najwyższą możliwą dokładnością liczoną w ten sposób, że różnica pomiędzy nowym i poprzednim przybliżeniem nie jest większa od założonej dokładności (w tym przypadku 0,01),
- na niskim poziomie opanowana została umiejętność rozwiązywania zadań tekstowych i korzystania z gotowych rozwiązań,
- zagadnienia z baz danych opanowano w bardzo niskim stopniu. Młodzież potrafi wykonać proste kwerendy, natomiast zdefiniowanie struktury bazy danych i zaprojektowanie relacji pomiędzy bazami, sprawiają duży problem. Powinno to stanowić przesłankę dla wielu nauczycieli, aby zagadnieniom z teorii baz danych poświęcić nieco więcej czasu,
- nadal dużym problemem są zagadnienia związane z algorytmizacją. Problemem dla wielu zdających jest specyfikacja algorytmu, określenie danych, wyniku, a także warunków początkowych,
- w związku z planowanym wzbogaceniem listy możliwych do wyboru na egzaminie maturalnym języków programowania o Javę (od roku szkolnego 2008/2009), należy pomyśleć o szerszym wykorzystaniu tego języka w ramach ćwiczeń realizowanych z młodzieżą na zajęciach. W wielu przypadkach może to się wiązać z potrzebą udziału nauczycieli w różnego rodzaju kursach doskonalących z tego zakresu.

Krzysztof Pleban

2.14 Wiedza o społeczeństwie

I. Statystyczna charakterystyka populacji zdających

Do egzaminu maturalnego z wiedzy o społeczeństwie w dniu 8 maja 2006 roku przystąpiło ogółem 16377 tegorocznych absolwentów szkół ponadgimnazjalnych, czyli 26,7% ogółu zdających w Okręgu. Stanowi to znaczący wzrost w porównaniu do roku ubiegłego, gdy odsetek ten wynosił 17,6%. Spośród zdających wiedzę o społeczeństwie 10187 wybrało ten przedmiot jako obowiązkowy (5529 tylko na poziomie podstawowym, a 4658 na poziomie rozszerzonym), natomiast dla pozostałych 6205 zdających był on przedmiotem dodatkowym.

Ponadto w Okręgu 21 laureatów lub finalistów olimpiad, związanych tematycznie z przedmiotem, zostało zwolnionych z egzaminu. Uzyskali oni automatycznie maksymalne wyniki z obu jego części. Natomiast 4 osobom prace zostały unieważnione ze względu na niesamodzielność w trakcie egzaminu.

Tabela 1. Liczba zdających egzamin maturalny z wiedzy o społeczeństwie

Obszar	Typy arkusza egzaminacyjnego				RAZEM	Laureaci i finaliści olimpiad
	A 1	A 4	A 6	A 7		
lubuskie	3577	3	0	1	3584	4
wielkopolskie	7875	2	1	11	7897	8
zachodniopomorskie	4895	6	0	6	4911	9
OKRĘG	16347	11	1	18	16392	21

Tabela 2. Wiedza o społeczeństwie jako przedmiot maturalny

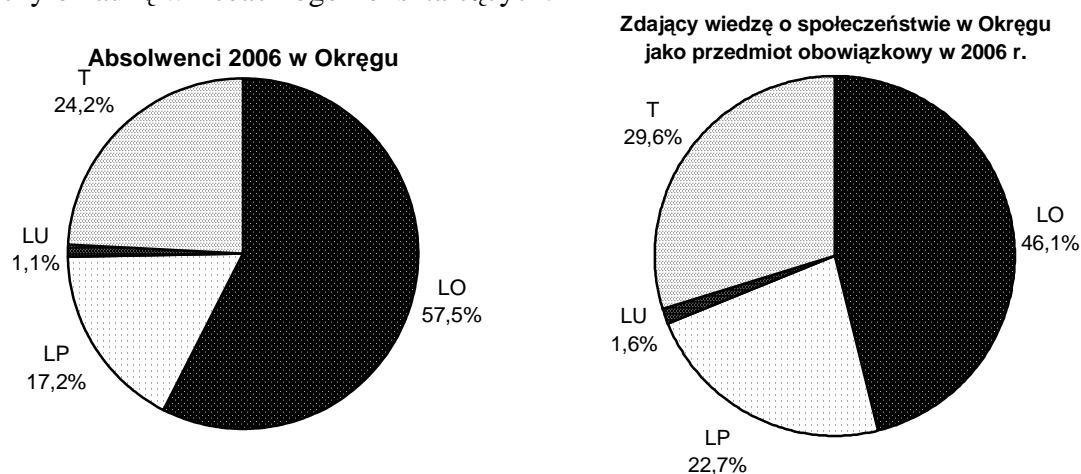
Obszar	obowiązkowy					dodatkowy				
	% absolwentów zdających WOS w danym typie szkół									
	LO	LP	LU	T	RAZEM	LO	LP	LU	T	RAZEM
lubuskie	19,80	31,98	32,56	26,75	24,06	15,46	6,42	0,01	3,60	10,68
wielkopolskie	10,51	17,63	22,39	17,26	13,60	14,01	4,61	0,00	1,73	9,06
zachodniopomorskie	15,08	23,31	25,13	24,15	18,35	15,92	6,13	0,00	4,67	11,89
OKRĘG	13,31	21,92	25,23	20,29	16,61	14,79	5,35	0,01	2,67	10,08

Na podstawie danych zawartych w tabeli 2. można łatwo dostrzec spore zróżnicowanie populacji zdających egzamin z wiedzy o społeczeństwie w województwach i typach szkół. W odniesieniu do osób zdających ten przedmiot jako dodatkowy dysproporcje dotyczą przede wszystkim typów szkół. Wynika to z faktu, że absolwenci liceów ogólnokształcących, którzy znacznie częściej niż pozostali decydują się na zdawanie egzaminów dodatkowych, również wiedzę o społeczeństwie wybierają kilkakrotnie częściej niż pozostali. To właśnie dlatego w tej grupie wiedza o społeczeństwie jest częściej zdawana jako przedmiot dodatkowy niż obowiązkowy, choć trzeba zauważyć, że województwo lubuskie jest w tym zakresie wyjątkiem.

Odmienność tę można jednak łatwo wytłumaczyć, analizując część tabeli nr 2 dotyczącą wybierających wiedzę o społeczeństwie jako przedmiot obowiązkowy. Widać bowiem wyraźnie, że absolwenci w województwie lubuskim, niezależnie od typu szkoły, prawie dwa razy częściej

wybierają wiedzę o społeczeństwie niż zdający w Wielkopolsce. Dane dla województwa zachodniopomorskiego są z kolei najbardziej zbliżone do średnich dla Okręgu. To zróżnicowanie regionalne jest ciekawe, ale i trudne do jednoznacznego zanalizowania. Jego przyczyny mogą tkwić zarówno w odmiennych regulacjach wewnątrzszkolnych na terenie województw (konstrukcja planów nauczania czy też zwiększenie ilości godzin przedmiotu w cyklu kształcenia), wymaganiach rekrutacyjnych uczelni wyższych czy zainteresowaniach samych absolwentów.

Dane potwierdzają także tezę o „atrakcyjności” tego przedmiotu dla absolwentów liceów profilowanych i techników. Absolwenci tych szkół stanowią więcej niż połowę zdających ten przedmiot jako obowiązkowy, chociaż w tym roku zdecydowanie więcej osób w Okręgu ukończyło naukę w liceach ogólnokształcących.

Różnica ukazana na powyższych diagramach jest o tyle istotna, że mogła mieć wpływ na zdawalność przedmiotu i średnie wyniki uzyskiwane przez uczniów w obu częściach egzaminu. Dlatego też analizując wyniki uzyskane przez zdających trzeba podkreślić, że w większym stopniu wpłynęły na nie osiągnięcia absolwentów liceów profilowanych i techników.

Niezmiernie interesującym spostrzeżeniem jest to, że spośród osób, które zdawały wiedzę o społeczeństwie jako przedmiot obowiązkowy, aż 79 % nie wybrało żadnego przedmiotu dodatkowego. Można niemal za pewnik przyjąć, że dla większości z nich najważniejsze było zdanie matury, a nie uzyskanie „przepustki” na studia, gdyż taka „struktura” świadectwa maturalnego poważnie ogranicza możliwości dalszego kształcenia. Ta konstatacja z kolei jeszcze bardziej wzmacnia tezę, że wiedza o społeczeństwie nie była wybierana przez absolwentów w szczególny sposób nią zainteresowanych, lecz w dużej mierze dość przypadkowo. Tym bardziej pozytywnie należy ocenić uzyskane wyniki.

II. Opis zestawów egzaminacyjnych (arkuszy)

Zestaw zadań w arkuszu I¹

Egzamin na poziomie podstawowym trwał 120 minut i polegał na rozwiązaniu testu, składającego się z 25 zadań: 12 zamkniętych (4 wielokrotnego wyboru, 6 na dobieranie i 1 prawdziwa-fałsz) i 13 otwartych (12 krótkiej odpowiedzi i 1 rozszerzonej odpowiedzi). W zadaniach wykorzystano: diagram, rysunki satyryczne, wykresy, tabele z danymi oraz teksty źródłowe.

W zadaniu rozszerzonej odpowiedzi zadaniem zdającego było napisanie listu otwartego, prezentującego własne stanowisko w kwestii zaostreżenia kar jako sposobu walki z przestępczością. Ocenie podlegało pięć elementów: jasno sformułowane stanowisko, różnorodna argumentacja, wykorzystanie źródeł, poprawność językowa i zgodność formy z sytuacją komunikacyjną.

Ponieważ zdający mógł uzyskać maksymalnie 100 punktów, próg zdania egzaminu na poziomie podstawowym wynosił 30 punktów.

Zestaw zadań w arkuszu II

Egzamin na poziomie rozszerzonym trwał 270 minut i składał się z dwóch części. W pierwszej zdający rozwiązywali test z poziomu podstawowego, natomiast w drugiej, trwającej 150 minut, arkusz II, zawierający 8 zadań (w tym dwu- lub trzyczęściowe): 7 otwartych krótkiej odpowiedzi i 1 otwarte rozszerzonej odpowiedzi. W zadaniach wykorzystano rysunki satyryczne i teksty źródłowe.

Zadanie rozszerzonej odpowiedzi polegało na napisaniu wypracowania na jeden z dwóch podanych tematów. Pierwszy z nich wymagał porównania koncepcji programowej Unii Europejskiej i zasady jej pomocniczego działania z pojęciami dobra wspólnego i ojczyzny. Należało także omówić dwa przykłady potencjalnych zagrożeń dla tożsamości narodu i szans dla jego promocji.

Wybierając temat 2., należało, w oparciu o zaprezentowane teksty źródłowe, przedstawić cechy jawnego życia publicznego we współczesnej demokracji, a ponadto określić, w jaki sposób mogą one pozwolić na realizację dobra wspólnego oraz „prywaty i tradycyjnego polskiego indywidualizmu”. Łącznie rozwiązujący arkusz II mógł uzyskać maksymalnie 50 punktów (30 za analizę zaprezentowanego fragmentu i 20 za wypracowanie).

Sprawdzane standardy i oceniane umiejętności

Zadania w arkuszach egzaminacyjnych obejmowały umiejętności i wiadomości zawarte w podstawie programowej dla przedmiotu wiedza o społeczeństwie, odpowiednio dla poziomu podstawowego i rozszerzonego. Zestaw sprawdzał umiejętności i wiadomości opisane w standardach wymagań egzaminacyjnych. Pozwalał zdającemu wykazać się:

1. znajomością zjawisk oraz procesów dotyczących społeczeństwa, polityki, prawa i problemów współczesnego świata (obszar I),
2. umiejętnością stosowania wiadomości i słownictwa do wyjaśniania procesów zachodzących we współczesnym świecie (obszar II),
3. umiejętnością formułowania logicznej wypowiedzi pisemnej, przedstawiającej i oceniającej wydarzenia (obszar III).

¹ Na stronie www.oke.poznan.pl zamieszczono arkusze wraz z modelami odpowiedzi i cytatai z prac zdających, a także szczegółową klasyfikacją zadań według obszarów i punktów *standardów wymagań egzaminacyjnych*

W **obszarze I** zadania sprawdzały znajomość zjawisk i procesów dotyczących:

- form, prawidłowości i instytucji życia społecznego,
- narodu, patriotyzmu i nacjonalizmu,
- genezy, atrybutów i funkcji państwa,
- zasad, wartości, procedur i instytucji demokratycznych,
- ideologii i doktryn politycznych oraz partii politycznych,
- ustroju Rzeczypospolitej Polskiej,
- form uczestnictwa obywateli w życiu obywatelskim,
- sądów i trybunałów w Polsce.

W **obszarze II** zadania sprawdzały następujące umiejętności w zakresie:

- selekcjonowania i porządkowania faktów,
- korzystania z różnych źródeł informacji,
- odróżniania informacji o faktach od opinii,
- lokalizowania ważnych wydarzeń i postaci życia publicznego w czasie i przestrzeni,
- rozpoznawania problemów społeczności lokalnej, regionu, kraju i świata,
- wyszukiwania i czytania ze zrozumieniem przepisów odnoszących się do problemu.

W **obszarze III** zadania sprawdzały następujące umiejętności w zakresie:

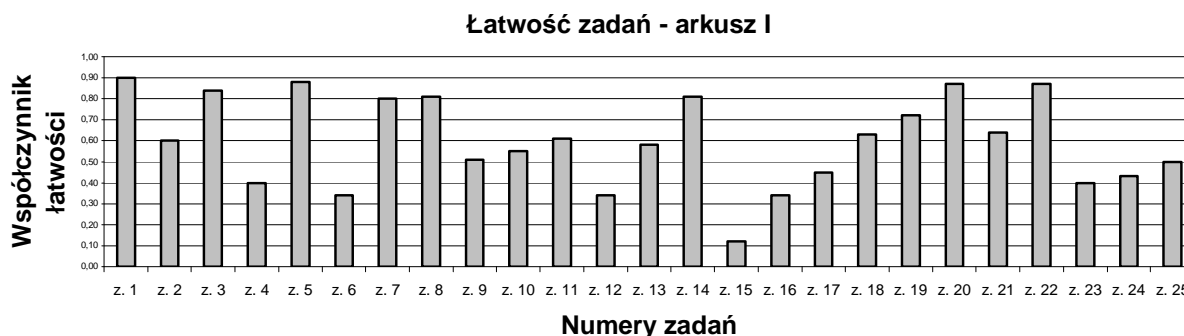
- oceniania wydarzeń i procesów politycznych, społecznych,
- formułowania i uzasadniania własnego stanowiska w sprawach publicznych,
- wskazywania propozycji rozwiązań problemów społeczności lokalnej, regionu, kraju i świata,
- oceniania działań grup społecznych, władz i obywateli z punktu widzenia różnych wartości,
- wypowiedziania się w formach przyjętych w życiu publicznym.

III. Ilościowa i jakościowa analiza wyników

Tegoroczny egzamin z wiedzy o społeczeństwie charakteryzował się bardzo wysoką zdawalnością (w Okręgu – 99,2%), co wzięwszy pod uwagę specyfikę populacji zdających scharakteryzowaną powyżej, jest znakomitym wynikiem. Warto zauważyć, że wynik ten jest jednakowo wysoki we wszystkich typach szkół, bez względu na ich lokalizację i waha się jedynie w zakresie 96-100%.

Ponieważ współczynnik łatwości za wszystkie zadania z arkusza I wynosił 0,61 (umiarkowanie trudny), tylko w niewielkim stopniu można te wysokie wyniki tłumaczyć łatwością narzędzia pomiarowego.

Wykres 1. Współczynnik łatwości dla poszczególnych zadań z arkusza I

Zróżnicowanie współczynnika łatwości poszczególnych zadań w arkuszu I jest dość wyraźne. Najtrudniejsze okazało się zadanie 15., w którym absolwenci mieli wskazać zalety ordynacji proporcjonalnej. Zdecydowana większość zdających albo opisywała mechanizmy takiej ordynacji, albo całkowicie rozmięła się z poleceniem. Niekiedy zdarzały się także błędy merytoryczne, polegające na przytaczaniu cech typowych dla ordynacji większościowej.

Trudności sprawiło zdającym zadanie 6., w którym należało uporządkować osoby według kolejności sprawowania przez nie funkcji premiera w III RP. Również zadanie 12., polegające na wymienieniu sposobów bezpośredniego sprawowania władzy przez obywateli, dla wielu zdających było zbyt skomplikowane. Bardzo często wskazywali oni bowiem jako takie możliwości wybory parlamentarne, prezydenckie czy samorządowe.

Bardzo dobrze natomiast poradzili sobie zdający z zadaniem 1., w którym należało wybrać cechy państwa spośród przedstawionych możliwości. Niemal równie wysokie współczynniki łatwości mają: zadanie 5. (uporządkowanie hierarchii aktów prawnych w Polsce) i 22. (selekcja podanych zdań na fakty i opinie). Nasuwa się ogólne spostrzeżenie, że dla rozwiązujących zadania w arkuszu I, zupełnie niezależnie od treści zadania, łatwiejsze okazały się generalnie zadania zamknięte.

Tabela 3. Współczynniki łatwości zadań z arkusza I dla Okręgu

Współczynnik łatwości	Zadanie	Numer zadania	Liczba punktów możliwych do uzyskania
0,00 – 0,19	bardzo trudne	15	2
0,20 – 0,49	trudne	4,6,12,16,17,23,24	23
0,50 – 0,69	umiarkowanie trudne	2,9,10,11,13,18,21,25	38
0,70 – 0,89	łatwe	3,5,7,8,14,19,20,22	35
0,90 – 1,00	bardzo łatwe	1	2

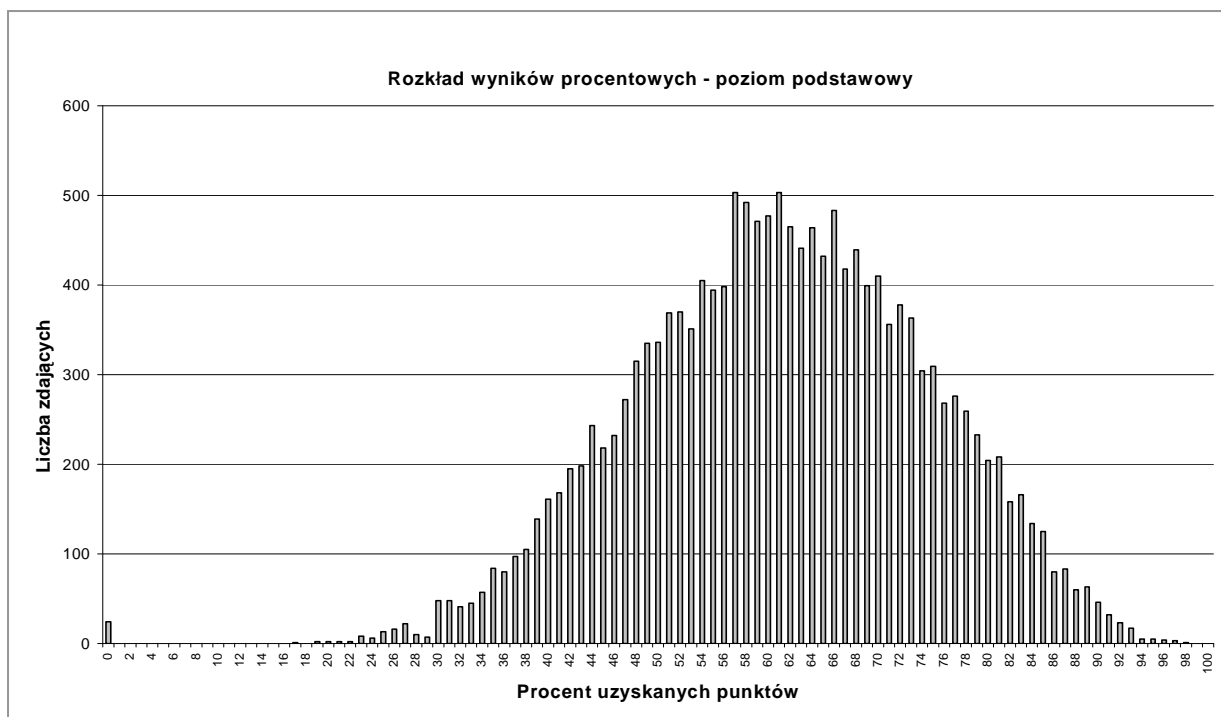
Większość zadań, podobnie jak cały arkusz, okazała się dla rozwiązujących umiarkowanie trudnymi. Zadania te mają także największą wagę punktową w arkuszu. Pozostałe kategorie są reprezentowane przez proporcjonalnie mniejszą liczbę zadań.

Bardzo ważna z punktu widzenia pomiaru dydaktycznego jest trafność narzędzia, czyli takie jego skonstruowanie, aby mierzyło ono różne obszary wymienione w standardach egzaminacyjnych. Arkusz I jest pod tym względem odpowiednio zróżnicowany, a porównanie danych z tabel 3. i 4. pozwala zauważyć, że każdy z obszarów był badany za pomocą zadań różnych, co do typu, jak i współczynnika łatwości. Największą wagę punktową mają zadania mierzące umiejętności z obszaru II, co dla poziomu podstawowego jest najważniejsze.

Tabela 4. Klasyfikacja zadań w arkuszu I ze względu na obszar badanego standardu

Obszar standardu	Numer zadania	Liczba punktów możliwa do uzyskania
I zna i rozumie	1,3,4,10,12,13,16,17,23.3,23.4	21
II wykorzystuje informacje	2,5,6,7,8,9,14,18,19.1,19.2,19.3,19.4,20,21.1,21.2,21.3,22,23.1,23.2,24.1,24.2	51
III tworzy informacje	11,15,19.5,24.3,25	28

Wykres 2. Rozkład wyników procentowych uzyskanych w Okręgu za arkusz I

Wyniki uzyskane przez zdających egzamin na poziomie podstawowym, przedstawione w formie graficznej, dostarczają bardzo interesujących spostrzeżeń. Przede wszystkim warto zauważyć, że mediana (wynik średni) jest równa dominancie (najczęściej występujący wynik) i wynosi 61%. Ten fakt nie jest co prawda czymś niezwykłym, lecz w połączeniu z wartością odchylenia standardowego (13,38) i wręcz modelowymi wartościami skośności spowoduje, że wykres niemal idealnie pokrywa się z rozkładem normalnym (krzywą Gaussa). Należy zatem uznać, że arkusz w optymalny sposób zróżnicował populację zdających ze względu na uzyskany wynik.

Nikt ze zdających nie uzyskał wyniku maksymalnego (najwyższy wynik 98%), natomiast aż 24 osoby uzyskały 0%, lecz dla nich wiedza o społeczeństwie była przedmiotem dodatkowym i uzyskany wynik nie miał wpływu na zdanie egzaminu.

Dane w tabeli 5. po raz kolejny potwierdzają przypuszczenia, że nadal ogromny wpływ na wyniki osiągane przez uczniów ma wielkość miejscowości, w której znajduje się szkoła. Jest to w dużym stopniu zbieżne z wynikami egzaminu gimnazjalnego, podczas którego wyższe wyniki osiągają zdający z dużych miast. Ponieważ absolwenci gimnazjum w większości kontynuują naukę w miejscu zamieszkania, toteż wyniki egzaminu maturalnego są odbiciem tego stanu rzeczy. Niestety szkoły ponadgimnazjalne w niewielkim tylko stopniu niwelują te różnice, a wręcz niekiedy dystans między uczniami szkół ze wsi i małych miast do uczniów ze szkół wielkomiejskich pogłębia się.

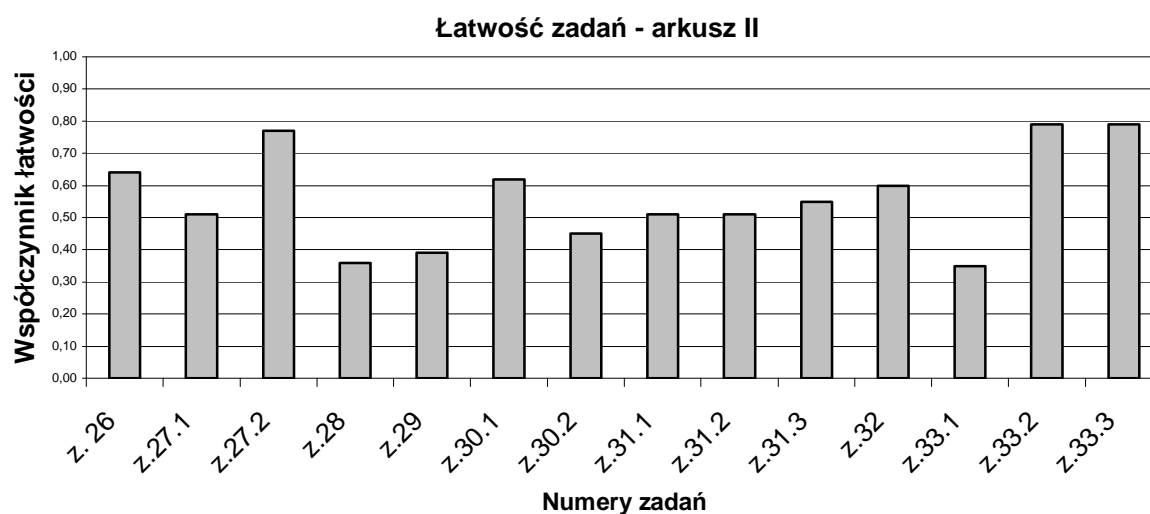
Warto z całą pewnością zauważyć, że wyraźnie wyższe wyniki uzyskali absolwenci szkół publicznych (średnia 61,3) niż szkół niepublicznych (średnia 56,9). Jest to sytuacja inna niż w gimnazjach.

Tabela 5. Średnie wyniki egzaminu maturalnego z wiedzy o społeczeństwie (arkusz I)

Obszar	Typ szkoły	Lokalizacja szkoły				RAZEM
		wieś	miasto do 20 tys.	miasto 20-100 tys.	miasto powyżej 100 tys.	
Lubuskie	LO	53,8	61,2	63,8	68,7	64,8
	LP	-----	54,0	50,1	58,8	54,0
	LU	51,0	45,8	55,0	52,0	51,4
	T	50,0	53,6	51,6	55,5	53,8
RAZEM		51,3	58,0	58,9	62,1	60,0
Wielkopolskie	LO	58,3	65,0	67,7	68,8	67,3
	LP	49,4	51,9	56,5	58,0	54,8
	LU	-----	45,4	51,9	48,7	48,8
	T	48,0	55,0	53,4	56,1	53,5
RAZEM		51,3	59,9	61,9	66,4	62,0
Zachodnio-pomorskie	LO	56,7	62,4	63,9	67,7	65,1
	LP	47,0	52,0	54,6	53,6	53,0
	LU	-----	48,1	47,9	48,6	48,3
	T	59,0	51,3	53,5	57,4	54,3
RAZEM		52,8	58,5	59,4	62,4	60,9
OKRĘG	LO	57,9	63,0	66,2	68,4	66,1
	LP	49,3	52,4	55,0	55,6	54,1
	LU	51,0	46,2	51,2	50,2	49,4
	T	48,4	53,6	53,3	56,3	53,8
RAZEM		51,4	58,9	60,9	64,4	61,2

Analizując wyniki arkusza II trzeba pamiętać, że aż 76% zdających w Okręgu poziom rozszerzony egzaminu maturalnego z wiedzy o społeczeństwie było absolwentami liceów ogólnokształcących. Większość zadań w arkuszu II należy do umiarkowanie trudnych. Współczynnik łatwości za cały arkusz wyniósł 0,43. W arkuszu nie było zadań, które byłyby dla dających bardzo łatwe i bardzo trudne.

Wykres 3. Współczynnik łatwości dla poszczególnych zadań z arkusza II

Zróznicowanie współczynnika łatwości poszczególnych zadań nie jest tak wyraźne, jak w arkuszu I. Gdy weźmie się pod uwagę, że dwa zadania o najwyższej jego wartości (0,78) są zadaniami punktowanymi 0-1 za kompozycję i poprawność językową dłuższej wypowiedzi, to reszta zadań ma tę wartość dość zbliżoną. Najtrudniejsze okazało się zadanie 33.1., czyli wypracowanie (współczynnik łatwości 0,35). Jest to spowodowane niezrozumieniem tematu przez zdających. Wybierający temat 1., zamiast odnieść się do polecenia, przedstawiali historię Unii Europejskiej lub też polską drogę do członkostwa. Z kolei wiele osób, które wybrały temat 2., najwyraźniej nie rozumiało określenia „jawność życia publicznego” i opisywało aktualną sytuację w Polsce.

Trudnym zadaniem dla zdających było także zadanie 28., polegające na wskazaniu idei i wartości, których obecność w programach partii politycznych autor tekstu źródłowego uznaje za konieczne. O ile odnalezienie ich i przytoczenie nie sprawiło większych problemów zdającym, to odpowiednie uzasadnienie wyboru okazało się zadaniem przerastającym umiejętności większości z nich. Albo nie uzasadniali w ogóle, albo cytowali całe akapity tekstu, często nawet niewłaściwe.

Najłatwiejszym zadaniem stricte merytorycznym dla zdających było 27.2., polegające na wyjaśnieniu powodów budowania programów na podstawie doktryn politycznych. Zdający dobrze poradzili sobie również ze wskazaniem na podstawie tekstu sytuacji, w których można zakazać działalności partii politycznej (zadanie 26.).

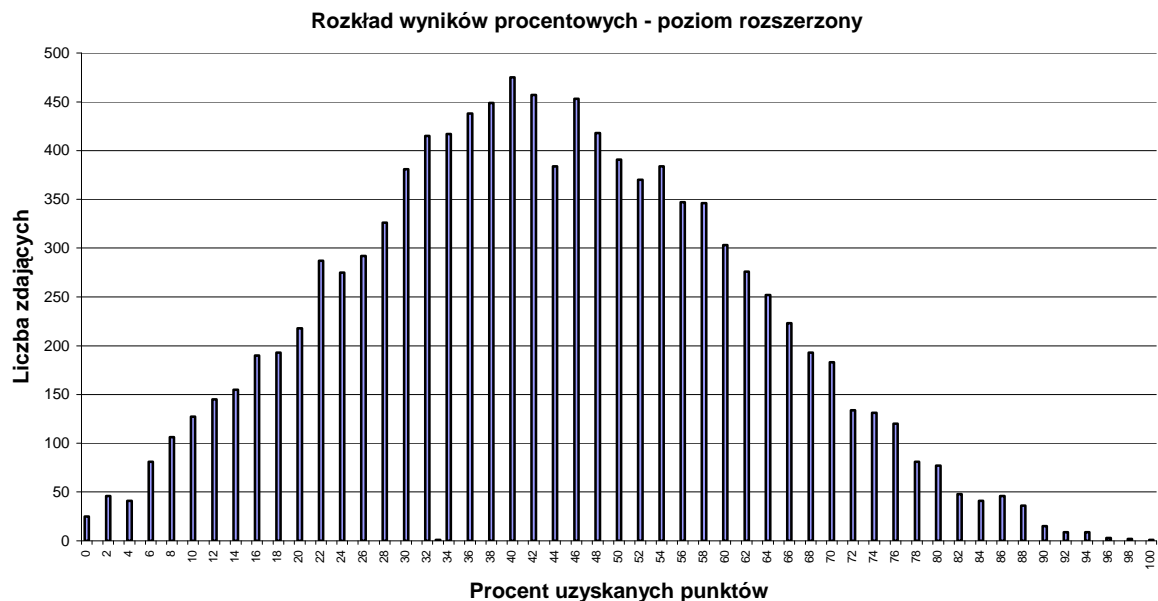
Tabela 6. Współczynniki łatwości zadań z arkusza II dla Okręgu

Współczynnik łatwości	Zadanie	Numer zadania	Ilość punktów możliwych do uzyskania
0,00 – 0,19	bardzo trudne	-----	0
0,20 – 0,49	trudne	28,29,30.2,33.1	36
0,50 – 0,69	umiarkowanie trudne	26,27.1,30.1,31.1,31.2,31.3,32	10
0,70 – 0,89	łatwe	27.2,33.2,33.3	4
0,90 – 1,00	bardzo łatwe	-----	0

Ponieważ zadania arkusza II oparte są na bogatym materiale źródłowym, badają one głównie umiejętności zdających w zakresie obszaru standardu II, a zadanie rozszerzonej odpowiedzi – obszaru III. Na poziomie rozszerzonym obszar I badany jest natomiast pośrednio we wszystkich zadaniach, gdyż wymagają one od zdającego opanowania faktów i pojęć. To właśnie prawdopodobnie zaważyło w dużym stopniu na wynikach zdających, gdyż wymagało od nich precyzyjnego formułowania odpowiedzi i stosowania posiadanej wiedzy.

Graficzny rozkład wyników uzyskanych przez zdających egzamin na poziomie rozszerzonym również jest bardzo zbliżony do teoretycznego wzorca. Mediana wynosi 44%, dominanta 40%, a pozostałe istotne dla jego przebiegu zmienne przybrały wartości typowe dla rozkładu normalnego.

Tylko jedna osoba w Okręgu, poza laureatami i finalistami, uzyskała wynik maksymalny – 50 punktów, a dwie kolejne 49 punktów. Podobnie jak na poziomie podstawowym, również i na poziomie rozszerzonym 24 osoby uzyskały wynik 0 punktów.

Wykres 4. Rozkład wyników procentowych uzyskanych w Okręgu za arkusz II**IV. Wnioski**

Analiza wyników uzyskanych przez zdających wiedzę o społeczeństwie pozwala na wyciągnięcie kilku istotnych wniosków:

- przystępujący do egzaminu wyraźnie lepiej radzą sobie z zadaniami zamkniętymi, badającymi umiejętności z I obszaru standardów. Dlatego na zajęciach lekcyjnych większy nacisk powinno się kłaść na kształtowanie umiejętności z zakresu pozostałych standardów, wykorzystując posiadaną przez uczniów wiedzę;
- zauważalna jest duża nieporadność zdających w zakresie umiejętności analizy źródeł statystycznych i rysunków satyrycznych. Nie potrafią oni trafnie odczytać tendencji lub zdefiniować problemu wyłaniającego się z zamieszczonych źródeł. Umiejętność taką uczniowie mogą uzyskać jedynie poprzez systematyczne jej ćwiczenie w trakcie zajęć z wykorzystaniem tego typu źródła;
- absolwenci powinni dokładniej czytać polecenia do zadań. Nadal bowiem, zwłaszcza w zadaniach rozszerzonej odpowiedzi, spory odsetek osób pisze całe wypracowanie nie na temat lub też umieszcza w nim wiele zbytecznych informacji;
- zdający nie mogą nagminnie cytować źródeł zamieszczonych w arkuszu. Nauczyciele przedmiotu powinni podkreślać, że powoływanie się na źródło w żadnym wypadku nie upoważnia do przepisywania całych akapitów. Podstawowym zadaniem źródła jest zainspirowanie, a przytoczenie sformułowań zawartych w źródłach może służyć zilustrowaniu tez stawianych przez zdającego.

Maciej Młynarczyk

2.15 Wiedza o tańcu

I. Statystyczna charakterystyka populacji zdających

Do egzaminu maturalnego z wiedzy o tańcu jako przedmiotu obowiązkowego przystąpiło w Okręgu 8 absolwentów, spośród których 6 zdawało egzamin na poziomie rozszerzonym. Kolejne 2 osoby wybrały ten przedmiot jako dodatkowy. Łącznie zdający byli absolwentami 6 szkół - 3 w województwie wielkopolskim i 3 w województwie zachodniopomorskim.

II. Opis zestawów egzaminacyjnych (arkuszy)

Arkusz I (poziom podstawowy)¹

Egzamin na poziomie podstawowym trwał 120 minut i polegał na rozwiązaniu testu składającego się z 17 zadań: 11 zamkniętych (2 wielokrotnego wyboru, 7 na dobieranie i 2 prawda-falsz) i 6 otwartych (1 z luką, 4 krótkiej odpowiedzi i 1 rozszerzonej odpowiedzi). Sprawdzały one wszystkie wiadomości i umiejętności określone w standardach wymagań egzaminacyjnych z wiedzy o tańcu dla poziomu podstawowego. W zadaniach wykorzystano: ilustracje barwne i czarno-białe, teksty źródłowe i przykładową notację tańca. Próg zdania egzaminu na poziomie podstawowym wynosił 30 punktów, ponieważ zdający mógł uzyskać maksymalnie 100 punktów.

Arkusz II (poziom rozszerzony)¹

Egzamin na poziomie rozszerzonym trwał 270 minut i składał się z dwóch części. W części pierwszej zdający rozwiązywali test z poziomu podstawowego, natomiast w drugiej, trwającej 150 minut, arkusz II, zawierający 2 zadania otwarte rozszerzonej odpowiedzi. Poprzez pierwsze z nich (zadanie 18.) sprawdzano umiejętność analizowania odtworzonego z płyty nagrania fragmentu dzieła tanecznego. W interpretacji należało uwzględnić pięć elementów: treść, strukturę formalną, strukturę wyrazową, warstwę dźwiękową i warstwę wizualną. Drugie zadanie arkusza II (zadanie 19.) polegało na napisaniu wypracowania na jeden z dwóch podanych tematów. Siedmioro absolwentów wybrało temat 1., w którym należało omówić i ocenić wkład Carlo Blasisa w stworzenie teorii i metodyki tańca klasycznego. Jeden zdający natomiast podjął temat 2., omawiając i oceniając środki artystyczne, wykorzystane przez Rudolfa Nurajewa w scenicznej realizacji baletu *Kopciuszek*. Rozwiązujący arkusz II mógł uzyskać maksymalnie 50 punktów (30 za analizę fragmentu i 20 za wypracowanie).

III. Ilościowa i jakościowa analiza wyników

Liczba zdających egzamin maturalny z wiedzy o tańcu była niewielka i identyczna jak w ubiegłym roku. Można zatem poczynić pewne porównania. Tegoroczny arkusz I miał wyższy współczynnik łatwości i średni wynik uzyskany przez zdających był znacznie wyższy niż rok wcześniej. Jeden z maturzystów nie zaliczył jednak egzaminu (w 2005 r. zdawalność wynosiła 100%). Należy także podkreślić wyraźnie większą rozpiętość wyników.

¹ Arkusze wraz z modelami odpowiedzi dostępne na stronie www.oke.poznan.pl

Tabela 1. Wyniki egzaminu maturalnego z wiedzy o tańcu dla Okręgu (arkusz I)

Rok	Przedmiot: obowiązkowy				dodatkowy		Razem				
	liczba zdających	liczba zdanych egzaminów	% zdanych egzaminów	średni wynik w %	liczba zdających	średni wynik w %	liczba zdających	średni wynik w %	łatwość	najniższy wynik w %	najwyższy wynik w %
2006	8	7	87,5	61,25	2	56,00	10	60,20	0,60	26	78
2005	7	7	100	45,00	3	39,00	7	43,00	0,43	30	65

Tabela 2. Współczynniki łatwości zadań z arkusza I dla Okręgu

Współczynnik łatwości	Zadanie	Numer zadania	Liczba punktów możliwych do uzyskania
0,00 – 0,19	bardzo trudne	17	1
0,20 – 0,49	trudne	6,12,15	11
0,50 – 0,69	umiarkowanie trudne	1,2,3,8,10,11,13,14,16	58
0,70 – 0,89	łatwe	4,5,7,9	30
0,90 – 1,00	bardzo łatwe	----	0

Analiza łatwości poszczególnych zadań arkusza I wykazuje, że pod tym względem były one dość zróżnicowane. Zdający zdecydowanie najlepiej radzili sobie z zadaniem 9., wymagającym przeprowadzenia analizy domyślnego ruchu tanecznego na podstawie zamieszczonej ilustracji. Abiturienti wykazali się w tym zakresie wysokimi umiejętnościami interpretacyjnymi. Niemal równie wysokie współczynniki łatwości miały: zadanie 4., polegające na wybraniu spośród trzech podanych osób tej, do której odnosił się opis; zadanie 7., sprawdzające prawidłowy dobór opisu tańca do jego nazwy oraz ilustracji.

Z kolei najtrudniejsze okazało się zadanie 17., polegające na chronologicznym uporządkowaniu form spektakli tanecznych. Żaden ze zdających nie otrzymał za nie punktów. Również zadanie 6., w którym należało podać nazwy stylów tańca hinduskiego na podstawie zamieszczonych opisów, sprawiło zdającym duże problemy. Oznaczać to może, że niektóre z charakterystycznych cech tych tańców są nieznane lub słabo znane uczniom. Sporo trudności przysporzyło zdającym zadanie 15., związane z analizą ilustracji. Okazało się bowiem, że większość z nich nie potrafi na jej podstawie odpowiedzieć na zadane pytania. Także zadanie 12., wymagające wykazania się umiejętnością rozpoznawania autora na podstawie notacji tańca, wykazało spore braki zdających w tym zakresie.

Arkusz II miał nieznacznie niższy współczynnik łatwości niż arkusz I i również można go zaklasyfikować jako umiarkowanie trudny. W porównaniu do ubiegłorocznego zestawu na poziomie rozszerzonym współczynnik ten znacznie podniósł się, jednocześnie zauważalny jest ogromny wzrost rozpiętości wyników. Dotyczy to zwłaszcza porównania osiągnięć uczniów zdających ten przedmiot jako obowiązkowy i dodatkowy. Fakt, że pierwsi z nich uzyskali dużo lepsze wyniki, może dowodzić, że wyboru przedmiotu dokonali świadomie.

Tabela 3. Wyniki egzaminu maturalnego dla Okręgu (arkusz II)

Rok	Przedmiot obowiązkowy		Przedmiot dodatkowy		Razem				
	liczba zdających	średni wynik w %	liczba zdających	średni wynik w %	liczba zdających	średni wynik w %	łatwość	najniższy wynik w %	najwyższy wynik w %
2006	6	67,00	2	31,00	8	58,00	0,58	18	82
2005	1	58,00	3	11,00	4	11,00*	0,11*	9*	13*

*dane dla zdających wiedzę o tańcu jako przedmiot dodatkowy

W arkuszu II oba zadania dla absolwentów okazały się umiarkowanie trudne, choć poszczególne ich części miały różną łatwość. Najmniej problemów zdający mieli z interpretacją treści fragmentu dzieła tanecznego, gdyż za ten element wszyscy otrzymali maksymalną liczbę punktów (zadanie 18.1.). Zdecydowanie najgorzej abiturienti opanowali umiejętność budowania dłuższej wypowiedzi wraz z formułowaniem ocen (zadanie 19.1.). Duża waga punktowa tego zadania spowodowała niższy współczynnik łatwości całego arkusza.

Tabela 4. Współczynniki łatwości zadań z arkusza II dla Okręgu

Współczynnik łatwości	Zadanie	Numer zadania	Liczba punktów możliwych do uzyskania
0,00 – 0,19	bardzo trudne	----	0
0,20 – 0,49	trudne	18.3,19.1	25
0,50 – 0,69	umiarkowanie trudne	18.2	10
0,70 – 0,89	łatwe	18.4,18.5,19.2	14
0,90 – 1,00	bardzo łatwe	18.1	1

IV. Wnioski

- Wiedza o tańcu to przedmiot wybierany przez zainteresowanych sztuką tańca, nie zawsze absolwentów szkoły baletowej. Wyniki wykazały niezadowalający poziom przygotowania do egzaminu maturalnego. Zdający nie potrafili wykorzystać informacji zawartych w treści zadania, prawidłowo rozpoznać zilustrowanych technik tańca, wskazać imienia i nazwiska tancerza i choreografa, którego uznaje się za twórcę określonego stylu tańca (zadania 6., 12., 15., 17. z arkusza I).
- Wyniki uzyskane za zadania z arkusza II wskazały na braki wiedzy zdających w zakresie wkładu Carlo Blaisa w stworzenie podstaw teorii i metodyki tańca klasycznego.
- Analiza wyników zwraca uwagę na słaby kontakt zdających ze sztuką baletową, zwłaszcza oglądaną na scenie. Zabrakło maturzystom umiejętności związanych z oceną faktów, wykorzystaniem informacji, w których źródłem jest ilustracja i tekst źródłowy.

Maciej Młynarczyk

3. Prawidłowość przebiegu egzaminu maturalnego w sesji wiosennej 2006 roku

W roku szkolnym 2005/2006 kolejny drugi raz organizowano i przeprowadzano egzamin maturalny. Prowadzona ewaluacja prawidłowości przebiegu egzaminu maturalnego służy stwierdzeniu, w jakim stopniu, w skali naszego Okręgu, zachowano poprawność w stosowaniu procedur egzaminacyjnych. Rzetelna organizacja egzaminu oraz samodzielność pracy zdających podczas rozwiązywania zadań egzaminacyjnych warunkują wiarygodność wyników, stanowiących podstawę systemu rekrutacji na wyższe uczelnie. Ocena sposobu przeprowadzania procesu egzaminacyjnego staje się więc niezbędnym elementem krajowego systemu edukacji.

I. W jaki sposób poznańska Komisja przygotowywała dyrektorów szkół do przeprowadzenia egzaminu maturalnego w sesji wiosennej 2006 roku?

W lutym 2006 roku przeszkolono przewodniczących szkolnych zespołów egzaminacyjnych i ich zastępców z terenu działania poznańskiej Komisji w zakresie stosowania procedur i instrukcji egzaminacyjnych. Każda szkoła, zespół szkół otrzymała materiał szkoleniowy dotyczący procedur oraz instrukcję organizowania i przeprowadzania egzaminu maturalnego w roku szkolnym 2005/2006, opracowane przez Okręgową Komisję Egzaminacyjną w Poznaniu. Podczas spotkań szczegółowo poinformowano o najbardziej istotnych zmianach prawnych dotyczących: wyboru przedmiotów egzaminacyjnych w kolejnych latach, terminu składania przez uczniów zmian w deklaracjach maturalnych, obowiązków oraz zadań przewodniczącego szkolnego zespołu egzaminacyjnego i jego członków, zakazu wnoszenia urządzeń telekomunikacyjnych do sali egzaminacyjnej. Przeanalizowano m.in. sposób zabezpieczania materiałów egzaminacyjnych przed i po egzaminie, sposób pakowania prac egzaminacyjnych, odnotowywanie informacji na listach obecności. Omówiono dokładnie sposób dokumentowania egzaminu w części pisemnej i ustnej, przedstawiając wzory wypełnionych protokołów. Zwrócono uwagę na rzetelność w nanoszeniu wyników egzaminów ustnych w programie Hermes oraz ich terminowe przesyłanie do OKE w Poznaniu.

II. Problematyka i wyniki ewaluacji

Pytania ewaluacyjne:

- 1. Czy szkoły zorganizowały i przeprowadziły egzamin maturalny zgodnie z procedurami?**
- 2. Czy działania członków zespołów nadzorujących były spójne z działaniami innych uczestników procesu egzaminacyjnego (pracownikami OKE w Poznaniu)?**
- 3. Czy właściwie dokumentowano proces egzaminacyjny?**

Podstawą do wnioskowania o prawidłowości procesu egzaminacyjnego były dane z protokołów prawidłowości przebiegu egzaminu egzaminacyjnego, analiza dokumentacji egzaminacyjnej oraz przebieg procesu zdawania i przesyłania prac uczniów do ośrodków dystrybucji.

Na terenie województwa lubuskiego przeprowadzono 24 obserwacje (7 podczas części ustnej i 17 podczas pisemnej). W Wielkopolsce obserwowano 38 egzaminów ustnych

i 52 pisemnych, w Zachodniopomorskiem 17 ustnych i 88 pisemnych. Łącznie odbyto 219 obserwacji.

Obserwatorami byli przedstawiciele organów nadzorujących, organów prowadzących, różnego typu szkół, ośrodków doskonalenia nauczycieli oraz Okręgowej Komisji Egzaminacyjnej w Poznaniu.

Okręgowa Komisja Egzaminacyjna w Poznaniu składa podziękowania wszystkim Państwu obserwatorom za podjęcie się tej społecznie ważnej funkcji.

Ustna część egzaminu maturalnego

1. Organizacja i przebieg egzaminu maturalnego

Każdy z obserwatorów odwiedził inną szkołę i rejestrował przebieg egzaminu w innej sali. Wszystkie sale, w których obserwowano przebieg egzaminu, były odpowiednio przygotowane. W każdej znajdował się sprzęt niezbędny do wykorzystania materiałów pomocniczych podczas prezentacji z języka polskiego. Przygotowano miejsca dla członków PZE i obserwatorów oraz, w przypadku języków obcych, dla abiturientów, przygotowujących się do odpowiedzi. Zegar umieszczono w miejscu widocznym dla zdających, aby mogli kontrolować czas prezentacji i rozmowy egzaminacyjnej. Obserwatorzy informowali, że: *sala była przygotowana należycie pod względem estetyki, sprzętu niezbędnego do prezentacji, jak również warunków BHP.*

Uczniowie wchodzili do wyznaczonej sali według kolejności na liście, po okazaniu dowodu tożsamości. Odnotowano jeden przypadek odstępstwa od tej zasady ze względu na brak wymaganego dokumentu. W każdym zespole egzaminacyjnym był nauczyciel zatrudniony w innej szkole. Podczas egzaminu w sali przebywały tylko uprawnione do tego osoby.

Członkowie zespołów egzaminacyjnych w trakcie egzaminu przestrzegali zasady niewychodzenia z sali oraz czasu jego trwania. Egzaminatorzy nie przerywali i nie komentowali wypowiedzi uczniów, a przedmiotem rozmowy były zagadnienia bezpośrednio związane z prezentowanym tematem. Członkowie PZE indywidualnie oceniali zdających, a następnie ustalali wynik i wypełniali indywidualny protokół części ustnej egzaminu maturalnego bezpośrednio po jego zakończeniu.

W zdecydowanej większości obserwatorzy pozytywnie ocenili pracę zespołów nadzorujących egzamin. Informowali, że: *praca zespołów nadzorujących przebiegała zgodnie z procedurami OKE; atmosfera egzaminu była bardzo przyjazna dla zdających; warunki panujące w sali egzaminacyjnej dawały poczucie spokoju i bezpieczeństwa; zachowanie członków PZE, sposób zadawania pytań i atmosfera egzaminu były przyjazne dla zdających; egzamin przebiegał w atmosferze spokoju i powagi; wszystkie czynności przebiegały sprawnie, nie przekroczono limitu czasu.*

W trakcie części ustnej egzaminu wystąpiły pojedyncze zakłócenia spowodowane awarią sprzętu do prezentacji, np. radiomagnetofonu. Poza tym obserwator odnotował, że w momencie stwierdzenia przez członków PZE rozbieżności pomiędzy planem prezentacji złożonym przez zdającego w szkole a przedstawionym na egzaminie, przewodniczący podjął decyzję o jego niewykorzystaniu w trakcie egzaminu.

Unieważnienia ustnej części egzaminu maturalnego

Podczas tegorocznej sesji egzaminacyjnej odnotowano zakłócenia w przestrzeganiu procedur, co skutkowało unieważnieniem 13 egzaminów ustnych przez Dyrektora OKE w Poznaniu. W jednej ze szkół unieważniono 7 egzaminów z języka angielskiego, ponieważ podczas egzaminów nie przestrzegano czasu wypowiedzi zdających określonego prawem, egzamin prowadzony był przez dwóch członków zespołu przedmiotowego, sala egzaminacyjna nie odpowiadała podstawowym przepisom BHP (zbyt niska temperatura, brak ciszy pozwalającej na koncentrację). W pozostałych sześciu przypadkach uchybienia dotyczyły błędnej informacji przekazanej przez szkołę o wyborze poziomu egzaminu ustnego z języka obcego, zakłócenia ciszy w sali egzaminacyjnej, zmiany w harmonogramie, nieprzestrzegania przez członków zespołu przedmiotowego procedur określających ich zachowanie (rozmowa przez telefon komórkowy, opuszczanie sali egzaminacyjnej). Zadający, których dotyczyły unieważnienia, przystąpili powtórnie do egzaminu ustnego z danego do 20 czerwca 2006 r.

2. Spójność działań członków zespołów nadzorujących z działaniami innych uczestników procesu egzaminacyjnego

Egzaminy ustne odbywały się w szkołach według harmonogramów, które przesłano do OKE w Poznaniu. Na ich podstawie poznańska Komisja proponowała termin i miejsce odbywania obserwacji. Z przykrością należy odnotować, że ok. 10% szkół nie przekazało harmonogramów w wyznaczonym terminie. Dodatkowo ok. 20% harmonogramów nie zawierało informacji o czasie, w którym miały odbywać się egzaminy, stąd zakłócenia występowały już na etapie organizacji pracy obserwatorów.

Szkoły przesyłały dane egzaminacyjne z ustnej części egzaminu maturalnego przy pomocy programu Hermes. Spośród 1175 szkół przystępujących do egzaminu tylko 230 przesłało bezbłędnie wyniki uczniów w wyznaczonym terminie. 380 szkół nie zawierało w Hermesie kompletu wyników egzaminacyjnych wszystkich zdających. 250 szkół przeprowadziło egzamin w oparciu o zmienione deklaracje, bez powiadomienia OKE w Poznaniu. W 300 szkołach nie ujęto w programie Hermes zmian w deklaracjach zadających, które przesyłano do poznańskiej Komisji w tradycyjnej formie wydruku do 4 lutego 2006 roku. 15 szkół nie dostarczyło danych o wynikach egzaminu w obowiązującym terminie.

Dodatkowo odnotowano liczne błędy w danych osobowych oraz numerach PESEL.

3. Dokumentowanie procesu egzaminacyjnego

Potwierdzeniem poprawności wyników egzaminacyjnych w postaci elektronicznej były zbiorcze protokoły części ustnej egzaminu maturalnego oraz imienne wykazy indywidualnych wyników uzyskanych przez zdających. 400 szkół niepoprawnie wypełniło protokół zbiorczy części ustnej egzaminu maturalnego, co uniemożliwiło porównanie zapisów z protokołu z wersją elektroniczną przesłaną przy pomocy programu Hermes.

W protokołach bowiem stwierdzono następujące błędy:

- błędne rozliczenie liczby zdających w protokole zbiorczym,
- brak adnotacji o zdających, którzy nie przystąpili do egzaminu,
- błędne liczby punktów na imiennym wykazie indywidualnych wyników,
- błędnie podawane numery PESEL oraz imiona i nazwiska zdających,
- podawanie różnych przyczyn nieobecności tego samego ucznia, np. „nie ukończył szkoły”, „zrezygnował”,
- wpisywanie uczniowi nieobecnemu na egzaminie „0” punktów,
- brak odnotowania poziomu zdawanego egzaminu maturalnego z języka obcego,
- dokumentowanie egzaminów ustnych każdego dnia w postaci protokołów zbiorczych i imiennych wykazów indywidualnych wyników (niektóre szkoły przesyłały, zamiast jednego, po kilkanaście protokołów zbiorczych i wykazów).

Pisemna część egzaminu maturalnego

1. Organizacja i przebieg egzaminu maturalnego

W obserwowanych szkołach materiały egzaminacyjne przechowywano w warunkach zapewniających ich ochronę przed nieuprawnionym ujawnieniem.

Salę egzaminacyjną przygotowano właściwie. Podczas wchodzenia i zajmowania przez zdających wyznaczonych miejsc zapewniono ład i porządek. Abiturientów informowano o obowiązku: zapoznania się z instrukcją zamieszczoną na pierwszej stronie zestawu egzaminacyjnego, sprawdzenia jego kompletności, zapisania numeru PESEL i daty urodzenia na pierwszej stronie arkusza oraz kodowania na karcie odpowiedzi (w jednej szkole nie przekazano ww. informacji), zapisywano czas rozpoczęcia i zakończenia rozwiązywania zadań egzaminacyjnych.

Liczba i sposób rozmieszczenia członków zespołu nadzorującego w salach egzaminacyjnych zapewniały możliwość nadzorowania pracy zdających. Skład osobowy zespołów nadzorujących był prawidłowy; zawsze byli w nim nauczyciele z innych szkół/placówek, a nauczyciele danego przedmiotu egzaminacyjnych oraz wychowawcy klas nie uczestniczyli w egzaminie. Członkowie ZN przestrzegali sposobu zachowania określonego procedurami, nie wychodzono z sali egzaminacyjnej, nie zagłędano do prac zdających, nie wypowiadano uwag i komentarzy.

Nie odnotowano sytuacji zakłócających przebieg poszczególnych egzaminów. Odbiór prac uczniów organizowano na ogół sprawnie. Żaden z obserwowanych maturzystów nie poprawiał i nie dopisywał odpowiedzi po zakończeniu egzaminu. We wszystkich obserwowanych szkołach skompletowane i uporządkowane prace egzaminacyjne umieszczano w bezpiecznych kopertach i zaklejało je w obecności wszystkich członków ZN, obserwatorów oraz przedstawicieli zdających. W każdej sali, w której odbywała się obserwacja, sporządzono protokół przebiegu egzaminu.

Unieważnienia pisemnej części egzaminu maturalnego

Doniosłość egzaminu maturalnego wymaga zarówno od jego organizatorów, jak i zdających właściwej postawy etycznej. Przekłada się ona na zapewnienie właściwych warunków zdawania podczas każdego egzaminu oraz uczciwość w rozwiązywaniu zadań egzaminacyjnych. W niniejszej sesji odnotowano zakłócenia zarówno w przestrzeganiu procedur, jak i samodzielnej pracy zdających, co w obu przypadkach skutkowało unieważnieniami poszczególnych egzaminów przez Przewodniczącego SZE lub Dyrektora OKE w Poznaniu. Łącznie unieważniono ponad 150 prac maturalnych.

Zakłócenia proceduralne

Dwie osoby rozwiązywały zadania egzaminacyjne w niewłaściwych arkuszach (zamiast arkuszy standardowych A1, zdającym przekazano arkusze dostosowane - A7). Skutkowało to unieważnieniem tych prac oraz powtórным przystąpieniem absolwentów do egzaminu maturalnego w terminie dodatkowym.

Odnutowano również 25 przypadków przystąpienia do określonego egzaminu niezgodnie z wcześniejszą deklaracją maturalną, stąd prace te unieważniono.

Niesamodzielną pracą zdających

W skali Okręgu unieważniono - oprócz ww. przypadków - 111 egzaminów z poszczególnych przedmiotów z powodu niesamodzielnego rozwiązywania zadań egzaminacyjnych. Prace unieważniano na poziomie szkoły (np. zauważono „ściągnięcie” lub posiadanie telefonu komórkowego) oraz na podstawie zapisów rozwiązań zadań w arkuszach egzaminacyjnych, które egzaminatorzy, po wnikliwej analizie, uznali za niesamodzielne. W przypadku języków obcych były to zarówno teksty z określonych źródeł, jak i odpisane od innych zdających wypowiedzi pisemne. W zadaniach z innych przedmiotów, po ustaleniu identyczności odpowiedzi zdających, egzaminatorzy wnioskowali o unieważnienie pracy.

2. Spójność działań członków zespołów nadzorujących z działaniami innych uczestników procesu egzaminacyjnego.

Obowiązkiem szkolnych zespołów nadzorujących podczas egzaminów było również czuwanie nad poprawnością danych egzaminacyjnych zdających poprzez kontrolę ich numerów PESEL, dat urodzenia oraz identyfikatorów szkoły. Poprawność ww. danych rzutuje bowiem na sprawność działań pracowników poznańskiej Komisji. Przypominamy, że informacje z karty odpowiedzi z określonego przedmiotu zostają połączone z zadeklarowanym typem egzaminu w bazie danych za pomocą identyfikatora szkoły oraz numeru PESEL, stąd ich poprawność jest warunkiem koniecznym wygenerowania wyniku. W obserwowanych szkołach (poza jedną) wszyscy członkowie ZN prowadzili czynności sprawdzające poprawność ww. elementów. Jednak w skali Okręgu nie wszystkie zespoły skontrolowały dane zdających, ponieważ ponad 1500 wyników nie udało się wczytać do bazy uczniów z powodu błędnego numeru PESEL. Sporadycznie zdarzały się również błędne identyfikatory szkół umieszczone na arkuszu i karcie odpowiedzi, ponieważ Przewodniczący SZE dostarczyli zdającym niewłaściwe naklejki. Każdy przypadek należało zatem wyjaśnić indywidualnie z dyrektorami szkół, co powodowało dodatkowe czynności i opóźniało proces generowania wyników.

3. Dokumentowanie procesu egzaminacyjnego

Do Okręgowej Komisji Egzaminacyjnej w Poznaniu przekazywane są: protokół zbiorczy egzaminu z określonego przedmiotu, zweryfikowana lista uczniów (uzupełnieniem są protokoły dotyczące unieważnienia pracy ucznia oraz dokumenty uprawniające do zwolnienia z egzaminu). Przegląd zbiorczych protokołów przebiegu egzaminu wykazał ich niezadowalającą jakość. Prawie 40% spośród 9360 protokołów zawierało następujące pomyłki:

- błędne podanie liczby zdających, w konsekwencji sprzeczności pomiędzy adnotacjami na liście obecności i rozliczeniem arkuszy egzaminacyjnych,
- brak adnotacji o zdających, którzy nie przystąpili do egzaminu,
- brak numerów arkuszy, do rozwiązywania których nie przystąpili zdający,
- podwójne wykazanie zdających, którzy nie przystąpili do egzaminu,
- podawanie sprzecznych przyczyn nieobecności w protokole i na liście obecności,
- błędnie podawane numery PESEL oraz imiona i nazwiska zdających, którzy nie przystąpili do egzaminu.

Listy obecności również zawierały błędy. Do najczęściej spotykanych należały:

- brak potwierdzenia obecności i oddania arkusza egzaminacyjnego (wyznaczoną rubrykę pozostawiano pustą),
- zaznaczanie nieobecności zdającym, którzy nie deklarowali przystąpienia do określonego poziomu,
- oznaczanie osób, które nie ukończyły szkoły, jako nieobecnych,
- wpisywanie sprzecznych adnotacji o tych samych zdających na listach z poszczególnych przedmiotów (np. „nieobecny” na liście dotyczącej języka polskiego, „nie ukończył szkoły” na liście z geografii, „zrezygnował z egzaminu maturalnego” na liście dotyczącej języka angielskiego).

Zastrzeżenia w wielu przypadkach budziła czytelność odręcznych wpisów i adnotacji oraz niefortunne przystawianie czerwonej pieczęci szkoły na poprawionych również na czerwono danych osobowych zdających. Zdarzały się również przypadki braku specyfikacji dostarczonych do szkoły materiałów egzaminacyjnych lub brak jej uwierzytelnienia.

Do dnia 19 lipca 2006 roku wymieniono ponad 200 świadectw maturalnych z powodu błędów w danych osobowych, nieprawidłowo zadeklarowanych egzaminów lub niewłaściwe odnotowanych finalistów i laureatów.

Wnioski:

Podsumowując można stwierdzić, że organizacja i przebieg egzaminu maturalnego w części ustnej i pisemnej była na ogół prawidłowa, zgodna z procedurami, choć nie wolna od usterek i uchybień.

Usterkami można nazwać niepoinformowanie zdających o sposobie kodowania lub zasadach oddawania prac podczas egzaminów pisemnych lub brak uwierzytelnienia specyfikacji. Wynikły one prawdopodobnie z emocji, które podczas egzaminów szkolnych mogą wpływać na działania członków szkolnych zespołów egzaminacyjnych.

Uzasadniony niepokój budzi jednak liczba unieważnionych egzaminów z powodów proceduralnych oraz niesamodzielnej pracy zdających, stwierdzonej przez zespoły nadzorujące w szkołach oraz przez egzaminatorów na etapie poprawy prac egzaminacyjnych. Unieważnienie prac przez Dyrektora OKE oznacza bowiem nieetyczną pracę zespołów nadzorujących i zaniedbywanie obowiązków służbowych.

Zastrzeżenia budzi również terminowość i poprawność przekazywanych danych egzaminacyjnych oraz dokumentowanie poszczególnych egzaminów. Bardzo duża liczba błędów w tym zakresie opóźniła proces generowania wyników egzaminacyjnych oraz druk świadectw maturalnych. Już po wydaniu świadectw dojrzałości szkoły występowały o zmiany danych, poziomów itp...

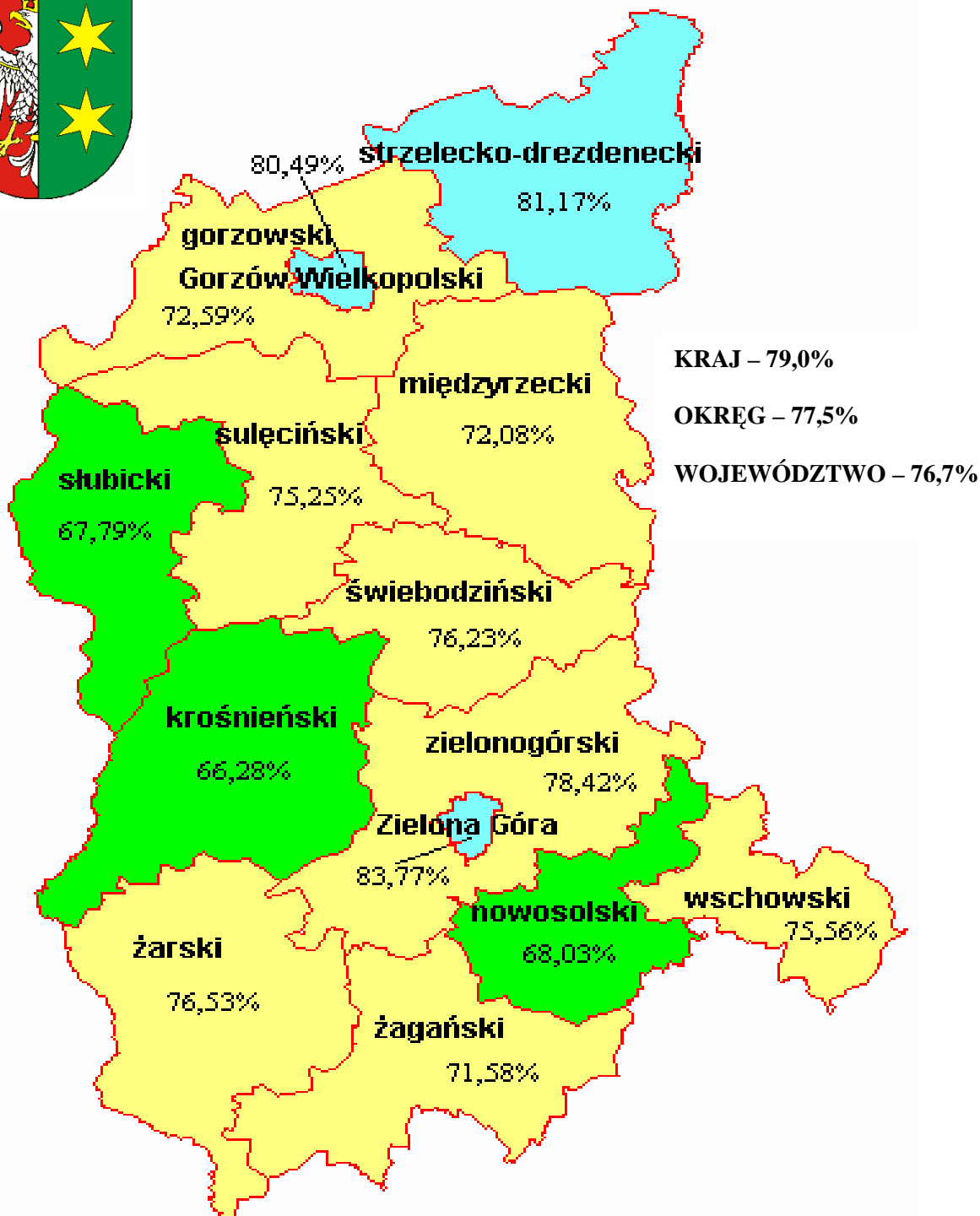
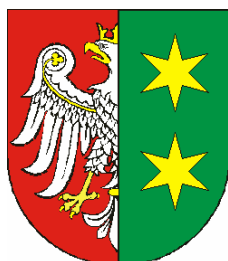
Poznańska Komisja wzorem lat ubiegłych zaprasza na dwa szkolenia systemowe:

1. komunikowanie i wykorzystanie wyników egzaminu maturalnego (wrzesień, szczególnie na stronie internetowej www.oke.poznan.pl),
2. w zakresie organizowania i przeprowadzania egzaminów maturalnych, podczas których opisuje, analizuje i wyjaśnia wszystkie proceduralne elementy systemu zewnętrznego oceniania (luty 2007).

4. Załączniki

PROCENT OSÓB, KTÓRE ZDAŁY MATURĘ W ROKU 2006

WOJEWÓDZTWO LUBUSKIE

Absolwenci

Liceum Ogólnokształcącego – 89,09%

Liceum Profilowanego – 61,24%

Technikum – 63,64%

Liceum Uzupełniającego – 26,92%

- zdawalność powyżej średniej krajowej
- zdawalność równa średniej krajowej
- zdawalność w przedziale 70 - 78,99%
- zdawalność poniżej 70%

LICZBA ZDAJĄCYCH W POSZCZEGÓLNYCH POWIATACH OKRĘGU WEDŁUG TYPÓW SZKÓŁ

WOJEWÓDZTWO LUBUSKIE

Obszar	Absolwenci	wg typów szkół (w %)			
		LO ⁴	LP ⁵	LU ⁶	T ⁷
L ¹	10349	55,1	20,5	1,2	23,2
W ²	34946	55,7	16,6	0,9	26,8
Z ³	16323	62,5	16,2	1,2	20,1

Powiat	Absolwenci	wg typów szkół (w %)			
		LO	LP	LU	T
gorzowski	270	60,6	21,9	0,8	16,7
krośnieński	519	53,3	28,7	2,3	15,7
międzyrzecki	573	47,6	15,7	0,9	35,8
nowosolski	757	54,3	34,3	3,1	8,3
ślubicki	444	44,3	4,7	0,0	51,0
strzelecko-drezdenecki	446	59,3	15,9	0,0	24,8
sulęciński	202	80,7	5,9	1,5	11,9
świebodziński	673	48,5	19,0	0,0	32,5
zielonogórski	329	46,7	24,8	0,0	28,5
żagański	753	46,7	24,4	1,3	27,6
żarski	1027	55,9	24,3	0,0	19,8
wschowski	311	61,1	12,9	3,2	22,8
m. Gorzów Wlkp.	2030	58,9	14,1	1,9	25,1
m. Zielona Góra	2015	57,7	24,4	1,3	16,6

OKRĘG	61618	57,5	17,2	1,1	24,2
--------------	--------------	-------------	-------------	------------	-------------

- ¹ woj. lubuskie
- ² woj. wielkopolskie
- ³ woj. zachodniopomorskie
- ⁴ liceum ogólnokształcące
- ⁵ liceum profilowane
- ⁶ liceum uzupełniające
- ⁷ technikum

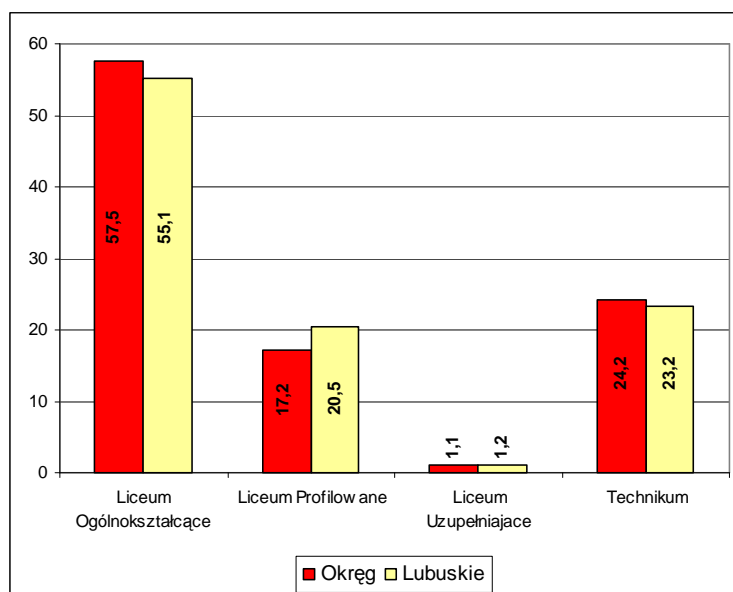

TABELA 1. WYBIERALNOŚĆ PRZEDMIOTÓW PISEMNYCH OBOWIĄZKOWYCH (dane w %)
WOJEWÓDZTWO LUBUSKIE

	Liczba zdających (ogółem)	Język ukraiński	Język angielski	Język niemiecki	Język rosyjski	Język francuski	Język hiszpański	Język włoski	Język szwedzki	Biologia	Chemia	Fizyka i astronomia	Geografia	Historia	Historia muzyki	Historia sztuki	Matematyka	Wiedza o społeczeństwie	Wiedza o tańcu
OKRĘG	61618	100	69,8	27,9	2,3	1,6	0,16	0,02	0,01	24,9	4,3	5,2	37,0	12,2	0,2	0,47	18,4	16,6	0,01
WOJ. LUBUSKIE	10349		64,5	31,1	2,0	1,6	0,03	0,01	0,01	22,4	1,53	0,7	33,7	10,8	0,08	0,69	19,3	24,1	
POWIATY	gorzowski	270	71,1	28,1	0,4					19,3	0,07		48,2	8,1			10,7	16,3	
	krośnieński	519	57,8	35,1	5,2	0,6				21,9	0,09		29,3	8,9		0,38	16,0	26,2	
	międzyrzeczki	573	57,6	39,4		1,0				24,8	0,11	0,52	25,5	6,6			16,1	30,9	
	nowosolski	757	52,0	43,1	1,1	3,2				26,6	0,14	0,26	17,7	18,0	0,1	0,13	18,0	25,2	
	słubicki	444	57,7	42,1						30,9	0,02	1,13	25,9	6,1		0,22	9,5	29,3	
	strzelecko – drezdenecki	446	64,6	33,6		1,3				24,2	0,02	0,00	56,3	4,7			15,7	5,6	
	sulęciński	202	69,3	30,2						11,9	0,00	0,50	35,6	10,4			20,3	37,6	
	świebodziński	673	55,9	39,4	3,0	1,2				19,5	0,12	0,45	34,6	18,1			19,8	14,1	
	zielonogórski	329	79,6	20,4			0,3			15,8	0,02	0,61	30,7	6,4			25,8	24,0	
	żagański	753	68,7	21,0	5,0	4,4				26,3	0,15	0,80	27,9	10,4	0,3		12,1	24,6	
	żarski	1027	59,7	30,0	5,4	3,7				29,0	0,18	0,49	27,3	11,1			18,0	19,8	
	wschowski	311	64,6	29,9	4,8	0,3				28,3	0,05	0,00	37,6	12,2		0,32	17,0	13,5	
	m. Gorzów Wlkp.	2030	71,7	25,9	1,1	0,7	0,1	0,05	0,05	19,3	0,26	0,89	27,0	11,4		0,64	21,7	25,2	
	m. Zielona Góra	2015	66,8	29,5	0,7	1,5				19,0	0,30	1,34	21,2	9,5	0,2	2,68	25,7	29,1	

TABELA 2. ZDAWALNOŚĆ EGZAMINÓW PISEMNYCH OBOWIĄZKOWYCH (dane w %)

WOJEWÓDZTWO LUBUSKIE

	Liczba zdających (ogółem)	Język polski	Język ukraiński	Język angielski	Język niemiecki	Język rosyjski	Język francuski	Język hiszpański	Język włoski	Język szwedzki	Biologia	Chemia	Fizyka i astronomia	Geografia	Historia	Historia muzyki	Historia sztuki	Matematyka	Wiedza o społeczeństwie	Wiedza o tańcu	
OKRĘG	61618	91,6	100	92,6	95,0	95,3	99,4	94,4	100	100	78,7	92,3	84,9	96,3	88,6	88,5	86,8	93,7	99,2	87,5	
WOJ. LUBUSKIE	10349	91,3		91,9	96,1	96,6	98,8	66,7	100	100	77,2	91,8	87,5	96,2	83,8	100	90,4	93,4	99,3		
POWIATY	gorzowski	270	93,3		90,6	96,1	100				80,8	85,7		93,8	81,8			90,5	100		
	krośnieński	519	86,6		90,7	96,7	88,9	100			78,1	100		89,5	78,3		50,0	85,3	99,3		
	międzyrzecki	573	88,7		87,9	98,7		100			69,7	90,9	100	97,3	94,7			83,8	100		
	nowosolski	757	89,8		90,1	94,2	100	95,8			70,7	57,1	100	91,8	73,5	100	0,0	94,4	98,4		
	słubicki	444	87,0		91,8	94,1					73,7	100	100	95,7	74,1		100	94,4	99,2		
	strzelecko – drezdenecki	446	92,5		90,6	97,3		100			82,4	100		99,2	100			94,2	100		
	sulęciński	202	79,7		93,6	96,7					79,2		0,0	100	100			96,2	96,1		
	świebodziński	673	89,9		92,3	94,7	100	100			83,9	100	33,3	95,3	68,9			96,1	100		
	zielonogórski	329	90,6		93,5	98,5			0,0		82,7	100	50,0	95	85,7			88,0	100		
	żagański	753	91,7		87,0	91,1	100	97,0			64,7	100	50,0	93,8	82,1	100		87,9	99,5		
	żarski	1027	90,7		93,8	95,8	96,4	100			76,5	100	80,0	96,4	86,0			97,2	98,5		
	wschowski	311	94,2		94,0	98,9	93,3	100			75,0	80,0		98,3	92,1		100	100	100		
	m.Gorzów Wlk.	2030	92,5		91,2	96,6	95,7	100	100	100	100	85,9	85,2	100	97,6	90,5		92,3	96,0	99,2	
	m.Zielona Góra	2015	94,7		95,2	96,6	100	100				83,3	100	96,3	97,7	87,5	100	94,4	92,8	99,7	

TABELA 3. ŚREDNIE WYNIKI Z PRZEDMIOTÓW – POZIOM PODSTAWOWY (dane w %)

WOJEWÓDZTWO LUBUSKIE

	Liczba zdających (ogółem)	Język polski	Język ukraiński	Język angielski	Język niemiecki	Język rosyjski	Język francuski	Język hiszpański	Język włoski	Język szwedzki	Biologia	Chemia	Fizyka i astronomia	Geografia	Historia	Historia muzyki	Historia sztuki	Matematyka	Wiedza o społeczeństwie	Wiedza o tańcu	
OKRĘG	61618	49,1	73,1	65,8	58,9	59,9	72,9	67,4	85,3	44,0	45,4	65,8	55,6	55,4	48,2	53,8	49,5	66,0	61,2	61,3	
WOJ. LUBUSKIE	10349	49,9		64,9	58,8	61,2	69,4	46,7	81,0	44,0	45,5	65,1	58,5	55,0	45,4	52,8	53,6	64,2	60,0		
POWIATY	gorzowski	270	47,5		63,0	56,0	42,0				47,0	65,8		53,5	37,9			64,1	61,8		
	krośnieński	519	46,0		58,2	55,5	47,6	66,3			49,0	71,2	46,6	51,1	42,0		37,5	56,8	57,3		
	międzyrzecki	573	45,2		57,8	59,3		70,6			38,9	60,9	63,6	55,5	48,1		48,5	56,3	57,5		
	nowosolski	757	49,1		61,5	57,1	59,3	56,1			41,7	63,0	62,7	51,4	38,3	51,0	30,0	59,7	58,1		
	słubicki	444	43,8		60,1	58,2					39,1	53,3	46,4	52,4	43,8		47,0	62,4	58,6		
	strzelecko – drezdenecki	446	47,9		60,7	59,8		77,2			43,2	64,6	62,7	56,3	47,8		66,0	61,1	62,5		
	sulęciński	202	42,6		65,1	54,3					40,2	30,7	34,9	58,5	39,8		0,0	55,3	53,5		
	świebodziński	673	46,7		63,7	58,7	69,6	62,4				49,9	79,7	50,5	56,8	37,5			63,0	59,2	
	zielonogórski	329	50,9		64,6	62,3						46,7	63,3	45,1	51,7	43,6		39,0	59,0	58,1	
	żagański	753	47,4		58,0	54,0	66,2	66,3	25,0			37,7	67,3	43,5	51,9	41,8	55,0	35,0	53,6	59,8	
	żarski	1027	49,7		66,7	55,0	60,4	66,3				43,1	72,6	51,8	55,9	48,7		39,0	60,6	58,5	
	wschowski	311	49,1		65,5	57,7	71,6	54,0				40,9	56,6	42,1	56,6	41,9		38,3	62,0	61,2	
	m. Gorzów Wlkp.	2030	51,4		67,6	62,7	67,0	89,5		81,0	44,0	52,5	73,4	61,9	58,4	52,2		46,7	65,9	60,8	
	m. Zielona Góra	2015	54,7		72,5	64,1	63,1	83,3	77,3			54,7	75,4	56,2	61,9	49,0	66,3	51,8	64,9	62,9	

TABELA 4. ŚREDNIE WYNIKI Z PRZEDMIOTÓW – POZIOM ROZSZERZONY* (dane w %)

WOJEWÓDZTWO LUBUSKIE

	Język polski	Język ukraiński	Język angielski	Język niemiecki	Język rosyjski	Język francuski	Język hiszpański	Język włoski	Język szwedzki	Język kaciński i kultura antyczna	Język grecki i kultura antyczna	Biologia	Chemia	Fizyka i astronomia	Geografia	Historia	Historia muzyki	Historia sztuki	Informatyka	Matematyka	Wiedza o społeczeństwie	Wiedza o tańcu	
OKRĘG	43,6	75,7	48,8	47,5	46,7	56,5	54,7	65,0	39,0	49,8	46,0	42,9	50,4	43,4	40,7	50,3	56,2	55,4	18,1	38,7	40,7	67,0	
WOJ. LUBUSKIE	41,2		46,8	46,0	43,4	59,5	23,0	36,0		41,8		43,0	46,0	44,2	37,7	50,5	68,7	53,4	18,4	36,0	36,4		
POWIATY	gorzowski	37,0		52,9	56,6					37,0		47,0	42,0		35,2	55,6			16,0	23,4	41,8		
	krosniński	44,2		43,2	43,7							40,2	53,1	25,4	32,2	39,8		47,0	26,0	26,9	39,9		
	międzyrzeczki	35,8		48,9	42,7					41,0		39,6	38,9	38,2	32,7	47,5		63,0	14,8	28,5	38,9		
	nowosolski	40,3		41,2	42,8	40,0						38,1	54,4	44,2	41,9	41,6	44,0	38,8	4,5	28,8	36,5		
	słubicki	33,4		40,5	47,1		61,0						32,2	19,2	13,7	30,8	47,1		54,0	36,0	28,3	38,5	
	strzelecko – drezdenecki	37,0		39,7	40,8								36,7	44,0	44,4	32,5	51,0		56,0		27,2	40,0	
	sulęciński	33,6		41,7	43,1		44,0						30,4	27,0	20,3	44,2	39,5			7,5	17,8	34,2	
	świebodziński	40,6		48,4	49,8	28,4							46,0	52,9	37,6	39,0	44,4			21,1	32,1	38,7	
	zielonogórski	48,4		43,0	47,8								35,8	39,0	31,0	33,4	40,9		56,0	19,5	26,8	32,5	
	żagański	44,2		40,8	37,1	30,0							34,0	39,4	30,8	35,1	47,4	53,3	45,3	16,5	28,1	34,0	
	żarski	40,1		49,3	53,6	48,2	47,7				48,0		37,0	44,6	30,5	46,0	47,8		46,0	19,1	30,1	38,6	
	wschowski	41,4		32,9	30,4	41,0	52,5						30,9	37,4	23,3	37,0	39,8		36,0	13,8	31,5	36,8	
	m. Gorzów Wlkp.	41,9		50,8	49,5	29,5			36,0				50,2	56,0	42,2	40,2	56,3		69,0	26,8	34,0	38,7	
m. Zielona Góra	44,6		53,0	53,2	26,5	53,8	62,7					50,6	54,6	35,8	43,2	55,4	65,0	49,6	17,6	36,9	40,9		

* ARKUSZ II i III dla języków obcych; ARKUSZ II dla pozostałych przedmiotów

**TABELA 5: WYBIERALNOŚĆ PRZEDMIOTÓW PISEMNYCH OBOWIĄZKOWYCH
Z UWZGLĘDNIENIEM TYPÓW I STATUSU SZKÓŁ ORAZ LOKALIZACJI (dane w %)**

WOJEWÓDZTWO LUBUSKIE

		Język ukraiński	Język angielski	Język niemiecki	Język rosyjski	Język francuski	Język hiszpański	Język włoski	Język szwedzki	Biologia	Chemia	Fizyka i astronomia	Geografia	Historia	Historia muzyki	Historia sztuki	Matematyka	Wiedza o społeczeństwie	Wiedza o tańcu
WOJEWÓDZTWO LUBUSKIE	LO		67,9	28,4	1,6	1,5	0,05	0,04		21,0	2,27	0,93	23,7	13,3	0,16	2,0	17,6	20,0	
	LP		61,0	33,4	2,3	2,1				17,0	0,47	0,28	32,6	8,2		0,2	8,8	32,0	
	T		60,6	35,9	1,5	1,2			0,01	16,0	0,79	0,54	36,1	6,8			12,7	27,0	
	LU		42,3	25,4	21,5	1,5				21,0	0,00	0,00	23,9	10,9			5,3	32,0	
	publiczna		64,4	31,5	1,7	1,6	0,03	0,02	0,01	22,7	1,55	0,70	28,1	10,7	0,38	1,2	14,6	34,6	
	niepubliczna		67,3	18,0	10,2	0,4				12,8	0,75	0,38	30,5	10,5	0,08	0,7	8,6	43,7	
	wieś		68,5	28,4	0,9	0,3				42,9	0,63	0,00	37,2	5,0			3,8	13,0	
	do 20 tys.		61,9	33,0	2,6	1,5	0,03			19,3	1,11	0,42	34,8	9,1		0,4	12,0	33,4	
	20-100 tys.		59,2	34,8	2,8	2,6				20,1	2,39	0,50	23,8	13,9	0,1	0,4	15,3	37,9	
	powyżej 100 tys.		69,5	27,4	0,9	1,1	0,05	0,05	0,01	16,1	1,45	1,12	24,2	10,7	0,1	2,5	17,1	38,5	
OKRĘG	LO	100	73,1	23,4	1,4	1,2	0,2	0,03		25,0	2,98	0,49	24,4	16,3	0,26	1,5	17,4	13,0	0,02
	LP		64,7	31,2	2,3	1,0	0,01	0,02		20,0	1,13	0,25	40,4	7,4	0,02	0,4	8,1	22,0	
	T		60,9	33,5	3,9	1,1			0,01	18,0	1,00	0,33	42,6	5,8	0,02	0,03	11,4	20,0	
	LU		49,9	22,8	16,9	1,8		0,15		20,0	0,30	0,00	31,0	13,4			4,4	25,0	
	publiczna		68,3	27,5	2,2	1,2	0,12	0,02	0,01	21,8	2,19	0,42	31,6	12,0	0,16	1,0	14,4	27,4	
	niepubliczna		71,9	18,1	5,7	0,2	0,09	0,04		19,4	1,12	0,01	31,2	16,7	0,13	0,6	9,7	23,7	0,01
	wieś		63,3	31,7	3,1	0,8		0,03		30,8	1,73	0,10	36,8	7,6	0,03	0,1	7,2	18,4	
	do 20 tys.		62,4	34,1	2	0,7	0,01			22,8	1,49	0,34	34,8	11,2	0,04	0,5	11,5	27,1	0,01
	20-100 tys.		65,9	28,6	3,3	1,7	0,09	0,02		22,0	2,40	0,36	30,0	12,6	0,11	0,6	14,8	28,0	
	powyżej 100 tys.		77,4	18,8	1,5	1,0	0,26	0,05	0,01	20,1	2,51	0,57	29,9	13,1	0,42	1,5	16,9	27,9	0,03

**TABELA 6: ZDAWALNOŚĆ PRZEDMIOTÓW PISEMNYCH OBOWIĄZKOWYCH
Z UWZGLĘDNIENIEM TYPÓW I STATUSU SZKÓŁ ORAZ LOKALIZACJI (dane w %)
WOJEWÓDZTWO LUBUSKIE**

		Jezyk polski	Jezyk ukraiński	Jezyk angielski	Jezyk niemiecki	Jezyk rosyjski	Jezyk francuski	Jezyk hiszpański	Jezyk włoski	Jezyk szwedzki	Biologia	Chemia	Fizyka i astronomia	Geografia	Historia	Historia muzyki	Historia sztuki	Matematyka	Wiedza o społeczeństwie	Wiedza o teatru
WOJEWÓDZTWO LUBUSKIE	LO	96,7		96,7	98,9	98,9	100	66,7	100		88,7	96,9	94,3	98,5	93,5	100	91,0	98,3	99,6	
	LP	84,7		86,7	92,9	96,0	100				56,1	100	66,7	93,3	64,5		0,0	79,3	99,1	
	T	85,7		84,7	94,1	91,4	96,6			100	63,9	52,6	69,2	95,6	62,6			87,8	98,9	
	LU	66,7		69,1	78,8	96,4	50,0				32,1		0,0	83,9	42,9			14,3	100	
	publiczna	91,6		92,0	96,2	96,0	100	66,7	100	100	78,1	91,7	87,3	96,3	84,0	100	87,5	93,5	99,4	
	niepubliczna	83,0		88,8	88,2	100	98,8				79,4	100	100	92,6	78,6	100	50,0	87,0	100	
	wieś	80,6		78,3	92,2	100	100				64,1	50,0	0,0	92,4	50,0			58,3	100	
	do 20 tys.	88,8		90,6	96,0	93,5	92,7	0,0			72,3	97,5	73,3	95,6	80,7		66,7	94,0	99,3	
	20-100 tys.	92,8		93,6	95,4	100	98,4				80,7	87,9	66,7	96,0	81,7	100	0,0	94,5	99,3	
	powyżej 100 tys.	93,6		93,3	96,7	97,4	100	1000	100	100	84,8	93,1	97,8	97,6	89,0	100	89,3	94,9	99,5	
OKRĘG	LO	96,2	100	97,0	98,8	99,0	100	93,4	100		88,8	96,5	90,9	98,3	93,7	90,1	89,3	97,4	99,7	87,5
	LP	85,0		86,8	93,4	93,1	100	100	100		63,1	75,0	55,6	93,6	74,1	50,0	63,6	83,5	98,7	
	T	86,3		85,5	93,3	93,5	98,7			100	61,7	77,3	80,0	96,0	72,8	66,7	33,3	86,7	98,8	
	LU	67,2		64,4	81,0	93,0	83,3		100		41,1	50,0		85,6	58,6			30,0	98,2	
	publiczna	92,1	100	93,0	96,2	95,1	99,4	94,2	100	100	80,0	92,5	84,7	96,5	90,4	87,9	84,4	94,0	99,2	87,5
	niepubliczna	77,7		82,9	87,7	97,7	100	100	100		71,2	84,0	100	90,7	75,6	100	87,5	82,5	98,4	
	wieś	81,4		80,9	93,2	92,5	100	-	100		64,9	76,9	33,3	93,1	70,9	0,0	0,0	79,7	97,1	
	do 20 tys.	89,7	100	90,5	95,3	92,5	98,2	0,0			75,2	94,1	79,0	95,2	84,4	60,0	75,0	93,8	99,1	50,0
	20-100 tys.	92,4		93,0	96,5	96,3	95,5	89,5	100		81,3	92,3	80,0	96,6	90,1	80,0	75,0	93,9	99,3	
	powyżej 100 tys.	93,8		95,2	96,7	96,9	100	98,0	100	100	85,6	93,1	92,7	97,8	92,5	94,1	88,7	94,4	99,3	100

**TABELA 7: ŚREDNIE WYNIKI Z PRZEDMIOTÓW – POZIOM PODSTAWOWY
Z UWZGLĘDNIENIEM TYPÓW I STATUSU SZKÓŁ ORAZ LOKALIZACJI (dane w %)
WOJEWÓDZTWO LUBUSKIE**

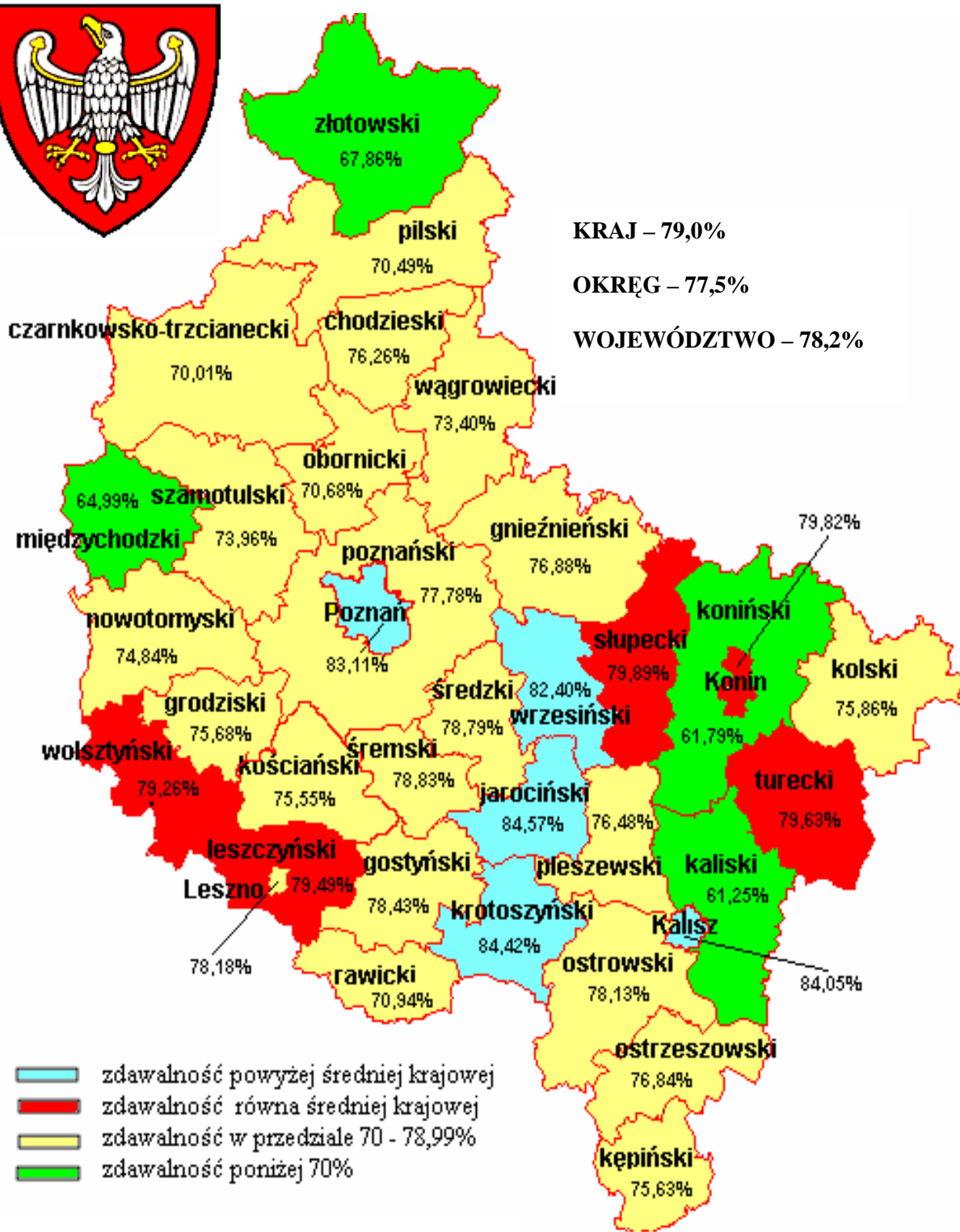
		Jezyk polski	Jezyk ukraiński	Jezyk angielski	Jezyk niemiecki	Jezyk rosyjski	Jezyk francuski	Jezyk hiszpański	Jezyk włoski	Jezyk szwedzki	Biologia	Chemia	Fizyka i astronomia	Geografia	Historia	Historia muzyki	Historia sztuki	Matematyka	Wiedza o społec- zeństwie	Wiedza o tańcu
WOJEWÓDZTWO LUBUSKIE	LO	55,8		73,0	68,5	68,5	83,7	66,8	87,4		54,2	73,7	57,7	62,5	50,8	52,1	49,5	66,8	63,1	
	LP	42,1		50,1	48,5	52,5	55,8				31,0	51,4	26,9	49,4	33,9		48,8	42,5	53,4	
	T	43,3		50,7	48,9	52,5	55,9		86,0	44,0	33,7	37,8	40,7	51,8	33,7			50,5	53,2	
	LU	35,6		18,4	40,6	63,5	39,5				23,1	0,0	0,0	45,3				10,9	51,6	
	publiczna	50,0		63,8	59,3	61,6	71,7	66,8	87,8	44,0	46,0	71,4	55,3	56,7	45,7	51,6	48,4	62,2	62,8	
	niepubliczna	45,6		50,4	51,2	59,4	75,3				46,4	72,8	72,3	55,4	42,1	56,0	44,5	66,1	65,3	
	wieś	38,9		37,8	48,1	46,0	54,0				35,2	36,5	26,0	47,7	34,8			29,7	51,1	
	do 20 tys.	47,0		59,7	57,6	53,9	59,1		86,0		41,2	63,9	41,8	54,2	42,4		40,0	58,2	60,7	
	20-100 tys.	49,9		64,0	56,6	70,7	69,9	25,0	93,0		45,2	71,2	40,4	56,9	42,8	42,5	35,5	61,4	61,8	
	powyżej 100 tys.	53,3		68,2	63,7	62,3	86,0	73,3	86,7		53,6	74,5	40,9	60,4	50,0	59,6	50,4	65,6	65,2	
OKRĘG	LO	54,4	73,1	73,4	69,3	72,0	83,4	74,2	90,2	65,0	52,7	72,6	59,6	63,3	51,6	51,3	45,8	68,9	63,9	61,3
	LP	41,5		51,6	49,0	53,3	58,4	32,0	72,3		33,5	42,8	34,4	49,4	37,0	34,5	29,7	46,4	53,1	
	T	42,4		51,2	48,8	55,0	59,3		91,5	44,0	32,8	44,8	41,5	51,7	36,4	34,3	20,6	50,8	53,1	
	LU	34,8		21,4	41,5	55,4	42,2		97,0		25,9	20,0	0,0	44,8	32,7			20,3	49,4	
	publiczna	43,4	73,1	65,5	59,5	61,5	74,6	73,8	87,5	54,5	46,2	69,1	57,4	57,2	48,5	50,5	44,3	63,8	64,4	61,3
	niepubliczna	44,7		44,7	55,5	56,2	76,5	73,3	97,0		42,6	68,3	61,4	49,8	41,5	44,5	50,5	57,7	68,1	
	wieś			46,6	49,2	50,3	57,2		84,0		34,6	47,1	35,9	48,5	37,5	12,0	17,0	49,8	55,3	
	do 20 tys.		73,1	59,2	56,9	56,9	67,1	25,0	91,5		42,2	62,8	51,3	54,5	44,0	37,3	38,7	63,6	61,8	29,0
	20-100 tys.			64,4	60,0	62,7	73,0	59,0	80,0		46,8	70,5	58,2	57,3	48,2	39,8	40,8	66,0	63,9	
	powyżej 100 tys.			70,4	64,9	64,9	83,0	78,8	92,4	54,5	51,8	71,6	59,9	60,3	52,0	54,9	47,0	68,6	67,3	72,0

**TABELA 8. ŚREDNIE WYNIKI Z PRZEDMIOTÓW – POZIOM ROZSZERZONY*
Z UWZGLĘDNIENIEM TYPÓW I STATUSU SZKÓŁ ORAZ LOKALIZACJI (dane w %)
WOJEWÓDZTWO LUBUSKIE**

		Język polski	Język ukraiński	Język angielski	Język niemiecki	Język rosyjski	Język francuski	Język hiszpański	Język włoski	Język szwedzki	Język łaciński i kultura antyczna	Język grecki i kultura antyczna	Biologia	Chemia	Fizyka i astronomia	Geografia	Historia	Historia muzyki	Historia sztuki	Matematyka	Wiedza o społeczeństwie	Wiedza o tańcu
WOJEWÓDZTWO LUBUSKIE	LO	43,9		35,6	49,9	38,8	61,1	62,7	64,5		41,8		44,6	52,6	38,0	42,4	51,4	44,0	53,4	36,6	41,7	
	LP	34,3		35,4	35,1								26,8	21,8	13,7	30,6	37,9		23,3	8,6	31,0	
	T	35,7		33,2	32,1		34,0		50,0				29,3	20,2	22,0	30,3	37,3			11,4	29,4	
	LU	35,0		0,0										0,0	0,0	18,0					44,5	
	publiczna	41,0		47,2	46,8	38,0	62,4	62,7	62,3		41,8		42,2	50,9	36,1	38,9	49,0	44,0	53,9	31,8	38,2	
	niepubliczna	42,8		55,3	48,1		44,8						44,9	52,3	42,7	40,2	51,3		54,0	43,2	40,9	
	wieś	29,9		27,5	28,8						37,0		32,9	19,3	12,0	27,4	48,5			6,0	19,1	
	do 20 tys.	38,5		41,0	42,3	37,7	54,0		50,0		41,0		35,7	40,9	27,5	35,7	43,9		48,8	26,0	37,2	
	20-100 tys.	42,1		46,1	45,6	40,8	56,8		68,0		48,0		39,8	48,7	36,8	40,3	44,5	34,7	43,7	31,5	37,6	
	powyżej 100 tys.	43,1		51,9	51,4	27,5	63,4	62,7	65,5				50,5	55,2	38,7	41,7	55,5	53,3	53,9	35,4	39,8	
OKRĘG	LO	45,4	75,7	51,9	51,1	48,6	59,2	62,4	71,5	39,0	49,8	46,0	45,7	49,7	39,0	44,8	51,2	49,3	52,2	37,9	46,0	58,0
	LP	35,2		36,0	35,8	23,0	30,5		79,0				28,2	22,6	18,8	32,9	40,7	12	41,8	12,3	33,6	
	T	36,0		33,3	35,8	28,9	37,1		63,5				27,7	22,1	25,2	32,9	41,2		31,0	13,7	31,9	
	LU	31,9		35,8	56,0				80,0				18,0	6,0	0,0	14,0				3,0	7,5	
	publiczna	43,4	75,7	49,3	48,6	44,9	58,4	62,8	69,0	39,0	49,4	46,0	42,6	48,2	37,6	41,6	49,9	49,9	51,4	33,7	43,0	58,0
	niepubliczna	44,7		53,9	58,5	67,3	51,8	37,0	88,0		57,0		45,6	47,9	39,3	41,7	48,8	39,0	62,0	36,8	45,0	
	wieś	35,3		32,9	36,8	17,7	32,0		59,0		37,0		28,8	25,0	22,1	32,6	42,7		8,0	17,8	35,5	
	do 20 tys.	40,8	75,7	42,3	45,1	47,2	47,1		73,0		51,0	46,0	37,8	39,7	31,2	39,1	45,6	35,4	47,7	29,0	40,2	
	20-100 tys.	44,2		48,6	49,0	42,6	52,6	59,0	72,5		45,6		43,4	48,6	37,5	42,1	49,3	36,5	47,1	33,5	43,7	20,5
	powyżej 100 tys.	45,3		53,9	52,9	52,5	68,3	62,7	72,3	39,0	56,3		47,6	52,5	40,4	43,8	53,4	55,0	54,1	37,5	44,7	67,0

* ARKUSZ II i III dla języków obcych; ARKUSZ II dla pozostałych przedmiotów

PROCENT OSÓB, KTÓRE ZDAŁY MATURE W ROKU 2006 WOJEWÓDZTWO WIELKOPOLSKIE

- zdawalność powyżej średniej krajowej
- zdawalność równa średniej krajowej
- zdawalność w przedziale 70 - 78,99%
- zdawalność poniżej 70%

Absolwenci

Liceum Ogólnokształcącego – 89,72%

Liceum Profilowanego – 63,63%

Technikum – 64,67

Liceum Uzupelniającego – 33,04%

LICZBA ZDAJĄCYCH W POSZCZEGÓLNYCH POWIATACH OKRĘGU WEDŁUG TYPÓW SZKÓŁ WOJEWÓDZTWO WIELKOPOLSKIE

Obszar	Absolwenci	wg typów szkół (w %)			
		LO ⁴	LP ⁵	LU ⁶	T ⁷
L ¹	10349	55,1	20,5	1,2	23,2
W ²	34946	55,7	16,6	0,9	26,8
Z ³	16323	62,5	16,2	1,2	20,1
OKRĘG	61618	57,5	17,2	1,1	24,2

¹ woj. lubuskie

² woj. wielkopolskie

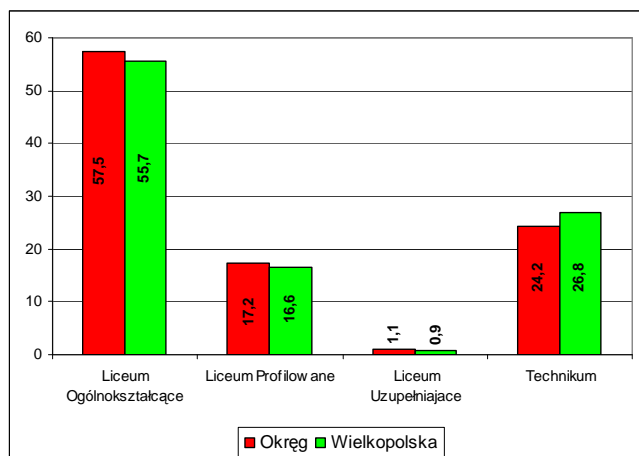
³ woj. zachodniopomorskie

⁴ liceum ogólnokształcące

⁵ liceum profilowane

⁶ liceum uzupełniające

⁷ technikum

Powiat	Absolwenci	wg typów szkół (w %)			
		LO	LP	LU	T
chodzieski	438	50,0	25,6	7,0	17,4
czarnkowsko-trzcianecki	937	45,8	23,1	1,0	30,1
gnieźnieński	1540	56,1	16,0	0,7	27,2
gostyński	700	51,1	10,1	0,9	37,9
grodziski	329	19,5	19,9	0,0	60,6
jarociński	739	62,3	12,3	3,7	21,7
kaliski	289	18,0	48,4	0,0	33,6
kępiński	517	57,8	16,1	0,4	25,7
kolski	870	49,8	18,0	0,2	32,0
koniński	369	57,3	26,6	5,3	10,8
kościański	724	63,4	15,6	1,5	19,5
krotoszyński	783	52,3	24,4	0,0	23,3
leszczyński	39	90,7	0,0	9,3	0,0
międzychodzki	357	37,5	16,0	0,0	46,5
nowotomyski	771	52,9	21,6	1,4	24,1
obornicki	532	42,7	30,9	0,4	26,0
ostrowski	1907	56,9	8,6	0,0	34,5
ostrzeszowski	626	41,9	28,1	0,0	30,0
pilski	1569	53,5	11,1	0,0	35,4
pleszewski	608	36,1	32,7	1,2	30,0
poznański	747	73,6	19,9	1,3	5,2
rawicki	609	48,4	7,9	0,0	43,7
śłupecki	567	44,7	14,0	1,8	39,5
szamotulski	745	44,1	17,5	0,1	38,3
średzki	481	39,5	24,5	1,5	34,5
śremski	581	43,2	26,7	2,7	27,4
turecki	972	43,4	17,9	0,1	38,6
wągrowiecki	658	53,4	46,6	0,0	0,0
wolsztyński	622	39,0	24,8	4,0	32,2
wrzesiński	909	43,8	6,1	0,0	50,1
złotowski	557	51,4	7,4	0,0	41,2
m. Kalisz	1787	66,7	11,9	1,2	20,2
m. Konin	1789	42,8	24,2	0,3	32,7
m. Leszno	1508	57,7	6,4	1,1	34,9
m. Poznań	7770	72,6	12,4	0,9	14,1

TABELA 9. WYBIERALNOŚĆ PRZEDMIOTÓW PISEMNYCH OBOWIĄZKOWYCH (dane w %)
WOJEWÓDZTWO WIELKOPOLSKIE

	Liczba zdających (ogółem)	Język ukraiński	Język angielski	Język niemiecki	Język rosyjski	Język francuski	Język hiszpański	Język włoski	Język szwedzki	Biologia	Chemia	Fizyka i astronomia	Geografia	Historia	Historia muzyki	Historia sztuki	Matematyka	Wiedza o społe- czeństwie	Wiedza o tańcu
OKRĘG	61618	100	69,8	27,9	2,3	1,2	0,16	0,02	0,01	24,9	0,41	0,41	37,0	12,2	0,2	0,47	18,4	16,6	0,01
WOJ. WIELKOPOLSKIE	34946		68,2	27,2	2,6	1,3	0,18	0,03		25,6	2,59	0,35	38,2	12,5	0,14	0,40	18,5	13,6	0,01
P P O W I A T Y	chodzieski	438	59,6	33,3	6,4					19,2	0,03	0,23	29,4	10,5			18,7	25,6	
	czarnkowsko-trzcianecki	937	48,1	47,8	3,3					25,5	0,05	0,00	35,5	11,4			15,9	14,5	
	gnieźniński	1540	86,4	9,9	2,7	0,3	0,26			31,4	0,09	0,13	32,3	12,4	0,1		16,0	12,1	
	gostyński	700	55,6	36,6	7,4	0,1				14,4	0,10	0,14	30,9	18,7		0,14	18,6	16,6	
	grodziski	329	57,4	37,7	2,4	1,8				21,6	0,02	0,00	36,2	17,6			13,7	17,3	
	jarociński	739	50,9	41,5	3,1	4,1				34,1	0,12	0,00	21,4	14,7			18,7	15,8	
	kaliski	289	80,3	11,1	8,3					24,6	0,03	0,35	25,3	3,5			8,0	40,1	
	kępiński	517	58,6	34,8	6,0					33,7	0,07	0,39	32,7	6,6		0,06	19,1	12,2	
	kolski	870	78,4	15,5	3,8	2,1				38,4	0,03	0,46	20,6	9,9		2,64	20,0	13,8	
	koniński	369	69,9	17,6	6,2	3,0				27,9	0,03	0,27	20,9	11,7			10,3	26,6	
	kościański	724	67,1	30,2	1,7	0,8				34,4	0,02	0,69	28,6	12,3			21,4	7,7	
	krotoszyński	783	36,8	60,7	2,6					29,6	0,08	0,38	23,0	12,0		0,13	15,7	24,0	
	leszczyński	39	89,7	10,3						23,1	0,00	0,00	64,1	0,0			23,1	12,8	
	międzychodzki	357	58,0	41,5		0,3				28,3	0,04	0,00	35,6	21,3			10,1	9,2	
	nowotomyski	771	56,7	40,5	1,2	1,0				32,3	0,03	0,26	33,7	11,3		0,38	17,3	7,7	
	obornicki	532	80,6	18,2	0,2	0,4				19,7	0,04	0,19	40,6	13,7		0,18	18,0	13,3	
	ostrowski	1907	59,2	38,8	0,1	1,0	0,58			21,9	0,04	0,52	38,2	10,4	0,1	0,15	20,6	12,6	
	ostrzeszowski	626	58,0	38,7	1,1					24,0	0,03	0,80	38,2	8,1			16,3	14,4	
	pilski	1569	66,0	23,8	6,1	3,5				28,0	0,11	0,19	29,7	13,6		0,25	20,3	13,8	
	pleszewski	608	59,4	38,5	2,1					19,9	0,03	0,16	24,8	6,7	0,2	0,49	16,6	33,9	
	poznański	747	75,9	21,3	1,5	0,1				23,0	0,03	0,13	35,2	18,7	0,1	0,53	16,3	13,0	
	rawicki	609	60,4	33,0	3,6	2,8				14,3	0,03	0,16	31,4	15,9			19,9	23,5	
	śłupecki	567	63,5	36,0						26,8	0,01	0,35	49,6	4,9	0,7		13,2	8,8	
	szamotulski	745	55,2	43,5		0,8				31,3	0,03	0,00	35,6	12,2	0,1	0,13	17,3	7,9	
	średzki	481	58,6	34,3	2,3	4,8				22,7	0,04	0,62	38,7	18,9			16,0	6,0	
	śremski	581	53,0	36,3	2,8	7,4				25,8	0,13	0,00	35,5	16,0			16,0	6,2	
	turecki	972	79,7	15,8	1,0	2,6				23,1	0,07	0,41	37,6	9,2	0,2	0,10	17,9	15,2	
wągrowiecki	658	54,0	45,3		0,2				18,2	0,04	0,46	43,5	14,0			17,6	10,6		
wolsztyński	622	60,5	34,4	3,2	1,8				21,0	0,03	0,64	47,6	8,7			21,4	8,8		
wrzesiński	909	68,6	29,4	1,8	0,2				28,2	0,11	0,22	41,0	8,9	0,1		19,1	7,3		
złotowski	557	47,9	48,3		3,4				27,6	0,03	0,90	33,6	9,5		0,18	14,0	18,0		
m. Kalisz	1787	84,0	12,5	2,5	0,3	0,39			26,4	0,11	0,06	31,6	12,2	0,2	1,34	21,1	11,2		
m. Konin	1789	71,8	18,2	8,3	1,0			0,11		25,8	0,11	0,61	32,0	10,2	0,1	0,16	12,9	23,5	
m. Leszno	1508	72,1	25,5	1,1	1,1	0,07	0,06			20,8	0,06	0,46	34,6	13,7	0,1	0,46	23,2	10,5	
m. Poznań	7770	77,3	18,2	1,6	1,3	0,57	0,08			24,1	0,83	0,48	32,8	15,1	0,4	0,75	20,9	10,5	0,01

TABELA 10. ZDAWALNOŚĆ EGZAMINÓW PISEMNYCH OBOWIĄZKOWYCH (dane w %)
WOJEWÓDZTWO WIELKOPOLSKIE

	Liczba zdających (ogółem)	Język polski	Język ukraiński	Język angielski	Język niemiecki	Język rosyjski	Język francuski	Język hiszpański	Język włoski	Język szwedzki	Biologia	Chemia	Fizyka i astronomia	Geografia	Historia	Historia muzyki	Historia sztuki	Matematyka	Wiedza o społeczeństwie	Wiedza o tancu
OKRĘG	61618	91,6	100	92,6	95,0	95,3	99,4	94,4	100	100	78,7	92,3	84,9	96,3	88,6	88,5	86,8	93,7	99,2	87,5
WOJ. WIELKOPOLSKIE	34946	92,0		92,7	96,3	95,2	99,6	95,2	100		80,0	93,2	82,9	96,6	90,4	80,0	86,2	94,2	99,4	100
POWIATY	chodzieski	438	88,6		91,6	88,4	100				88,1	63,6	100	95,3	91,3			91,7	98,2	
	czarnkowsko-trzcianecki	937	87,2		84,7	96,4	96,8				69,0	100		92,8	83,2			95,0	100	
	gnieźnieński	1540	89,8		90,2	98,0	90,2	100	100		78,5	97,0	100	97	92,7	100		93,2	97,9	
	gostyński	700	92,4		89,2	98,4	100	100			82,2	100	100	96,8	88,5		100	98,2	100	
	grodziski	329	88,7		93,7	96,8	87,5	100			76,0	100		97,5	87,9			93,8	96,5	
	jarociński	739	97,2		94,1	97,7	91,3	96,7			84,5	100		97,5	88,1			96,3	100	
	kaliski	289	85,1		80,2	100	91,7				84,5	75,0	0,0	98,6	90,0			58,8	95,7	
	kepiński	517	95,9		88,4	95,0	90,3				78,2	83,3	100	97	94,1			33,3	98,7	98,4
	kolski	870	93,2		88,0	94,1	100	100			75,2	100	100	95	86,0			72,0	97,9	100
	koniński	369	84,7		85,7	92,3	87,0	100			70,9	100	100	88,3	74,4			93,9	98,0	
	kościański	724	90,9		92,6	95,9	100	100			81,2	100	20,0	98,1	89,9			96,9	100	
	krotoszyński	783	96,0		95,1	97,1	100				78,5	89,7	100	99,4	91,5			100	97,8	100
	leszczyński	39	79,1		94,3	75,0					88,9			96					100	20,0
	międzychodzki	357	85,2		92,8	96,6		100			77,2	80,0		89,7	76,3			100	100	
	nowotomyski	771	87,8		94,1	98,7	100	100			79,1	90,0	50,0	97,7	90,8			100	89,9	100
	obornicki	532	90,2		88,6	90,7	100	100			77,1	93,8	100	94	83,6			0,0	93,7	98,6
	ostrowski	1907	92,1		91,7	96,3	100	100	81,8		81,6	87,5	90,0	98,4	89,9	100		100	93,3	99,6
	ostrzeszowski	626	93,0		86,5	95,0	100				82,0	71,4	80,0	95	84,3				96,3	98,9
	pilski	1569	87,6		91,3	92,5	91,7	100			74,3	86,5	100	96,8	84,0			75,0	87,4	99,5
	pleszewski	608	90,9		89,8	97,4	92,3				83,5	77,8	0,0	98,7	87,8	100		66,7	98,9	98,1
	poznański	747	91,3		93,8	96,2	100	100			79,1	90,0	100	95,1	90,0	100	100	94,0	100	
	rawicki	609	89,1		90,5	96,5	95,5	100			86,2	100	100	97,9	78,4				81,3	100
	ślupecki	567	94,0		92,2	93,6					78,3	100	100	95,7	92,9	50,0			96,5	100
	szamotulski	745	93,5		92,7	96,6		100			74,7	100		97	93,4	100	100	95,3	100	
	średzki	481	93,1		90,8	94,5	100	100			89,9	92,9	66,7	97,9	95,6				87,9	100
	śremski	581	87,9		92,9	96,7	93,8	100			83,3	95,6		94,2	82,8				97,8	100
	turecki	972	93,3		90,5	98,1	100	100			85,8	100	100	96,4	97,8	100		0,0	89,8	100
	wągrowiecki	658	91,9		90,7	96,0		100			81,7	83,3	66,7	89,2	94,6				90,9	100
	wolsztyński	622	91,5		91,2	96,7	100	100			92,0	100	100	93,6	100				95,8	100
	wrzesiński	909	95,2		91,8	98,5	100	100			81,3	91,9	100	95,7	92,6	0,0			96,9	98,5
złotowski	557	85,4		90,3	95,5		100			74,0	100	40,0	94,7	88,7			0,0	87,3	98,0	
m. Kalisz	1787	95,9		95,1	95,5	88,6	100	100		79,6	94,4	100	99,3	95,9	0,33	100	100	96,5	100	
m. Konin	1789	90,9		94,2	97,5	93,9	94,1		100	85,7	97,2	90,9	95,8	95,1	100	100	66,7	96,7	99,3	
m. Leszno	1508	93,4		95,4	97,1	88,2	100	100	100	72,3	95,0	100	96,7	89,4	0,0		85,7	94,9	100	
m. Poznań	7770	93,9		96,0	97,2	100	100	97,5	100	86,7	93,5	83,8	98,1	92,8	90,3	91,5	94,8	99,6	100	

TABELA 11. ŚREDNIE WYNIKI Z PRZEDMIOTÓW – POZIOM PODSTAWOWY (dane w %)
WOJEWÓDZTWO WIELKOPOLSKIE

	Liczba zdających (ogółem)	Język polski	Język ukraiński	Język angielski	Język niemiecki	Język rosyjski	Język francuski	Język hiszpański	Język włoski	Język szwedzki	Biologia	Chemia	Fizyka i astronomia	Geografia	Historia	Historia muzyki	Historia sztuki	Matematyka	Wiedza o społeczeństwie	Wiedza o tańcu	
OKRĘG	61618	49,1	73,1	65,8	58,9	59,9	72,9	67,4	85,3	44,0	45,4	65,8	55,6	55,4	48,2	53,8	49,5	66,0	61,2	61,3	
WOJ. WIELKOPOLSKIE	34946	49,3		65,5	59,2	61,1	73,3	68,5	86,7		45,8	67,5	51,5	55,8	49,3	48,7	48,6	66,6	62,0	71,2	
POWIATY	chodzieski	438	45,2		62,9	57,0	56,6				47,2	60,3	66,5	52,1	48,5		31,0	67,6	55,9		
	czarnkowsko-trzcianecki	937	44,3		57,8	58,2	56,9				38,9	65,6	69,5	52,3	43,1			63,9	60,4		
	gnieźnieński	1540	47,9		62,4	57,8	58,1	87,0	57,0		44,6	64,8	55,5	56,9	49,1			39,5	61,0	61,1	
	gostyński	700	50,5		59,8	63,7	61,8	78,0			49,0	65,1	56,6	51,8	46,3	39,0		29,8	64,3	59,7	
	grodziski	329	48,8		59,9	59,6	49,1	54,0			41,9	82,0	59,3	55,7	42,4	9,0			60,5	56,1	
	jarociński	739	53,7		68,5	62,2	71,4	79,9			46,1	74,4	57,8	63,8	47,1				68,7	59,8	
	kaliski	289	42,6		49,4	45,5	55,8				42,0	48,4	31,5	48,1	44,4				38,3	50,1	
	kepkiński	517	51,5		60,6	58,1	53,7				45,0	67,5	55,7	58,0	48,0			25,3	69,2	58,6	
	kolski	870	49,6		60,3	62,7	62,9	69,5			42,8	80,9	69,0	58,4	49,6			45,0	68,6	61,1	
	koniński	369	41,8		53,8	48,6	51,8	65,2			37,5	57,4	57,2	46,0	37,2				61,4	52,7	
	kościański	724	49,2		62,0	57,5	66,3	74,7	92,0		45,2	67,0	50,4	55,5	50,5				67,1	64,0	
	krotoszyński	783	49,4		67,5	58,4	75,7				45,2	67,0	57,5	57,9	46,7			55,0	63,3	58,9	
	leszczyński	39	47,0		59,3	58,8					46,9	96,0	76,0	53,3					64,7	69,0	
	międzychodzki	357	46,0		59,7	57,7		82,0			39,4	48,2	50,9	55,0	37,9			64,0	60,5	57,2	
	nowotomyski	771	48,6		65,1	61,1	59,1	75,3			44,5	67,8	44,4	57,9	48,3			54,8	60,5	63,7	
	obornicki	532	47,7		58,5	55,9	34,0	77,0			42,8	58,8	52,7	52,4	42,7			21,3	60,3	58,5	
	ostrowski	1907	48,5		65,0	58,6	100	79,9	44,3		45,4	71,6	52,2	56,9	47,2	48,5		59,7	58,3	60,1	
	ostrzeszowski	626	47,7		60,8	55,0	90,8				45,5	60,6	58,3	54,3	48,8	15,0		42,0	67,7	61,5	
	pilski	1569	46,6		65,3	54,6	62,5	80,3			44,8	73,2	64,6	57,5	45,8			43,7	54,8	59,3	
	pleszewski	608	45,9		59,6	55,0	45,8				42,3	56,0	57,1	57,6	45,9	29,0		34,8	70,2	55,3	
	poznański	747	49,3		65,8	58,9	54,0	78,0			45,7	64,7	41,4	53,9	44,7	37,0		33,8	59,7	62,7	
	rawicki	609	45,6		59,7	56,7	65,7	65,4			48,8	70,1	49,2	54,0	40,6			42,5	50,7	59,1	
	ślupecki	567	49,4		60,1	56,1					43,2	69,6	61,6	54,7	47,5	46,8		34,0	64,9	62,1	
	szamotulski	745	47,1		62,4	57,6		74,7			40,6	58,4	52,4	55,2	47,9	33,0		28,7	58,8	66,7	
	średzki	481	52,4		61,7	60,3	60,5	62,3	89,0		47,3	72,9	51,3	56,1	51,7				60,1	64,4	
	śremski	581	47,4		65,8	59,7	47,1	65,1			48,3	76,5	67,4	54,1	45,9			34,5	72,1	68,9	
	turecki	972	49,7		60,6	62,5	86,1	63,1			50,6	78,5	60,5	57,6	55,7	53,7		27,0	61,4	64,9	
wągrowiecki	658	48,9		60,0	54,4	100,0	92,0			49,1	63,3	48,3	51,5	45,5			27,5	61,3	64,3		
wolsztyński	622	46,9		62,8	62,4	70,5	67,4			50,9	69,4	51,2	53,4	53,8			22,0	57,1	65,5		
wrzesiński	909	49,7		63,0	62,1	78,7	70,5			46,3	63,2	53,6	56,0	49,3	9,0		27,5	66,0	59,7		
złotowski	557	44,0		63,2	58,8		75,8			42,9	66,8	58,0	54,5	46,5			39,0	61,3	55,6		
m.Kalisz	1787	51,1		68,3	61,4	56,2	93,7	79,5		46,4	73,7	60,1	60,1	53,2	19,5		43,2	67,6	66,5		
m.Konin	1789	47,1		65,6	64,6	56,9	60,9		73,5	48,5	70,5	63,0	58,1	53,0	69,0		48,7	71,7	59,3		
m.Leszno	1508	49,5		68,7	60,5	62,9	85,0	95,5	68,0	45,5	77,1	59,8	57,5	49,9	24,0		33,6	65,7	66,9		
m.Poznań	7770	52,5		73,8	65,3	69,9	80,5	79,0	93,7	53,1	71,9	59,7	61,9	52,4	51,9		47,3	66,8	66,7	71,2	

TABELA 12. ŚREDNIE WYNIKI Z PRZEDMIOTÓW – POZIOM ROZSZERZONY* (dane w %)
WOJEWÓDZTWO WIELKOPOLSKIE

* ARKUSZ II i III
dla języków obcych;
ARKUSZ II dla
pozostałych
przedmiotów

	Język polski	Język ukraiński	Język angielski	Język niemiecki	Język rosyjski	Język francuski	Język hiszpański	Język włoski	Język szwedzki	Język łaciński i kultura antyczna	Język grecki i kultura antyczna	Biologia	Chemia	Fizyka i astronomia	Geografia	Historia	Historia muzyki	Historia sztuki	Informatyka	Matematyka	Wiedza o społeczeństwie	Wiedza o tańcu	
OKRĘG	43,6	75,7	48,8	47,5	46,7	56,5	54,7	65,0	39,0	49,8	46,0	42,9	50,4	43,4	40,7	50,3	56,2	55,4	18,1	38,7	40,7	67,0	
WOJ. WIELKOPOLSKIE	45,2		49,5	48,1	47,2	55,8	56,1	73,0	39,0	53,2		42,5	51,4	39,3	41,4	49,7	46,6	57,3	17,6	39,2	44,9	66,4	
POWIATY	chodzieski	46,9		45,8	50,0	66,0						42,8	46,8	39,8	41,4	45,0		36,0	18,6	46,3	57,3		
	czarnkowsko-trzcianecki	41,9		43,0	53,4	33,0						35,6	45,5	51,5	44,6	46,2			26,2	33,2	51,6		
	gnieźnieński	41,6		49,5	47,2	24,2	40,0					41,9	44,0	35,4	41,3	45,5		49,3	13,2	34,3	46,1		
	gostyński	42,7		39,0	45,7	39,0						41,9	35,9	32,9	33,6	47,5	12,0	39,0	11,0	23,0	47,8		
	grodziski	45,2		43,3	47,5							29,7	60,1	33,6	36,6	42,1					29,8	38,0	
	jarociński	45,7		51,4	46,9	49,9	49,0					37,9	54,9	34,2	50,9	52,2				12,0	33,3	46,1	
	kaliski	39,0		34,9	35,0	22,0							30,3	42,5	14,7	26,1	43,0			14,0	11,4	34,5	
	kępiński	57,3		44,9	50,9	46,0							40,2	49,4	34,4	40,4	53,4		78,0	0,0	34,1	44,6	
	kolski	41,5		41,7	50,2	32,5	38,8						39,1	56,1	51,3	42,7	45,7		48,3	7,0	35,0	47,1	
	koniński	34,8		44,9	37,0	34,7	44,0						33,3	30,4	34,0	35,0	43,3			14,0	29,1	34,1	
	kościański	45,6		45,3	45,5	50,8	42,7	79,0					42,8	40,9	30,5	37,3	50,0			15,6	35,5	44,1	
	krotoszyński	46,4		43,6	47,6	44,5							38,6	43,4	33,8	39,7	53,3		50,0	11,7	35,7	35,7	
	leszczyński	50,4		46,7	48,0								53,6	76,0	40,0	41,9				13,0	26,5	27,0	
	międzychodzki	39,2		46,6	47,8								33,6	25,6	31,3	35,3	37,4		64,0		23,9	45,7	
	nowotomyski	44,9		50,1	47,2		51,0						40,1	43,0	24,8	43,0	46,1		56,0	25,3	26,6	45,7	
	obornicki	47,6		46,6	41,3		46,0						38,6	34,2	34,9	40,3	49,8		26,0	11,6	30,8	49,0	
	ostrowski	49,4		50,2	52,5	82,0	45,7	26,0			43,8		40,4	48,2	34,2	38,7	49,9	44,0	42,0	18,0	28,8	44,4	
	ostrzeszowski	46,4		53,5	55,3	73,9					71,0		42,3	39,1	40,8	39,4	47,6	8,0	58,0	15,0	46,7	45,1	
	pilski	44,4		47,9	50,3	43,9	48,4		77,0				42,6	56,5	44,8	43,6	46,5		60,5	16,1	28,6	50,5	
	pleszewski	42,6		48,3	51,8								35,1	32,9	41,0	44,3	49,1		43,0	14,5	40,1	45,1	
	poznański	40,7		45,2	40,2				96,0				38,4	40,9	25,4	36,5	44,9	25,0	37,7	15,7	26,8	50,3	
	rawicki	42,1		36,0	38,5	32,8	38,0						43,5	44,9	30,9	31,5	46,7		61,0	10,0	25,6	41,9	
	ślupecki	41,4		45,7	49,6								40,8	48,9	35,5	44,6	48,2	70,0	64,0	12,7	32,8	50,0	
	szamotulski	46,8		46,1	43,9								36,8	34,0	34,2	39,9	46,0	16,0	45,3	9,0	25,0	53,4	
	średzki	39,8		45,5	46,1	98,0		68,0					47,4	61,6	34,8	43,0	44,4			23,5	23,8	56,8	
	śremski	51,5		49,3	48,5	12,0	34,4						47,8	57,0	45,1	34,4	48,5		56,0	18,4	44,4	58,1	
	turecki	43,1		46,2	51,4	59,3	50,4						46,6	55,9	35,6	44,5	54,6	40,0	66,0	18,7	32,5	47,2	
	wągrowiecki	39,4		44,5	43,3	76,0	70,0						41,8	37,9	28,1	40,0	45,0		35,0	22,0	28,0	45,1	
wolsztyński	41,8		44,4	41,8	32,0	52,7						46,8	45,3	25,1	42,8	48,7		30,0	12,9	27,6	44,1		
wrzesiński	43,8		46,7	49,3	41,3							42,2	39,0	37,5	39,0	45,2		47,0	29,5	30,6	40,8		
złotowski	42,6		41,6	51,6		38,4						37,8	43,5	38,8	50,5	39,3		61,5	21,2	36,6	47,6		
m. Kalisz	48,4		50,3	52,4	46,7	63,5	61,3		39,0			43,4	52,8	41,5	42,8	57,7	31,0	44,3	27,0	40,8	45,3		
m. Konin	47,0		53,1	52,5	21,2	69,0						44,2	46,1	41,3	44,1	49,8	75,0	48,0	27,4	36,5	48,1		
m. Leszno	47,6		51,8	56,9	62,0	51,6	90,0					47,2	58,3	36,9	44,2	51,5	2,0	39,5	14,9	38,2	54,2	31,0	
m. Poznań	46,9		55,1	51,8	54,5	62,2	61,7	72,2		59,0		47,9	52,7	40,2	45,4	51,8	44,0	54,2	19,1	37,8	51,4	66,4	

**TABELA 13: WYBIERALNOŚĆ PRZEDMIOTÓW PISEMNYCH OBOWIĄZKOWYCH
Z UWZGLĘDNIENIEM TYPÓW I STATUSU SZKÓŁ ORAZ LOKALIZACJI (dane w %)
WOJEWÓDZTWO WIELKOPOLSKIE**

		Język ukraiński	Język angielski	Język niemiecki	Język rosyjski	Język francuski	Język hiszpański	Język włoski	Język szwedzki	Biologia	Chemia	Fizyka i astronomia	Geografia	Historia	Historia muzyki	Historia sztuki	Matematyka	Wiedza o społeczeństwie	Wiedza o tańcu	
WOJEWÓDZTWO WIELKOPOLSKIE	LO		73,4	22,7	1,6	1,3	0,32	0,04		24,0	3,69	0,42	24,4	17,4	0,25	1,5	18,2	11,0	0,01	
	LP		64,7	31,4	2,2	0,9		0,02		21,0	1,25	0,26	44,5	7,0	0,03	0,2	8,2	18,0		
	T		59,8	34,0	4,3	1,3				19,0	1,22	0,28	45,0	5,4		0,04	11,0	17,0		
	LU		53,8	19,9	16,4	2,9				17,0	0,29	0,00	31,6	16,9			6,4	22,0		
	publiczna		67,9	27,5	2,5	1,3	0,18	0,03			22,3	2,62	0,35	33,1	12,3	0,10	0,9	17,8	23,2	0,01
	niepubliczna		77,3	16,0	4,1	0,3	0,1				21,4	1,58	0,30	32,5	17,8	0,14	1,0	10,9	19,9	
	wieś		63,2	31,6	3,3	0,9					27,8	1,62	0,13	37,0	7,6		0,1	8,1	20,6	
	do 20 tys.		60,3	36,6	1,8	0,6					22,2	1,85	0,37	36,8	11,9	0,1	0,5	13,2	21,4	
	20-100 tys.		67	27,3	3,3	1,8	0,12	0,03			22,4	2,64	0,34	20,5	12,3	0,1	0,7	15,4	25,3	
	powyżej 100 tys.		78,4	17,0	1,7	1,1	0,49	0,05			20,7	3,43	0,41	32,1	14,6	0,4	1,9	16,4	21,7	0,1
OKRĘG	LO	100	73,1	23,4	1,4	1,2	0,2	0,03		25,0	2,98	0,49	24,4	16,3	0,26	1,5	17,4	13,0	0,02	
	LP		64,7	31,2	2,3	1,0	0,01	0,02		20,0	1,13	0,25	40,4	7,4	0,02	0,4	8,1	22,0		
	T		60,9	33,5	3,9	1,1			0,01	18,0	1,00	0,33	42,6	5,8	0,02	0,03	11,4	20,0		
	LU		49,9	22,8	16,9	1,8		0,15		20,0	0,30	0,00	31,0	13,4			4,4	25,0		
	publiczna		68,3	27,5	2,2	1,2	0,12	0,02	0,01	21,8	2,19	0,42	31,6	12,0	0,16	1,0	14,4	27,4		
	niepubliczna		71,9	18,1	5,7	0,2	0,09	0,04		19,4	1,12	0,01	31,2	16,7	0,13	0,6	9,7	23,7	0,01	
	wieś		63,3	31,7	3,1	0,8		0,03		30,8	1,73	0,10	36,8	7,6	0,03	0,1	7,2	18,4		
	do 20 tys.		62,4	34,1	2	0,7	0,01			22,8	1,49	0,34	34,8	11,2	0,04	0,5	11,5	27,1	0,01	
	20-100 tys.		65,9	28,6	3,3	1,7	0,09	0,02		22,0	2,40	0,36	30,0	12,6	0,11	0,6	14,8	28,0		
	powyżej 100 tys.		77,4	18,8	1,5	1,0	0,26	0,05	0,01	20,1	2,51	0,57	29,9	13,1	0,42	1,5	16,9	27,9	0,03	

**TABELA 14: ZDAWALNOŚĆ PRZEDMIOTÓW PISEMNYCH OBOWIĄZKOWYCH
Z UWZGLĘDNIENIEM TYPÓW I STATUSU SZKÓŁ ORAZ LOKALIZACJI (dane w %)
WOJEWÓDZTWO WIELKOPOLSKIE**

		Język polski	Język ukraiński	Język angielski	Język niemiecki	Język rosyjski	Język francuski	Język hiszpański	Język włoski	Język szwedzki	Biologia	Chemia	Fizyka i astronomia	Geografia	Historia	Historia muzyki	Historia sztuki	Matematyka	Wiedza o społeczeństwie	Wiedza o tańcu
WOJEWÓDZTWO WIELKOPOLSKIE	LO	96,7		97,4	99,2	99,3	100	95,2	100		90,3	96,8	87,8	98,6	94,6	81,3	87,5	97,7	100	100
	LP	85,8		87,0	94,0	90,8	100		100		67,2	78,1	46,7	93,7	76,0	50,0	33,3	85,6	98,6	
	T	86,8		85,4	94,1	94,2	99,2				63,2	79,6	88,5	96,5	77,0		50,0	87,5	99,1	
	LU	70,6		58,7	75,0	89,3	90,0				51,8	100	0,0	85,2	61,8			28,6	98,6	
	publiczna	92,3		93,1	96,6	95,0	99,5	95,2	100		81,1	93,3	82,5	96,8	90,7	79,6	83,7	94,4	99,5	100
	niepubliczna	80,6		81,9	87,5	97,6	100				80,8	87,5	100	92,1	80,0	100	100	81,8	100	
	wieś	82,6		81,7	93,5	92,3	100				65,3	81,6	33,3	93,9	76,5			84,1	97,0	
	do 20 tys.	90,7		90,8	95,8	93,5	100				78,9	93,6	80,6	95,3	84,5	60,0	80,0	94,0	99,4	
	20-100 tys.	92,9		93,0	97,0	95,4	99,3	88,9	100		82,9	93,9	86,3	96,9	92,3	66,7	76,9	94,5	99,6	
	powyżej 100 tys.	94,1		95,9	97,0	97,5	100	97,8	100		84,8	93,4	84,2	98,3	95,6	87,9	90,9	94,9	99,8	100
OKRĘG	LO	96,2	100	97,0	98,8	99,0	100	93,4	100		88,8	96,5	90,9	98,3	93,7	90,1	89,3	97,4	99,7	87,5
	LP	85,0		86,8	93,4	93,1	100	100	100		63,1	75,0	55,6	93,6	74,1	50,0	63,6	83,5	98,7	
	T	86,3		85,5	93,3	93,5	98,7			100	61,7	77,3	80,0	96,0	72,8	66,7	33,3	86,7	98,8	
	LU	67,2		64,4	81,0	93,0	83,3		100		41,1	50,0		85,6	58,6			30,0	98,2	
	publiczna	92,1	100	93,0	96,2	95,1	99,4	94,2	100	100	80,0	92,5	84,7	96,5	90,4	87,9	84,4	94,0	99,2	87,5
	niepubliczna	77,7		82,9	87,7	97,7	100	100	100		71,2	84,0	100	90,7	75,6	100	87,5	82,5	98,4	
	wieś	81,4		80,9	93,2	92,5	100	-	100		64,9	76,9	33,3	93,1	70,9	0,0	0,0	79,7	97,1	
	do 20 tys.	89,7	100	90,5	95,3	92,5	98,2	0,0			75,2	94,1	79,0	95,2	84,4	60,0	75,0	93,8	99,1	50,0
	20-100 tys.	92,4		93,0	96,5	96,3	95,5	89,5	100		81,3	92,3	80,0	96,6	90,1	80,0	75,0	93,9	99,3	
powyżej 100 tys.	93,8		95,2	96,7	96,9	100	98,0	100	100	85,6	93,1	92,7	97,8	92,5	94,1	88,7	94,4	99,3	100	

**TABELA 15: ŚREDNIE WYNIKI Z PRZEDMIOTÓW – POZIOM PODSTAWOWY
Z UWZGLĘDNIENIEM TYPÓW I STATUSU SZKÓŁ ORAZ LOKALIZACJI (dane w %)
WOJEWÓDZTWO WIELKOPOLSKIE**

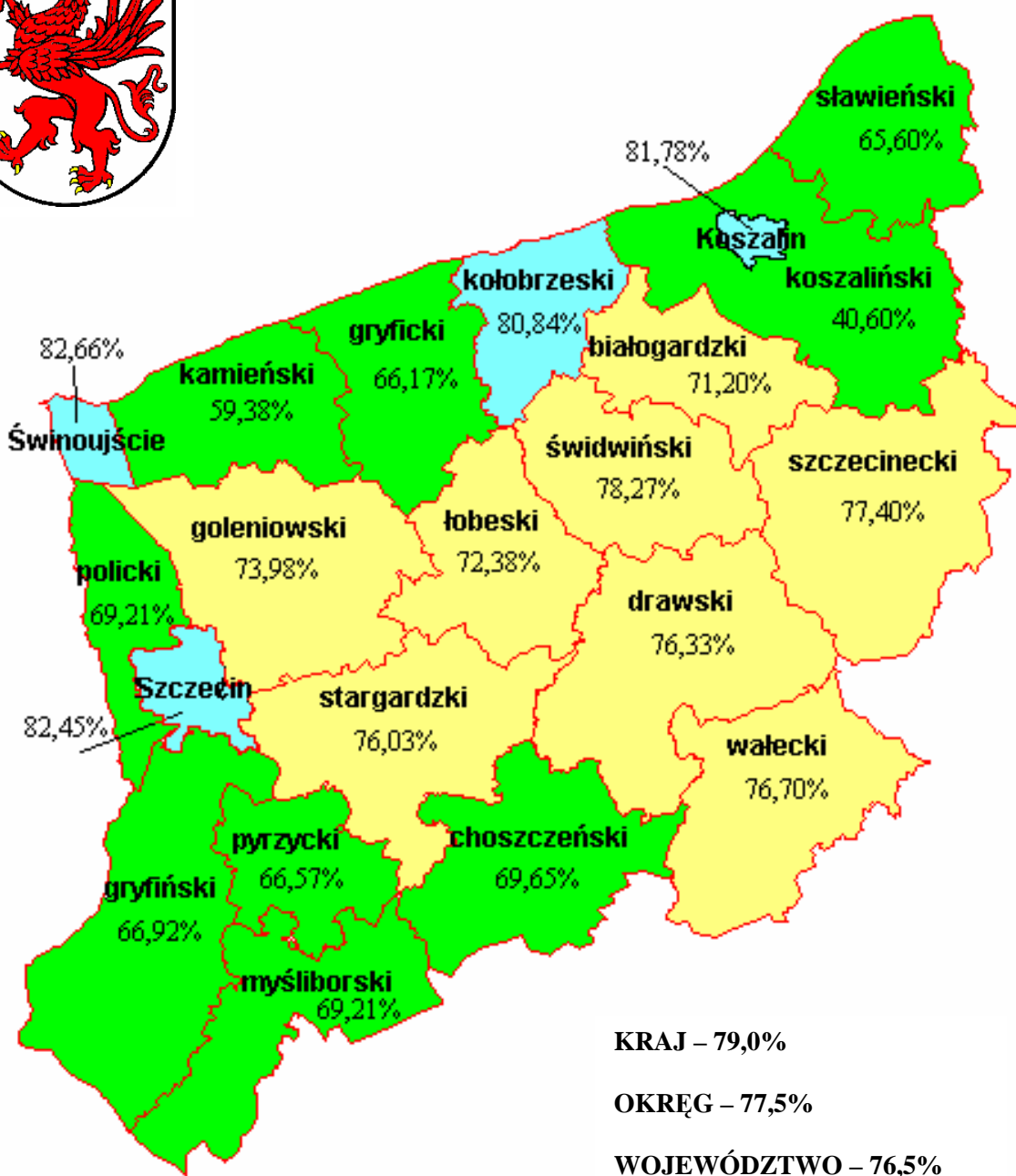
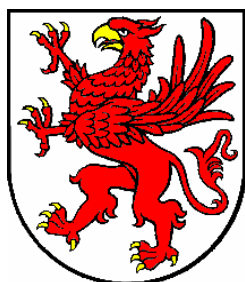
		Jezyk polski	Jezyk ukraiński	Jezyk angielski	Jezyk niemiecki	Jezyk rosyjski	Jezyk francuski	Jezyk hiszpański	Jezyk włoski	Jezyk szwedzki	Biologia	Chemia	Fizyka i astronomia	Geografia	Historia	Historia muzyki	Historia sztuki	Matematyka	Wiedza o społeczeństwie	Wiedza o tańcu
WOJEWÓDZTWO WIELKOPOLSKIE	LO	55,0		73,9	70,0	75,4	83,9	74,1	90,8	44,0	53,2	72,8	60,5	64,6	52,5	45,9	45,8	69,5	64,5	71,2
	LP	42,0		51,6	49,9	53,6	59,7		65,0	65,0	35,3	42,7	34,1	49,7	38,0	34,5	24,4	47,6	53,4	
	T	42,6		50,7	50,4	54,3	59,6		97,0		33,4	47,4	42,4	52,4	37,7		20,5	51,3	52,9	
	LU	35,8		21,3	36,5	51,2	42,7				29,4	21,0	0,0	42,9				22,4	48,8	
	publiczna	49,5		65,3	59,8	62,2	74,4	74,0	88,8		46,6	70,1	58,0	57,6	49,3	45,6	43,3	64,1	65,1	71,2
	niepubliczna	43,4		47,8	57,7	57,5	65,5	86,0	97,0	65,0	47,2	67,9	61,0	50,3	44,5	43	51,2	57,7	66,8	
	wieś	41,2		49,1	49,7	51,9	55,8				35,0	50,2	36,2	49,1	39,0		15,0	50,9	55,9	
	do 20 tys.	47,5		60,1	58,0	59,4	75,3		97,0		43,6	65,3	55,2	54,7	44,0	37,3	36,8	61,3	63,9	
	20-100 tys.	49,9		64,4	61,1	63,0	72,9	58,9	81,2		47,8	71,3	58,8	58,1	50,2	40,0	40,9	64,9	64,8	
	powyżej 100 tys.	52,2		74,0	64,5	66,2	81,1	79,3	93,6	65,0	51,0	72,0	59,6	61,1	52,9	50,4	46,8	66,4	68,1	71,2
OKRĘG	LO	54,4	73,1	73,4	69,3	72,0	83,4	74,2	90,2	65,0	52,7	72,6	59,6	63,3	51,6	51,3	45,8	68,9	63,9	61,3
	LP	41,5		51,6	49,0	53,3	58,4	32,0	72,3		33,5	42,8	34,4	49,4	37,0	34,5	29,7	46,4	53,1	
	T	42,4		51,2	48,8	55,0	59,3		91,5	44,0	32,8	44,8	41,5	51,7	36,4	34,3	20,6	50,8	53,1	
	LU	34,8		21,4	41,5	55,4	42,2		97,0		25,9	20,0	0,0	44,8	32,7			20,3	49,4	
	publiczna	43,4	73,1	65,5	59,5	61,5	74,6	73,8	87,5	54,5	46,2	69,1	57,4	57,2	48,5	50,5	44,3	63,8	64,4	61,3
	niepubliczna	44,7		44,7	55,5	56,2	76,5	73,3	97,0		42,6	68,3	61,4	49,8	41,5	44,5	50,5	57,7	68,1	
	wieś			46,6	49,2	50,3	57,2		84,0		34,6	47,1	35,9	48,5	37,5	12,0	17,0	49,8	55,3	
	do 20 tys.		73,1	59,2	56,9	56,9	67,1	25,0	91,5		42,2	62,8	51,3	54,5	44,0	37,3	38,7	63,6	61,8	29,0
	20-100 tys.			64,4	60,0	62,7	73,0	59,0	80,0		46,8	70,5	58,2	57,3	48,2	39,8	40,8	66,0	63,9	
	powyżej 100 tys.			70,4	64,9	64,9	83,0	78,8	92,4	54,5	51,8	71,6	59,9	60,3	52,0	54,9	47,0	68,6	67,3	72,0

**TABELA 16. ŚREDNIE WYNIKI Z PRZEDMIOTÓW – POZIOM ROZSZERZONY*
Z UWZGLĘDNIENIEM TYPÓW I STATUSU SZKÓŁ ORAZ LOKALIZACJI (dane w %)
WOJEWÓDZTWO WIELKOPOLSKIE**

		Język polski	Język ukraiński	Język angielski	Język niemiecki	Język rosyjski	Język francuski	Język hiszpański	Język włoski	Język szwedzki	Język łaciński i kultura antyczna	Język grecki i kultura antyczna	Biologia	Chemia	Fizyka i astronomia	Geografia	Historia	Historia muzyki	Historia sztuki	Matematyka	Wiedza o społeczeństwie	Wiedza o tańcu
WOJEWÓDZTWO WIELKOPOLSKIE	LO	46,8		52,1	51,1	49,5	57,5	74,1	75,6	39,0	53,2		45,5	50,7	39,5	45,5	50,4	42,2	50,8	38,6	50,8	56,3
	LP	36,5		36,1	36,4	30,3	40,0						28,2	23,5	18,9	33,6	40,8		37,0	11,5	36,8	
	T	38,0		34,3	37,3	25,4	34,6		77,0				28,1	22,8	26,2	33,9	41,9		30,0	14,6	36,2	
	LU	25,0		22,0									24,0	6,0	0,0	14,0					4,0	
	publiczna	44,9		49,9	49,0	45,3	57,0	62,0	72,9	39,0	59,5		42,4	49,0	37,9	42,4	49,2	43,1	44,5	34,2	47,8	56,3
	niepubliczna	52,2		54,1	62,4	80,0	33,0		96,0		57,0		48,1	47,9	40,7	42,4	50,3	18,0	61,3	38,8	52,0	
	wieś	37,1		34,3	37,6	22,0	32,0						28,2	26,1	22,5	33,7	41,6		3,5	18,4	37,6	
	do 20 tys.	43,2		44,2	46,5	50,0	46,5		96,0		71,0		38,3	42,3	34,6	40,5	44,6	35,4	48,2	30,2	46,7	
	20-100 tys.	45,4		49,4	50,2	42,0	53,1	59,0	77,0		43,8		43,8	49,3	37,8	42,7	49,5	37,6	47,2	34,8	47,7	20,5
	powyżej 100 tys.	47,0		54,2	51,9	53,0	70,0	62,3	72,2	39,0	59,0		46,5	53,0	40,6	44,4	52,3	46,9	52,8	37,8	50,0	66,4
OKRĘG	LO	45,4	75,7	51,9	51,1	48,6	59,2	62,4	71,5	39,0	49,8	46,0	45,7	49,7	39,0	44,8	51,2	49,3	52,2	37,9	46,0	58,0
	LP	35,2		36,0	35,8	23,0	30,5		79,0				28,2	22,6	18,8	32,9	40,7	12	41,8	12,3	33,6	
	T	36,0		33,3	35,8	28,9	37,1		63,5				27,7	22,1	25,2	32,9	41,2		31,0	13,7	31,9	
	LU	31,9		35,8	56,0				80,0				18,0	6,0	0,0	14,0				3,0	7,5	
	publiczna	43,4	75,7	49,3	48,6	44,9	58,4	62,8	69,0	39,0	49,4	46,0	42,6	48,2	37,6	41,6	49,9	49,9	51,4	33,7	43,0	58,0
	niepubliczna	44,7		53,9	58,5	67,3	51,8	37,0	88,0		57,0		45,6	47,9	39,3	41,7	48,8	39,0	62,0	36,8	45,0	
	wieś	35,3		32,9	36,8	17,7	32,0		59,0		37,0		28,8	25,0	22,1	32,6	42,7		8,0	17,8	35,5	
	do 20 tys.	40,8	75,7	42,3	45,1	47,2	47,1		73,0		51,0	46,0	37,8	39,7	31,2	39,1	45,6	35,4	47,7	29,0	40,2	
	20-100 tys.	44,2		48,6	49,0	42,6	52,6	59,0	72,5		45,6		43,4	48,6	37,5	42,1	49,3	36,5	47,1	33,5	43,7	20,5
	powyżej 100 tys.	45,3		53,9	52,9	52,5	68,3	62,7	72,3	39,0	56,3		47,6	52,5	40,4	43,8	53,4	55,0	54,1	37,5	44,7	67,0

* ARKUSZ II i III dla języków obcych; ARKUSZ II dla pozostałych przedmiotów

PROCENT OSÓB, KTÓRE ZDAŁY MATURE W ROKU 2006 WOJEWÓDZTWO ZACHODNIOPOMORSKIE

Absolwenci

Liceum Ogólnokształcącego – 86,76%

Liceum Profilowanego – 59,58%

Technikum – 60,26%

Liceum Uzupełniającego – 36,45%

- zdawalność powyżej średniej krajowej
- zdawalność równa średniej krajowej
- zdawalność w przedziale 70 - 78,99%
- zdawalność poniżej 70%

LICZBA ZDAJĄCYCH W POSZCZEGÓLNYCH POWIATACH OKRĘGU WEDŁUG TYPÓW SZKÓŁ WOJEWÓDZTWO ZACHODNIOPOMORSKIE

Obszar	Absolwenci	wg typów szkół (w %)			
		LO ⁴	LP ⁵	LU ⁶	T ⁷
L ¹	10349	55,1	20,5	1,2	23,2
W ²	34946	55,7	16,6	0,9	26,8
Z ³	16323	62,5	16,2	1,2	20,1
OKRĘG	61618	57,5	17,2	1,1	24,2

- ¹ woj. lubuskie
² woj. wielkopolskie
³ woj. zachodniopomorskie
⁴ liceum ogólnokształcące
⁵ liceum profilowane
⁶ liceum uzupełniające
⁷ technikum

Powiat	Absolwenci	wg typów szkół (w %)			
		LO	LP	LU	T
białogardzki	532	42,7	30,9	0,4	26,0
choszczeński	1907	56,9	8,6	0,0	34,5
drawski	626	41,9	28,1	0,0	30,0
goleniowski	1569	53,5	11,1	0,0	35,4
gryficki	608	36,1	32,7	1,2	30,0
gryfiński	747	73,6	19,9	1,3	5,2
kamiński	609	48,4	7,9	0,0	43,7
kołobrzeski	567	44,7	14,0	1,8	39,5
koszaliński	745	44,1	17,5	0,1	38,3
myśliborski	481	39,5	24,5	1,5	34,5
policki	581	43,2	26,7	2,7	27,4
pyrzycki	972	43,4	17,9	0,1	38,6
sławieński	658	53,4	46,6	0,0	0,0
stargardzki	622	39,0	24,8	4,0	32,2
szczecinecki	909	43,8	6,1	0,0	50,1
świdwiński	557	51,4	7,4	0,0	41,2
wałeccki	1787	66,7	11,9	1,2	20,2
łobeski	1789	42,8	24,2	0,3	32,7
m. Koszalin	1508	57,7	6,4	1,1	34,9
m. Szczecin	7770	72,6	12,4	0,9	14,1
m. Świnoujście	496	56,5	9,8	0,0	33,7

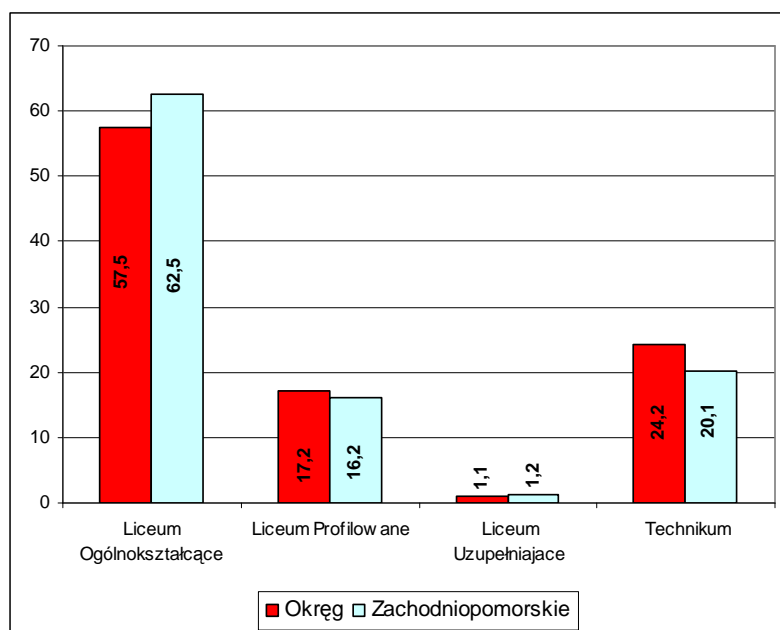

TABELA 17. WYBIERALNOŚĆ PRZEDMIOTÓW PISEMNYCH OBOWIĄZKOWYCH (dane w %)
WOJEWÓDZTWO ZACHODNIOPOMORSKIE

	Liczba zdających (ogółem)	Język ukraiński	Język angielski	Język niemiecki	Język rosyjski	Język francuski	Język hiszpański	Język włoski	Język szwedzki	Biologia	Chemia	Fizyka i astronomia	Geografia	Historia	Historia muzyki	Historia sztuki	Matematyka	Wiedza o społeczeństwie	Wiedza o tańcu	
OKRĘG	61618	100	69,8	27,9	2,3	1,6	0,16	0,02	0,01	24,9	4,3	5,2	37,0	12,2	0,2	0,47	18,4	16,6	0,01	
WOJ. ZACHODNIOPOMORSKIE	16323		71,6	24,9	2,1	0,6	0,03	0,02		25,1	1,61	0,35	36,4	12,4	0,23	0,47	17,5	18,3	0,01	
POWIATY	białogardzki	316		67,7	27,8	1,9	2,2			39,6	0,03	0,32	34,8	9,8			11,4	12,0		
	choszczeński	456		71,5	26,8	0,2				28,1	0,04	0,00	33,3	10,1		0,43	11,4	20,2		
	drawski	545		63,7	34,5	1,5				24,8	0,05	0,55	19,3	15,0		0,18	14,5	27,7		
	goleniowski	665		70,2	28,1	0,5	1,1			35,5	0,01	0,00	31,7	12,6		0,30	13,8	10,5		
	gryficki	538		74,5	22,7	2,0				22,7	0,01	0,00	38,9	11,7			7,4	22,7		
	gryfiński	671		59,2	39,6	0,3	0,1			30,1	0,03	0,00	27,1	15,8		0,30	10,4	18,8		
	kamieński	325		75,7	23,4					36,6	0,03	0,00	27,7	15,1			13,2	8,0		
	kołobrzeczki	783		67,3	31,3	0,3	0,8		0,13		20,2	0,10	0,38	24,1	13,9		0,25	16,7	26,8	
	koszaliński	133		66,9	17,3	12,8	2,3				29,3	0,01		48,9	5,3	0,8		0,8	12,8	
	myśliborski	659		61,8	37,2	0,3	0,2				26,7	0,01	0,46	32,6	10,3		0,30	13,8	20,6	
	policki	302		77,8	19,5	2,0		0,33			18,9	0,06	0,00	45,4	20,2		0,33	12,6	4,0	
	pyrzycki	353		57,2	37,7	4,2					12,7	0,01	0,57	27,2	8,5			11,3	44,5	
	sławieński	468		61,8	35,3	3,0					37,2	0,05	0,21	31,6	14,7			12,2	13,0	0,06
	stargardzki	1264		60,3	31,4	7,2	0,7				24,1	0,17	0,47	37,8	11,5		0,16	16,7	15,9	
	szczecinecki	907	100	58,0	35,6	4,2	1,7				26,7	0,12	0,33	23,7	12,9	0,6	0,33	16,3	23,7	
	świdwiński	451		61,9	27,9	6,0	0,9				38,6	0,05	0,22	35,0	10,4		0,22	15,5	5,3	
	wałeczki	575		66,6	31,3	1,2					25,6	0,04	0,17	28,2	16,9		0,34	13,0	23,3	
	łobeski	210		75,2	21,9	2,4					25,2	0,04	0,00	38,1	13,3			11,4	14,3	
	m. Koszalin	1778		83,4	10,9	3,4	1,1	0,11	0,06		22,2	0,17	0,73	32,9	12,2	0,8	1,35	22,0	13,5	0,01
	m. Szczecin	4428		79,8	18,3	0,7	0,5	0,05	0,02		21,0	0,53	0,36	30,0	13,5	0,4	0,74	23,0	17,9	
m. Świnoujście	496		83,1	14,1		2,0				22,4	0,04	0,81	20,6	6,7			29,6	24,8		

TABELA 18. ZDAWALNOŚĆ EGZAMINÓW PISEMNYCH OBOWIĄZKOWYCH (dane w %)
WOJEWÓDZTWO ZACHODNIOPOMORSKIE

		Liczba zdających (ogółem)	Język polski	Język ukraiński	Język angielski	Język niemiecki	Język rosyjski	Język francuski	Język hiszpański	Język włoski	Język szwedzki	Biologia	Chemia	Fizyka i astronomia	Geografia	Historia	Historia muzyki	Historia sztuki	Matematyka	Wiedza o społeczeństwie	Wiedza o tańcu
OKRĘG		61618	91,6	100	92,6	95,0	95,3	99,4	94,4	100	100	78,7	92,3	84,9	96,3	88,6	88,5	86,8	93,7	99,2	87,5
WOJ. ZACHODNIOPOMORSKIE		16323	90,8	100	92,8	94,9	94,8	100	100	100		76,9	98,7	86,0	95,7	87,3	97,3	84,6	92,9	98,9	66,7
POWIATY	białogardzki	316	93,3		88,8	95,5	100	100				72,0	100	100	95,5	90,3			81,3	100	
	choszczeński	456	89,1		86,2	95,1	100					71,9	71,4		94,7	87,0		50,0	100	96,7	
	drawski	545	91,4		92,5	95,2	75,0					81,2	100	100	99	84,1		100	95,7	98,0	
	goleniowski	665	92,9		94,4	96,3	66,7	100				63,1	100		98,6	83,3		100	87,1	100	
	gryficki	538	82,2		85,5	92,6	72,7					59,0	100		93,3	87,3			100	100	
	gryfiński	671	85,4		89,7	91,4	100	100				59,4	100		95,6	74,5		100	96,2	99,2	
	kamiński	325	84,8		84,6	88,2						61,3	60,0		93,3	89,8			73,7	100	
	kołobrzeski	783	93,8		94,1	95,1	100	100		100		79,8	81,3	66,7	98,4	95,4		100	95,5	98,6	
	koszaliński	133	64,1		73,0	95,7	94,1	100				64,1	50,0		87,7	85,7	0,0			100	
	myśliborski	659	89,2		89,4	95,9	100	100				71,0	100	66,7	91,6	80,9		50,0	91,2	100	
	policki	302	85,9		94,0	96,6	100		100			75,4	77,8		92	80,3		0,0	87,5	100	
	pyrzycki	353	83,1		92,1	88,0	93,3					71,1	100	100	89,6	90,0			100	98,1	
	ślawieński	468	85,2		89,3	93,3	92,9					78,2	100	0,0	95,3	75,4			88,9	100	50,0
	stargardzki	1264	88,4		91,2	93,7	98,9	100				74,7	89,3	83,3	94,1	92,4		50,0	92,2	99,5	
	szczecinecki	907	90,9	100	93,0	95,7	92,1	100				77,2	85,0	100	94	86,3	100	100	93,2	98,6	
	świdwiński	451	94,3		92,8	96,0	96,3	100				89,1	100	100	96,2	87,2		100	100	100	
	walecki	575	91,6		92,4	96,7	100					85,0	66,7	0,0	97,5	83,5		100	84,5	97,8	
	łobeski	210	91,4		89,9	95,7	100					67,9	100		96,3	85,7			100	100	
	m.Koszalin	1778	95,2		93,9	97,9	95,1	100	100	100		90,6	96,3	100	97,1	95,4	100	70,8	94,6	97,9	100
	m.Szczecin	4428	93,0		96,1	96,0	96,9	100	100	100		85,9	90,7	93,8	97,1	89,5	100	100	92,8	99,0	
m.Świnoujście	496	92,9		94,7	98,6		100				74,8	100	50,0	98	90,9			94,2	100		

TABELA 19. ŚREDNIE WYNIKI Z PRZEDMIOTÓW – POZIOM PODSTAWOWY (dane w %)
WOJEWÓDZTWO ZACHODNIOPOMORSKIE

	Liczba zdających (ogółem)	Język polski	Język ukraiński	Język angielski	Język niemiecki	Język rosyjski	Język francuski	Język hiszpański	Język włoski	Język szwedzki	Biologia	Chemia	Fizyka i astronomia	Geografia	Historia	Historia muzyki	Historia sztuki	Matematyka	Wiedza o społeczeństwie	Wiedza o tańcu		
OKRĘG	61618	49,1	73,1	65,8	58,9	59,9	72,9	67,4	85,3	44,0	45,4	65,8	55,6	55,4	48,2	53,8	49,5	66,0	61,2	61,3		
WOJ. ZACHODNIOPOMORSKIE	16323	47,9	73,1	66,9	57,7	57,0	77,6	64,8	84,5		44,5	60,3	60,5	54,5	47,3	57,5	47,2	66,1	60,9	44,7		
POWIATY	białogardzki	316	45,6		59,6	54,6	53,7	68,3		61,0		40,3	62,9	43,3	54,9	44,4			47,2	59,6		
	choszczeński	456	44,9		58,0	57,3	50,0					39,7	50,8	41,5	52,9	46,0		33,2	62,6	59,2		
	drawski	545	46,0		62,4	57,8	42,9					41,5	50,2	46,2	55,3	41,9		36,0	57,7	57,5		
	goleniowski	665	48,8		67,3	56,1	55,8	73,1				38,3	55,6	50,9	58,1	44,4			52,3	63,2	65,9	
	gryficki	538	42,9		56,6	50,8	48,1					37,8	52,5	61,5	51,1	49,7			65,7	57,8		
	gryfiński	671	43,4		59,8	50,8	50,0	80,0				33,0	61,6	42,5	54,7	39,0			43,3	56,7	56,2	
	kamiński	325	43,9		55,4	50,7						36,5	53,0	68,5	49,7	41,4			37,0	59,1	61,3	
	kołobrzeski	783	49,9		69,7	59,8	81,0	88,7	77,0	84,0		47,3	68,7	68,3	58,6	52,4			34,3	69,4	61,5	
	koszaliński	133	31,4		41,4	46,6	43,4	68,3				29,6	42,0		43,0	43,2	12,0		88,0	54,7		
	myśliborski	659	43,5		56,7	55,1	60,5	66,0				39,4	67,0	48,8	51,4	39,7			39,0	59,3	57,1	
	policki	302	42,1		64,6	75,4	53,6		62,0			36,4	57,0	33,3	49,3	40,5			26,5	45,6	62,7	
	pyrzycki	353	41,8		56,6	46,1	49,7					41,0	52,8	34,9	51,0	47,9			70,1	54,3		
	ślawieński	468	40,8		58,6	53,9	57,0					41,2	60,4	44,3	52,9	38,7			12,0	55,2	59,6	29,0
	stargardzki	1264	46,3		63,5	57,0	57,2	81,3				42,0	65,3	59,8	53,3	48,6			54,0	60,7	59,2	
	szczecinecki	907	46,6	73,1	68,0	57,7	58,9	74,2				46,2	63,1	56,4	52,3	43,5	37,0		55,3	57,4	59,2	
	świdwiński	451	48,9		63,6	60,8	65,2	69,3				48,9	72,3	48,2	58,8	48,2			53,0	68,6	66,6	
	walecki	575	46,8		64,9	57,7	66,1					50,2	74,6	58,9	57,7	41,4			38,2	60,4	56,7	
	łobeski	210	43,0		58,2	50,9	54,0					41,0	53,4	41,0	52,4	49,2			64,0	60,0	57,8	
	m. Koszalin	1778	50,9		71,2	70,3	65,0	79,5	71,3	96,0		52,9	72,3	64,2	57,0	53,6	60,8		34,4	66,4	63,6	76,0
	m. Szczecin	4428	51,3		74,5	66,2	63,2	88,0	77,6	94,0		52,0	67,8	61,0	59,9	50,5	57,5		49,3	67,0	64,5	
m. Świnoujście	496	49,5		72,4	59,3		79,8				47,4	72,4	56,7	61,4	53,9			27,0	59,3	60,3		

TABELA 20. ŚREDNIE WYNIKI Z PRZEDMIOTÓW – POZIOM ROZSZERZONY* (dane w %)
WOJEWÓDZTWO ZACHODNIOPOMORSKIE

	Język polski	Język ukraiński	Język angielski	Język niemiecki	Język rosyjski	Język francuski	Język hiszpański	Język włoski	Język szwedzki	Język łaciński i kultura antyczna	Język grecki i kultura antyczna	Biologia	Chemia	Fizyka i astronomia	Geografia	Historia	Historia muzyki	Historia sztuki	Informatyka	Matematyka	Wiedza o społeczeństwie	Wiedza o tancu	
OKRĘG	43,6	75,7	48,8	47,5	46,7	56,5	54,7	65,0	39,0	49,8	46,0	42,9	50,4	43,4	40,7	50,3	56,2	55,4	18,1	38,7	40,7	67,0	
WOJ. ZACHODNIOPOMORSKIE	42,5	75,7	48,9	47,6	48,5	56,9	53,0	67,5		47,5	46,0	43,6	49,8	51,2	41,1	51,7	59,7	54,4	19,0	39,0	39,4	70	
POWIATY	białogardzki		42,8	45,8		35,0						38,8	42,6	18,0	43,4	54,6			9,5	14,6	33,3		
	choszczeński	38,4		44,2	50,6							36,5	29,4	24,3	40,3	49,8		42,0	11,0	33,0	39,4		
	drawski	37,3		40,7	45,5	73,0						40,1	27,9	28,8	39,0	46,4		39,6	17,8	24,1	28,1		
	goleniowski	41,2		42,1	41,3		38,3					32,3	27,4	35,7	39,7	48,5		88,0	26,6	37,3	46,4		
	gryficki	40,0		38,5	48,2							38,1	30,3	30,0	31,1	47,4			17,0	28,3	36,2		
	gryfiński	38,3		40,0	41,1		46,0					34,5	35,2	24,5	39,4	49,9		38,5	12,0	28,5	34,7		
	kamieński	38,3		36,5	41,2						46,0	37,9	26,2	32,0	40,7	45,7		60,0	25,7	29,7	34,6		
	kołobrzeski	46,4		50,3	52,0	94,0	49,0		59,0		52,0		50,2	50,6	43,7	40,9	59,6		45,0	29,4	45,5	40,4	
	koszaliński	20,0		47,5	62,0	14,5							18,0	28,0		25,1	48,7				12,0	31,1	
	myśliborski	40,0		39,7	42,0								36,7	40,3	24,5	41,5	44,1		54,0	16,6	27,0	38,8	
	policki	39,7		43,3	69,5	51,0							31,6	26,2	17,2	38,0	48,0		22,0	14,0	12,0	44,2	
	pyrzycki	39,4		40,4	51,9								43,0	25,9	18,0	39,0	48,3			6,0	34,9	38,8	
	ślawieński	38,6		42,1	46,1								41,3	37,7	26,6	42,4	52,1		11,0	15,7	21,5	24,5	
	stargardzki	41,1		45,8	41,2	39,0	26,0						39,8	44,6	41,6	41,9	47,4		69,0	11,0	25,5	36,3	
	szczecinecki	42,2	75,7	46,8	44,7	49,7	43,3						44,0	44,6	37,1	36,3	54,1	30,0	57,6	9,2	24,7	33,3	
	świdwiński	42,9		47,3	51,4	38,0	64,0						47,5	48,3	27,4	41,1	51,5		70,0		34,6	40,9	
	wałeckie	41,3		42,2	45,0	60,5							44,0	51,4	38,4	39,4	43,7		42,0	16,6	37,8	34,6	
	łobeski	38,7		45,1	34,1								35,5	37,7	14,0	42,7	42,8		48,0		25,3	44,2	
	m. Koszalin	39,5		55,7	56,7	51,6	55,4	74,0					48,0	51,2	44,9	41,0	58,3	60,0	46,4	16,5	40,5	41,8	70,0
	m. Szczecin	46,4		54,3	55,1	75,2	66,3	64,3	79,5		43,0		47,8	48,8	40,5	45,5	52,7	55,1	61,3	22,8	38,1	43,1	
m. Świnoujście	40,3		51,0	52,1		46,8						52,1	52,2	32,3	46,6	56,7				29,3	41,0		

* ARKUSZ II i III dla języków obcych; ARKUSZ II dla pozostałych przedmiotów

**TABELA 21: WYBIERALNOŚĆ PRZEDMIOTÓW PISEMNYCH OBOWIĄZKOWYCH
Z UWZGLĘDNIENIEM TYPÓW I STATUSU SZKÓŁ ORAZ LOKALIZACJI (dane w %)
WOJEWÓDZTWO ZACHODNIOPOMORSKIE**

		Język ukraiński	Język angielski	Język niemiecki	Język rosyjski	Język francuski	Język hiszpański	Język włoski	Język szwedzki	Biologia	Chemia	Fizyka i astronomia	Geografia	Historia	Historia muzyki	Historia sztuki	Matematyka	Wiedza o społeczeństwie	Wiedza o tańcu	
WOJEWÓDZTWO ZACHODNIOPOMORSKIE	LO	100	75,3	22,0	1,0	0,9	0,04	0,02		24,0	2,02	0,39	25,4	15,7	0,33	1,2	15,8	17,0	0,01	
	LP		67,7	28,7	2,4	0,4	0,04	0,04		21,0	4,52	0,23	37,8	7,3		0,9	7,3	15,0		
	T		64,5	30,3	4,6	0,2				17,0	4,57	0,34	40,5	6,4	0,09	0,03	10,6	25,0		
	LU		48,3	26,1	14,8				0,49		26,0	0,99	0,00	34,5	9,2		1,0	23,0		
	publiczna	100	71,8	25,1	1,9	0,7	0,03	0,02			28,5	1,66	0,37	30,5	12,0	0,10	1,0	13,4	31,5	0,02
	niepubliczna		67,4	20,4	6,1	0,1	0,1	0,1			19,5	0,73	0,00	30,1	16,6	0,23	0,2	8,7	22,5	
	wieś		58,8	35,5	3,9	0,9			0,3		40,9	3,58	0,00	35,2	9,6		0,3	4,8	7,0	
	do 20 tys.	100	66,5	30,7	1,8	0,2	0,02				26,5	1,17	0,22	31,7	11,5		0,5	8,5	32,3	0,04
	20-100 tys.		65,8	29,4	3,2	1,0	0,08	0,02			21,4	1,65	0,36	29,3	13,1		0,6	12,9	31,8	
	powyżej 100 tys.		80,8	16,0	1,5	0,7			0,03		18,6	1,82	0,47	30,3	12,6		1,7	17,6	30,5	0,02
OKRĘG	LO	100	73,1	23,4	1,4	1,2	0,2	0,03		25,0	2,98	0,49	24,4	16,3	0,26	1,5	17,4	13,0	0,02	
	LP		64,7	31,2	2,3	1,0	0,01	0,02		20,0	1,13	0,25	40,4	7,4	0,02	0,4	8,1	22,0		
	T		60,9	33,5	3,9	1,1			0,01	18,0	1,00	0,33	42,6	5,8	0,02	0,03	11,4	20,0		
	LU		49,9	22,8	16,9	1,8		0,15		20,0	0,30	0,00	31,0	13,4			4,4	25,0		
	publiczna		68,3	27,5	2,2	1,2	0,12	0,02	0,01	21,8	2,19	0,42	31,6	12,0	0,16	1,0	14,4	27,4		
	niepubliczna		71,9	18,1	5,7	0,2	0,09	0,04		19,4	1,12	0,01	31,2	16,7	0,13	0,6	9,7	23,7	0,01	
	wieś		63,3	31,7	3,1	0,8		0,03		30,8	1,73	0,10	36,8	7,6	0,03	0,1	7,2	18,4		
	do 20 tys.		62,4	34,1	2	0,7	0,01			22,8	1,49	0,34	34,8	11,2	0,04	0,5	11,5	27,1	0,01	
	20-100 tys.		65,9	28,6	3,3	1,7	0,09	0,02		22,0	2,40	0,36	30,0	12,6	0,11	0,6	14,8	28,0		
	powyżej 100 tys.		77,4	18,8	1,5	1,0	0,26	0,05	0,01	20,1	2,51	0,57	29,9	13,1	0,42	1,5	16,9	27,9	0,03	

**TABELA 22: ZDAWALNOŚĆ PRZEDMIOTÓW PISEMNYCH OBOWIĄZKOWYCH
Z UWZGLĘDNIENIEM TYPÓW I STATUSU SZKÓŁ ORAZ LOKALIZACJI (dane w %)
WOJEWÓDZTWO ZACHODNIOPOMORSKIE**

		Język polski	Język ukraiński	Język angielski	Język niemiecki	Język rosyjski	Język francuski	Język hiszpański	Język włoski	Język szwedzki	Biologia	Chemia	Fizyka i astronomia	Geografia	Historia	Historia muzyki	Historia sztuki	Matematyka	Wiedza o społeczeństwie	Wiedza o kulturze
WOJEWÓDZTWO ZACHODNIOPOMORSKIE	LO	95,0	100	96,4	98,0	98,1	100		100		87,2	95,1	92,5	97,4	91,1	100	90,0	96,3	99,5	66,7
	LP	83,4		86,6	92,0	95,4	100		100		58,8	62,2	66,7	93,4	77,6		68,4	82,1	98,4	
	T	85,6		86,1	90,7	92,0	100				56,6	88,9	72,7	94,7	70,3	66,7	0,0	83,2	98,2	
	LU	62,0		72,5	88,7	96,7	100		100		35,3	0,0	0,0	87,1	61,1			100	95,9	
	publiczna	91,9	100	93,4	95,4	94,5	100	100	100		78,7	90,2	86,0	96,2	89,4	97,6	82,5	93,4	99,1	66,7
	niepubliczna	73,0		82,4	87,7	96,6	100	100	100		58,5	71,4	0,0	88,6	63,9	100	100	82,1	96,4	
	wieś	73,5		77,7	91,6	92,3	100		100		63,4	66,7	0,0	88,1	50,0	0,0	0,0	95,3	100	
	do 20 tys.	88,6	100	89,8	93,7	89,9	100	100			71,7	93,2	81,8	94,9	85,4		90,0	91,8	99,1	50,0
	20-100 tys.	90,7		92,9	95,3	97,4	100	100	100		76,2	87,2	70,6	95,5	86,8	100	72,7	93,3	99,0	
	powyżej 100 tys.	93,7		95,4	96,4	95,7	100		100		87,3	92,0	96,6	97,1	90,5	100	84,7	43,8	98,9	100
OKRĘG	LO	96,2	100	97,0	98,8	99,0	100	93,4	100		88,8	96,5	90,9	98,3	93,7	90,1	89,3	97,4	99,7	87,5
	LP	85,0		86,8	93,4	93,1	100	100	100		63,1	75,0	55,6	93,6	74,1	50,0	63,6	83,5	98,7	
	T	86,3		85,5	93,3	93,5	98,7			100	61,7	77,3	80,0	96,0	72,8	66,7	33,3	86,7	98,8	
	LU	67,2		64,4	81,0	93,0	83,3		100		41,1	50,0		85,6	58,6			30,0	98,2	
	publiczna	92,1	100	93,0	96,2	95,1	99,4	94,2	100	100	80,0	92,5	84,7	96,5	90,4	87,9	84,4	94,0	99,2	87,5
	niepubliczna	77,7		82,9	87,7	97,7	100	100	100		71,2	84,0	100	90,7	75,6	100	87,5	82,5	98,4	
	wieś	81,4		80,9	93,2	92,5	100	-	100		64,9	76,9	33,3	93,1	70,9	0,0	0,0	79,7	97,1	
	do 20 tys.	89,7	100	90,5	95,3	92,5	98,2	0,0			75,2	94,1	79,0	95,2	84,4	60,0	75,0	93,8	99,1	50,0
	20-100 tys.	92,4		93,0	96,5	96,3	95,5	89,5	100		81,3	92,3	80,0	96,6	90,1	80,0	75,0	93,9	99,3	
powyżej 100 tys.	93,8		95,2	96,7	96,9	100	98,0	100	100	85,6	93,1	92,7	97,8	92,5	94,1	88,7	94,4	99,3	100	

**TABELA 23: ŚREDNIE WYNIKI Z PRZEDMIOTÓW – POZIOM PODSTAWOWY
Z UWZGLĘDNIENIEM TYPÓW I STATUSU SZKÓŁ ORAZ LOKALIZACJI (dane w %)
WOJEWÓDZTWO ZACHODNIOPOMORSKIE**

		Jezyk polski	Jezyk ukraiński	Jezyk angielski	Jezyk niemiecki	Jezyk rosyjski	Jezyk francuski	Jezyk hiszpański	Jezyk włoski	Jezyk szwedzki	Biologia	Chemia	Fizyka i astronomia	Geografia	Historia	Historia muzyki	Historia sztuki	Matematyka	Wiedza o społeczeństwie	Wiedza o tańcu
WOJEWÓDZTWO ZACHODNIOPOMORSKIE	LO	52,5	73,1	71,9	67,6	65,7	81,5	79,0	90,0		51,2	67,7	59,2	61,5	50,1	53,0	45,3	67,9	63,8	69,0
	LP	39,8		52,5	47,1	52,3	62,1	32,0	76,0		31,4	40,7	41,3	48,6	37,6		33,8	47,4	52,3	
	T	41,2		52,0	47,3	55,6	72,8				30,7	38,4	39,0	49,6	35,6	34,3	21,0	49,6	53,4	
	LU	32,4		23,4	17,7	55,5			97,0		23,9	18,0	0,0	47,5				32,0	48,3	
	publiczna	48,5	73,1	66,8	59,0	59,0	74,2	75,7	83,0		45,6	65,3	57,8	56,6	48,5	52,1	42,9	63,9	65,1	69,0
	niepubliczna	37,6		40,2	54,9	54,0	86,4	67,0	97,0		36,4	68,2	57,9	47,6	35,1	47,3	53,0	54,6	70,3	
	wieś	36,5		39,4	47,0	41,8	54,6		84,0		32,0	38,0	0,0	44,8	30,8	12,0	21,0	31,9	59,8	
	do 20 tys.	45,0	73,1	57,5	54,3	55,6	67,1				40,6	57,8	46,2	54,4	44,9		40,7	62,0	61,2	29,0
	20-100 tys.	47,2		64,7	58,6	57,7	74,2	62,0	61,0		44,4	67,4	58,3	54,8	45,3	37,0	41,6	60,0	63,6	
	powyżej 100 tys.	51,4		70,6	67,0	63,6	80,0	75,3	94,7		52,2	69,0	61,1	59,1	51,3	57,4	44,2	66,8	68,7	76,0
OKRĘG	LO	54,4	73,1	73,4	69,3	72,0	83,4	74,2	90,2	65,0	52,7	72,6	59,6	63,3	51,6	51,3	45,8	68,9	63,9	61,3
	LP	41,5		51,6	49,0	53,3	58,4	32,0	72,3		33,5	42,8	34,4	49,4	37,0	34,5	29,7	46,4	53,1	
	T	42,4		51,2	48,8	55,0	59,3		91,5	44,0	32,8	44,8	41,5	51,7	36,4	34,3	20,6	50,8	53,1	
	LU	34,8		21,4	41,5	55,4	42,2		97,0		25,9	20,0	0,0	44,8	32,7			20,3	49,4	
	publiczna	43,4	73,1	65,5	59,5	61,5	74,6	73,8	87,5	54,5	46,2	69,1	57,4	57,2	48,5	50,5	44,3	63,8	64,4	61,3
	niepubliczna	44,7		44,7	55,5	56,2	76,5	73,3	97,0		42,6	68,3	61,4	49,8	41,5	44,5	50,5	57,7	68,1	
	wieś			46,6	49,2	50,3	57,2		84,0		34,6	47,1	35,9	48,5	37,5	12,0	17,0	49,8	55,3	
	do 20 tys.		73,1	59,2	56,9	56,9	67,1	25,0	91,5		42,2	62,8	51,3	54,5	44,0	37,3	38,7	63,6	61,8	29,0
	20-100 tys.			64,4	60,0	62,7	73,0	59,0	80,0		46,8	70,5	58,2	57,3	48,2	39,8	40,8	66,0	63,9	
	powyżej 100 tys.			70,4	64,9	64,9	83,0	78,8	92,4	54,5	51,8	71,6	59,9	60,3	52,0	54,9	47,0	68,6	67,3	72,0

**TABELA 24. ŚREDNIE WYNIKI Z PRZEDMIOTÓW – POZIOM ROZSZERZONY*
Z UWZGLĘDNIENIEM TYPÓW I STATUSU SZKÓŁ ORAZ LOKALIZACJI (dane w %)
WOJEWÓDZTWO ZACHODNIOPOMORSKIE**

		Język polski	Język ukraiński	Język angielski	Język niemiecki	Język rosyjski	Język francuski	Język hiszpański	Język włoski	Język szwedzki	Język łaciński i kultura antyczna	Język grecki i kultura antyczna	Biologia	Chemia	Fizyka i astronomia	Geografia	Historia	Historia muzyki	Historia sztuki	Matematyka	Wiedza o społeczeństwie	Wiedza o tańcu
WOJEWÓDZTWO ZACHODNIOPOMORSKIE	LO	44,2	75,7	52,0	51,4	65,0	62,1	66,2	59,0		47,5	46,0	46,0	45,7	38,7	44,6	52,7	56,5	55,4	37,1	41,8	70,0
	LP	34,0		36,9	35,8	12,0	21,0		79,0				29,1	21,3	22,1	33,1	42,9	12,0	45,1	17,1	31,6	
	T	32,9		16,3	36,0		45,5						24,4	19,1	25,8	32,5	42,5		34,0	13,1	28,5	
	LU	42,5		52,3	56,0	0,0			80,0				16,0	0,0	0,0	10,0				6,0	4,0	
	publiczna	42,4	75,7	49,4	48,0	50,9	60,2	85,5	69,0		47,5	46,0	43,2	44,6	37,9	41,8	51,7	57,5	45,2	34,0	39,3	70,0
	niepubliczna	35,8		52,8	57,7	61,0	63,5	37,0	80,0				42,0	47,1	36,2	41,2	45,8	46,0	73,0	30,7	37,0	
	wieś	29,2		28,0	35,4	14,5			59,0				25,4	18,5	0,0	29,4	52,4		17,0	14,4	40,0	
	do 20 tys.	39,1	75,7	40,9	43,9	54,5	49,0					46,0	38,4	34,4	27,2	39,6	48,0		46,2	29,2	35,6	
	20-100 tys.	42,2		47,4	47,1	50,9	47,5				52,0		43,6	45,9	36,9	41,0	51,4	30,0	47,5	29,9	37,6	
	powyżej 100 tys.	44,6		54,6	54,3	60,4	69,9	83,2	79,5		43,0		47,6	49,4	41,5	44,1	53,9	59,1	56,8	38,5	42,7	70,0
OKRĘG	LO	45,4	75,7	51,9	51,1	48,6	59,2	62,4	71,5	39,0	49,8	46,0	45,7	49,7	39,0	44,8	51,2	49,3	52,2	37,9	46,0	58,0
	LP	35,2		36,0	35,8	23,0	30,5		79,0				28,2	22,6	18,8	32,9	40,7	12	41,8	12,3	33,6	
	T	36,0		33,3	35,8	28,9	37,1		63,5				27,7	22,1	25,2	32,9	41,2		31,0	13,7	31,9	
	LU	31,9		35,8	56,0				80,0				18,0	6,0	0,0	14,0				3,0	7,5	
	publiczna	43,4	75,7	49,3	48,6	44,9	58,4	62,8	69,0	39,0	49,4	46,0	42,6	48,2	37,6	41,6	49,9	49,9	51,4	33,7	43,0	58,0
	niepubliczna	44,7		53,9	58,5	67,3	51,8	37,0	88,0		57,0		45,6	47,9	39,3	41,7	48,8	39,0	62,0	36,8	45,0	
	wieś	35,3		32,9	36,8	17,7	32,0		59,0		37,0		28,8	25,0	22,1	32,6	42,7		8,0	17,8	35,5	
	do 20 tys.	40,8	75,7	42,3	45,1	47,2	47,1		73,0		51,0	46,0	37,8	39,7	31,2	39,1	45,6	35,4	47,7	29,0	40,2	
	20-100 tys.	44,2		48,6	49,0	42,6	52,6	59,0	72,5		45,6		43,4	48,6	37,5	42,1	49,3	36,5	47,1	33,5	43,7	20,5
	powyżej 100 tys.	45,3		53,9	52,9	52,5	68,3	62,7	72,3	39,0	56,3		47,6	52,5	40,4	43,8	53,4	55,0	54,1	37,5	44,7	67,0

* ARKUSZ II i III dla języków obcych; ARKUSZ II dla pozostałych przedmiotów